49STE JAARLIJKSE ALGEMENE VERGADERING TE NOORDWIJKERHOUT OP 19 EN 20 APRIL 1996:

OPENING DOOR ROLF HAAFKENS:[1]

Ik moet onze voorzitter de heer Hoekzema verontschuldigen. Hij heeft een hele drukke baan naast zijn voorzitterschap en plotseling moest hij nog iets doen en hij komt als het goed is om twee uur en neemt hij de leiding van deze vergadering over.
Dat ene uur gaan wij proberen hier een goede vergadering te hebben en al zo veel mogelijk punten af te handelen maar toch zodanig dat iedereen voldoende tijd heeft om die dingen die hij of zij als afgevaardigde moet zeggen dat dat aan de orde kan komen.
We zijn hier denk ik in een prachtige omgeving. Het is de eerste keer dat we met de VVD in de Leeuwenhorst vergaderen. U bent allemaal toch beetje in een mooie omgeving hier naar toe gekomen. Als u naar buiten gekeken heeft ziet u dat de eerste bollenvelden nou eindelijk een beetje kleur beginnen te tonen. En wij vinden het leuk dat we eindelijk ook eens een keertje in de kamercentrale Leiden zijn. We zijn daar jaren niet geweest en in zo'n mooie ambiance en we hopen dat het vandaag verder ook zo mooi weer blijft.
Meestal als je vergadert heb je mooi weer buiten en heb je er toch geen tijd voor maar misschien dat er af en toe toch een moment is dat je een klein wandelingetje kan maken.
We gaan dus een mooie vergadering hopelijk tegemoet en de agenda is zoals u heeft kunnen zien toch verdeeld in een programma waarin de huishoudelijke punten hier vanmiddag gaan plaatsvinden. Als er overlopers zijn eventueel in de avondvergadering. Vanavond is een heel speciaal programma. Dan wordt er over een heel belangrijk onderwerp gediscussieerd over het drugsbeleid. En morgen is het voornamelijk de politieke situatie die de aandacht vraagt en dan kunnen we dus in clusters discussiëren maar er is ook een plenair gedeelte als er eventueel mensen zijn die dus bepaalde zaken in de algemene vergadering echt uitgesproken willen zien.
En voordat ik verder ga wil ik toch vragen of het roken kan worden beperkt. U heeft gezien dat er schitterende wandelgangen zijn en in die wandelgangen, als u dan eventjes zegt nou de inhoudelijkheid vraagt niet mijn attentie, kunt u misschien dan een sigaret roken. Dames en heren nog een aantal mededelingen.
De op deze algemene vergadering betrekking hebbende beschrijvingsbrief en de daarop aanvullende beschrijvingsbrief zijn u toegezonden met de nummers 23, de dato 19 januari 96, en nummer 25, de dato 22 maart 96 van het Thorbeckenieuws. Voor degenen die niet in het bezit zijn of het per ongeluk thuis hebben laten liggen zijn er nog exemplaren bij de inschrijfbalie.
Ten tweede door de ledenvergadering van de afdelingen, de centrale vergadering en de commissie van advies en in het bijzonder de groepen konden tot uiterlijk 1 maart j.l. amendementen c.q. moties bij de algemeen secretaris

---

[1] De heer drs W.K. Hoekzema, voorzitter VVD
De heer R. Haafkens, vice-voorzitter
De heer ir A.J. Korff, algemeen secretaris
De heer jhr R.G.P. Sandberg, penningmeester

worden ingediend op de voorstellen die in de beschrijvingsbrief zijn opgenomen. Deze amendementen en moties zijn gepubliceerd in de aanvullende beschrijvingsbrief, het financieel verslag van de penningmeester alsmede het jaarverslag van 1995 zijn eveneens daarbij toegestuurd.
Even over de waarde van de stembiljetten. Voor zij die het vergeten zijn is het blauw 1 stem, oranje 5 stemmen en wit 10 stemmen. En zoals u wellicht weet als u dus gemachtigd bent door andere afdelingen en u heeft een aantal stemmen met de waarde 1 dan kunnen meerdere stemmen van deze waarde omgeruild worden tegen exemplaar van hogere waarde. Dat kan het tellen van de stemmen bevorderen. In de gang hier buiten, in de ontvangstruimte, daar vindt u stands van de Haya van Somerenstichting, de organisatie van de vrouwen in de VVD en ook van de afdeling voorlichting en propaganda en wanneer u zegt ik heb in mijn afdeling toch nog het een en ander nodig bent u daar van harte welkom om daar eens te kijken of er iets van uw gading bij is. De vergaderorde willen we graag als volgt doen. Bij aanvang van elk agendapunt dan zal ik inventariseren wie in eerste instantie het woord willen voeren. Vervolgens krijgt de eerste spreker het woord en wordt de volgende spreker verzocht zich op te stellen achter een van de interruptiemicrofoons en nadat de laatste spreker heeft gesproken van die lijst dan zullen we als hoofdbestuur antwoorden. En voor het tweede termijn geldt hetzelfde procedure. Men moet dus wel even opletten als ik, en ik hoop het hard genoeg te doen, dat u dus als ik zeg wie wil spreken dat u dan eventjes alert bent. En bij het spreken wordt u verzocht uw naam en afdeling te noemen zodat wij weten met wie wij te maken hebben. Punt zeven. Ik stel voor om in het stembureau te benoemen eigenlijk voor heel het congres, soms is het zo dat iemand zegt ik moet zaterdag weg dan wordt dat aangevuld en dan zal u er morgen mededeling over krijgen, de heer Reimond Went als voorzitter, mevrouw L. Frese, de heer J. Dijk en de heer Jan-Willem Boon. Zijn deze mensen aanwezig en gaan zij hiermee accoord. Iedereen gaat accoord. Mag ik de vergadering vragen of men accoord gaat met dit stembureau voor dit congres. Dat is de eerste belangrijke beslissing. Ik stel u voorts voor de volgende leden te benoemen. En dat is een commissie en die ziet toe op de verslaglegging, dus eigenlijk de notulencommissie. Dat zijn de heer F.F. Bronsgeest, mevrouw M. Bron en mevrouw Ella Harmsma-Sloos. Deze mensen ook benoemd in de commissie, accoord. Nu is morgen dus de bespreking van het beleid van de kamerfracties alsmede van de VVD-leden in het Europees Parlement. Nou zijn er bij de inschrijfbalie formulieren te verkrijgen en dan kunt u daar een mondelinge vraag op indienen die kan vanavond tot het eind van de avondvergadering bij de inschrijfbalie worden ingeleverd zodat de verschillende fracties zich kunnen voorbereiden. Dat betekent dus niet dat u morgen geen mondelinge vraag kunt stellen maar wanneer u een vraag heeft met een paar details waarvan u zegt ik wil toch wel zorgvuldig het probleem onder de aandacht brengen van de Tweede Kamerfractie. Dan heeft u vandaag de tijd om even dat keurig op schrift te stellen en dan kunnen de fracties dat beantwoorden. Dan verklaar ik dus hierbij deze vergadering voor geopend en ik zei het al ik wens u een buitengewoon plezierige vergadering toe. Dames en heren ik stel aan de orde agendapunt 2. Dat is de rekening en verantwoording en jaarverslag van het hoofdbestuur over 1995 ingevolge artikel 18.3 van de statuten alsmede het gevoerde beleid van het hoofdbestuur van 1995.
Wij hebben als hoofdbestuur zijn we twee jaar geleden begonnen om toch iets

meer de financiële begroting te koppelen aan het beleid. Dus wat nauwkeuriger een verband te leggen tussen datgene wat je wilt gaan doen en het beleid. En daar hebben we dus een beleidsnotitie voor gemaakt en ik zou dus willen zeggen laten we met de inhoudelijkheid beginnen en naar aanleiding daarna zullen we de financiële punten dus behandelen. Wie mag ik het woord geven over de beleidsnotitie.
Het beleid is nu aan de orde dus als u iets over het beleid heeft dan mag u nu het woord voeren. Het jaarverslag eigenlijk. Dat is aan de orde. Het jaarverslag zoals reeds eerder toegezonden.

De heer Vrijlandt.
Nee hier staat bij het gevoerde beleid van het hoofdbestuur. In het jaarverslag staan dingen maar er zijn ook dingen die er niet in staan.
Nu wilde ik een punt aanroeren wat ontzaglijk belangrijk is maar wat er niet in staat.

Voorzitter.
Dat is een inhoudelijk punt en mag ik een gokje wagen gaat het om het milieu.

De heer Vrijlandt.
Het gaat om de toekomst van Nederland en de hele wereld over tientallen jaren en daar zou ik iets over willen zeggen.

Voorzitter.
Mag ik u dat mogen verwijzen naar morgen het beleid van de Tweede Kamerfractie...

De heer Vrijlandt.
Nee nee dit is een zuivere hoofdbestuurszaak en niet een zaak van de fractie ik heb straks met mevrouw De Vrey er ook over gesproken en er ligt ook een brief van mij bij het hoofdbestuur in Den Haag en ook naast u maar als mij nou een paar minuten de gelegenheid geeft dan is dat allemaal duidelijk. Het is de moeite waard.

Voorzitter.
Een paar minuten maar ik let ook stipt op dat het een paar minuten is. Gaat uw gang.

De heer Vrijlandt.
De afdeling Hilversum heeft een jaar geleden ongeveer een voorstel gedaan inzake de eindigheid van het aardolie en aardgas. Daarop heeft het hoofdbestuur voorgesteld een themadag te doen die is er geweest op 25 november in Groningen. Die themadag is in elkaar gezet door iemand van de Gasunie en iemand van de SEP samen met Remkes en Jan-Dirk Blaauw. En er zijn 150 mensen geweest, ik ben er ook bij geweest, hebben opmerkingen gedaan suggesties gedaan en toen is er een verslag gekomen die heeft de partijraadsleden gekregen, die hebben niet gekregen de aanwezigen en in dat verslag staat dus de conclusies en de uitkomsten. Maar dat zijn niet de conclusies en de uitkomsten, dit onderwerp is aan de orde geweest in de partijraad in Bussum, uitgebreid en mevrouw De Vrey heeft dat ook nader

verklaard hoe dat gegaan is maar intussen ligt dat nog steeds dat die conclusies en die zullen ter zijner tijd verwerkt worden door het hoofdbestuur aan de ledenvergadering. Dit kan natuurlijk niet dit is een zeer tendentieus verslag en het is niet best laat ik het zo maar zeggen, je kunt er ook andere bijvoeglijke naamwoorden voor gebruiken.
Ik stel voor dat dit opnieuw aan de orde komt en ik kan hier, u kunt dat lezen die brief ligt naast u, maar dat voert te ver om nu allemaal op te voeren. De mensen zouden dat hier toch niet allemaal kunnen verwerken maar ik stel dus voor... maar bovendien het is niet alleen mijn mening geweest het is ook door professor A.W. Gupping een voormalige Shell meneer uit Aerdenhout die dit helemaal ondersteunt. Over 40/50 jaar is de aardolie en aardgas op en als wij plannen dan moeten wij daarmee rekening houden....

Voorzitter.
Goed zo ik denk dat uw vraag duidelijk is ik wil aan mevrouw De Vrey vragen hier nog even op te reageren.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel. U zegt het volgende er is een bijeenkomst geweest namens het hoofdbestuur met verschillende partijen. Die heeft een discussie gehad. Daarvan is een verslag geweest. Dat is laatst in de partijraad besproken en u zegt dat ik mis toch een aantal dingen. Ik denk dat dat niet kan waar zijn. Mag ik het volgende u voorstellen wij hebben binnenkort energiecommissie, dat is de milieucommissie van de VVD, daar breng ik uw brief in en ik vraag met name of men nog attent wil zijn op dat aspect in het verslag dat u mist nog wilt kijken of dat er in past. Als men er ja op zegt dan moet deze materie überhaupt nog naar de algemene vergadering maar het was nu nog niet goed voorbereid dat hebben we laatst nog in de partijraad gezegd en dan kunnen we dat meenemen voorzitter. Dus ik wil dat voorstel aan de heer Vrijlandt doen.

Voorzitter.
Fijn dank u wel mevrouw De Vrey. Ik denk dat u op deze manier toch antwoord heeft gekregen op de vraag die u heeft gesteld en die wordt dus afgehandeld dus dat mevrouw De Vrey zal voorstellen aan het hoofdbestuur.

De heer Vrijlandt.
Ik dank u wel en ik hoop inderdaad dat dit ontzaglijke belangrijke zaak van planning in onze partij alle aandacht zal krijgen ook in de toekomst. Dank u wel.

Voorzitter.
Wie mag ik nog het woord geven.

De heer Bakker.
Voorzitter vorig jaar is uw beleidsplan aan bod geweest waarin u op een gegeven moment uw doelstelling had neergelegd dat onze leden vooral toch zouden doorgroeien tot deelnemers. Meneer Groenveld is daar zelfs nog nauw bij betrokken geweest bij een bijeenkomst in de kamercentrale Haarlem waarin Groenveld ook had aangeboden dat rapporten van de Teldersstichting zodanig gepresenteerd werden dat het hapklare brokken werden ter behandeling op

afdelingsniveau en nadien ook in themacongres mogelijkheden. De heer Van Voskuilen was daarbij hij moet zich die kreet wel degelijk nog goed kunnen herinneren. Nadien zijn er al een paar themacongressen geweest waarbij de stukken vantevoren werden toegezonden alleen de toezending vooraf was van een zodanige termijn dat het nauwelijks te doen was om eens een aardige bijeenkomst op afdelingsniveau ter voorbereiding van het themacongres te kunnen gaan houden. Dat is een keer geweest dat is twee keer geweest en bij de derde keer werd ik een beetje nijdig en toen heb ik een aantal HB-leden onder andere u meneer Haafkens er over gebeld help doe daar eens wat aan en probeer in ieder geval wat tijdiger wat aan de afdelingen toe te zenden zodat de participatie van meer leden bij de voorbereiding aan de orde kan zijn.
Bij de partijcommissiedag Verkeer en Vervoer is dat dus jammerlijk mislukt. Bij de presentatie van de stukken voor het congres Ruimtelijke Ordening was het nou ook niet een wonderwelle voorbereidingstijd. En nu binnenkort hebben we er weer eentje om 11 mei die net bij mij in de bus is gevallen, laat staan de rest van het themacongres. Ik heb begrepen dat er weer eentje in november op de rol staat. Mijn verzoek is eigenlijk maak die termijn in Godsnaam nu eens een keertje langer dan hebben wij de mogelijkheid om onze leden er eens wat directer bij te betrekken.

Voorzitter.
Nou meneer Bakker ik denk dat niet alleen de zaal maar ik denk het hele hoofdbestuur het met u eens is dat als je dus mensen met elkaar wil laten discussiëren dat men bijtijds de stukken moet hebben en bijtijds de stellingen waarop basis van de discussie moet plaatsvinden. Maar helaas is de praktijk weleens wat harder en wat onrealistischer dan je zou willen. Er zijn bijvoorbeeld vormen, en ik ga niet naar een speciaal congres wijzen, maar soms is het zo dat je als hoofdbestuur stellingen krijgt waar je dan over discussieert en zegt kun je dat mensen aanbieden en dan zijn er toch redenen om te zeggen dan moeten we toch maar om de kwaliteit iets te verhogen toch iets meer tijd nemen. Dat soort dingen komen voor. Soms is het ook zo dat er mensen zijn die zijn betrokken bij het maken van stellingen maar dat zijn ook vrijwilligers die dan later ook weer moeten zeggen sorry ik had andere zaken die gingen eerst en elke keer weer loop je eigenlijk tegen dat soort zaken op. Het lijkt wel of dat natuurlijk toch een beetje inherent is aan een vrijwilligersorganisatie maar dat wil niet zeggen dat het hoofdbestuur daar in principe in zal berusten om te zeggen dat dat altijd zo moet. Er is wel degelijk een streven om u bijtijds die stukken toe te sturen en publikatie te zijn aan die mensen die zeggen wij hebben daar belangstelling voor om naar deze groepering of naar leden op te sturen.

De heer Bakker.
Ik ben het eens met uw hartekreet, zeer grondig. Wat dat betreft vertrouw ik er ook op. Ik denk alleen dat ondanks het feit dat leden vrijwilligers zijn, zeker als ze in een partijcommissie zijn dan heet dat niet alleen vrijwillig maar niet-vrijblijvend en die verplichting mag je wel zeker aan ze vragen dat zij zeer zeker tijdig en met kwaliteit aan komen zetten anders moeten ze die partijcommissie maar uit.

Voorzitter.
Nee ik ben het met u eens. U wilde daar ook op reageren.

De heer Van Nierop.
Ja meneer de voorzitter ik wil hier heel graag op reageren want de heer Bakker zegt iets wat ik ook heel regelmatig meemaak.
Ik wil u hierbij aansluitend verklaren dat de bestuurders van afdelingen ook vrijwilligers zijn en die vrijwilligers kunnen hun werk niet doen. En die krijgen op een gegeven moment op hun kop dat ze hun werk niet doen maar ze kunnen hun werk niet doen omdat de termijnen te kort zijn. Als u iets rondstuurt drie weken van te voren dan moet u niet denken dat een afdeling wakker te krijgen is laat staan dat er nog een mogelijkheid is voor een bestuur om een afdeling wakker te maken. Daar waar u mogelijk in termijnen van drie weken denkt moet u denk ik helaas denken in termijnen van drie maanden. Dat is echt niet overdreven want als je namelijk iets moet gaan publiceren naar de leden en je moet een zaal bespreken en je moet iets voorbereiden dat kost ontzettend veel tijd zeker als je daarbij denkt dat er allemaal vrijwilligers bij betrokken zijn. En als een jaarplanning opgemaakt wordt en daar zal u mogelijk naar wijzen dat is allemaal prachtig maar als het onderwerp iets verder uitgewerkt is dan worden bestuurders in afdelingen vaak pas wakker. Dat is wat laat maar dan gaat het pas spelen. Dan wordt het wat plastischer

dan komt er ook wat meer begrip waar het over gaat. Alleen een titel dat werkt niet zo goed. Dus wat mij betreft uit de afdelingen een verzoek. Denk liever in drie maanden dan in drie weken. Ergens daar tussenin is al meegenomen.

Voorzitter.
Meneer Van Nierop ik denk dat als dat mogelijk zou zijn dan willen we zeker die termijn behoorlijk verlengen. Of het helemaal drie maanden wordt, ik denk dat ik helemaal oneerlijk zou zijn als ik zeg dat zal ons lukken, waarom omdat ook vaak op kortere termijn soms plotseling een onderwerp in de belangstelling komt. Een onderwerp waarvan de Tweede Kamerfractie zegt ik zou daar graag eens wat meer over willen weten. En op dat moment ga je aan de slag en op dat moment zijn die termijnen alweer kort. In dat spanningsveld zit je gewoon. Ik denk dat als je dus vantevoren weet en dat gaat natuurlijk helemaal als je richting verkiezingsprogramma gaat dat je zegt over een groot aantal onderwerpen moeten wij als partij een oordeel mening kunnen vormen. Dat je op dat moment kunt zeggen er zijn een aantal onderwerpen die gewoon door de jaren heen continue zijn die moeten opnieuw bekeken worden die moeten sowieso van te voren natuurlijk tijdig bij de leden van een afdeling kunnen zijn. Maar de onderwerpen die plotseling opkomen dan denk ik dat de praktijk zal aangeven dat dat gewoon niet lukt maar dat het termijn van drie weken dat we moeten zeggen daar willen we toch echt proberen een aantal weken aan toe te voegen zodat afdelingen een betere kans krijgen. Wij zullen weer als hoofdbestuur dit echt serieus opnemen en kijken of bij al die organisaties iets aan kunnen doen. Maar ik wil nog even vragen aan mijn collega's die met die discussie bezig zijn. Zijn er nog die daar op willen reageren.

Voorzitter ik denk dat het termijn in overleg met elkaar bekeken moet worden. Er zitten overal vrijwilligers ook in afdelingen en daar zullen we moeten starten maar misschien komen we ergens in het midden uit.

Voorzitter.
Dank u wel. Wie mag ik het woord geven.

De heer Van Vessem.
Over een ander deel van beleidsplan 1996 actiepunten per beleidssector cluster 1. Politiek A: inhoudelijke discussie punt 3. Inhoudelijke discussie lange termijn. Het voortouw wordt genomen.....

Voorzitter.
Gaat dit over het jaarverslag van 1995.

De heer Van Vessem.
Het start de discussie over de fundamentele waarde van het liberalisme. Is dat nu aan de orde.

Voorzitter.
Dat is nu niet aan de orde we hebben het nu over het jaarverslag en dan willen we straks als we het jaarverslag beëindigd hebben wil ik gaan kijken wat het jaarverslag in financiële kosten met zich meebrengt. Dus dan krijgt u straks daar de gelegenheid voor. Nog iemand over het jaarverslag dan wil ik alle

mensen die het jaarverslag hebben opgesteld de directeur en algemeen secretaris daar hartelijk voor bedanken.

De heer Van der Berg.
Hartelijk dank voor het toezenden van het jaarverslag en de opstellers van het jaarverslag hartelijk dank ik heb met grote interesse dat jaarverslag gelezen. Dat kunt u zich wellicht voorstellen. Ik heb mij wel afgevraagd waarom sommige dingen zo zijn neergezet zoals ze zijn neergezet. En ik vraag uw bijzondere aandacht voor paragraaf 21C en het gaat daarbij om de VVD in het Europees Parlement. Het is uw jaarverslag en wat daar staat is een tekst onder uw verantwoordelijkheid. Ik neem aan dat er bouwstenen zijn aangedragen door anderen. Als men die paragraaf goed leest dan is er sprake hier en daar van enige wrijving. In ieder geval van een situatie bij de Euroleden van de VVD waarbij ze duidelijk kenbaar maken dat ze blijkbaar niet met alles even gelukkig zijn. En ik geef u een voorbeeld. Het is een voorbeeld zoals dat staat op bladzijde 76. Daar staat de EP-leden ontvingen geen antwoord op hun aanbod een bijdrage te leveren over de notitie van fraudebestrijding die de Tweede Kamerfractie op 21 juni uitbracht. U heeft dat dus duidelijk geconstateerd en het is dus niet de bedoeling dat u het jaarverslag herschrijft want dat doen we al sedert jaren niet meer maar het is misschien toch wel zinvol om van u te mogen weten wat u gaat doen, dus of u dit nu bij dit punt wil meenemen of op een later tijdstip deze dag, dat lijkt mij allemaal even goed. Maar ik zou heel graag willen weten hoe gaat u de coördinatie tussen Europa en de rest van de wereld een beetje bevorderen. En ik zeg dat te meer en dat zou dus ook een zaak kunnen zijn die over dit punt moet worden heengetild naar de verantwoording van de Tweede Kamerfractie en de leden van het Europees Parlement. Ja zelfs de leden van de Eerste Kamer want er worden zo nu en dan artikelen geschreven in kranten, en nu weet ik wel je moet natuurlijk het een en ander wel eens met een korreltje zout nemen, maar ik kan mij als lezer toch niet aan de indruk onttrekken dat er ook tegenstellingen zijn die niet hier liggen neergelegd in het jaarverslag maar die wel bij nacht en ontij naar buiten komen. Zo is nog niet lang geleden verschenen een heel artikel in het nieuwsblad van het noorden, waar ik toevallig op geabonneerd ben begrijpt u, en daar staat het een en ander in over de Europarlementariërs van alle partijen maar ook van de VVD en ze beklagen zich over zeer veel. Ze zeggen ook wel dat sommige dingen zeer goed gaan maar veel gaat toch ook fout. Nou mijn vraag is heel concreet, gelet op de toezending van het jaarverslag, daarvan kennis nemend, wat gaat het hoofdbestuur, want u schrijft dat in uw jaarverslag, wat gaat het hoofdbestuur nou aan het een en ander doen om het een en ander te verbeteren. Want ik denk dat er anders heel erg grote problemen zouden kunnen ontstaan in de toekomst en misschien zijn die er al vandaag de dag. Dank u wel.

Voorzitter.
Dank u wel voor uw vraag. U heeft zelf al geconstateerd dat hier een hele grote inhoudelijke component inzit in deze vraag. En dat is natuurlijk iets waarop wij hier niet ingaan dat is inderdaad zoals u hebt aangegeven voor de discussie morgen met de fracties van de Tweede Kamer en de fractie Eerste Kamer en het Europees Parlement. Maar er zit natuurlijk ook een verantwoordelijkheid van het hoofdbestuur en daar vraagt u ook naar en dat is

iets wat we nu wel behandelen en daarom ben ik blij dat we een algemeen secretaris hebben die daarop een antwoord kan geven.

De heer Van Baalen.
Dank u wel vice-voorzitter. Meneer Van der Berg stelt natuurlijk terecht dat die Eurodiscussie in goede banen moet worden geleid. Nu is het zo we hebben iets meer dan twee jaar geleden een themadag in de partijraad gehad over het thema Europa. We hebben een Europees verkiezingsprogramma gehad waar ook de heer Van der Berg bij betrokken is geweest. Daarna zie je natuurlijk dat er in de politieke actualiteit er verschillen van nuance en toonhoogte optreden. Het hoofdbestuur en met name onze voorzitter heeft toen de fractievoorzitters in Eerste en Tweede Kamer en ook Europees Parlement en de internationaal secretaris bij elkaar geroepen om te zeggen hoe gaan we nu met die discussie verder. Er is toen een notitie gemaakt en die is in de drie fracties besproken en daar staat een algemene lijn in. Dat betekent natuurlijk de actualiteit dan is het aan de fracties om te kijken hoe ze daarmee omgaan. Deze notitie is naar de partijcommissies gestuurd. Is ook bij de fractie- en kamercentralevoorzitters. En ik denk dat wij die notitie breder kunnen verspreiden. Dus er wordt ook nadrukkelijk aan gewerkt om mensen met elkaar in gesprek te laten zijn. Fracties houden natuurlijk hun eigen verantwoordelijkheid.

Voorzitter.
Meneer Van Baalen dank u wel. Ik denk en ik denk dat ik namens het hoofdbestuur wel kan toezeggen dat als je naar die paragraaf kijkt, en de heer Van der Berg maakt ons daar terecht op attent, dat natuurlijk een paragraaf is die gezien het jaarverslag iets anders geredigeerd had moeten zijn. En wij zullen dus daar in komende jaren daar iets scherper op toezien.
De rekening en verantwoording van de cijfers wie mag ik daar het woord voor geven. Hoeveel mensen zijn dat ongeveer. Mag ik u het woord geven.

De heer Van der Maarel.
Goedemiddag Van der Maarel kamercentrale Dordrecht. Voorzitter rekening en verantwoording van de cijfers. Ik neem aan dat u wat later terug komt op de inhoudelijke voorstellen en nu eerst de cijfers wil beoordelen. Wij hebben met name ons afgevraagd of het hoofdbestuur reeds nu kan aangeven waarvoor zij de 80.000 gulden die werd opgenomen in de begroting dit jaar voor zal gaan aanwenden en of de penningmeester daar al een antwoord voor heeft.

Voorzitter.
Ja dank u. Voordat ik nu anderen het woord geef heb ik even een kleine verzuiming. De penningmeester had eerst even een iets algemene inleiding willen geven op de cijfers. Ik geef het woord aan de heer Sandberg.

De heer Sandberg.
Voorzitter hier zit een redelijk tevreden penningmeester en tegelijkertijd lid van een ambitieus hoofdbestuur iets minder tevreden want er zijn nog inderdaad vele zaken te wensen waar op dit moment geen geld is. Maar redelijk tevreden laat ik daar mee beginnen. Waarom u heeft gezien in de toelichting op de rekening en verantwoording dat wij toch in het afgelopen jaar erin geslaagd zijn om u een sluitende begroting sluitende rekening voor te leggen. Daarmee

eveneens het tekort dat in 1994 ontstaan was en door u gesanctioneerd. Dat dat in ieder geval in het afgelopen jaar is afbetaald. Dat wij overeenkomstig de besluitvorming van de algemene ledenvergadering onze opbouw van het eigen vermogen weer te hand hebben kunnen nemen en tenslotte ook die voorzieningen te kunnen treffen om het verkiezingsfonds op peil te kunnen houden. Of op peil te brengen straks. Dat stemt mij tot tevredenheid. De hele rekening die voldoet aan datgene, de eisen, die u als algemene ledenvergadering daaraan gesteld had vorig jaar. Betekent ook dat wij een begroting hebben kunnen indienen bij u die sluitend is. En als ik zeg wat minder tevreden als teamlid van een ambitieus hoofdbestuur dan geef ik daarmee gelijktijdig aan dat het ons qua geld nog ontbreekt om allerlei ambities te vervullen. Daaromtrent mogelijk in de toekomst betere geluiden. Eerst was hier de zaak om schoon schip te maken en datgene wat in het verleden ontstaan was om dat weer recht te trekken en ik meen dat we daarin zijn geslaagd. Daarmee voorzitter misschien ook meteen antwoord gevend op de eerst gestelde vraag door kamercentrale Dordrecht. Er was inderdaad een eenmalig bedrag van 80.000 gulden voor het nieuwe beleid. We hebben gewacht even met de voorjaarsnota om de ontwikkelingen van de eerste maanden even met elkaar door te nemen. Er was geen aanleiding om op dat bedrag te gaan zitten beknibbelen en vandaar dat het hoofdbestuur in zijn jongstleden vergadering heeft besloten omdat geld op een drievoudige manier aan te wenden. A. een kleine versterking binnen onze ambtelijke staf, geen nieuwe mensen maar feitelijk continueren van een contract dat maar tijdelijk was. B. 22.000 gulden uit te trekken en expliciet te oormerken om ee begin te geven gestalte te geven aan het ouderenbeleid binnen onze partij alsmede eveneens 22.000 gulden eveneens geoormerkt om een start te maken met een jongerenbeleid.
Inhoudelijke vragen daaromtrent zullen ongetwijfeld straks bij de begroting aan de orde kunnen komen en voorzitter dan kunnen we de respectievelijke portefeuillehouders daar even wat kort toelichting op geven zo daar behoefte aan is. Dank u wel.

Voorzitter.
Wie mag ik het woord geven voor een tweede vraag.

Ja voorzitter dank u wel. Bouwman afdeling Maasland. Ik heb een vraag over de rekening 95. Daar in de toelichting op de uitgaven die in totaalstaat staan; tekort is een post nagekomen kosten over 1994 van de Haya van Somerenstichting van 26.000 gulden. Ik heb begrepen dat dat veroorzaakt zou zijn doordat er te weinig subsidie zou zijn aangevraagd bij het Rijk. Is dat een juiste veronderstelling en als dat juist is is dat dan zodanig procentueel inmiddels is afgeregeld dat dat soort zaken niet meer voor kunnen komen. Dat we in ieder geval een maximale subsidie die we waar we recht op hebben ook kunnen rekenen in de toekomst.

Voorzitter.
Dank u wel. Wie heeft er nog meer vragen over de cijfers, rekening en verantwoording. Niet dan geef ik het woord weer aan de penningmeester.

De heer Sandberg.
Een vraag van de afdeling Maasland voorzitter. Ja het is zo om een subsidie van 26.000 gulden binnen te halen eerst de VVD uit eigen middelen in dit geval 38.000 gulden moet uitgeven en dan pas krijg je die subsidie binnen. Het maximaal subsidie binnenhalen is dus afhankelijk van het feit of dat je dus ook een maximum uit eigen middelen ten behoeve van deze activiteit ter beschikking kan stellen. Voorzitter dat is als het ware communicerende vaten. Wij houden ons daar voortdurend mee bezig. Geldt overigens niet alleen voor deze regeling, geldt voor meerdere regelingen en elke jaren wordt zeer zorgvuldig afgewogen hoe het met inzet van eigen middelen maximum subsidie voor dit soort activiteiten bij de Rijksoverheid kunnen lospeuteren.

Voorzitter.
Dank u wel. Zijn er nog meer vragen over rekening verantwoording. Goed dan gaan we nu .... Ja.

Voorzitter toch nog een kleine vraag. Mijn naam is Bouwman afdeling Delft. Het is een niemendalletje maar men zou kunnen denken dat deze algemene vergadering weinig kritisch is dus dan toch nog maar een vraag. In de inleiding wordt gesproken, in de inleiding van de rekening, wordt gesproken over een interbellum. In mijn perceptie is dat een periode tussen twee oorlogen en het zou zo kunnen zijn dat in de bedoeling van de penningmeester deze algemene vergadering worden gezien als een oorlog. Er is vast sprake van een klein misverstand. Ik wilde dat toch hier nog even melden.

Voorzitter.
We zijn blij dat we altijd zeer scherpe lezers hebben die onze stukken nagaan maar ik wil aan de penningmeester vragen wat hij hiermee precies bedoeld heeft.

De heer Sandberg.
Eigenlijk aan beide, de penningmeesters. Er is geen sprake van een oorlog tussen ons beide. We zitten zelfs naast elkaar en ik dacht dat ik ook in mijn toelichting aangegeven heb dat ik u deze rekening kan voorleggen dankzij een uitstekende aanvang die in het hele proces door mijn collega Jan Korff is gemaakt. Ik heb het alleen maar mogen afmaken. Er is een periode geweest waarin twee penningmeesters zijn opgetreden. Hij als penningmeester thans waarnemend algemeen secretaris en ik als waarnemend penningmeester naderhand en zo deze rekening en verantwoording doen wordt goedgekeurd alsmede een begroting dan mag ik wellicht hopen dat u mij definitief tot penningmeester wilt benoemen en dan is Jan er ook volledig af. Wij hebben geen oorlog. Wij hebben een bijzonder goede verstandhouding. Het was een interimperiode laten we daarom het woord interbellum maar laten schieten.

Voorzitter.
Maar ik kan u dus inderdaad zeggen dat we proberen natuurlijk onze volkspartij met wat mooie woorden op een hoger peil te brengen maar we zullen voortaan zorgen dat we dat wat beter toepassen. Mag ik u het woord geven.

Freilink thans afdeling Ede voorzitter. Ik wilde graag vragen via u aan de penningmeester in hoeverre het stijgend ledental de financiële perspectieven voor onze partij in de nabije en verdere toekomst rooskleurig beïnvloed.

Voorzitter.
Dank u wel. Meneer Sandberg.

De heer Sandberg.
Voorzitter het is in zijn algemeenheid te zeggen dat de verbeterde financiële situatie van onze partij voor 95% afhankelijk is van de aanwas van het ledental. Eigenlijk kan ik geen beter antwoord daarop geven. Wij zijn volstrekt afhankelijk van het aantal leden dat hun contributie afdraagt. Dat is te beïnvloeden door ons allemaal niet alleen door het hoofdbestuur. Maar dat is onze belangrijkste inkomstenpost. Overige inkomsten die we krijgen naast giften etc. zijn vaak doeluitkeringen om bepaalde activiteiten mee te financieren. Maar nogmaals ik denk dat een financiële gezonde VVD een VVD is met heel veel leden. En dat is een taak van ons allemaal.

Voorzitter.
Dames en heren nog meer vragen opmerkingen dan denk ik dat ik toch een zekere mate van tevredenheid waarneem maar dat gaan we ook nog eens een keer vragen aan de kascommissie die dat tot allemaal in de puntjes heeft nagekeken. En ik ben blij dat de heer Van Hulst aanwezig is, lid van de kascommissie. Andere leden waren de heer Van Raasveld van Amsterdam, de heer Pier te Tietjerk. En de heer Van Hulst zal namens hun een verklaring voorleggen.

De heer Van Hulst.
Dat doe ik met genoegen voorzitter. 2 April j.l. zijn wij bijeen geweest als commissie in Den Haag. Wij hebben de zaak zeer kritisch bekeken en het doet mij een groot genoegen om u de volgende verklaring te kunnen voorlezen. Hierbij maken ondergetekenden, leden van de commissie van drie leden ter voorlichting van de algemene vergadering bij behandeling van de rekening en verantwoording van het hoofdbestuur conform artikel 30.2 van de statuten van de VVD bekend de jaarrekening 1995 te hebben getoetst en goed bevonden. De commissie spreekt haar instemming uit over het gevoerde financiële beleid en vraagt de vergadering aan het hoofdbestuur decharge te verlenen. Den Haag, 2 april 1996. Dank u wel. (applaus)

Voorzitter.
Ik zou zeggen dank u wel kascommissie, dank u wel vergadering.
Dan kom ik nu bij agendapunt 4. En agendapunt 4 is het vaststellen van het beleidsplan/begroting 1996 van het hoofdbestuur.
Dat beleidsplan en die begroting zijn in oktober 1995 toegezonden aan de

afdelingen en centrales. Na bespreking in de centrale vergaderingen van de kamercentrales in november 1995 heeft tenslotte de partijraad op 9 december 1995 aan het hoofdbestuur advies uitgebracht. Dit advies heeft geleid tot enkele bijstellingen. En dat beleidsplan is opgenomen in bijlage 1 van de beschrijvingsbrief die is verzonden op 19 januari j.l.
Het beleidsplan dames en heren is natuurlijk gebaseerd op het reeds vorig jaar goedgekeurde meerjarenbeleidsplan. Dus elke keer probeer je een stap in te vullen. Zoals ik gezegd heb zijn ze aan u verzonden. De partijraad heeft er over gesproken en wat ik zou willen voorstellen is om het beleidsplan per cluster aan de orde te stellen. En voorts wil ik voorstellen om de wijzigingsvoorstellen 8,9 en 10 die eigenlijk verkeerd in de aanvullende beschrijvingsbrief zijn opgenomen bij agendapunt 11 om die hier te behandelen.
Dan wil ik eerst mensen het woord geven die iets willen zeggen over de cluster politiek. Wie mag ik daarover het woord geven.

Voorzitter Van der Maarel kamercentrale Dordrecht. Ik had eigenlijk eerst in zijn algemeenheid over uw beleidsplan in relatie tot de begroting willen zeggen alvorens u per onderdeel.... Wij hebben in de kamercentrale Dordrecht in dank uw beleidsplan ontvangen enkel wij hebben dikwijls toch wel wat moeite gehad met de relatie te leggen tussen enerzijds beleidsplan en anderzijds begroting en wij hebben toch wel op sommige momenten wel eens goed moeten zoeken hoe je daar uit kon komen. Een klein onderdeeltje is bijvoorbeeld automatisering. In uw beleidsplan wordt iets over automatisering gezegd en vervolgens zijn wij naarstig op zoek gegaan in de begroting of daar middelen voor beschikbaar werden gesteld. En dan kun je dat toch weer wat moeilijker traceren. Ik zou willen dat daar wat meer duidelijkheid in kan.

Voorzitter.
Nog meer mensen die in het algemeen iets willen zeggen over het beleidsplan. Meneer Sandberg het woord.

De heer Sandberg.
Voorzitter ik kan natuurlijk toezeggen dat wij gaarne wat meer duidelijkheid willen brengen maar zo eenvoudig wil ik mij er niet vanaf maken. Hoe ver gedetailleerd moet je gaan dat is feitelijk de vraag. En vandaar dat wij in de procedure hebben ingebouwd omdat natuurlijk toch een technische analyse en toelichting op de opbouw toch zeker voor geïnteresseerden best belangrijk is en interessant is hebben wij een fase ingebouwd waarin voordat de begroting feitelijk wordt ingediend met alle penningmeesters van de onderscheidende kamercentrales te samen met de directie daar nog eens gedachte over verwissel. En dan komen inderdaad dit soort posten er beter uit. Kunnen we ook een toelichting geven waar ze in zitten. Dat geef ik toe dat dat op dit moment zeker op dit soort technisch gespecificeerde onderdelen wat onduidelijk kan zijn. Daar is ook feitelijk deze voorronde voor ingebouwd met uiteraard vervolgens de bedoeling dat de penningmeester van de kamercentrale desgevraagd ook in zijn regio en zijn kamercentrale daarna toelichting op kan geven. Maar ik wil u desondanks toch toezeggen dat wij zullen proberen daar volgend jaar dan een iets verdere uitsplitsing en een iets verdere verwijzing aan toe te voegen zodat het mogelijkerwijs duidelijker is voor u want uiteindelijk gaat het

erom u stelt hem vast en dan moet het ook duidelijk zijn wat u vaststelt. Dat ben ik met u eens.

Voorzitter.
Accoord fijn dank u. Dan gaan we nu dus de eerste cluster behandelen de politiek. Die staat op bladzijde 17, 18, 19 van het beleidsplan. En daar wil ik graag bij betrekken de wijzigingsvoorstellen 8 en 9 van de afdeling Ede. Wie mag ik hier het woord geven.

De heer Van Vessem.
Het vervolg van zo even. Inhoudelijke discussie lange termijn. Een overweging om qua brandpreventie, voorkomen is beter dan genezen, even een notitie over geschiedenis VVD. Daar is een oproep over verschenen in feit en democratie om een paar jonge historici als stagiaire de geschiedenis van de VVD te laten beschrijven. Niemand zal het in zijn hoofd halen om te veronderstellen dat het liberalisme in 1948 verzonnen is. Maar recentelijk nog heeft een hooggeleerd heer voor de JOVD staan oreren, ik heb er een verslag van gezien, en daar kwam de monsteriositeit in voor dat het liberalisme dus 100 jaar oud zou zijn als ideologie. Ik wilde er graag even met nadruk op wijzen dat de wortels voor zo ver mij bekend van het liberalisme circa 24 eeuwen lang zijn in de tijd. En ik wilde het hier eigenlijk maar bij laten en ik wilde graag weten wie van de hoofdbestuursleden daar zich in zijn portefeuille mee onledig houdt.

Voorzitter.
Nou in eerste instantie gaan we volgend jaar ons 50-jarig bestaan gaan we vieren. Over 2 jaar eigenlijk dus in 1998. Dat is dan een moderne versie van het liberalisme maar u heeft ongetwijfeld gelijk dat deze ideeën natuurlijk veel en veel ouder zijn dan dus de paar honderd jaar die hier genoemd worden. Wie houdt zich met de inhoudelijke zaken bezig dat zijn, ik kijk even in die richting, ik denk dat dat mevrouw De Vrey is.

Mevrouw De Vrey.
Ja we hebben een coördinator inhoudelijke discussie dat is onze voorzitter Willem Hoekzema die zo nog binnenkomt. De lange termijn discussie zit er überhaupt natuurlijk in dat wij onze VVD zoals u een aantal bronnen aangeeft dat we dat met een commissie die de VVD zal instellen die u zal instellen doorlichten van vroeger. Hoe zijn we ontstaan, wat is onze basis en hoe gaan we door. En uiteindelijk is het natuurlijk de bedoeling dat vanuit die bronnen, en u noemt er wat van en dat is natuurlijk ook zo, dat we daarmee proberen 2000 aan te geven. Op de verschillende onderdelen die de burgers van onze Staat, dus de liberalen burgers, belangrijk vinden.
Dus als u zegt tot hoe ver gaat u in de bronnen terug. Dat zal heel ver terug zijn maar uiteindelijk proberen we natuurlijk in 2000 te zijn en daar de belangrijke punten van de VVD voor neer te leggen. Er is een speciale commissie die ons hoofdbestuur zal adviseren als u op een gegeven moment als vergadering overneemt.

Voorzitter.
Dank u wel misschien heeft de penningmeester hier ook nog wat over te zeggen.

De heer Sandberg.
Voorzitter de machtiging die de penningmeester aan de betrokken commissie heeft gegeven reikt geen 24 eeuwen lang want dan wordt de post echt veel te duur.

De heer Van Vessem.
Ja maar het is wel van belang een aandacht te vestigen op een punt dat een beetje ter zijde is gevallen. Er wordt door ons binnen de partij veel al gesproken over het liberalisme. Buiten de partij, ook bij tegenstanders, wordt soms liberaal genoemd wat bepaald niet politiek-liberaal is. En wij dienen zelf ook bewust het onderscheid te onderkennen tussen liberaal en politiek-liberaal. En dan kunnen we door zorgvuldigheid de afstand tussen die twee verkleinen. En dat is het belang van de partij. Ook met het oog op die diepgaande inhoudelijke fundamentele discussie over het liberalisme op weg naar de 21ste eeuw want dan moeten we het een beetje ruim nemen.

Voorzitter.
Ik dank u wel. Nog meer over de cluster politiek. Voorstel 8 dat heeft het hoofdbestuur gezegd overnemen. Er is een voorstel 9 dat heeft het hoofdbestuur ontraden. Nog mensen die nog over deze punten willen praten of eventueel deze punten nog in stemming willen brengen. Niet dan gaan we nu over naar de cluster kwaliteitszorg.

..... EINDE BAND .....

Mevrouw Baljé.
.... moet natuurlijk ook daar gebeuren.

De heer .....
Ter interruptie maar mijn bedoeling is om de landelijke activiteiten, de landelijke projecten met name.

Mevrouw Baljé.
Ja de landelijke activiteiten zijn bedoeld om ook de jongeren landelijk met elkaar in contact te brengen. Nu is het zo dat een aantal van die lange activiteiten vanaf 1996, dus dit jaar, mede bedoeld zijn om impulsen te geven aan afdelingen en kamercentrales. De wijze waarop dat gecommuniceerd wordt is ten eerste via de landelijke commissie jongerenbeleid. Waarin alle kamercentrales een vertegenwoordiger hebben zitten. Maar ook via de reguliere kanalen die we daarvoor hebben.
Waar ik op wil wijzen is dat onder andere dit jaar een groot aantal projecten in samenwerking met de JOVD decentraal plaatsvinden. Telkens in andere gebieden. Waardoor als het ware door het hele land heen een aantal van die gezamenlijke activiteiten plaatsvinden. Die dus als het ware vanuit het hoofdbestuur en vanuit het hoofdbestuur van de JOVD geïnitieerd worden. Dit jaar zullen we ook een governmentgame organiseren. Waarbij we u gaan vragen als kamercentrales om kamercentrale jongerenteams aan te leveren.
Dus op een aantal manieren, ik kan nog een paar voorbeelden noemen, werken we daarin toch in ieder geval samen.

Voorzitter.
De heer Mackay.

De heer Mackay.
Voorzitter een punt over het jongerenbeleid en het punt over vorming en scholing. Ten aanzien van het jongerenbeleid vinden wij van kamercentrale Leiden dat het plan nog te veel het karakter heeft van activiteiten. Wat wij graag zien voor de toekomst en wat wij het hoofdbestuur graag willen vragen om voor 1997 duidelijk een beleid neer te zetten ten aanzien van de jongeren. En dat dat vervolgens uitmondt in activiteiten dat is duidelijk. Maar laten we nu eens eerst kijken welke doelstelling we hebben uitgangspunten hebben voor het beleid en hoe zich dat vervolgens vertaald in activiteiten. En dat is dus een vraag voor de toekomst om daar eens naar te kijken. En dat dat dan ook zijn vertaling krijgt in de begroting want wij vinden dat het uit de begroting niet duidelijk is welke activiteiten nu precies voor jongeren zijn besteed of zijn ingevuld.
Als ik het dan over vorming en scholing heb wil ik in elk geval opmerken dat wij buitengewoon content zijn met het initiatief van het hoofdbestuur over de leergang besturen. Dat vinden wij zeer waardevol. Wij zullen zelf ook de leer gaan volgen als kamercentrale, volgende week zaterdag met zo'n 90 bestuursleden. Maar ik denk dat dat zeer belangrijke activiteiten zijn. Dus dat wil ik nog eens benadrukken.
Een tweede punt ten aanzien van vorming en scholing is meer een vraag. Daar had het beleidsplan ook nog geen rekening mee kunnen houden. In december hebben wij, althans ik, een prachtige bijeenkomst bijgewoond in verband met

het 20-jarig bestaan van de Haya van Somerenstichting. Het was in slot Zeist. Zelfs de kroonprins bleek aanwezig te zijn. Niet op onze bijeenkomst maar op het slot. Dus ja dat geeft toch wel couleur locale aan dat geheel. En daar kwam toch een soort slotconclusie uit die bijeenkomst uit slot Zeist. Dat we toch eens serieus moesten kijken naar het idee van de kaderschool. En daar was toch wel communische opinie over in grote lijnen. Een enkeling dacht er wat anders over. Die dacht er wat klassieker over maar een aantal dachten er wat actiever over om daar met een kaderschool toch wel wat mee te gaan doen. En er verschijnen allerlei kranteartikelen de laatste tijd dat daar wat meer aandacht aan moeten besteden. De heer Hoekzema heeft mij er ook een aan gerefereerd tijdens een partijraad. We zijn nog te veel kiesvereniging. We moeten meer beleidspartij worden en daar past zo'n kaderschool natuurlijk perfect in. Dus mijn vraag is om daar toch inderdaad toch goed over na te denken en veel prioriteit aan te stellen want daar hechten wij zeer aan. En ik wil dat toch graag eens bevestigd zien.

Voorzitter.
Dank u wel ik geef voor de eerste vraag opmerkingen het woord aan mevrouw Baljé.

Mevrouw Baljé.
Dank u wel. De heer Mackay stelt eerst een visie en dan een plan. Dan activiteiten daaruit voortvloeiend en derhalve een begroting die overzichtelijk is wat er aan jongeren besteed wordt. Viooltjes bloeien nooit alleen.....

Voorzitter.
Een momentje alstublieft. De heer Hugo Hurts wordt gevraagd bij de balie.

Mevrouw Baljé.
Viooltjes bloeien nooit alleen zei ik. Als ze bloeien dan zijn ze ook op meerdere plaatsen direct gezamenlijk in bloei. En zo is het ook met zijn gedachte want ik kan u melden dat het hoofdbestuur inmiddels besloten heeft en een eerste discussie zelfs gehad heeft over een visie en een beleidsplan jongeren 1997. En zelfs zover daarin gegaan is dat een aantal ideeën u vrij spoedig als kc-voorzitters al zullen bereiken omdat we die in 1996 nog willen uitvoeren.
Ik kan u ook melden dat het hoofdbestuur besloten heeft om uit de gelden van de voorjaarsnota 22.000 gulden bovenop hetgeen al reeds in het najaar 1995 voor 1996 besloten was uit te geven voor het jongerenbeleid 1996. En daarbij zal ook helder zijn naar de toekomst toe de gelden die binnen andere portefeuilles ten behoeve van jongerenbeleid worden uitgegeven gekenmerkt moet worden als zijnde uitgegeven voor jongerenbeleid zodat inzichtelijk wordt wat we van ten behoeve van onze jonge leden gedaan hebben.

Voorzitter.
Dank u wel. Een tweede vraag wil ik de heer Van Voskuilen het woord geven.

De heer Van Voskuilen.
Ja dat is het punt kaderschool. Ik ben eerst blij met de cursus Besturen die van start is gegaan, de leergang besturen, dat die in ieder geval gewaardeerd wordt maar ik moet u wel zeggen de waardering zal afhankelijk zijn van de participatie uit de afdelingen. Daar moeten we echt geen misverstand over laten bestaan. En ook die afdelingen waarvan u als bestuurders zegt hé die hadden we niet verwacht dat die mensen zouden deelnemen. Het zijn vaak dezelfde afdelingen en we proberen dat ook aan de onderkant dat draagvlak waar Jan Bakker net over sprak dat deelnemer zijn ook wat dit betreft te verbreden.
Wat de kaderschool betreft. We hebben maandagavond daar naar aanleiding onder andere, we waren er al langer mee bezig, van de bijeenkomst waar op gedoeld werd een notitie over besproken en het hoofdbestuur, tevens het bestuur van de Haya van Somerenstichting, heeft mij de opdracht gegeven om verdere initiatieven te nemen om de kaderschool samen met de Teldersstichting te gaan ontwikkelen. Ik kan u enkele uitgangspunten noemen. Het wordt een gedifferentieerd aanbod. Helemaal niet alles nieuw. Laten we niet gaan denken dat we het wiel gaan uitvinden. We hebben al een leergang besturen. We hebben een leergang gemeenteraad. Er zijn meerdere cursussen die herzien zijn al. Met het oog op het bundelen van deze cursussen. De vaardigheidstrainingen zijn in de laatste 2 jaar op één na allemaal herzien. En die zullen ook een wezenlijk onderdeel gaan vormen van een soort opleidingsinstituut. Wat wel zal gaan gebeuren is dat we gaan proberen, en ik zeg proberen want als er een prijskaartje aan gaat hangen weet ik niet of al die idealen die je op een bepaald moment hebt verwezenlijkt kunnen worden. We gaan wel proberen wat niveau betreft meer gebruik te maken van de Teldersstichting. Kijk we hebben nu een hele praktische cursussen en die moeten blijven. De afdelingen, gemeenteraadsleden, provinciale statenleden daar zullen we ons op moeten blijven richten. Maar er is, laat ik zeggen, een niveau er boven waar ook deze

mensen aan kunnen deelnemen. En dat proberen we samen met de Teldersstichting te bereiken. We hebben afgelopen donderdag met de directeur Klaas Groenveld een eerste bespreking gehad en binnen 14 dagen ligt een van de kant van de Haya van Somerenstichting en de Teldersstichting een eerste aanzet voor een inhoudelijke samenwerking op dit terrein.
Ik kan er verder niets over zeggen. Als ik in gedachte over ga dan denk ik dat we gaan proberen meer naar de regio's meer een aanbieding naar de regio's. U moet het zo zien dat we gaan proberen wat streams uit te zetten. Laat ik een voorbeeld geven. De grote steden hebben behoefte om hun nieuwe gemeente-raadsleden of misschien zittende verder te scholen. Wij proberen daar dan een adequaat en op dat doel afgestemd cursusaanbod te geven. Die een aantal zaterdagen zouden beslaan waarbij zowel theorie, dus wat is liberalisme en wat is liberalisme in de politiek, maar ook wat is nu praktisch met de financiën in de gemeente en dan kun je je vaardigheden verbeteren. Dat zal in zo'n pakket moeten voorkomen. En dat proberen we aan te bieden. Dat alles heet dan opleidingsschool, opleidingsinstituut VVD.

Voorzitter.
Dank u wel meneer Van Voskuilen. Wie heeft nog een opmerking.

De heer Mackay.
Het klinkt allemaal heel bemoedigend wat de heer Van Voskuilen zegt. En ik moet zeggen het is al veel verder dan ik dacht, moet je nagaan, maar het lijkt mij toch een keer leuk om daar ook in LCV-verband of ander verband daar verder over te praten. Dat gebeurt neem ik ook aan.

De heer Van Voskuilen.
Het is helemaal niet leuk het is gewoon noodzakelijk. Kijk het eerste, ja je kunt wel wat gaan ontwikkelen en dan als de achterban niet meeloopt dan kun je stoppen. Ik denk dat de volgende keer, ik moet nog met de voorzitter overleggen, in het POK kan komen dus in het overleg met de kamercentrales. En het is al in de stuurgroep geweest en het gaat ook naar de LCV zo wie zo.

Voorzitter.
Duidelijk zal zijn dat de haalbaarheid moet goed zijn ook en daar moet dus heel nauwlettend naar gekeken worden. Dat zult u begrijpen.
Ik mag denk ik concluderen dat we deze cluster beëindigen de discussie. Wil iemand over voorstel 10 nog discussie of stemming. Nee dan gaan we zo door. En voorstel 1 was teruggenomen.
Dan gaan we nu naar de cluster communicatie en bestuur. Die vindt u op bladzijde 25, 26, 27 van de beschrijvingsbrief en dan komen daarbij tevens aan de orde de wijzigingsvoorstellen 2 en 3 respectievelijk van de kamercentrale Den Haag en de afdeling Ommen. Wie mag ik allemaal over deze cluster het woord geven.

De heer Bakker.
Het is maar een klein dingetje en dat heeft betrekking op c2: de bundeling van periodieken. Ik heb al in het jaarverslag van de penningmeester kunnen zien dat er al fors op bezuinigd is. Ze zijn al behoorlijk aan het schrappen geweest met betrekking tot de verzendlijsten weet ik het allemaal. Ook bundelingen

kunnen best wel daarin helpen. Maar ik heb vorig jaar gevraagd om te bezien in hoeverre het mogelijk is om ook privé er een abonnement er op te nemen naast datgene wat standaard aan secretarissen van de afdelingen en oc's wordt toegezonden. Daar zou naar gekeken worden maar ik zie geen enkele reactie hierin terug en dus vraag ik er nog maar eens naar.

Voorzitter.
Ja dank u wel. Nog meer vragen ten aanzien van deze cluster.
Ik geef het woord aan mevrouw Bregman.

Mevrouw Bregman.
Ja voorzitter er staat dacht ik als antwoord voor wat betreft de mogelijkheid tot een abonnement dat dat in ieder geval zou worden betrokken bij het onderzoek wat op het ogenblik gaande is bij de communicatiecommissie. Dat is een aantal deskundigen die bij elkaar zijn om te zien hoe idealen der allerlei periodieken die nu hun weg vinden of daar een mogelijke bundeling van krachten inzit dan wel dat het juist gescheiden moet blijven. In ieder geval de hele zaak is op het ogenblik in bestudering en dat zal daarbij meegenomen worden.

Voorzitter.
Dank u wel mevrouw Bregman. Meneer Bakker.

De heer Bakker.
Ja u begrijpt dat ik dit geen goed antwoord vindt. Een communicatie deskundige bepaalt niet of ik de behoefte heb dat bepaal ik zelf graag. Ik vraag alleen om de faciliteit niet meer dan dat. En bovendien de vraag is al 10 jaar geleden gesteld. Hij is 9 jaar geleden gesteld. Ik hem vorig jaar nog een keer benadrukt. Het wordt nu zo langzamerhand wel eens tijd voor een antwoord. Wordt het abonnement nu mogelijk gemaakt voor een privé persoon ja of te nee. Dat is een simpele vraag daar hoeft een communicatiedeskundige geen 10 jaar over te doen.

Voorzitter.
Wordt het mogelijk gemaakt ja of te nee dat is de vraag.

Mevrouw Bregman.
Nou voorzitter als die vraag al 10 jaar oud is en de commissie kijkt nu naar totaal aan communicatie dan kan ik hierbij wel toezeggen dat ieder geval de vraag over het privé abonnement dat die in ieder geval dan zo wie zo beantwoord zal worden.

De heer Bakker.
Dit is een beetje kinderachtig. Bel me volgende maand even op dan weet ik genoeg.

Mevrouw Bregman.
Natuurlijk ik bedoel er is een antwoord gegeven in het kader van de totaal aan communicatie. Ik begrijp nu dat die vraag 10 jaar ligt. De commissie communicatie is nog maar net ingesteld. Ik zal zo gauw mogelijk in ieder geval deze vraag mee terugnemen naar het hoofdbestuur om te zien hoever dit

er uitgelicht kan worden. Laat ik het dan zo beantwoorden. U krijgt een belletje.

Voorzitter.
Ik zeg u toe dat we dit zullen opnemen wat de mogelijkheden zijn en als het op de een of andere manier niet kan dat u dan inhoudelijk te horen krijgt van wat wel en eventueel niet zal kunnen.
Wie mag ik nog meer het woord geven over de cluster communicatie en bestuur. Niemand dan dank ik u hartelijk en dan is nu de begroting, dat zijn dus de financiële cijfers die aan dit beleidsplan worden gehecht. Wie mag ik daarvoor het woord geven.

De heer Van der Maarel.
Dank u voorzitter. Wilt u nu al aan de orde stellen de voorstellen van de wijze van behandeling of wilt u eerst op de cijfers ingaan.

Voorzitter.
Ik wilde nu op de cijfers ingaan. Wil de penningmeester nog een toelichting geven. Nee, het spreekt allemaal voor zich zelf. Nog iemand over de cijfers. Wilt u nog even over dit agendapunt nog verder het woord voeren want ik dacht dat we helemaal inhoudelijk klaar waren en ik ben nu zo langzamerhand bij agendapunt 5.
Goed dan stel ik dus agendapunt 5 aan de orde. Ik wilde dus zeggen dat het beleidsplan en de begroting voor het jaar 1996 hiermee geaccordeerd zijn.
Dames en heren ik stel agendapunt 5 de benoeming van de commissie van drie leden ter voorlichting van de algemene vergadering bij de handeling van de rekening en verantwoording. U heeft net het verslag van de vorige commissie gehoord en het is altijd zo dat een aantal mensen dat dat nooit dezelfde kunnen zijn en zoals u dus ziet stellen wij u voor de heer Van Hulst te Oss, mevrouw Muys te Voerendaal en mevrouw Tangel te 's-Gravenhage en als plaatsvervangende leden de heer Van Weeren te Voorhout, de heer Vredenbregt te Rotterdam en mevrouw Nipperus te Voorburg. Er zijn geen andere kandidaten gesteld zodat deze leden hierbij benoemd zijn. Ik wens hen veel succes bij het vervullen van hun controlerende taak.
Dan zijn we nu bij agendapunt 6 de periodieke benoeming van leden en plaatsvervangende leden van de Commissie van Beroep artikel 32 van de statuten. Ik stel u voor herbenoemen als leden en plaatsvervangende leden: de heer W.J.A. van den Berg te Diever, mevrouw T. Blom-de Kock van Leeuwen te Den Haag en meester A. Voûte te Aerdenhout en plaatsvervangend lid mevrouw J.L. Niemantsverdriet-Leenheer te Burgh-Haamstede. En ik stel voor te benoemen als plaatsvervangende leden: de heer Meulemans te Lisse en de heer Knip te Emmeloord. Er zijn geen andere kandidaten gesteld zodat ik hierbij deze personen benoemd verklaar. Ik wens ze ook veel succes toe bij hun werkzaamheden. Al hopen we natuurlijk dat er niet al te veel beroep gedaan wordt op deze mensen.
Dames en heren dan wil ik u nu introduceren, dat hoeft natuurlijk niet, de voorzitter van de Partij. Hij is gelukkig hier aanwezig en ik overhandig hem graag deze hamer zodat hij de rest van deze vergadering kan afhandelen.

Ja dames en heren Hoekzema heeft u nu voor zich. Ik heb begrepen dat het ook keurig op een kaartje is gezet. Voordat we met de reguliere agenda doorgaan wilde ik toch even verklaren waarom ik wat later ben. Vanochtend had ik als de voorzitter van de vereniging van Noord-Hollandse gemeente ook ons voorjaarscongres voor te zitten. En daar had ik een stuk te verdedigen die ik mede had opgesteld dus daar kon ik echt niet ontbreken. Bovendien moest ik de vice-voorzitter ook nog toespreken bij zijn afscheid. Ik hoop dat u mij dat niet kwalijk neemt. En ik zal voor de rest van dit weekend de taak in alle opzichten op mij nemen en de ondervoorzitter hartelijk danken voor de ongetwijfeld voortreffelijke wijze waarop hij mij vervangen heeft. Hartelijk dank en daar zit hij voor zegt hij.
Goed maar voordat we dus echt verder gaan met de agenda heb ik een orde voorstel en dat gaat over het volgende. Ik zou u willen vragen om een onderwerp aan de agenda toe te voegen. En dat onderwerp gaat over het benoemen van een ere-lid. En ik wil u ook zeggen om wie het gaat. Ik moet helaas zeggen postuum. Ik wil u ook zeggen om wie het gaat. Het gaat namelijk om ons aller Gijs van Aardenne. Ik zou u willen vragen voordat wij daartoe overgaan om dus eerst accoord te gaan om dit extra agendapunt op de agenda te plaatsen. En dat betekent dus het benoemen door de algemene vergadering postuum van ons aller Gijs van Aardenne als lid, ere-lid, van onze vereniging van onze VVD. Kunt u daarmee accoord gaan. (applaus)
Het heeft eigenlijk geen toelichting nodig maar kort zal ik dat toch doen. Vanavond zal ik uitgebreid daarbij stilstaan als wij prominente leden die helaas ons ontvallen zijn herdenk.
Het hoofdbestuur heeft in zijn vergadering van afgelopen maandag besloten om aan u als algemene vergadering Gijs van Aardenne voor te dragen, postuum, als ere-lid van de VVD. En aan dit voorgenomen besluit liggen een aantal overwegingen ten grondslag, ik moet zeggen aan dit besluit en dit voorstel van het hoofdbestuur liggen een aantal overwegingen ten grondslag. In de eerste plaats zijn vele verdiensten voor de VVD op politiek en organisatorisch terrein. Zijn grote verdiensten voor het Nederlands bestuur en de Nederlandse politiek. Zijn grote en wijze bestuurlijke capaciteiten en heel belangrijk een heel menselijk, het allerbelangrijkste, zijn loyaliteit aan onze partij in voor en tegenspoed. Om deze redenen en al dat geen wat hij voor ons betekent heeft vonden wij het als hoofdbestuur haast vanzelfsprekende zaak om deze grote figuur postuum te laten benoemen tot erelid van onze partij. Kunt u met dit voorstel accoord gaan. (applaus)
Dank u zeer. Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg.
Voorzitter natuurlijk van ganser harte instemmend. Maar ik wil u vragen om wellicht in de toekomst het mogelijk te maken dat men niet alleen ereleden zal hebben die zijn overleden want het laatste erelid dat wij indertijd hebben benoemd en die wel in leven was en is, is de heer Nord. En ik denk dat het voor betrokkenen nog aangenamer is als zij dat bij leven mogen meemaken.

Voorzitter.
Zeker. Vanavond zal ik dat nog een keer officieel bekend maken in de avondbijeenkomst.
Dan dames en heren is nu het tweede gedeelte van, laat ik maar zeggen, het

huishoudelijke gedeelte van de algemene vergadering aan de orde. De huishoudelijke voorstellen van centrales en afdelingen. En aan de orde is dus agendapunt 7. Het voorstel van de afdeling De Bilt/Bilthoven met betrekking tot het instellen van een landelijke commissie met de opdracht te onderzoeken of voor de verkiezing van waterschapsbesturen landelijke richtlijnen kunnen worden geformuleerd. De tekst de toelichting en het advies van het hoofdbestuur treft u aan in de beschrijvingsbrief. En het hoofdbestuur adviseert de al bestaande Ir Lely Kring te onderzoeken of het zin heeft voor de verkiezingen van waterschapsbesturen landelijke richtlijnen te formuleren.
Wie van u mag ik noteren om op dit voorstel in te gaan. U kunt u hiermee accoord gaan. Dan hebben we daartoe besloten.
Het volgende voorstel dat we gaan bespreken is van de afdeling Oegstgeest met betrekking tot de tijdens deze algemene vergadering aandacht schenken aan de toekomstige inrichting van het openbaar bestuur in Nederland. En meer in het bijzonder het onderwerp gemeentelijke herindeling. Het hoofdbestuur adviseert dit voorstel te betrekken bij de discussie over het beleid van de Tweede Kamer. Een zaak die ongetwijfeld op niet al te lange termijn in de Kamer aan de orde zal komen. Mede naar aanleiding van de bekende notitie van dit kabinet. De drie-lagen-structuur. Terug naar de gemeente als ik het met eigen woorden mag zeggen.
Wie van u mag ik noteren om hier op in te gaan. Geen. Accoord met dit procedure voorstel. Dan hebben we dat ook besloten.
En dan is nu aan de orde het voorstel van de afdeling Dalfsen. Ook een buitengewoon actueel voorstel. Voorgesteld wordt namelijk om op de 49ste jaarlijkse algemene vergadering het onderwerp "politiezorg op het platteland" te behandelen. Het hoofdbestuur verwijst naar de uitgebreide discussie in de Tweede Kamer en daarbuiten. Over deze problematiek en adviseert dan ook dit voorstel en de daarbij behorende wijzigingsvoorstellen 4, 5 en 6 te betrekken bij de discussie over het beleid van de Tweede Kamerfractie. Dit staat voor morgenochtend genoteerd en geagendeerd. Accoord met dit procedure.... mevrouw.

Mevrouw Postmatter.
Voorzitter J. Postmatter kamercentrale Den Helder. Omdat de voorzitter van onze kc Den Helder althans voor dit gedeelte van de vergadering niet aanwezig kan zijn. Wij hebben dit amendement ingediend zoals u heeft genoemd en wij vinden het betreurenswaardig en wij gaan daar ook niet mee accoord dat u als antwoord geeft als hoofdbestuur dat dit betrokken wordt. Wij vinden dit een zaak van een zulk groot belang. Het leeft bij iedereen. Dat wij u toch vragen of u dit amendement dat ingediend is door de kc Den Helder ja aan deze vergadering zou willen voorleggen omdat wij anders bang zijn dat het toch verwatert en wij vinden dit een zeer urgente zaak. Dank u wel.

Voorzitter.
Ik zou er eigenlijk dit op willen zeggen. Van allergrootste belang is dat dit ook met de leden van de Tweede Kamerfractie en de Eerste Kamerfractie wordt besproken. En wij zullen er echt voor zorgen dat dat een belangrijke plaats gaat krijgen in het cluster Binnenlands bestuur en dergelijke. En ik zal zelf als voorzitter van die vergadering morgen ervoor zorgen dat dit ook in de plenaire vergadering zijn conclusie gaat krijgen. Accoord.

Ja mevrouw.

Mevrouw Berning.
Ik ben Tinie Berning van het bestuur van de afdeling Brielle. En het betreft ook de politiezorg. Wij hebben een amendement ingediend dat meer politie op straat moet komen. Minister Dijkstal heeft al wil 6000 meer politiemensen op straat. 4000 zou al gerealiseerd zijn maar nog niet op straat. Ik wil dus ook dat onder de aandacht brengen. In Brielle hebben wij een raadsvergadering van 13 februari is er 100.000 gulden uitgetrokken om stadswachten te hebben. Die zijn half april al begonnen en wij willen dus eigenlijk dat dus, de gemeente Brielle wil dat voor een jaar, maar we willen dus eigenlijk dat dat niet de realiteit blijft. Dat minister Dijkstal dit ook al opgepakt heeft dat stemt ons tot tevredenheid.

Voorzitter.
Misschien kan ik er dit van zeggen. Dat op de vele bezoeken die we gebracht hebben in het land aan de kamercentrales steeds dit punt van versterking politie aan de orde kwam als wel zeer pregnant vanuit de partij. Uiteraard is dat ter bestemde plekke gebracht. Het doet mij dan ook groot genoegen dat onze Minister van Binnenlandse Zaken nu heel duidelijk bij begrotingsvoorbereidingen dit punt heel sterk aan de orde brengt. Maar morgen zullen we dit ook aan de orde krijgen.
Wel dames en heren dan ga ik vervolgens naar agendapunt 10. Het voorstel van de afdeling Hilversum om de spreekbeurten welke namens de VVD georganiseerd worden te publiceren in Vrijheid en Democratie. Het hoofdbestuur heeft al in zijn vergadering van 11 december 1995 een commissie communicatie ingesteld en deze deskundigen zullen onder andere de formule Vrijheid en Democratie bekijken op basis van bestaande wensen en financiële mogelijkheden. En de wens om de spreekbeurten te publiceren zal hier nadrukkelijk bij worden betrokken.
Wie wil hier op ingaan want ik zou mij dat kunnen voorstellen.

De heer Wigboldus.
Voorzitter mijn naam is Rienks Wigboldus van de afdeling Hilversum.

Voorzitter.
Zo, vroeger Groningen.

De heer Wigboldus.
Dat klopt meneer de voorzitter.

Voorzitter.
Hoe is het ermee.

De heer Wigboldus.
Uitstekend dank u. Ik wens u ook al het goede toe. Gelukkig leven we in een mobiele samenleving en een democratische. Meneer de voorzitter ik denk dat één argument wat vanuit de afdeling Hilversum nog genoemd kan worden dat door de recente ervaringen van onze afdeling het is duidelijk geworden dat spreekbeurten van de groten van onze partij centraal geregeld worden. Ergo de

mogelijkheid voor zogenaamde grote avonden voor actieve afdelingen is schier onmogelijk geworden. Dat zou een reden te meer zijn om te zeggen publiceert u in Vrijheid en Democratie deze zogenaamde grote avonden. Communicatie wordt dan gewild. Nooit 100% maar dat in de regio, hoe die regio ook beleefd en benoemd wordt, maar in ieder geval in een grotere kring mensen naar dit soort avonden kunnen. En ik pleit ervoor dat het door een PR-commissie wordt besproken. Maar we hebben het vroeger gehad, en vroeger was niet alles beter, maar ik denk dat we dit gewoon moeten publiceren. (applaus).

Mevrouw Bregman.
Voorzitter ik begrijp dat er een onderscheid wordt gemaakt met name ten aanzien van de grotere avonden en daar de sprekers bij want ik denk als elke avond die georganiseerd is met dan maar tussen aanhalingstekens de kleinere sprekers dat dat in ieder geval al van te voren bijna niet mogelijk is vanwege de frequentie van verschijnen van Vrijheid en Democratie op dit moment zeg ik er achteraan. Ik wil u niet met een kluitje in het riet sturen maar op dit moment zijn we nog druk bezig in de commissie om te bezien wat er het beste gecommuniceerd kan worden. Ik zal in ieder geval dat onderscheid wat u aanbrengt met betrekking tot de grotere regionale avonden en daarbij ook de grotere sprekers dat allemaal maar weer tussen aanhalingstekens zal ik in ieder geval daarbij betrekken. En verder denk ik niet dat ik iets verder kan gaan voorzitter.

Voorzitter.
Even een praktische opmerking in deze. 11 mei hebben we een zeer belangrijke themadag. Het zal u opgevallen zijn dat we zelfs de voorpagina van Vrijheid en Democratie gebruikt hebben om dat aan te kondigen. En in praktische zin zullen we dat vaker doen natuurlijk omdat wij gewoon ook als hoofdbestuur van mening zijn dat op dat punt wij ons blad moeten gebruiken om bij echt grote zaken dat op tijd naar u te communiceren op dat ook zoveel mogelijk mensen meedoen. En de kreet van leden naar deelnemers die dan verder inhoud krijgt.

De heer Wigboldus.
Dank u. Ik wil op het eerste antwoord reageren met de opmerking dat ik erg blij ben met uw toezegging. Geen kluitje in het riet en het komt in die PR-commissie en de
overwegingen die u genoemd heeft. Ik verzoek u mee te nemen dat uit het applaus bleek dat een belangrijk gedeelte van deze ledenvergadering, dus niet uw overwegingen, maar een belangrijk gedeelte van de ledenvergadering de gedachte steunen gezien het applaus. En het lijkt mij voor de ledenvergadering van de VVD beetje levend te houden naast uw overweging dit aspect duidelijk mee te laten wegen. (applaus)

De heer Oudelaar.
Voorzitter Oudelaar van de afdeling Zeist. Ik zou willen voorstellen om dit onderwerp in stemming te brengen. Bij deze.

Voorzitter.
Misschien is het goed om dan even te weten wat we precies in stemming

achtergrondmuziek laat horen. Met wat dissonante tonen hoop ik, hoop ik niet maar vrees ik.

De heer Sandberg.
Hetgeen dat ik ga zeggen voorzitter zal u niet als muziek in de oren klinken. Een hele voorzichtige raming van het thans voorgestelde dat doet mij toch eindigen in een omvang van 80 tot 100.000 gulden meer als u thans op de voorgestelde begroting heeft uitgetrokken. Er staat op onze begroting 6 ton voor Vrijheid en Democratie. Wanneer we hieraan gaan beginnen zal dat bedrag zeker in die orde van grootte ontoereikend zijn en zal dus het hoofdbestuur hoe sympathiek mogelijkerwijze zij ook tegenover dit voorstel staan andere belangrijke zaken moeten schrappen.

De heer Bakker.
Voorzitter ik dacht even dat het muziek werd maar het begon een beetje vals te klinken. Ik denk toch dat de penningmeester even moet bijstemmen. Zeker als het gaat om Vrijheid en Democratie want dan denk ik dat sommige foto's qua formaat wel wat kleiner kunnen. (applaus) Soms gaat het alleen om de inhoud van het beleid en niet om de persoon dus kan die wel helemaal weg. Daar gaat het tenslotte om wat de VVD zegt en niet wat de persoon zegt. En tot slot we kunnen best onderscheid maken. Zojuist heeft Hilversum al aangegeven regio-avonden er zijn sommige sprekers die alleen op kc-niveau geboekt kunnen worden. Daar kan je op zijn minst even mee beginnen.
Ten tweede. Ik heb een praktisch voorbeeld gehad. Ik zou graag eens een minister willen hebben in een afdeling. Nou dat mag niet. Toen kregen ze te horen dan moet je naar de kamercentrale. Uiteindelijk heeft de ondercentrale het gewoon geregeld. Maar wat dat betreft dat soort avonden, belangrijke sprekers noem het maar presidium van een Tweede Kamerfractie of wat dan ook. Ik kan mij voorstellen dat je spreekbeurten van een aantal Provinciale Statenleden dat je die niet gaat melden. Dat onderscheid is best te maken en dat hoeft echt niet zoveel ruimte te kosten. Ik ben ervan overtuigd dat ook Reny Dijkman daar een fantastische oplossing voor weet te vinden al was het maar een gewoon zwart vakje eens weglaten.

Voorzitter.
Ja ik zou er eigenlijk ... ja u moet nog aan het woord.

Voorzitter er werd net een voorstel gedaan om dit in stemming te brengen. Ik denk dat daar waar een commissie bezig is om een voorstel voor te bereiden het niet goed is dat zoiets in stemming gebracht wordt. Daarmee wil ik helemaal niets afdoen van wat er net gezegd is tot nu toe want ik sta er helemaal achter. Maar ik hoop dus dat die commissie het meeneemt en dat het totale beleid van Vrijheid en Democratie daar ook onderdeel van zal zijn en dat er dus bekeken wordt wat moet je in zijn totaliteit aan alle leden communiceren. En daar vallen al deze onderwerpen die nu genoemd zijn ook onder.

Voorzitter.
Ja ik wilde eigenlijk aan de ene kant even praktisch zijn en zeggen nou daar waar echt grote zaken aan de orde zijn moeten we praktisch bekijken wat we

met de hoofdredacteur kunnen bereiken.
In de tweede plaats en dat is wel erg belangrijk is Miep Bregman prima bezig om te kijken of we al die periodieken die we zo langzamerhand hebben of we daar niet efficiënter mee om kunnen gaan opdat we met hetzelfde geld bij elkaar op geteld meer kunnen doen en de communicatie naar de leden veel intensiever kunnen laten worden. Inclusief ook het goed en op tijd kenbaar maken welke belangrijke gebeurtenissen plaatsvinden. Dat staat nadrukkelijk op ons programma en even teruggaan naar mijn eerste voorstel wilde ik het zo praktisch mogelijk benaderen en ik ben het met de laatste spreker eens dat nu even die commissie snel de zaken op een rij zetten zodat we dan ook een totaliteit hebben waar we als algemene vergadering een definitief oordeel over kunnen vellen. En dan kunnen we het ook nog in de begroting opnemen want we hebben zojuist de begroting vastgesteld.

De heer Oudelaar.
Voorzitter u heeft mij niet overtuigd. Ik moet aandringen op stemming over dit onderwerp omdat het simpeler vermelden van dit soort agenda's veel smaller is dan het brede stuk waar u het nu over heeft. Dus ik vind dat die agenda van de prominente sprekers in Vrijheid en Democratie moet en daar wil ik graag een stemming over. Dank u wel.

Mevrouw Bregman.
Voorzitter misschien is het dan wel goed om even weer te geven dat Vrijheid en Democratie 8x per jaar verschijnt. De actualiteit vergt dus ook het één en ander voor dit soort vermeldingen. Los van het feit dat ik nogmaals aandring om nog even de commissie de gelegenheid te geven de vermoeden die Vrijheid en Democratie en andere communicatiemiddelen gaan krijgen om die in zijn geheel naar voren te kunnen brengen waarbij ik toe heb gezegd voorzitter dat in ieder geval de publikatie wat betreft deze grote regionale bijeenkomsten zeer nadrukkelijk en ook zeer goed horend het applaus wat hier is geweest ter ondersteuning daarbij zeker betrokken zal worden, zeker.

De heer Oudelaar.
Kunnen we dat nu niet besluiten dan. Daar gaat het mij om en dat zou ik in stemming willen brengen.

Voorzitter.
Wel ik constateer dat de heer Oudelaar blijft vasthouden om in stemming te brengen zijn voorstel om dus vanaf nu belangrijke gebeurtenissen dus in Vrijheid en Democratie te publiceren.

Meneer de voorzitter als u mij vergeeft dat ik u zo snel interrumpeer. Ik geloof dat het niet zinnig is om zo'n voorstel nu in stemming te brengen omdat van mij dan na hetgeen ik net gezegd heb verlangd wordt tegen te stemmen terwijl ik voor ben en dat werkt niet. En ik geloof dat we ook zo niet met elkaar om moeten gaan. Ik denk de toezegging die het hoofdbestuur doet om het mee te nemen in het onderzoek en in een volgende algemene vergadering komen hopelijk de punten en de voorstellen uit die commissie hier in stemming en dan is het tijd om te stemmen en niet nu.

De heer Kroskinsky.
Meneer de voorzitter ik vind de beargumentatie vanachter de tafel zwakjes. Ja om geen andere woorden te gebruiken ik vind namelijk de spreekbeurten van regionale bijeenkomsten zijn vroeg genoeg bekend, vind ik geen argument. Ik vind die 2 ton die er nu zo eventjes bijkomt, zo even uit het hoofd gerekend, ook geen argument want de heer Bakker heeft al aangegeven dat er best wel wat weggelaten kan worden. Ik denk dat die communicatie in onze partij zo'n uitermate belangrijke zaak is, ik zou dan ook nu willen voorstellen niet te stemmen mits u achter de tafel zegt dat u dat inderdaad in enthousiasme, ja dus met positief, zal beoordelen en bekijken. Kijk wat wij nu treffen bij u achter de tafel is ja maar, ja maar. Ja u zegt mevrouw Bregman zegt ja sorry maar die spreekbeurten zijn niet bekend. De penningmeester zegt luister eens daar komt 2 ton op. Ik denk dat we stemmen kunnen voorkomen mits u het zo formuleert nu achter de tafel dat u zegt luister eens ik zie het positief zitten als er enige mogelijkheid is dan zullen we dat zeker doen.

Voorzitter.
Ja dan kom ik nog even op terug wat ik zojuist zei en dat is dat we zo praktisch mogelijk hierin willen handelen en daar waar mogelijk met een zeer positieve instelling het willen publiceren in Vrijheid en Democratie. Maar dan gaat het echt om grote spreekbeurten die op tijd bekend zijn, goed te integreren zijn in die 8x dat de Vrijheid en Democratie dus verschijnt.
Tweede is dat we zo snel mogelijk met een totaal communicatieplan komen inclusief op welke wijze we met de periodieken omgaan en dat zal dus volgend jaar in de algemene vergadering afgeprocedeerd moeten worden. Kunt u daarmee accoord gaan. Dus dat betekent in feite dat we Kroskinsky en ik het met elkaar eens zijn. Ik hoop dat wij het allemaal op een praktische manier met elkaar eens kunnen worden in deze.

De heer Oudelaar.
..... MICROFOON STAAT NIET AAN OF HIJ PRAAT ER NIET IN. HAAST NIET TE VERSTAAN.....

Voorzitter.
Ik ga het zo formuleren dat ik in principe die toezegging wil doen mits daarbij ook op tijd de zaken aangeleverd worden zodat op een goede manier, jazeker dat moet er wel bij want we moeten wel ergens de kosten vandaan halen, het bestuur is ook weer niet zo makkelijk als de financiën erg krap zijn. Op deze wijze geef ik aan dat we zeer positieve houding aannemen om zoveel mogelijk tot publikatie over te gaan.
Wij zullen hier buitengewoon alert op zijn dat dit zo goed en zo veel mogelijk doen.

De heer Vrijlandt.
Ik wilde graag ook even een opmerking maken. Deze zaak speelt al heel en heel lang en elke keer wordt dat afgehouden.
Een tweede punt is net zo belangrijk en dat is gewoon het agendapunt ingezonden brieven. Dat was enkele jaren geleden liep dat grandioos.....

Voorzitter.
Maar mag ik u vragen dat is nu niet aan de orde. Ook dit punt zullen we meenemen in het volstrekt opnieuw communicatie met de leden dus te beschouwen. Ik hoop dat we het hiermee kunnen afwerken want we hebben nog een geweldige agenda af te werken meneer Vrijlandt dus ik hoop dat u op dat punt wil meewerken en ik zeg u toe dat dit punt ook in die commissie meegenomen wordt. Accoord.
Dan gaan we over naar agendapunt 11. Het voorstel tot behandelen en vaststellen van het beleidsplan en de begroting van het hoofdbestuur. Ik was even te vlug de begroting was dus nog niet vastgesteld maar ik hoorde net toen mijn onder-voorzitter hier nog zat dat dat net afgerond was. Voortvloeiende uit het beleidsplan kan het hoofdbestuur voor de jaren 1995-1997 Van leden naar Deelnemers is door het hoofdbestuur een procedure ontworpen waarbij het concept beleidsplan van het hoofdbestuur en de bijbehorende begroting voor het volgende jaar worden toegezonden aan de afdelingen en centrales ter behandeling in de centralevergadering in de kamercentrales. Tevens zal onder andere in het periodiek overleg met de voorzitters van de besturen van de kamercentrales (zie art. 27.3 statuten) het beleidsplan en begroting jaarlijks reglementair aan de orde stellen.

..... EINDE BAND .....

... argumentering is in de beschrijvingsbrief opgenomen. Wie mag ik het woord geven.

De heer Van der Maarel.
Dank u wel voorzitter Van der Maarel kamercentrale Dordrecht. Kamercentrale Dordrecht heeft in haar centrale vergadering gemeend te moeten komen tot een motie waaruit blijkt dat de begroting jaarlijks door de algemene ledenvergadering, het hoogste partijorgaan, wordt goedgekeurd in ieder geval in het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar. Wij denken dat dat in ieder geval voor een aantal redenen zou moeten.
Wij denken dat het in ieder geval zo is dat als je spreekt van leden naar deelnemers dat dat bevorderlijk is. Wij denken dat het vanuit PR-oogpunten belangrijk is. En in uw advies aan de ledenvergadering geeft u als hoofdbestuur aan om het te ontraden en wel om de volgende redenen. U zegt dat u dan nog niet voor handen heeft de juiste cijfers. Geen deugdelijke begroting. Ik vond dat wat moeilijk te raden als er enerzijds het wel aan centrales en afdelingen voorleggen dat zij wel dan over deze minder juiste cijfers mogen praten en dat de algemene ledenvergadering dan niet mogelijk is. Ik vind uw argument op dat punt heb ik wel eens andere argumenten gehoord. U heeft al wel eens een argument gebruikt dat het te duur zou zijn. We hebben daar op geantwoord in eerdere gesprekken kijk eens hoofdbestuur u kunt dat ook besluiten om slechts één dag per jaar uw algemene vergadering, dus 2x één dag in te vullen, en niet 1x twee dagen en dan bij voorkeur een najaarsvergadering waarin u het zou kunnen behandelen. En ten aanzien van de financiën daar dan bij gepaard gaande denk ik dat we een heel eind op weg zijn omdat in ieder geval niet uit de pas te laten lopen. En ten aanzien van het tijdig informeren daar waar overheden wel kans zien om in ieder geval tijdig te informeren denk ik dat het voor een hoofdbestuur als VVD toch in ieder geval mogelijk moet zijn omdat ook tijdig naar haar leden te doen en ik zou u met name deze vergadering een uitspraak willen vragen om in ieder geval ieder jaar voorafgaande aan een begrotingsjaar de begroting in ieder geval goed te keuren. Niet in het lopende begrotingsjaar. 40% van de uitgaven zijn reeds gedaan en de overige 60% ligt voor een heel eind vast en ik denk dat dat geen juiste gang van zaken is. (applaus)

De heer Frishert.
Ja voorzitter de naam is Frishert kamercentrale Rotterdam. Ik wilde graag het betoog van mijn voorganger ondersteunen. Ook wij zijn al een aantal jaren in onze eigen kamercentrale bezig om een financiële discipline te hebben en ook een volledig openheid en informatie naar onze leden toe. Ik denk dat in dat kader onze argumentatie ook gevolgd kan worden wat dit punt betreft.
Het advies van het hoofdbestuur kwam mij een beetje vreemd over zoals het in de stukken is afgedrukt. Ik moet zeggen dat we op eerdere penningmeestersoverleggen al wel het punt van de kosten aan de orde gesteld hebben. En als penningmeester ben ik daar iets meer gevoelig voor dan voor het advies zoals het op dit moment in de stukken staat. Ik wil u daarom ook vragen of zeggen dat wij in de strekking van de motie ondersteunen en graag het hoofdbestuur willen vragen om in ieder geval te kijken of er mogelijkheden zijn om een bijeenkomst te organiseren in het eind van het jaar tegen geringe kosten.

De heer Schout.
Ja voorzitter, Schout voorzitter kamercentrale Zeeland. Een herhaling van zetten. Een terugkerende discussie om de begroting in te dienen voorafgaand aan het begrotingsjaar. Vorig jaar in Ede heeft Zeeland een motie c.q. amendement ingediend. Toen heeft u het verhaal over te duur, onmogelijkheden zoals de vorige sprekers ook hebben verteld. Ik kom nu toch toe tot ondersteuning van voorgaande sprekers en ik wil u toch nogmaals ernstig in overweging geven om op een normale wijze de financiële kant van de VVD te kunnen beoordelen met name voor de toekomst en ik pleit nogmaals zoals ik het ook in Ede heb gedaan voor een begroting in een eerder stadia dan nu gebeurt omdat het beoordelen van een begroting bij 40% ..... van de uitgaven in wezen een ondoenlijke zaak is. Dank u.

Voorzitter.
Verder geen sprekers.

De heer Oudelaar.
Meneer de voorzitter u zou kunnen denken aan een soort meerjarenbegroting. Waarin u vooral als er verkiezingsjaren voor de boeg heeft kunt laten zien hoe het financieel beleid zal zijn over die periode heen. En dat zou dan misschien ondervangen de behoefte aan een extra vergadering. Er zou dus in een jaarvergadering een meerjarenbegroting kunnen tonen en ook accroperen. Waar natuurlijk in de loop der tijd nog afwijkingen in mogelijk zijn en bijsturingen. Maar iets dergelijks is in het bedrijfsleven vrij gangbaar.

Voorzitter.
Ja de penningmeester.

De heer Sandberg.
Voorzitter ten principale heeft de woordvoerder van de kamercentrale Dordrecht de heer Van der Maarel en diegene die hem bijgestaan hebben volstrekt gelijk. Uit het oogpunt van partijdemocratie is het wenselijk uiteraard dat een begroting voor aanvang van een begrotingsjaar door het hoogste gezagsorgaan, de algemene vergadering, wordt vastgesteld. Ik doe daar in principe niets vanaf. Nu doch een groot aantal zeer praktische bezwaren maakt zulks schier onmogelijk. Ik zal ze u noemen. De procedure om binnen onze partij tot een begroting te komen vanaf het begin tot aan het vaststellen door de algemene vergadering is een bijzonder lange. En hetzelfde argument eigenlijk het is voor de partijdemocratie van zeer groot belang, het vergt nu eenmaal een zeer lange weg langs veel gremia binnen onze partij. 24 Weken voorbereiding is er nodig en wanneer u zegt ik snap niet wanneer de kamercentrales geïnformeerd kunnen worden en niet een algemene ledenvergadering. Zit daar een discrepantie in. Ja daar zit een enorme discrepantie in want de hele procedure voor het bijeenroepen van een algemene vergadering, de stukken die daar voorafgaand naar de afdelingen moeten, is alleen al een termijn van drie maanden. Terwijl een kamercentrale bestuur binnen 14 dagen is te informeren en voor nader overleg is uit te nodigen. Dat impliceert dat wanneer het hoofdbestuur voor een eventuele ledenvergadering, noem maar op neem november, dan zijn we vlak voor het eind van het jaar. Zoals nu voorgesteld de begroting zouden moeten houden dat we dan de

procedure moeten opstarten voor 1 mei daaraan voorafgaand. Dat wil zeggen heel praktisch gezien dat ik mij vanaf morgen dus ga bezighouden met de contouren van de begroting 1997. Dat is schier onmogelijk. Ik zij u het al personeelsmatig niet waarom immers dezelfde mensen die ook moeten werken aan de rekening en verantwoording zijn dan inmiddels ook bezig met een belangrijke fase in het verenigingswerk en dat is de contributie-inning. Dat vergt ook in die periode veel aandacht en inspanning en moeten dan ook de begroting gaan doen. En cijfermatig kom ik eigenlijk voor nog veel grotere problemen te staan. Immers door het gebrek aan een goed rekeningoverzicht zoals een begin daarvan zijn er geen juiste cijfers op basis waarvan een goede begroting gemaakt kan worden. De verschuiving in de tijd blijkt dus in democratische oogpunt een goede zaak doch is het niet vanwege het zeer globale karakter waar uit die begroting zou moeten bestaan.
Daarnaast is er nog een heel ander probleem. Meerdere van u hebben dat al even aangeroerd. Ik ga er toch niet omheen. Een ledenvergadering kost per definitie uiteraard geld. 2 dagen pak weg 40.000 gulden. Dat is ongeveer het bedrag dat ik daar voor moet rekenen. Uw suggestie om te kijken laten we het dan in twee dagdelen doen als we een dag in november en een dag in april dan zijn dat twee losse dagen dan moet u zeker rekenen op een bedrag dan van 60.000 gulden. Dan gaat het dus echt 20.000 gulden omhoog. En als u zegt van nee we laten die twee dagen in april zo staan maar er komt nog een dag in november extra bij dan moet u rekenen op zo'n 30.000 gulden wat er dan bijkomt. Dat is niet zomaar eventjes te vinden in onze begroting. De kosten van mailing, de kosten van huur en overige faciliteiten blijft allemaal na genoeg hetzelfde of je het nu voor een dag doet of voor twee dagen. Vandaar u moet er heel nadrukkelijk bij uw besluitvorming rekening mee houden dat we met een extra vergadering in de orde van deze bedragen. Ik heb er geen bezwaar tegen maar dan moet wel dekking voor worden gevonden en dat betekent mogelijkerwijs afbreuk aan andere belangrijke activiteiten.
De procedure die het hoofdbestuur op dit moment aan u voorlegt probeert zoveel mogelijk aan die bezwaren tegemoet te komen. Afdelingen, ondercentrales, kamercentrales, de penningmeesters van de kamercentrales alle krijgen de gelegenheid om in ieder geval tijdig hun oordeel uit te spreken waarop tenslotte het periodiek overleg met de kamercentrales ons machtigt om die begroting aan de slag te gaan. Terwijl die procedure er uiteindelijk wel in voorziet dat u als hoogste gezagsorgaan die begroting ook moet vaststellen. En mochten er in de loop van de procedure principiële bezwaren zijn of opmerkingen op onderdelen dan is dat in ieder geval in een vroegtijdig stadium bekend. Dan kan daar op actie worden ondernomen en u als ledenvergadering heeft uiteindelijk openlijk ook het fiat dan aan zo'n begroting die in ieder geval, en daar is het nu even voor, de toets van de zorgvuldigheid en de toets van vertrouwdheid ruimschoots moet kunnen volstaan. En ik ben niet in staat u in november een begroting voor te leggen die daaraan voldoet. Dan zouden we met elkaar naar mijn bescheiden opvatting een fakebegroting met elkaar vaststellen. En dan komt het belangrijkste afweegpunt waar hebben we nu meer aan. Een begroting die goed in elkaar zit waar we met elkaar weten wat we vaststellen op een tijdstip die we dus na het aanvang van een begrotingsjaar is maar die de hele zorgvuldige procedure heeft doorlopen en bij alle insiders van onze partij bekend is of een begroting die we met elkaar in november vaststellen formeel juridisch niets op aan te merken waarvan we eigenlijk

moeten zeggen inhoudelijk stelt hij niet veel voor. Nou dan moet ik u adviseren als penningmeester geef mij dan maar de begroting die we vandaag vaststellen want die zit puik in elkaar. Dank u wel.

Voorzitter.
Ik wilde toch nog even.....

De heer Makreel.
Mag ik even een opmerking maken. Ik zou het betoog van de penningmeester graag van harte willen ondersteunen. Één aanvullende opmerking. Er is verwezen naar de Rijksbegroting. Ik zou u er op willen wijzen dat de Rijksbegroting van het jaar 1996 pas afgelopen dinsdag compleet vastgesteld is in de Eerste Kamer.

Voorzitter.
Ja dank voor deze ondersteuning meneer Makreel. Wat het Rijk ook allemaal kan.
Ik wilde nog even ingaan op de praktische en interessante suggestie van Oudelaar. Ik denk dat als wij in de richting van een meerjarenbegroting gaan, die dus in feite een tendens aangeeft, en waarbij je dus inzicht krijgt in het verloop van onze financiën ook gericht op de te verwachte verkiezingen. We dat natuurlijk redelijk makkelijk kunnen inplannen als wij een jaarvergadering per jaar hebben. Ik zou de mening van de penningmeester daar graag nog over horen.

De heer Sandberg.
Dat lijkt mij niet op onmogelijkheden stuiten maar dan moeten we wel werken met kengetallen. Ik ben feitelijk afhankelijk van, en dat heb ik daarstraks al gezegd, van ledenaantal. Nou laten we aannemen dat er geen al te grote mutaties voorafgaand aan zijn aan te brengen behoudens dan toch hopelijk met elkaar een zekere opbrengst van onze ledenwerfactiviteiten. Voorts ben ik niet in onbelangrijke mate mede afhankelijk van die subsidies voor die doeluitkeringen van de Rijksoverheid die dan ook nu pas worden vastgesteld maar daarmee zijn gesanctioneerd. Nou vanuit die lijn voorzitter zouden wij best wel eens kunnen proberen om volgend jaar ten proeve van een meerjaren-begroting aan bijvoorbeeld op dezelfde procedure via de penningmeesters van de kamercentrales dus met elkaar te gaan ontwikkelen. Het lijkt mij een erg goede suggestie. Of het ook een werkbaar instrument is daar spreek ik mij nog even niet over uit maar dat zien we dan wel tegen die tijd. Ik ben er gaarne toe bereid om daarom mijn inspanningen voor te leveren.

Voorzitter.
Ik ga even kort een tweede ronde. Ik zie de heer Van der Maarel al staan.

De heer Van der Maarel.
Voorzitter allereerst wil ik de penningmeester bedanken voor zijn zeer uitvoerige antwoord en ik ben het ook bijzonder blij dat de penningmeester heeft aangegeven dat hij het principieel met ons eens is en dat is op zich al een prettig iets. En dan vervolgens heeft hij een aantal argumenten gebruikt om het niet te doen. Nou ik vind als u het eerst principieel wel met elkaar eens bent

zal je met elkaar verder moeten discussiëren hoe je het in kunt vullen en vervolgens moet je dan eigenlijk de argumenten waarom je het niet moet doen eens kijken of je ze kunt tackelen. En ik heb die argumenten eens eventjes gevolgd. De procedure van voorbereiding natuurlijk dat vergt veel inspanning en wijn zijn ook blij dat het hoofdbestuur tracht een zeer juiste begroting te presenteren. Echter we zien ook nu dat dat niet altijd voor alle posten nu reeds is aan te geven waar het aan besteed zal worden. Ik noem even de begroting 96 waar ook een stukje nog niet ingevuld beleid in zit. Ook dat zou je in de toekomst kunnen houden.
Dan heeft de penningmeester genoemd over de werkdruk, personele invulling. Ik kan mij daar iets bij voorstellen dat dat het eerste jaar zo zou zijn. Enkel wanneer je de begroting klaar hebt kunnen uw medewerkers vervolgens direct aan de slag met de jaarrekening en ik geloof dat enkel het eerste jaar dat even iets moeilijk loopt maar ik neem aan dat er op de Koninginnegracht een buitengewone goede planning is en dat dit zeer zeker is in te vullen voor wat betreft de manuren.
Dan heeft u genoemd de kosten van de ledenvergadering. U heeft aangegeven 2 dagen vergaderen dat kost 40.000 gulden, 2x 1 dag vergaderen dat kost 60.000 gulden doch 20.000 gulden meer. Ik denk dat wanneer we kijken naar de kosten van een ledenvergadering dat je daar met elkaar en ik denk dat dat eigenlijk thuis hoort bij de PR-mensen maar je kunt de ene vergadering iets meer optuigen als de andere. En wat ik eigenlijk zo frappant vind wanneer de penningmeester deze bedragen noemt dan is dat centraal beleid decentraal gefinancierd want nu houdt u geen rekening met de kosten van alle deelnemers die bijvoorbeeld hier overnachten. Ja die zijn nu niet in uw pakket meegenomen die worden op allerlei andere niveaus betaald. En wanneer je 2x 1 dag vergadert dan hebben die mensen die kosten niet. Dus ik denk wat betreft het vergelijken van de kosten dan veel meer aspecten om de hoek komen dan wat u slechts noemde die 20.000 gulden en het zou zo wel eens kunnen zijn penningmeester en het zou wel eens zo kunnen zijn voorzitter dat die 2x 1 dag voordeliger is als wat de penningmeester heeft genoemd. Ik wilde het daar voorlopig bij laten en ik zou in ieder geval deze vergadering toch willen verzoeken een uitspraak te doen om in ieder geval als hoogste orgaan jaarlijks in het jaar voorafgaande aan een begrotingsjaar uw mening te geven over die begroting. Dank u.

De heer Frishert.
Ik wil maar niet verder ingaan op de kosten van zo'n algemene vergadering, dat kan de heer Sandberg beter beoordelen dan ik. Waar ik nog wel even op terug wil komen is op de suggestie een meerjarenbegroting in te voeren. Bij mijn herinnering is bij de eerste penningmeestersoverleg waar de heer Korff aanschoof toen ook al gezegd dat de mogelijkheden onderzocht zouden worden en als ik mij goed herinner is het afgelopen laatste bijeenkomst die doorgegaan is daar ook nog op teruggekomen dat er inderdaad concrete stappen gezet zouden worden. Ik denk dat wij daarmee accoord kunnen gaan en ook toejuichen dat die analyse gemaakt wordt. En met betrekking tot de onzekerheid denk ik dat iedereen die wel eens een keer een begroting opgesteld heeft weet wat voor onzekerheden daar in kunnen zitten. Ik zou u de suggestie mee willen geven om toch niet alleen aan de hand van kengetallen maar ook gewoon de volledige resultatenrekening te prognotiseren voor de komende bij-

voorbeeld 5 jaar. En u kunt dan gewoon in de toelichting in bandbreedte aangeven en de betrouwbaarheid van uw voorspellingen. En ik wil u daarbij best behulpzaam zijn. Dank u wel.

Voorzitter.
Wie mag ik verder nog het woord geven. Niemand meer. Dan nog een korte reactie van de penningmeester.

De heer Sandberg.
Voorzitter ja de kosten van uw overnachtingen zitten helaas voor u en gelukkig voor mij niet in de begroting die ik aan u moet voorleggen.
Dat een begroting veel inspanning en werkdruk met zich meebrengt ja dat vind ik nog niet zo essentieel want laten we eerlijk zijn dat moet toch gebeuren. Waar het mij om gaat is als wij gedwongen door omstandigheden in het najaar een algemene vergadering zouden moeten uitschrijven en de aanvang van die begroting valt dan gewoon te samen met alle activiteiten die door een relatief klein aantal mensen gedaan moet worden op de Gracht. Die vallen dan gelijktijdig met de opstelling van de rekening en verantwoording want die moet toch ook dan op dat moment plaatsvinden. Alsmede met het zorgvuldig volgen van de contributie-inning dan gaat het fout. Dan kan ik plannen wat ik wil maar dan komt er een enorme werkdruk op een relatief zeer klein aantal mensen terecht. En vandaar dat ik zo gelukkig ben dat ik nou juist nu een klein beetje uit elkaar kan trekken.
Dan tenslotte nog ons hoofdbestuur heeft nu de eerste aanzet gegeven om een meerjarenbeleidsplan aan u voor te leggen. De volgende stap zal zijn omdat ook financieel op hoofdlijnen te gaan vertalen en ik roep graag de medewerking in van de penningmeesters van de kamercentrales om met elkaar dat tot een goed einde te brengen. Laten we maar beginnen met te zeggen een goed begin van te maken.

Voorzitter.
Een korte toevoeging nog van de waarnemend algemeen secretaris.

Dank u wel voorzitter. Ik zou het element van de tijdstraject nog eens even willen benadrukken. Als we eind van het jaar dat zou dus niet later dan begin december eind november zijn een algemeen vergadering houden dan schrijven de huidige reglementen voor dat al ergens in augustus de beschrijvingsbrief naar de leden moet. Dat betekent dus dat de hele zaak dan al klaar moet zijn. En zoals de penningmeester al heeft opgemerkt dat betekent dus dat je in de maand mei al moet gaan beginnen met het opbouwen van je begroting. Nou u weet hoe onze begroting eruit ziet dat heeft u allemaal voor uw neus liggen. Een begroting die zo divers is samengesteld als de onze. Uit zoveel kleine porties bestaat enz. Tot zeg maximaal 3½ miljoen per jaar gaat. Zo'n begroting is niet verantwoord te maken om hem aan het eind van het jaar te bespreken. Zoals de penningmeester al zei het is een fake-begroting. Laten we dat maar gewoon hardop zeggen. Je komt er niet verder mee. Het enige wat je dan zeker weet is dat je een besluit neemt over iets wat niet zeker is en dat je een half jaar later terug moet naar de algemene vergadering van ja er komen nu zoveel wijzigingen aan dan moet je als partij officieel ook weer met een voorjaarsnota gaan werken enz. Nou ik hoef u niet te voorspellen wat voor extra gedoe dat

dan weer oplevert.
Dus mijn pleidooi zou toch zijn rekening houdend met het hele voorbereidingstraject, nog even afziend van het geld, nog even afziend van de extra last op het algemeen secretariaat aan de Gracht maar gewoon de informatie die u nodig heeft om een verantwoorde begroting vast te stellen. Wij kunnen u die niet leveren gezien de aard van de begroting en de samenstelling daarvan. Dat is het hele eieren eten. Dank u wel voorzitter.

Voorzitter.
Ja ik ..... meneer Kroskinsky.

De heer Kroskinsky.
Ja meneer de voorzitter ik ben blij met de argumentatie van achter de tafel. De kc Haarlem zou zich hier heel goed in kunnen vinden. Ik denk dat er genoeg wegen zijn om de zaken boven water te krijgen voor het eind van het jaar. Die wegen heeft u aangegeven in uw plan. Ja ik ben er blij mee dat u alvast die voorzet heeft gedaan en ik kan mij daar heel goed in vinden. Dank u wel.

De heer De Bakker.
Voorzitter De Bakker kamercentrale Dordrecht. Het is goed om naar het vertrekpunt te kijken waar de penningmeester zegt dat hij in het principe eens is. Elke zich zelf respecterende vereniging en organisatie die heeft voor de zomer waar een jaarrekening behandeld wordt en behandeld in het najaar een begroting. Ik denk dat we best begrip kunnen hebben dat hebben we in de partij voor elkaar voor de problemen die de penningmeester en algemeen secretaris hebben. Als dan de opmerking van de penningmeester vertaald kan worden met dat je gaat kijken op welke wijze de procedure aan te passen is. Het wel te plannen is dan vinden we misschien een basis om dit onderwerp met elkaar over te vinden wat normaal is dat je in een verenigingsdemocratie ten aanzien van het besteden van de geldmiddelen tijdig een legitimatie heeft. Daar bent u ook mee begonnen. En het idee van een meerjarenbegroting natuurlijk dat is dat is heel erg nuttig. En dat geeft ons ook de mogelijkheid om op langere termijn de besteding van de middelen van de partij te praten. Maar u heeft zelf ook aangegeven, dit is een van contributie afhankelijke organisatie dus ook de schatting daarvan heeft een zeker karakter van ongeveer zo en dan de vinger in de lucht steken want dan kunt u alleen maar uitgaan van een gelijkblijvend aantal leden.

De heer Wendt.
Voorzitter Wendt kamercentrale Amsterdam. Ik vraag nu al een aantal jaren over de kosten die zo'n tweede vergadering met zich mee zal brengen en ik kan mij herinneren dat we de vorige keer afgesproken hebben de penningmeester zou komen met de onderbouwing van de kosten die zo'n vergadering met zich mee zou brengen. Nu hoor ik weer bedragen van 60, 40, daarnet 20.000 gulden over de tafel gaan. Ik denk dat we pas goed over dit voorstel een besluit kunnen nemen op het moment dat we weten wat nu echt het bedrag is. We hebben als Amsterdam een probleem met 60.000 gulden extra. We hechten zeer aan een tweede vergadering. Als het in de praktijk op neer zou komen dat we uitkomen op een bedrag van 10.000 gulden dan praten we over hele andere zaken. Misschien dat de penningmeester een voorzet kan

geven om op deze manier helder op tafel te hebben waar we nu eigenlijk over besluiten. Om wat voor bedrag het gaat.

De heer Oudelaar.
Voorzitter toch nog even terugkomend op die meerjarenbegroting. Wanneer het hoofdbestuur een meerjarenbeleidsplan maakt dan hoort daar naar mijn mening een meerjaren financiële onderbouwing bij. Dat wil zeggen dat u geen beslissingen over beleidsplannen kunt maken evenzeer als hier gezegd is je bent afhankelijk van inkomsten uit contributies. Als u een beleidsplan aanneemt hoort daar een financiële onderbouwing bij. Ik heb het in eerste instantie niet gezegd maar ik vind wel dat u zich zo moet gedragen. Dank u wel.

De heer Bouwman.
Bouwman afdeling Maasland. Twee opmerkingen graag voorzitter. Één over de kosten van de vergaderingen. We hebben in begin van de vergadering al geconstateerd dat in 1998 we 50 jaar bestaan. Dit is de 49ste jaarvergadering toch is dit ook al de 97ste algemene vergadering. Dus dat is bijna twee vergaderingen per jaar gemiddeld. Over het algemeen genomen, op lange termijn gezien, zitten we toch op twee vergaderingen per jaar. Dus zoveel meer kosten zijn toch al in de diverse begrotingen verwerkt geweest.
Een tweede opmerking. Uiteraard moet de voorbereiding van een begroting vroegtijdig beginnen en ik onderken dat dat veel tijd met zich meebrengt en zoals de penningmeester aangaf 24 weken. Prima. De toezending van de stukken aan de leden hoeft echter niet op datzelfde moment al plaats te vinden. Het financieel verslag 1995 hebben we nu bij de aanvullende beschrijvingsbrief gekregen. Die is 11 maart door het hoofdbestuur vastgesteld. Daarna verzonden dus die hebben de leden ook pas 4 weken in huis. Een termijn van 4 weken ter beoordeling van de definitieve cijfers, begrotingscijfers, in een einde jaarvergadering kan ik mij ook heel goed voorstellen. Dan is er natuurlijk nog een stukje open dat niet helemaal duidelijk is en dat kan net als nu in het beleidsplan 1996 per voorjaarsnota ingevuld worden in de voorjaarsvergadering. Dank u wel.

Voorzitter.
Goed mag ik een poging doen om tot elkaar te komen. Van de kant van het hoofdbestuur wordt duidelijk gezegd dat de aanpak van een meerjarenbegroting in feite gestart kan worden. Als we nu op basis van de ervaring en de techniek die we ontwikkelen met de meerjarenbegroting dan met elkaar bekijken of we uiteindelijk ook tot een jaarlijkse begroting kunnen komen. Denk ik dat we verstandig met elkaar bezig zijn. Ik vind het prachtig om nog over die jaarlijkse begroting aan het eind van het jaar voorafgaande aan het jaar waar we in feite de begroting voor bedoelen maar als dat in de huidige situatie tussen aanhalingstekens een fake-begroting kan zijn zou het buitengewoon zonde zijn als we daar op dit moment verder bij stil staan. En ik zou dus een beroep op u willen doen om krachtdadig de aanpak van de meerjarenbegroting aan te pakken zei u terecht meneer Oudelaar ook in de pas met ons meerjarenbeleidsplan. En laten we het zo opbouwen want wij zijn tenslotte een partij die in feite ieder dubbeltje tien keer moet omdraaien voordat hij wat uitgeeft en daar moeten we ook rekening mee houden.

Algemeen Secretaris.
Voorzitter nog één argument van de heer Bouwman. Van ja je hebt toch ook een aanvullende beschrijvingsbrief die pas nou die hooguit een maand van te voren naar de leden gaat. Een maand voordat de algemene vergadering plaats heeft. Ja dat klopt maar die aanvullende beschrijvingsbrief is wel bedoeld om de reacties uit het land op de voorstellen van het hoofdbestuur zoals die dan al een paar maanden bij de afdelingen liggen om die aan de andere afdelingen bekend te maken. In de aanvullende beschrijvingsbrief kan je niet met nieuwe dingen komen vanuit het hoofdbestuur gezien. Dat zou heel raar zijn. En aan de begroting zou dan iedere keer met 2/3 meerderheid eerst in stemming moeten worden gebracht van gaan we erover praten. Zo ja nou ja alstublieft. Dan is er een voorbereiding waarvan we met z'n allen moeten constateren dat is democratisch ook niet accoord.

Voorzitter.
Maar goed kunnen we praktisch zo met elkaar omgaan zoals ik voorgesteld heb. (applaus)

Voorzitter toch zou ik vanachter de tafel een duidelijke toezegging willen hebben dat u dan toch over wil overwegen om met een andere jaarplanner terug te komen. Zeker in eerdere belrondes hebben wij begrepen dat in veel afdelingen wel veel draagkracht voor ons voorstel is. En dat komt misschien nu niet nog helemaal uit de verf maar ik weet zeker dat dat wel uit de verf uiteindelijk komt.

Voorzitter.
Goed mag ik dit punt als afgehandeld beschouwen.

Voorzitter er zijn enkele argumenten en mogelijke verschijnselen genoemd in bij voorgaande sprekers onder andere het verschijnsel een tweede vergadering in het najaar. En ik heb u daar nog zo weinig over horen zeggen en ik ben zo benieuwd naar welke de gedachten zijn in het hoofdbestuur met betrekking tot nou juist dat specifieke deel van het voorstel van Dordrecht.

Voorzitter.
Ja we hebben dacht ik nadrukkelijk tot uitdrukking gebracht dat een tweede vergadering in het najaar op een aantal planningsproblemen stuit en op dit moment ook nog heel nadrukkelijk nog op duidelijk financiële problemen. En nogmaals ik wilde dit punt afronden en met u constateren laten we nu beginnen met een meerjarenbegroting tenslotte zijn we ook voor het eerst begonnen met een meerjarenbeleidsplan. Toen hebben we ook gezegd dan moeten we ook met een begroting komen want dat was daarvoor ook nooit het geval dan werd er alleen maar over een rekening gesproken. We gaan nu verder. We gaan naar een meerjarenbegroting en we ontwikkelen zo uiteindelijk een systematiek die volstrekt in overeenstemming gaat komen met de wensen die we allemaal hebben hier achter de tafel en hier voor de tafel. Dus ik zou dat met u willen afspreken. Accoord. Dan hebben we dat besloten. Dan dames en heren moet ik even kijken bij welk punt, punt 12 dacht ik, ja aan de orde is dus nu punt 12 voorstel om de regeling van de zogenaamde instapcontributie af te schaffen. Met ingang van het contributiejaar 1994 is

door de algemene vergadering van artikel 64.5 aangepast waardoor nieuwe leden in het eerste jaar van het lidmaatschap slechts de helft van de contributie zijn verschuldigd. Deze instapcontributie was bedoeld om de drempel naar het lidmaatschap van de VVD te verlagen. En inmiddels is gebleken dat genoemd besluit niet heeft geleid tot een hoger aantal aanmeldingen. Buitendien is gebleken dat nieuwe leden zich in het tweede jaar van het lidmaatschap alsnog afmelden. Tenslotte blijkt dat bij gelijkblijvend ledenaantal de totale contributie inkomsten significant dalen.
Dus doet het hoofdbestuur het voorstel om nieuwe leden die zich aanmelden tussen 1 juli en 31 oktober van enig jaar de helft van de contributie te laten betalen. En voorts stellen we voor nieuwe leden die zich aanmelden tussen 1 oktober en 31 december van enig jaar vrij te stellen van betaling van contributie voor dat jaar. Bij de behandeling van dit voorstel komt dan ook het wijzigingsvoorstel 11 van de afdeling Sittard aan de orde. Wij als hoofdbestuur ontraden dit voorstel. Wie mag ik het woord geven.

De heer Van Pruisen.
Van Pruisen uit de afdeling Haarlem. Wij hebben enerzijds veel begrip voor hetgeen dat het hoofdbestuur zegt. Wij begrijpen dat het hoofdbestuur veel contributie inkomsten zal derven als de toestand zo blijft zoals hij nu staat. Anderzijds hebben wij ook wel enig begrip voor hetgeen gesteld is in de motie van de afdeling Sittard. Ook wij geloven dat het best enig effect zal hebben als je een verlaagde contributie in het aanvangjaar hebt alleen wij denken dat dat niet voor alle groepen leden in even grote mate zal optreden. Wij denken dat bij om het zo maar te zeggen bij normale leden dat effect in relatief beperkte zin zal optreden. Wij verwachten echter voor de categorie jongeren dus leden t/m 27 jaar dat dit effect wel significant zou kunnen zijn. En daarom zouden wij graag willen voorstellen als een soort tussenvoorstel tussen hetgeen wat hier vanuit Sittard is voorgesteld en hetgeen wat het hoofdbestuur zegt is niet te overwegen. Het is dus een vraag aan het hoofdbestuur om alleen voor de categorie jongeren de toestand te laten zoals hij nu is.

De heer Bakker.
Voorzitter juist dit laatste punt zou ik toch van harte willen ondersteunen. Ook wij hebben al wat ervaring op dit terrein binnen het kader van de ondercentrale. Daar merken we in ieder geval dat in het verleden dit soort acties met name bij jongeren toch duidelijk aanspreken. Nou ik hoef alleen maar te denken aan, ook de inzet van mevrouw Baljé met haar jongerenbeleid die heeft natuurlijk wat stimulansen nodig. En wellicht dat dat een warme ondersteuning daarbij zou kunnen zijn. Het is een overweging die we gewoon aan het hoofdbestuur zouden willen meegeven om daar toch over te denken. We waren vanuit Haarlem iets te laat met dit voorstel zoals u weet. De secretaris heeft ook volkomen correct formeel gezegd ja ik kan het niet meer in behandeling nemen dus doen we de suggestie. En ik heb ook begrepen van meneer Korff dat hij er welwillend over wilde denken.

De heer Frishert.
Frishert kamercentrale Rotterdam nog een keer. Wij willen vanuit Rotterdam ook het pleidooi ondersteunen om voor jongeren toch een uitzondering te maken. Zoals u weet en ook de samenstelling van onze leden in Rotterdam

heeft kunnen zien hebben wij een substantieel groot aantal jonge leden en die willen wij in ieder geval in de toekomst ook graag houden. En de nieuwe aanwas continueren.

De heer Sandberg.
Voorzitter als ik uit deze bijdrage mag concluderen dat het voorstel in zijn werking in zijn algemeenheid bij u op weinig bezwaren stuit. Maar dat we toch nog maar eens heel goed moeten nadenken over de aangepaste contributie regeling die we voor jongeren al hebben om te kijken of daar nog iets mogelijk is in deze geest dan zeg ik u graag toe dat we daar nog eens eventjes naar kijken. Omdat zeg maar bij wijze van spreken in te voeren. We hebben natuurlijk al wel een goedkope contributie regeling voor die jongeren maar ik zou mij kunnen voorstellen dat de regeling zoals we die de afgelopen twee jaar hebben gehad met die instapcontributie dat dat voor jongeren toch wel een zekere aantrekkingskracht heeft. En voor die categorie zouden we dan bij deze een uitsluiting kunnen maken door het te handhaven en bij de overige af te schaffen. Ik hoop dat ik daarmee duidelijk ben.

Voorzitter.
Accoord in die zin. Besloten.
Dan agendapunt 13: vaststelling procedure met betrekking tot inhoudelijke discussie en wijziging van artikel 50 huishoudelijk reglement samenstelling van de partijraad en de daarvan afgeleide artikelen.
U heeft het hele stuk gelezen. Ik kan er wel een enorme inleiding over houden omwille van de tijd doe ik dat niet. Kost alleen maar tijd. Ik stel voor een eerste algemene ronde over het voorliggend voorstel te spreken. En vervolgens komen de ingediende wijzigingsvoorstellen aan de orde. Wie mag ik het woord geven.

De heer Piêt.
Maurice Piêt afdeling Rijnwoude. Allereerst wil ik de waardering uitspreken voor het stuk als geheel. Ik denk dat het ontzettend belangrijk is dat we een goede opzet hebben om de inbreng van de leden op inhoudelijk gebied naar voren te laten komen. Ik heb alleen een paar kleine vraagjes. Terecht wordt in onder knelpunten 3c gesteld dat de inhoudelijke discussie zich te afgescheiden plaatsvindt tussen de politieke vertegenwoordigers en de leden. In uw voorstel wordt daar ook in de procedure daar worden daar voorstellen voor ingebakken. Eerst wordt daar in die cluster wordt marginaal getoetst. Maar begrijp ik goed dat dan de wezenlijke discussie plaatsvindt in de partijraad tussen de politieke vertegenwoordigers en de vertegenwoordigers vanuit de leden. Denkt u dat er voldoende commitment is ook vanuit de politieke vertegenwoordigers om ja dat dat tot een consistente gedachtenvorming van de VVD zal leiden.

Voorzitter.
Verder nog enige opmerkingen van algemene aard. Ja het is inderdaad zo dat alles nog eens langsgaande en de ontwikkeling van de inhoudelijke discussie volgend. We hebben gezegd we moeten dat op een goede manier afronden. Er dienen heldere standpunten uiteindelijk vastgesteld te worden. De Partijraad dient daar een zeer belangrijke rol in te spelen omdat je in de partijraad ook makkelijker als een afgeleide van de algemene vergadering vaker per jaar

bijeen kan halen. En we de partijraad als een belangrijke instelling toch ook een heel duidelijke functie wilde geven en nadrukkelijk gekozen hebben voor een politieke functie en niet zozeer een organisatorische functie omdat we het goedlopend overleg met de voorzitters van de kamercentrale met name als een buitengewoon goed gremium zien voor de organisatorische functie. Essentieel hebben we gevonden dat voorafgaand aan de behandeling in de partijraad op de themadagen goed aangekondigd de leden van de afdelingen al mee kunnen discussiëren met de dan ook uit te nodigen politieke mensen. Dus daar gaat de eerste discussie al plaatsvinden waar uiteindelijk zekere conclusies uit voorkomen die dan vervolgens nog eens extra worden besproken in de partijraad waar de verschillende gremia in opgenomen zijn zoals dus genoemd. En dus ook al de fracties waar wij op dit moment van mogen genieten. Tot en met het Europees Parlement. Allen er is een heel duidelijk punt bij. De fracties hebben in ons staatsbestel hun eigen verantwoordelijkheid. En wij hebben heel lang met elkaar daarover gediscussieerd of we die leden van die fracties dus een volledige stem mee zouden kunnen laten spreken en uiteindelijk is toch besloten om dat te doen zijn een adviserende stem opdat de positie van de fractie staatsrechtelijk ook zuiver blijft. Maar praktisch gesproken is het buitengewoon belangrijk dat we vaker en intensiever ook met onze politici kunnen discussiëren. En dat is in feite de strekking van dit gewijzigde artikel en dat is de strekking van de organisatie afronding van de inhoudelijke discussie. Mag ik nu overgaan tot het behandelen van de wijzigingsvoorstellen. En de wijzigingsvoorstellen 12 tot en met 17. Het wijzigingsvoorstel 12 van de afdeling Ede daar zeggen we heel duidelijk van overnemen. Dus ik denk dat we daar niet zoveel discussie voor nodig hebben tenzij u in de zaal zegt hoe kom je daarbij moet je niet overnemen. Maar ik hoor niets dus zijn we het daar met elkaar over eens.
Voorstel 13 van de ondercentrale Midden Limburg betreft inhoudelijke discussie punt 3g en 5c. Daar ten aanzien van 3g kunnen we het overnemen. En het hoofdbestuur is van mening dat deze afstemming plaats kan vinden in de jaarlijkse algemene vergadering. Dan krijgt het dus een formele afsluiting wat natuurlijk vereniging democratisch ook de enige juiste wijze is. En ten aanzien van 5c themadag. Naast themadagen dienen er lokale acties geïnitieerd te worden om er zorg voor te dragen dat alle leden voldoende in de gelegenheid zijn geweest om kennis te nemen van te formuleren standpunten en hierop te reageren. Ja dit vinden wij in de manier waarop wij de zaak dus nu gaan brengen ook een taak van de afdelingen. Dit kan onmogelijk allemaal door het hoofdbestuur gebeuren. Het hoofdbestuur dient zodanige randvoorwaarden zodanige kader en zodanige organisatie te scheppen dat de afdelingen daartoe alle gelegenheid wordt geboden. Wat we in de praktijk nu doen dat zal u dus ook gemerkt hebben en als het nog niet in de bus ligt dan zal het vandaag of morgen in de bus liggen dat we ook bijvoorbeeld met de themadag die op 11 mei aan de orde is waar zeer fundamenteel gediscussieerd zal worden over waarden en normen in het liberalisme. Waar het communitarisme, dus het gemeenschaps denken ten opzichte van het liberalisme wordt geplaatst daar hebben we dat moeilijke boek, althans voor sommige zal dat zeker moeilijk zijn, hebben zodanig vertaald en in een zodanig aantal pagina's teruggebracht dat het zeer goed te hanteren is ook door afdelingen. Zover kunnen we in alle opzichten gaan maar we kunnen niet zover gaan ten aanzien van 5c Midden Limburg zegt dus ik moet dit helaas

ontraden. Kunt u daarmee accoord gaan. Dan is dat dus besloten.
Dan gaan we naar voorstel 14. Ook van de kamercentrale Limburg. Deze tekst kunnen we zeker overnemen.
Dan vervolgens gaan we naar voorstel 15. Weer van de kamercentrale Limburg. Er staat toevoegen 5c. Naast themadagen dienen er lokale acties geïnitieerd te worden om er zorg voor te dragen dat alle leden voldoende in de gelegenheid zijn geweest om kennis te nemen van te formuleren standpunten enz. Nou is eigenlijk een herhaling van wat ik zojuist al gezegd heb. Wij willen dit dan ook ontraden. Wij zeggen daarbij dat door middel van portefeuillehouders inhoudelijke discussie in de kamercentrales de leden reeds in de gelegenheid gesteld kunnen worden om kennis te nemen van de te formuleren standpunten en hierop te reageren. Lokale activiteiten kunnen door afdelingen in samenwerkingsverband worden georganiseerd en dienen niet landelijk te worden geïnitieerd. Wel essentieel is, en daar hebben we goede afspraken over met de voorzitters van de kamercentrale, dat in de kamercentrale dus ook een functionaris is die de inhoudelijke discussie nadrukkelijk in de regio met de afdelingen gaat stimuleren. Accoord dat wij dit ontraden. Wordt dus niet overgenomen.
Voorstel 16 van de kamercentrale Amsterdam. Kort gezegd heb ik geen probleem mee. Nemen we over.
Voorstel 17 precies hetzelfde. Wordt overgenomen.
Dan dames en heren gaan we over tot behandeling van agendapunt 14. De kandidaatstellingsreglementen en de voorstellen kunt u vinden in bijlage 3 van de beschrijvingsbrief. Op dat punt gaat er een wisseling van wacht achter de tafel plaatsvinden want daar hebben we dus een hele knappe commissie voor. Het hele commissie CEUR. Commissie Evaluatie Update Reglementen en deze zal onder leiding van ons hoofdbestuurslid Wil de Vrey- Vringer dit met u behandelen. We zullen dus even een kleine schorsing van de vergadering hebben opdat deze persoonsverandering achter de tafel kan plaatsvinden.

..... EINDE BAND .....

Voorzitter.
Ik geef meteen het woord aan Wil de Vrey.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel. Misschien eerst iets algemeen tot we met behandeling van de voorstellen overgaan. Vorig jaar bij onze algemene vergadering in Ede toen heeft u als leden gezegd het is goed dat we vijf reglementen voor kandidaatstelling dat we die gaan herzien. Om de duidelijke weg aan te geven hoe krijg je nu de juiste man en de juiste vrouw op de juiste plaats. Één jaar hebben we daar een beetje de tijd voor gehad en in feite hebben we dus in een heel hoog tempo moeten werken. Waarom de procedure moet namelijk starten 1 januari 97 van het volgend jaar omdat in het voorjaar van 98 de eerste verkiezing is namelijk de gemeenteraadsverkiezing. De andere is ook in 98 de Tweede Kamer en in 99 de andere drie. Het Europees Parlement. Provinciale Staten en de Eerste Kamer. We hebben intensief vergaderd en ik stel graag de commissie aan u voor omdat die inmiddels ook al een jaar bezig is geweest. En dan begin ik maar rechts en dan kunt u ook zien welke personen er nu hebben meegewerkt vanuit welke achtergrond. Rechts van mij en links voor u zit de heer Tirion vanuit de kamercentrale Gelderland. Daarnaast de heer Zwart onze algemeen directeur van het partijbureau. Daarnaast de heer Prins ook kamercentrale, kamercentrale Leiden die heel wat hiervoor heeft gedaan. Dan ga ik naast de voorzitter zit de heer de algemeen secretaris waarnemend nog tot punt 22 de heer Jan Korff. Daarnaast Tineke Tangel die als juriste werkt bij de VHG en die ook bij ons bureau heeft gewerkt. Daarnaast mevrouw Liebregs zij is sinds kort toegevoegd aan deze commissie. Zij heeft aan deze zaken statuten niet helemaal aan iets mee kunnen doen maar wel met de volgende stap statuten en huishoudelijk reglement dat we volgend jaar bij u hopen te presenteren. En zij heeft via de vrouwen in de VVD hebben we even bemiddeld in haar lidmaatschap en daarvoor hebben wij ook iemand uit het Gooi gehad. Daarnaast de heer Jan Schaafsma lid van de Raad van State. U ziet niet aan deze tafel de heer Mijnsberge lid van de rechtbank Dordrecht. En ook niet ziet u de heer Tammens die een oud-notaris is en die is inderdaad op vakantie maar dat is hij niet altijd want hij is er heel intensief bij betrokken geweest. Kortom diverse pluimage vanuit de juridische achtergrond zijn bezig geweest.
Welke bron hebben we gehanteerd. Één. de oude reglementen onder andere nog een activiteit geweest van de geestelijke vader Frits Korthals Altes. Een evaluatie na de verkiezingen. 1994 verkiezingen geweest toen hebben wij op de gracht geprobeerd, en daar hebben we toen ook iemand voor ingehuurd, om te kijken zijn er nog reacties van mensen die binnenkomen dan schrijven we dat op dan nemen we dat mee. Dus dat is meegenomen. En daarnaast uw reactie met dank een 43 stuks. Dat zijn dus de voorstellen 18 tot en met 61. Mag ik in het kort 4 punten aangeven van de uitgangspunten die we bij deze reglementen en de toelichting hanteren. Allereerst vereenvoudiging, leesbaarheid, herkenbaarheid. Duidelijk door u aangegeven. We hebben dat geprobeerd te groeperen rond actiepunten en we zijn erin geslaagd om u een voorbeeld te geven aan het tijdsschema voor de gemeenteraad. Het is natuurlijk nog een concept want wij moeten de onderdelen vandaag accorderen maar u ziet daar de data die interessant zijn omschreven zodat u het hanteerbaar in uw zak kan hebben als het zover is. De tien reglementen dus de tien artikelen van

kandidaatstelling.
Twee is naast die vereenvoudiging komt gelijk de tegenhanger de zorgvuldigheid. Een zorgvuldigheid voor een democratische procesgang en we hebben dat geprobeerd en u kunt dat in die tijdbalk zien om bijvoorbeeld het aantal vergaderingen zo te doen dat het net te behappen is maar dat het toch zorgvuldig blijft.
De derde filosofie is het primaat van de afdelingen. Vond u net ook terug in de inhoudelijke discussie. De rol van het afdelingsbestuur is dus verstevigd in een uitgangspunt van lid naar deelnemer.
En tenslotte het vierde. De algemene maatschappelijke ontwikkelingen zoals die gelden op een moment dat er verkiezingen zijn. Is in de toelichting opgenomen. Dat betekent extra aandacht, positieve actie maar geen voorkeur, extra aandacht dan bijvoorbeeld vrouwen als dat interessant is. Minderheden, ouderen kortom die groepen waarvan wij als VVD op dat moment in die gemeente of in die Provincie of Tweede Kamer zeggen belangrijk jongens let er op.
En het laatste punt is het menselijk aspect. Het gaat om personen en wij hebben in de toelichting met name opgenomen de voorzorg en de nazorg. Wat willen we daarmee zeggen de voorzorg is dat je zorgvuldig aangeeft aan een kandidaat wat hij kan verwachten en de nazorg als iemand onverhoopt niet op een lijst is kan daar een vorm van teleurstelling zijn hoe je daar dan mee om moet gaan. Dat willen wij graag in die toelichting geven.
Ik denk dat ik de toelichting per reglement maar laat zitten dat staat er duidelijk in in het kader van de tijd en wilde de behandeling u in vier rondes voorstellen:
1. Even algemeen over de uitgangspunten.
2. Over de wijzigingen die u op die algemene toelichting heeft gegeven. Dat zijn namelijk de wijzigingen 19 tot en met 23.
3. Het wijzigingsvoorstel van het HB om een heleboel amendementen van u over te nemen zo dat we straks iets minder aan te doen hebben.
4. Wat ik met u wilde bespreken zijn de overige voorstellen.
Kortom meneer de voorzitter terug naar de eerste ronde een toelichting van u graag die ik heb gegeven op de uitgangspunten en eventueel een reactie van u in algemene zin. Als filosofie heeft u het onderschreven en misschien wilt u nog een aantal dingen benadrukken. Het woord is aan u en misschien wilt u ook voor het verslag uw naam noemen dat zou prettig zijn.

De heer Erkens.
Mijn naam is Erkens afdeling Leiderdorp. U heeft als een van de wijzigingen op de hoofdlijnen heeft u de mogelijkheid tot het instellen van een commissie die het bestuur kan bijstaan heeft u geschrapt uit de reglementen. U zegt in de toelichting van de mogelijkheid blijft nog wel bestaan alleen vinden wij het niet meer noodzakelijk omdat in het reglement op te nemen. Nu ben ik bang dat als je het niet meer in de reglementen opneemt dat dat misschien in de toekomst vergeten wordt en met name voor kleinere afdelingen is het heel leuk als ze bij kunnen worden gestaan door zoiets hoe je het dan ook noemt bijvoorbeeld een vertrouwenscommissie. Het lijkt mij ook van belang om dat te regelen met het oog op de termijnen. Wanneer kan zo'n commissie uiterlijk ingesteld worden en kan dan bijvoorbeeld nog staande de kandidaatstellingsvergadering of moet dat veel eerder gebeuren. En het lijkt mij

toch van belang omdat op te nemen en dat heeft u niet gedaan. Kunt u dat toelichten waarom u er eigenlijk vanuit gaat dat dat wel goed komt als je die mogelijkheid gewoon open laat zonder dat in de reglementen op te nemen.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel zijn er nog algemene opmerkingen op de toelichting. Nee dan wil ik hier gelijk even op ..... ja u heeft nog een algemene opmerking.

De heer Van den Bogaert.
Den Haag, Burgers van den Bogaert, een algemene opmerking in die zin dat er door u aangegeven is een aantal hoofdpunten waarlangs deze reglementen zijn ontwikkeld. En daarbij is door u ook expliciet genoemd de extra aandacht voor vrouwen en minderheden en als we de regeling en met name de toelichting lezen dan komen we inderdaad het kopje positieve actie tegen en daar hebben we in Den Haag nadrukkelijk over gediscussieerd. En vervolgens gezien dat onder die algemene noemer vervolgens met name een uitwerking plaatsvindt naar de positie van vrouwen. En waar wij aandacht voor vragen en dat eigenlijk in deze algemene ronde maar we komen daar op zeker nog op terug bij ons voorstel 20. Waar wij aandacht voor vragen is het feit dat ook zeer expliciet anno 1996 en ook naar 2000 voor de positie van allochtonen een indicatie wordt gegeven.

De heer Piêt.
Maurice Piêt afdeling Rijnwoude. Enigszins aansluitend op de inspreker van Leiderdorp. Ik waardeer het wel dat er reglementen zijn die zijn vereenvoudigd. Ook dat er minder wordt voorgeschreven voor ja bepaalde commissies in te stellen en zo. Maar het kan wel voorkomen dat er ongelukken gebeuren in afdelingen. Alleen is het niet zo denk ik dat verfijnde regelingen die goed ondervangen. Ik denk dat de begeleiding van afdelingen bij het opstellen van de plannen om het verkiezingsproces in te gaan verbeteren moet. Er zijn wel eens avonden waarvan men afdelingen uitnodigt van je kunt je procedures je plannen laten beoordelen. Maar ik denk dat dat toch wat meer onder de aandacht gebracht moet worden en dat dat duidelijk verbeterd kan worden ook gaande de rit.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel. Algemene ronde ben ik nog bezig. Dan laten we het bij deze drie. Allereerst de heer uit Leiderdorp. U zegt als je nou die commissie niet opneemt in de reglementen is het dan wel duidelijk genoeg. We hebben nu even u noemt het voorbeeld van de gemeenteraadsverkiezingen. Daarin staat daar is niet een speciale commissie voor nodig. Het is in principe het werk van een afdelingsbestuur. Maar we hebben het wel in de toelichting opgenomen en we beloven het u omdat ook nog eens als wij een eenvoudiger notitie sturen naar u omdat behalve die tijdbalk, wat een stukje eenvoud heeft, krijgt u ook nog een algemener verhaal een populaire versie om het nog eens daar op te attenderen. Een specifieke commissie is onduidelijk want dan denk je dat die commissie de verantwoordelijkheid heeft. En de bedoeling is nu dat het afdelingsbestuur de verantwoording heeft maar als een afdeling zegt en dat zullen we in die populaire versie zeggen toch aardig om een aparte commissie ons te laten adviseren kunt u dat doen. Dat is anders bij de Tweede Kamer en

bij de Eerste Kamer daar is het een andere zaak omdat dat ook veel afstandelijker is wat dat betreft.
Den Haag de heer Burgers. Extra aandacht positieve actie. Mag ik dat bij de tweede ronde doen die wijzigingsvoorstellen 19 tot en met 23. Daar kom ik op terug.
En Rijnwoude. Waardeert de vereenvoudiging en zegt let er nu op dat ook een afdeling niet te veel, laat ik makkelijk zeggen, moet zwemmen. Dat is ook zo en ik zeg u toe dat als wij richtlijnen aan die afdelingen kunnen geven van die populaire versie dat we dat ook zullen doen. En daarnaast hebben wij nu al bijvoorbeeld reglementen voor de verkiezing van die herindeling en daar worden we ook veel gebeld en daar zijn we dus ook heel attent op. En daar hebben we ook al een eenvoudiger versie van gemaakt.
Dus mag ik Den Haag zo meenemen met mijn tweede ronde en dan vraag ik even of de algemene ronde zo hiermee accoord is. Met dank.
Dan kom ik nu aan het tweede gedeelte dat is voorstel 19 tot en met 23 en dat vindt u dus in de aanvullende beschrijvingsbrief agendapunt 14 op bladzijde 14. En dan kom ik eerst bij voorstel 19 van de kamercentrale Den Helder. In het kader van waar we het net over hebben gehad het voorkeursbeleid. Wie van u wilt het woord.

Mevrouw Postemans.
Dank u wel voorzitter. In dit geval eerst onze waardering natuurlijk vanuit de kamercentrale Den Helder. En dat menen we ook oprecht. Voordat er misschien misverstanden kunnen ontstaan want hier staat een vrouw voor u dat wij vanuit de kc Den Helder vrouw-onvriendelijk zouden zijn en dat is geenszins de bedoeling. Wij willen juist dat er voor niemand een uitzondering wordt gemaakt. En u schrijft op uw reactie op ons voorstel dat dat slechts een voorbeeld is. Dan wijs ik u toch op een uitspraak die u doet onder het kopje positieve actie bij de kandidaatstelling dat u als hoofdbestuur in nauwe samenwerking met de stichting organisatie vrouwen in de VVD de voorlichting hiervan aan de afdelingen verzorgen. En ik vraag mij dan af of dat nog een voorbeeld is. Dan is dat toch wat indringender dan wat wij bedoelen. Vrouwen zijn ons even lief dat zal u niet verbazen. Maar wij vinden er zijn ook nog andere groeperingen die mogelijkerwijs mee kunnen doen. En dat is de teneur van ons amendement. Dank u wel.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel. Nog anderen over het voorstel 19. Nee, reactie vanuit het hoofdbestuur. Op zich is het onderdeel vrouwen wat we in de toelichting hebben inderdaad een uitspraak van onze algemene vergadering. Dat zijn wij zelf als leden die hebben het zo gezegd. En wij onderschrijven met u, u schrijft een voorkeursbehandeling niet maar wel een positieve actie op en dan pak ik gelijk inderdaad straks Den Haag mee, vrouwen maar ook allochtonen. Je kunt je ook voorstellen ouderen op een gegeven ogenblik als blijkt dat die een beetje minder aandacht doen. Jongeren kan maar ouderen ik denk in de toekomst moeten we daaraan denken. Dus zo is het ook bedoeld. En als u zegt het is niet een voorkeur want voorkeur betekent ik moet het nemen ten koste van dat niet maar je moet het in je totaal meenemen en dan opnemen. Ja dus ik denk dat we de ideologie met elkaar onderschrijven. Ja zo'n voorstel nummer 19 als zodanig besloten.

Dan ga ik naar voorstel 20 van kamercentrale Den Haag. Deels punt A is overgenomen. Is er nog verder een toelichting nodig. Ja gaat uw gang.

Ja voorzitter hartelijk dank. Allereerst uiteraard ook van Den Haag op dit moment alle complimenten voor de stukken zoals die voorliggen en zeker ook voor datgene wat er nu al vermeld staat onder het kopje positieve actie. En uiteraard vreugde en instemming met het feit dat van ons voorstel het onderdeel A wordt overgenomen. Toch nog even het woord omdat B afgewezen wordt en in B nu juist het aspect terugkomt van het actief werven en scholingsbeleid allochtonen. Binnen de discussie die we hebben gevoerd in de afdeling Den Haag kwam het er op neer dat de verleiding buitengewoon groot was om daar waar er rond vrouwen een percentage van 33% wordt genoemd maar gelijk heel modern te doen en het percentage mee te nemen dat geldt in het kader van de wet bevordering evenredige arbeidsdeelname allochtonen. En dat zou voor de Haagse regio 16% zijn. Zover zijn we niet gegaan maar hebben het wel in de discussie meegenomen en dat heeft er in ieder geval toe geleid dat we hebben gezegd het is erg belangrijk dat bij verkiezingsprocedures een indicatie, en dan een indicatie in de communicatie met het hoofdbestuur, wordt gegeven dat stil wordt gestaan bij zowel het actief zijn in je wervingsbeleid in je scholingsbeleid en in je talentmanagement als het gaat om vrouwen als ook allochtonen. En het is zeker waar en in de laatste plaats is het een taak van de afdelingen om het niet eens te zijn met de stelling dat juist de afdelingen actief beleid moeten voeren dus dat onderschrijven wij van ganser harte. Maar dat wil niet zeggen dat we misschien hier of daar nog wel eens een afdeling zou kunnen zijn en dat is ongetwijfeld in de eerste plaats Den Haag, moet je ook zelf aantrekken natuurlijk, die een stimulans kan hebben. En enige vorm van stimulans zou toch in ieder geval kunnen voortkomen uit het feit dat rond in ieder geval zelfs het woord allochtonen als het gaat om een rits van aandachtspunten dat dat in ieder geval toch wel bepleit wordt en dat wordt met deze voorstelling nagestreefd. Dus een suggestie om wellicht een andere oplossing te vinden maar als die er niet is dan in ieder geval dit voorstel B hier aan de orde te stellen.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel zijn er nog andere opmerkingen op kamercentrale voorstel 20. Dan ga ik er op reageren. Wij zijn het inhoudelijk eens. Ik denk dat het goed is ik neem u suggestie graag over om het woord allochtonen mee te nemen in die toelichting van die positieve actie als zodanig. Waarom staat hier het is aan de afdeling om actief wervings- en scholingswerk te doen. Onze portefeuillehouder werving en scholing geeft voorwaarden aan maar het is die uitvoering dus is het samenspel zo kan u het ook lezen. Maar het kan niet zo zijn en het is een beetje formeel geformuleerd als het niet gebeurd zou zijn en de tools liggen er toch voor afdelingen dat het hoofdbestuur te horen krijgt joh dat heb je niet gedaan. Dat was eigenlijk de opzet. Ja.., dus uw intentie van formuleren nemen we graag over.
Voorstel 21. OC Midden Limburg. Zijn daar nog reacties op. Nee, dan is het voorstel van het hoofdbestuur is overgenomen.
Voorstel 22 afdeling Ede. Zijn hier nog reacties op. Voorstel van het hoofdbestuur is overgenomen.
En dan komen we aan voorstel 23 en die is hiermee vervallen omdat 22 dat al

heeft gedaan. Dus het voorstel is overgenomen van het HB.
Dan kom ik aan het derde deel van dit onderdeel dat gaat over de nota van wijzigingen van het hoofdbestuur. Dat is voorstel nummer 18. U vindt dat in bijlage 2 van de aanvullende beschrijvingsbrief. Wat staat daarin in die nota van wijzigingen. Er staat dat het hoofdbestuur op uw 43 reacties 12 inhoudelijke amendementen heeft overgenomen en 14 redactionele. Dus een 26tal heeft overgenomen. Als u kunt zeggen u leest dat voorstel 18 ik kan mij daar in vinden zal ik het graag zo bij u neerleggen omdat wij een aantal voorstellen van u hebben overgenomen en dan kan ik dat straks als aangenomen besluiten omdat wij uw gedachte hebben overgenomen bij uw behandeling. Die vraag leg ik even bij u neer. Dus de vergadering als u zich kan vinden in dat voorstel nummer 18 dan is dat hierbij aanvaard en dan zou dat betekenen.. Wie wil reageren. Gaat u gang.

De heer Pernon.
De naam is Pernon afdeling Rotterdam. Wij zijn zeer verheugd over de nota van wijziging en wij trekken alle amendementen die genoemd worden in de nota van wijzigingen onder punt 18 dat wil zeggen de amendementen 17, 41, 43 en 60 in ten gunste van de nota van wijziging.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel. Anderen nog.

De heer Erkens.
De naam is Erkens Leiderdorp. Ik had een aantal wijzigingsvoorstellen ingediend dien zijn volkomen terecht op formele reden afgewezen. Het betrof nogal wat redactionele wijzigingen van wetstechnische aard. Ik lees daar niets van terug dus onder onderdeel B wilde ik u dit toch nog even graag meegeven. Dat betreft in eerste plaats artikel 2.2. Daar staat niet genoemd uit hoeveel leden het vervangend bestuur moet bestaan. En er staat in artikel 2.5. staat wel genoemd dat ze uit hun midden zowel een voorzitter, een penningmeester als een secretaris moeten benoemen. Het lijkt mij dus technisch beter om in artikel 2.2 toe te voegen dat hij wel uit minimaal drie personen moet bestaan.
Artikel 6.3. staat ook in de nota van wijzigingen eerder genoemd. Er wordt wel voor gewone leden vermeld dat ze woonachtig moeten zijn in de gemeente en lid van de afdeling. Het staat niet vermeld voor aspirant-leden. Betekent dat dat aspirant-leden uit het hele land uit welke gemeente dan ook op de vergadering mogen zijn. En wat is bijvoorbeeld woonachtig staat niet omschreven in de begrippen. Is dat bijvoorbeeld ingeschreven in het bevolkingsregister of betekent dat wat anders.
Artikel 6.5. het tweede woord gemeente dient gemeenten te zijn in mijn optie omdat het toch meerdere gemeentes betreft.
Artikel 7.4. wat wordt verstaan onder tijdens. Het lijkt mij beter omdat te formuleren in de zin van vanaf het begin der stemming want anders kan je tijdens de stemming ja kan er geschorst worden noem maar op.
En tenslotte artikel 7.8. dat lijkt mij wel het belangrijkste. Wat daar eigenlijk staat is dat het bestuur wijzigingsvoorstellen kan intrekken, met andere woorden, ze hebben dus al een wijzigingsvoorstel ingediend terwijl het bestuur natuurlijk degene is die uiteindelijk het voorstel doet van de lijst. Dus het lijkt mij dan niet de bedoeling dat het bestuur wijzigingsvoorstellen op zijn eigen

voorstel gaat indienen om die vervolgens weer in te trekken. Dus daar lijkt mij ook iets niet kloppen. Dat wilde ik even meegeven.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel. Zijn er nog anderen op dit voorstel 18.

De heer Van Nierop.
Van Nierop Amstelveen. Bij punt 2 noemt u ons amendement 30. Dat trekken wij in ten gunste van het wijzigingsvoorstel. En bij punt 3 staat ons voorstel 39 genoemd. Daar zijn we ook blij mee dat dat zo is overgenomen. Op punt 6 en dat gaat over artikel 8.4 ons amendement 47 daar wil ik straks nog even op terugkomen. Dat is uiterst ingewikkeld. Zoals het hier staat voldoet het niet aan datgene wat wij bedacht hebben. En dat zit het hem er voornamelijk in dat bij de kandidaatstellingsvergadering dan ook meer dan 30 kandidaten gesteld moeten worden voor het geval er iemand uitvalt en dat staat nergens beschreven. En je komt in de knoei daarmee. Laatste kandidaatstelling hebben wij in Amstelveen dat bij de hand gehad en toen zijn we van 30 naar 29 gegaan omdat we geen reservekandidaat hadden omdat dat nergens in het reglement genoemd werd want we mochten maar 30 kandidaten stellen. Nou als u dat blokkeert dan kan je niets anders doen dan opschuiven. Nog afgezien van het feit of je überhaupt van een lijstduur wil hebben of drie ..... wil hebben want dat komt ook voor in sommige gevallen.

Mevrouw De Vrey.
Nog anderen op voorstel 18.

Mevrouw Kolthoven.
Mevrouw de voorzitter kan ik nog even terug komen op wat andere dingen want het gaat mij erg snel op het ogenblik. Mevrouw Kolthoven afdeling Castricum. In de eerste plaats wil ik als afdelingssecretaris mijn grote vreugde uitspreken over het feit dat de hele procedure vereenvoudigd wordt. Daar zijn we heel blij mee. Verder wil ik namens onze afdeling zeggen dat wij het helemaal achter het voorstel van de kamercentrale Den Helder staan wat betreft die 33% vrouwen. U ziet hier een vrouw voor u staan. Ik kan nu inderdaad zoals u ook al gezegd heeft een hele hoop andere groepen opnoemen bijstandsvrouwen, jongeren, allochtonen 16% heeft u al gezegd, homo's, lesbies je gaat maar door. 65+ers daar hoor ik ook toe. Ik vraag mij af hoeveel leden van de VVD 65+ers zijn. Die zitten heel weinig in raden noem maar op. Als vrouwen zijn we al ontzettend lang bezig. Ik kan niet anders dan die positieve discriminatie. We zijn langzamerhand echt wijzer geworden en we hebben geen voorrang.....

Mevrouw De Vrey.
.... mag ik u even overkappen dat hebben we al overgenomen.

Mevrouw Kolthoven.
Ja dat weet ik maar ik wil het toch even zeggen. U heeft dus ook gezegd dat op de vergadering van vorig jaar aangenomen is nou wat let ons om dat terug te draaien. Ik zou het eigenlijk heel graag geschrapt zien. Het is niet alleen maar een aanbeveling zoals mevrouw postemans gezegd heeft. Het is echt. Het

wordt naar alle afdelingen en kc's en oc's doorgespeeld. Het is wel een voorkeursbehandeling. En ik voel mij gediscrimineerd als vrouw. Het is niet nodig.

Mevrouw De Vrey.
Goed dit is de algemene ronde van voorstel 18 van het hoofdbestuur. Mag ik nog anderen. Nee, dan begin ik met allereerst Rotterdam dank. U heeft uw voorstel 37, 41, 43 en 60 ingetrokken waarvan wij u ook inderdaad geaccordeerd hebben.
Leiderdorp. U heeft inderdaad een aantal wijzigingen aan ons doen toekomen waarop u schriftelijk antwoord heeft gehad en u komt nu met een heleboel zaken die anderen niet op het papier hebben dus ik stel u het volgende voor. U pakte bijvoorbeeld op moet een aspirant niet woonachtig te zijn. Dat is niet zo interessant want een aspirant heeft geen stemrecht dus alleen de stemrecht mensen staan hierin. Mag ik oppakken dat zaken die het technisch van aard zijn en niet inhoudelijk dat ik die u dan schriftelijk doe toekomen want nu is een discussie moeilijk omdat de zaal dit niet op de papieren heeft staan. Is dat goed.

De heer Van Nierop.
Ja dat is goed in die zin ik had met meneer Zwart gesproken telefonisch en die had mij verteld je krijgt nog een... Ik heb dat nooit gezien vandaar.

Mevrouw De Vrey.
Het komt er aan want ik heb het zelf al op papier gezien dus het komt eraan. Ja want we hebben een paar punten van u al meegenomen.
Dan kom ik aan Amstelveen met dank. U trekt in 30 en 39 en heeft een vraag op 47 en dat zou ik aan de heer Prins willen geven. Oh we lopen er toch langs. Ja we lopen het langs dus daar kom ik nog op terug.
En mevrouw Kolthoven uit Castricum blij voor de vereenvoudiging. U moet, hoe kijken wij hiernaar, 33 1/3 % kan een aandacht zijn maar als het in een bepaalde afdeling op een gegeven ogenblik zo is dat daar nog nooit een vrouw in het bestuur ergens heeft gezeten kan ik mij voorstellen dat die afdeling het anders doet. Dus wij hebben hier echt een beleid ingezet voor vrouwen voor ouderen voor een ieder die in de toekomst of op dat moment minder in de aandacht zit en waarvoor de maatschappij wel belangrijk is. Dus u moet zich echt hopen te vinden, wij hebben dat ook net besproken, in deze uitgangspunten want het is conform uw discussie.
Goed als ik nou 18 van het hoofdbestuur kijk er zijn nog een aantal andere die wij hebben overgenomen zoals Hilversum, Limburg Leiden en Ede die wij hebben overgenomen, ik neem aan dat een ieder dat ook goed vind en dat dit voorstel van het hoofdbestuur als wijziging als zodanig is geaccordeerd. Ja ook vanuit Ede bedankt.
Dan ga ik nu naar het vierde gedeelte dat is het meest omvattende dat zijn de reglementen die van gemeente gesplitst worden in gemeenteraad. Dat zijn de voorstellen 24 tot en met 61 dat vindt u in het aanvullende beschrijvingsbrief agendapunt 14 en dan begin ik dus met 24 de gemeenteraad.
Als u het voor u heeft want het is inderdaad allemaal wat zoekwerk dus ik kom nu aan het vierde deel de reglementen in detail. Ik begin met de gemeenteraad dat is 24 tot en met 47. Eerst is 24 afdeling Leidschendam. Gaat

uw gang.

De heer Hurts.
Dank U wel mijn naam is Hurts van de afdeling Leidschendam.
Ik wil even aansluiten bij de vorige sprekers allereerst mijn complimenten uitspreken aan de commissie dat er inderdaad heel goed werk is gedaan met dit reglement. Het is duidelijk eenvoudiger geworden. Er is aan veel bezwaren van het laatste reglement tegemoet gekomen. De afdeling Leidschendam is alleen opgelopen tegen een aantal punten waar wij ons hebben afgevraagd of de commissie en de navolging daarvan in het hoofdbestuur niet iets te ver is doorgeschoten en dat betreft de positie van de wat kleinere afdelingen. Formeel zijn wij geen kleine afdeling maar wij beschouwen ons zelf toch wel als wat kleiner. Ik wilde in samenhang even spreken over de voorstellen 24, 26, 31 en 32 dan bent u in één keer van mij af op een groot aantal punten. En vooral eens even spreken vanuit de positie van wat ik zei de kleinere afdelingen. Ik heb namelijk uit de adviezen van het hoofdbestuur bij die verschillende amendementen namelijk het gevoel gekregen dat het hoofdbestuur het wat verkeerd begrepen heeft wat wij bedoeld hebben hier. Als ik nou eens redeneer vanuit de positie van een wat kleinere afdeling. Dan neem ik als uitgangsstelling dat men toch zal willen proberen met een lijst van 30 kandidaten uit te komen. Dat zal doorgaans betekenen dat daar alle actieve leden van de afdeling opstaan. Soms kom je daar nog niet eens meer uit moet je ook onder de niet-actieve leden zoeken om je lijst met 30 personen te kunnen vullen. Als er nu zo strikt als hier gebeurt geen onderscheidt meer mag worden gemaakt in mensen die verkiesbaar en niet verkiesbaar willen zijn dan leg je daarmee kleinere afdelingen volledig lam of je moet een nog groter deel van je lijst van 30 kandidaten putten uit mensen die absoluut niet actief zijn want anders hou je dus geen bestuurslid of vervangend bestuurslid meer over die de procedures kan doen en wij vermogen absoluut niet in te zien wat er nou tegen is om actieve leden van een afdeling wel degelijk de procedures van de kandidaatstelling te kunnen laten doen terwijl ze ergens een plaats op de lijst innemen zonder dat ze ooit serieus van plan zijn zitting te nemen in de gemeenteraad.
De argumenten in de reactie van het hoofdbestuur overtuigen ons niet er wordt zelfs naar staatsrechtelijk argumenten verwezen en dan vraag ik mij af waarom speelde dat dan in het vorige reglement geen rol. Ik geef toe dat er toen ontzettend ingewikkeld stond, nodeloos ingewikkeld, maar ik vermag niet in te zien waarom wij daar jaren mee hebben kunnen werken en toen kennelijk niet struikelde over staatsrechtelijke argumenten en nu niet met een heel eenvoudig geredigeerd voorstel zouden kunnen bereiken dat de situatie werkbaar gehouden wordt.
Dan is er natuurlijk ook de kwestie van de kandidaatstellingsvergadering. Nou hoeveel leden zullen er nu zijn op een kandidaatstellingsvergadering van een niet al te grote afdeling, ik put maar uit onderervaring ik kan niet voor iedereen spreken maar je mag heel blij zijn als je daar 60 mensen hebt. (gelach), sorry dan zijn we dus toch een grote afdeling, (gelach) ik blijf maar even bij die 60 mensen die dan bij ons in de zaal zitten gemiddeld genomen. Laten we even aannemen dat die 30 die op de lijst staan de actievere leden er allemaal bij zijn dan zou wat hier staat betekenen dat de helft van de aanwezigen en zelfs in andere gevallen nog veel erger zijn daar niks mogen

doen, niet deelnemen aan de beraadslagingen, niet stemmen die kunnen eigenlijk beter op de gang blijven. Ik vraag mij af of dat nu de bedoeling kan zijn van wat hier is opgeschreven. Dan zou ik tenslotte nog iets willen zeggen dat heeft betrekking op de data. Ik kan niet goed volgen waarom in dit reglement zo strikt die datum van 1 juli wordt gehanteerd voor het compleet afronden van de kandidaatstelling er zit een loze periode tussen 1 juli en 1 oktober in dit voorgestelde reglement waarin eigenlijk niks anders gedaan kan worden dan vaststellen van de voorkeursvolgorde. Uiteraard zal iedere afdeling het tot zijn verantwoordelijkheid rekenen om rond 1 juni of liefst al ver daarvoor klaar te zijn met het inventariseren van zijn serieuze kandidaten voor de verkiesbare plaatsen maar wat is er nou toch tegen dat die maanden daarna tot oktober nog gebruikt kan worden om de lijst verder compleet te maken dan kun je je in die eerste maanden concentreren op die dingen waar het echt om gaat en dan heb je die periode daarna nog om de zaak compleet te maken. Ik vind dus dat dit reglement nodeloze beperkingen oplegt en ik zie ook nergens een goed argument waarom nu die periode tussen 1 juli en 1 oktober zonodig vrij gehouden moet worden voor, ja waarvoor eigenlijk. Je kunt daar nauwelijks iets in doen. Ik zou eigenlijk willen beginnen met vragen of ik een reactie op deze algemene uitgangspunten mag krijgen. Afhankelijk van hoe die uitpakt en hoe de verdere discussie verloopt zou ik daarna een dringend beroep op de vergadering willen doen om juist vanuit die positie van de kleinere en middel grote afdelingen nog eens heel indringend naar deze zaak te kijken. Dank u wel.

Mevrouw De Vrey.
Voorstel 24 zijn er andere reacties op 24. Ja gaat uw gang.

De heer Van der Maarel.
Dank u wel voorzitter Van der Maarel afdeling Delft. In Delft hebben wij met warme belangstelling het voorstel van Leidschendam gezien en ik denk dat ook in kleine afdeling als Delft het van wezenlijk belang is dat veel mensen op die lijst kunnen komen en je legt een afdeling ontzettend veel beperkingen op wanneer je op basis van het concept-reglement dit zou willen voorkomen, en vandaar dat wij het amendement van Leidschendam zeer ruimhartig willen steunen en ik vraag dat aan een ieder.

Dank U wel nog anderen.

De heer Knon.
Mijn naam is Knon van de afdeling Rotterdam ik ben van een van de grootste afdeling van het land. Wij steunen het amendement van Leidschendam ook in ieder geval qua strekking maar wij wachten op de reactie van het hoofdbestuur en wij zullen dat met name doen omdat wij in Rotterdam te maken hebben met een deelgemeenteraadbestel. Wij hebben te maken met een aantal deelgemeentes met een zeer beperkt aantal leden van de VVD en wij zien de problemen die hier worden voorgelegd door Leidschendam ook voor Rotterdam opkomen.

Dank u wel graag de volgende.

Van Lange.
Ik ben de heer Van Lange afdeling 's-Hertogenbosch. Ook wij ondersteunen van harte het amendement van Leidschendam. Wij hebben zeer recent toch weer de ervaring gehad. U weet wij zaten in een herindelingsproces zodat de afdelingen Bosch en 's-Hertogenbosch zijn samengevoegd en vervolgens moesten er verkiezingen georganiseerd worden als wij hadden moeten werken met de situatie zoals in het voorstel van het hoofdbestuur is voorzien dan hadden wij waarschijnlijk inderdaad een volstrekt incomplete lijst althans gebaseerd op toch een maximaal aantal kandidaten waarbij naar onze mening het aspect van toch het trekken van een aantal stemmen door mensen die inderdaad niet bereidt zijn om in een raad zitting te nemen maar die toch wel als stemmingtrekker een belangrijke functie vervullen. Wij zouden dat volstrekt niet hebben kunnen doen. En het alternatief van het hoofdbestuur stelt dat eventueel of in situaties van minder dan drie personen in wezen het hoofdbestuur niet zou kunnen aanvullen dat ondercentrale dat doet ik voorzie dan bij ondercentrales die dan toch een aantal kleinere afdelingen onder zich hebben dat daar een enorme hoeveelheid werk op hun afkomt en ik denk dat het in feite niet werkbaar zal zijn.

Dank u wel en tot slot de laatste.

Afdeling Rijnwoude.
Ik heb wel wat twijfels bij het voorstel 24. Allereerst is het duidelijk dat het begrip niet verkiesbare plaats wat ook in onze afdeling een heel ingesleten gebruik is dat het eigenlijk wettelijk helemaal geen basis heeft. Je kunt dus situaties voorstellen dat iemand zegt, ja ik wil nooit van zijn leven gemeenteraadslid worden en hij gaat ergens op nummer 8 staan en opeens wordt hij het wel ten eerste is dat ja ik kan mij voorstellen dat dat problemen geeft. Dus ik wilde daar wat informatie over, hoe zit dat nu en bij ons was het ook een gewoonte en dan hoor je ja dat bestaat eigenlijk helemaal niet niet-verkiesbare plaatsen.

Afdeling Leiderdorp.
Wij steunen het voorstel 24 in zijn geheel, wij zijn een hele kleine afdeling die met veel moeite toch altijd de grootste lijst van de gemeente hebben kunnen samenstellen, daar zijn we altijd heel trots op geweest, er hebben altijd bestuursleden van die lijst deel uitgemaakt. Dat zou nu niet meer kunnen de argumentatie van niet verkiesbare plaats staatsrechtelijk dat zegt het voorstel van Leidschendam ook helemaal niet ik vind dat ze het heel elegant oplossen door gewoon te zeggen als jij zegt ik ga later, ik zal die functie niet aanvaarden dus ben ik ook geen voorlopig kandidaat vind ik een hele elegante oplossing, in de lijn van het eenvoudige zoals de commissie ook de reglementen voorstaat en wij steunen dat van harte.

Van Nierop
Ik ben Van Nierop uit Amstelveen. Wij zijn van ganser harte hiervoor. Wij hebben het alleen niet voorgesteld omdat het de vorige keer lijden tot twee soorten Commissies omdat de toen de mensen die toen achter de groene of blauwe tafel zaten het kennelijk niet helemaal begrepen hebben toen moesten we een commissie hebben die moest zonodig het Bestuur adviseren en in een

ander geval kon er en commissie zijn die zelf iets kon doen. Nou volkomen tegenstrijdig en volkomen in strijd met datgene wat in het reglement daarvoor stond waarin de mogelijkheid geopend werd om een kandidaatstellingscommissie te benoemen. Die kandidaatstellingscommissie kan natuurlijk ook bestaan uit louter en alleen bestuursleden en wat is er nou eenvoudiger om een kandidaatstellingscommissie daarvoor verantwoordelijk te stellen ook al bestaat die uit louter bestuursleden, dan heb je een procedure dan hoef je niet te kiezen en dan zijn een aantal mensen van de afdeling zijn dan gewoon kandidaatstellingcommissie. Naast hun bestuurswerk. Als je sommige bestuursleden hebt die niet kunnen bemoeien met de kandidaatstelling maar wel met andere bestuurstaken en ook daar heb ik ervaring in dan kan dat gewoon doorgaan, dan heb je naast het bestuur heb je ook een bestuur in een andere samenstelling al of niet met toevoeging van mensen van buiten die zijn volledig verantwoordelijk voor de kandidaatstelling tot er met de werkelijke kandidaatstelling en dat betekent het indienen van de lijsten bij het gemeentehuis. Ook daar heb ik ervaring mee. Dat is gewoon heel handig dan behoeft er niet gekibbeld te worden dan is de groep mensen die zich met de kandidaatstelling bezig houdt is gewoon de kandidaatstellingscommissie en dat staat buiten het andere Bestuurswerk.
Verder wil ik nog een opmerking maken over de eerste zin van de toelichting. Hier staat een lijst van 30 personen. Wat heeft het voor zin om voor een gemeenteraad waar 2 VVD-ers inzitten een lijst te maken an 30 personen. Dat zal ook lang niet altijd gebeuren maar uit het reglement en ook uit vorige reglementen komt altijd een soort drang er moeten altijd 30 mensen bereidt gevonden worden om op die lijst te gaan staan. Nou met 5 zetels of 10 zetels in de gemeenteraad heb je aan 25 ook genoeg en dan steek je tenminste niet zo af ten opzichte van andere partijen die ook hun lijst indienen en die dan de vraag stellen bij de verkiezingen waarom hebben jullie in godsnaam zo'n lange lijst kan dat niet wat minder dat kost alleen maar papier wat de gemeente maar moet betalen en waarom eigenlijk. Nou daar sta je met je mond vol tanden dan kan je alleen maar zeggen de afdeling heeft dat zo gewild.....

Mevrouw De Vrey
- meneer Van Nierop probeert u iets korter te zijn -

Van Nierop.
Dank u wel.

Riet Roelofs.
Ik ben Riet Roelofs afdeling Ede, ik zal het heel kort houden ook de afdeling Ede steunt het voorstel 24 van de afdeling Leidschendam.

Mevrouw Harmsma.
Afdeling Alphen aan de Rijn. Wij wachten uw toelichting nog even af maar hebben veel sympathie voor het voorstel van Leidschendam. Wij zijn geen kleine afdeling maar een middelgrote afdeling maar toch hebben we gemerkt dat wanneer bestuursleden op niet verkiesbare plaatsen staan dat vaak vanwege hun maatschappelijke andere functies een zeer positief effect heeft en wij zouden daar dus toch voor willen pleiten om dat te handhaven.

Burgers van den Bogaert, Den Haag.
Voor de goede orde nog even ook in ieder geval van onze kant uit alhoewel wij niet behoren tot de kleine afdelingen wij de gedachten zoals die in 24 staan in elk geval willen ondersteunen en van sympathie willen betuigen.

Mevrouw De Vrey.
Ik begrijp dat er een zeker tiental reacties van positief ondersteuning zijn op het amendement van Leidschendam. Ik zal even aan de heer Prins vragen om in grote lijnen toe te lichten onze visie hoe daar op ingegaan was en wat we van u meenemen en eventueel die datum aan de heer Zwart willen vragen.

De heer Prins.
Ja ik kan natuurlijk heel lang nu gaan zitten vertellen waarom de commissie en het hoofdbestuur ergens toe gekomen is. Ik denk dat dat op zich niet zo zinvol is. We hebben nu op dit moment geluisterd naar de algemene vergadering en het is duidelijk dat daar dus een duidelijk support is voor het amendement van Leidschendam. Ik zou namens de commissie het hoofdbestuur willen adviseren om de intentie van die amendementen die daarover gaan mee te nemen in de herredigering van de reglementen en alleen zodanig en dat hoop ik dan dat u dat aan het hoofdbestuur zal overlaten, zodanig te redigeren dat het in ieder geval voor de afdelingen niet tot een extra ledenvergadering hoeft te lijden want daar waren we nou net met elkaar proberen vanaf te komen.

Mevrouw De Vrey.
Ja dan denk ik dat met deze toezegging uw opmerkingen worden meegenomen. Met dank.
Dan kom ik aan 25. Afdeling Amstelveen. Dat is daar nog een toelichting op nodig ik denk dat hierbij het voorstel van het hoofdbestuur is aangenomen. Afdeling 6,7 en 28 die hebben we nu ook gehad omdat we 25 hebben behandeld, dat zit eraan vast. Ja. Dan kom ik aan voorstel numero 29 afdeling Ede. Dat is een tekstuele zaak die geen vernieuwing brengt - 29 ben ik hé - 28 oh die heb ik dus in feite behandeld omdat we 25,

ja maar u gaat zo snel ik heb u helemaal, het spijt mij vreselijk dat ik zo dom ben, maar uw afsluiting van 24 begrijp ik helemaal niets van en ik heb het gevoel dat de zaal het ook niet begrijpt. Hoe kan je zeggen je bent bezig met een amendement op een reglement en dan zeg je dat nemen we mee met de herziening van de reglementen, is het dan overgenomen .

Mevrouw De Vrey.
Wij hebben de gedachten van u overgenomen om inderdaad die bestaande bestuursleden toch een functie te geven zoals u gevraagd heeft, zeker tien man en ik schat dat in dat dat er gewoon inzit en hebben wij dat gewoon overgenomen. En wij zullen dat zo doen dat we dat proberen ook toch binnen ons schema te laten kunnen doen.

En dan begrijp ik het nog niet. Ik ben misschien .....

Mevrouw De Vrey.
Kijk op zich hebben wij uw gedachten dus overgenomen die andere dingen zijn een kandidaatscommissie dat blijft een iets wat mogelijk blijft alleen niet in het reglement je houdt een bestuur en daar hebben we net van gezegd zorg dat het bestuur niet te klein is want wij zijn kleinere afdelingen .....dat nemen we mee.
Dan kom ik aan voorstel numero 30. Dat is ingetrokken dat heb ik dus net met 18 gehad. Ja 29 hebben we dus hier bij het hoofdbestuur overgenomen. Dat is het wordt vervangende dat geeft geen duidelijkheid dat geeft geen nieuwe inhoud eerlijk gezegd. Nou dan hebben we dus 30 gehad bij het voorstel van het hoofdbestuur numero 18.
Voorstel 31 afdeling Leidschendam, voorlopige kandidaten wie wil, is er behoefte om dat toe te lichten. Dat is reeds gebeurd dat hebben we met 24 veranderd. Ja dat is nu veranderd met 24 vanwege die datum ook. Ja dus dat hebben we bij 24 van u meegenomen dus dat zit nu aan 24 vast.
Afdeling 32, ik bedoel voorstel 32. Wil Leidschendam dat nog toelichten.

Gaat dat echt van zelf.
Ik had dat voorstel van 32 in mijn inleiding meegenomen maar het is misschien een iets ander vraagstuk omdat dit dus specifiek over die data gaat, dus dat dat misschien nog even en aparte toelichting van de Commissie of het hoofdbestuur vergt, maar ik herhaal dus heel kort mijn pleidooi om de afdelingen meer de ruimte te geven om ook die periode tussen 1 juli en 1 oktober te benutten om die lijst af te maken, laat ik het zo maar zeggen.

Mevrouw De Vrey.
Wil de heer Prins daarop reageren. Tenzij er nog andere hierop willen toelichten op 32. Heer Prins ga uw gang.

De heer Prins.
Ja ik wil daar wel iets over zeggen we hebben die datum in juli niet voor niks zo gekozen. .....

..... EINDE BAND .....

Mevrouw De Vrey.
Is daar nog... gaat uw gang uit Leidschendam.

Het is mij eerlijk gezegd onduidelijk waarom er nog zo'n vergadering nodig moet zijn want als ik mij de procedure van de laatste keer herinner is die ledenvergadering die over de lijsten praat die praat achtereenvolgens in twee agendapunten eerst over de groslijst en dan over de lijst met het bestuursvoorstel voor de voorkeursvolgorde dus ik vermag niet in te zien waarom daar een extra vergadering voor nodig zou zijn. Ik denk dus niet dat zoals het voorstel gedaan is bij 32 een extra belemmering zou oproepen.

De heer Prins.
1 Juli is dus de datum van de groslijst en niet van de ontwerp kandidatenlijst. En als u dus extra tijd wil hebben en of dat dan in uw amendement 15 september of in het volgende amendement van Amstelveen 1 oktober zou moeten worden op zich maakt dat dan niet zoveel uit natuurlijk. Maar dat betekent dus dat u die periode er dus bij vraagt om tot uw groslijst te kunnen komen. En als u dan al in uw voorjaarsvergadering daarover kan spreken c.q. kan afkaarten is dat dus verkiezelijker dan wanneer u dan nog eens een keer een extra ledenvergadering in die tussenliggende periode moet houden om die groslijst vast te stellen.

Ik denk toch dat ik mij niet goed duidelijk heb gemaakt. Overigens ben ik begonnen met te zeggen dat uiteraard alle afdelingen zullen proberen zo snel mogelijk klaar te zijn. Het zou natuurlijk onzin zijn om te veronderstellen dat je graag tot de laatste dag voor 1 oktober door wil gaan. Er zal die voorjaarsvergadering zijn. Het definitief vaststellen van die groslijst ik zie er geen enkel bezwaar in omdat op een gegeven moment te samen met het vast stellen van de kandidatenlijst te doen. Dat is in het verleden ook gebeurd. Ik zou niet weten wat het bezwaar er tegen is en mijn voorstel, het voorstel van mijn afdeling, is simpelweg om die datum van 1 juli te laten vervallen. Wij vinden die datum dus onnodig genoemd in het reglement. Het wordt er eigenlijk alleen nog maar eenvoudiger van.

De heer Prins.
Ja ik kan alleen maar in herhalingen treden ik kan ook alleen maar zeggen dat het toch echt noodzakelijk is dat u eerst een groslijst heeft samengesteld voordat u begint aan het samenstellen van uw ontwerpkandidatenlijst. Dus dat in één vergadering dat lijkt mij schier onmogelijk en ook onwenselijk.

Mevrouw De Vrey.
Meneer als wij .....U wilt dit nog even toelichten.

Ik wil hier nog even wat over zeggen als het mag. De datum van 1 juli wordt volgens mij ... de mogelijkheid om iemand in te voegen na 1 juli wordt volgens mij ondervangen door het ingevoegde artikel 3.3 waarbij het bestuur mensen mag toevoegen en dat is in feite hetzelfde procedure die nu gevolgd wordt mensen kunnen namen noemen en het is aan het bestuur om ze al of niet dan over te nemen en dan is de sluiting van de groslijst pas bij de publikatie van de groslijst. En de groslijst hoeft denk ik niet in een nevenvergadering

worden vastgesteld want de groslijst heeft geen enkele juridische betekenis anders dan dat daar alle genoemde namen op staan. De enige lijst die hout snijdt dat is de concept kandidatenlijst en daar wordt iets mee gedaan in een ledenvergadering en met een groslijst helemaal niets anders dan dat in andere reglementen voorkomt dat er een groslijst wordt voorgedragen in een ledenvergadering ongeveer een maand voor de kandidaatstellingsvergadering om de leden in staat te stellen mensen negatief te laten reageren op een groslijst namelijk mensen ervan te laten verwijderen. En in de gemeenteraad heb ik dat op deze manier nog niet meegemaakt maar in provinciale verkiezingen kan ik mij die voorbeelden wel herinneren. Daar is het dan ook zinnig omdat daar de kandidaatstelling op een heel andere manier gebeurt namelijk veel getrapter en veel ook geografische waarde. Dus die groslijst in de gemeenteraadsprocedure speelt naar mijn inziens totaal geen enkele rol anders dan een verzamellijst. En in die kan volgens het reglement zoals het nu staat nog worden opgevuld tot 1 oktober.

De heer Meulemans.
Ik wil even reageren. Mijn naam is Meulemans kamercentrale Leiden. Ik begrijp de hele discussie namelijk niet want er staat duidelijk het bestuur stelt de groslijst vast voor 1 oktober. Waarom wordt er dan gediscussieerd over een ledenvergadering van een afdeling die een groslijst vast moet stellen.

De heer Heetman.
Heetman Leidschendam voorzitter ik vraag mij inderdaad ook af waarover zijn we aan het discussiëren want als we het hebben over artikel 3.4 oudgenummerd dan staat er dat voor 1 juli alle voorlopige kandidaten deze bevestiging moeten hebben ondertekend. En wat vraagt de afdeling Leidschendam maak er of 15 september van, Amstelveen zegt maak er 1 oktober van en zo juist in de inbreng is gezegd laat het maar helemaal vallen want die groslijst is die wordt inderdaad zoals net door Meulemans gezegd wordt voor 1 oktober vastgesteld. Dus het is allemaal een heleboel praten over niks.

Mevrouw De Vrey.
Meneer Prins misschien kunt u dat nog even toelichten.

Mevrouw Wees-Smit.
Voorzitter zou ik misschien hier ook nog wat over mogen toevoegen voordat er een toelichting op komt. Mijn naam is mevrouw Wees-Smit afdeling Hilversum. Om de hele problematiek nog iets complexer te maken denk ik dat het spreken over groslijst en ontwerp-kandidatenlijst heel direct te maken heeft wat door de afdeling Hilversum in haar voorstel 36 wordt voorgesteld. En ik denk dat die twee punten duidelijk met elkaar te maken hebben. Als u wilt geef ik nu een toelichting anders in een later stadium. Sorry voorstel 35.

Mevrouw De Vrey.
Ik ben bij voorstel 32 nog even hoor. Dus wij zijn bij 32 nog even met die datum bezig.
Mevrouw Wees-Smit.
Maar er is een duidelijk verband tussen wat u nu aan het bespreken bent en

wat de afdeling Hilversum in voorstel 35 voorstelt. Dat wilde ik graag even opmerken.

Mevrouw De Vrey.
Dat heeft met dat verkiezingsprogramma te maken dat kan ik mij voorstellen maar laten we even nog bij de lijst houden want alles heeft met elkaar verband. En ik wilde nog even op het voorstel van Leidschendam waardoor een aantal van u op gereageerd wordt om te kijken of je een groslijst ook tot 1 oktober kan vaststellen met kandidaten daar gaat het om. Omdat je nu in de visie die er nu ligt van 1 juni tot 1 oktober een tijdje zou hebben die je niet kan gebruiken omdat je nu per 1 juli de kandidaten zou moeten hebben en er wordt nu door een aantal van u opgemerkt waarom nemen we toch niet 1 oktober hoewel het vakantietijd is. Dat wilde ik nu eerst even afronden. Wilt u daar nog iets over zeggen.

Mevrouw Wees-Smit.
Daar ben ik het mee eens met uw opmerking dat voorstel 35 niet met het verkiezingsprogramma te maken heeft maar met het ontwerp-kandidatenlijst die gekoppeld wordt aan de groslijst door u.

De heer Freilink.
Freilink afdeling Ede voorzitter. Voorzitter ik denk dat in het kader van het overnemen van voorstel 24 van u dat daarmee algemene ledenvergadering 1 uiterlijk 1 juni 1997 en de bepaling uiterlijk 1 juli 97 die in het voorbeeld tijdschema kandidaatstelling staan dat die allemaal in een nieuw licht komen te staan en ik denk dat u er goed aan doet om te overwegen om die data uit het voorbeeld tijdschema kandidaatstelling van 1 juni en 1 juli en dat ook in het licht van het voorstel van de afdeling Leidschendam om dat allemaal in die heroverweging te betrekken en op dit moment daar niet over in details kleine statenvormende vleugelloze insecten te gaan benaderen.

Mevrouw De Vrey.
We hadden dat achter de tafel, mag ik deze discussie kortsluiten, we hadden dat achter de tafel ook al in die zin bekeken dat wij zeggen uiterlijk 1 juni of 1 juli dat oktober verhaal zullen wij bekijken of we inderdaad uw verzoek om toch tot 1 oktober te komen kunnen oppakken zoals uit het voorstel van 24 is .....

De heer Meulemans.
Voorzitter dat is helemaal niet nodig want het staat al in het reglement dat die op 1 oktober vastgesteld wordt.

Mevrouw De Vrey.
Nou ja daarom. Daarom zullen wij dat hier in het bestuur zullen we dat proberen kort te sluiten.

Voorzitter mag ik dan nog even vragen wat de status is van die afdelingsvergadering die volgens het nieuwe artikel 3. dus moet worden gehouden en waar de ledenvergadering besluit welke voorlopige kandidaten zij wenst voor te dragen. Is dat dan toch een soort groslijst of is dat iets anders

want .....

Mevrouw De Vrey.
Dat is dus een groslijst. Je houdt dus een groslijst maar de vraag of je dus nog iets kunt toevoegen dat is de vraag die hier ligt dat kan je in provinciecentrales doen. Dat kan je in de Tweede Kamer doen maar dat stond niet in de reglementen van de gemeenteraad. Daar vraagt u nu aan wilt u dat kijken of dat ook toegevoegd zou kunnen worden en dat nemen we mee. Ja.
Dan hebben we nu dit voorstel 32 met uw voorgestelde wijziging opgepakt en 33 dus ook.
En dan kom ik bij 34....

Voorzitter 33 gaat over iets anders.

Mevrouw De Vrey.
Of je het een concept-groslijst noemt.

Ja dat moet ik dan even toelichten wat daar de bedoeling van is. Wij hadden bedacht om het een concept-groslijst te noemen omdat het zo'n vroeg tijdstip was. En in uw heroverweging kunt u dat meenemen. Als het zo'n vroeg tijdstip is is het best goed om te weten wat de groslijst is. In het traject van de beslissing over het verkiezingsprogramma maar omdat er zo'n ontzettend lang tijdsverloop zit tussen de groslijst van 1 oktober tot de behandeling van de concept-kandidatenlijst waar nog nieuwe ideeën kunnen voorkomen. Bovendien zit de tijdsdruk van die 1 oktober er ook in daar waar het vroeger 15 oktober was. Die 14 dagen kan zeer nuttig gebruikt worden hadden wij gedacht laat het een concept-groslijst zijn dan kan je er nog van afwijken als je daar gefundeerd van wilt afwijken. En daar hangt ook het voorstel 34 mee samen omdat je als je enerzijds concept-groslijsten noemt dan moet je dat anderzijds ook doen.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel ik heb het nu over 33 dat klopt.

Ongetwijfeld voorzitter. Voorzitter ik een ander vraagje. Kan de commissie kort uiteenzetten waarom het dan van wezenlijk belang is dat een afdelingsvergadering zich uitspreekt over een concept-groslijst of over de groslijst. Het raakt bij ons even het spoor bijster. Kan de commissie dat verduidelijken want we weten graag waar we over praten met u maar als we nu niet weten waar we over praten kunnen we beter stoppen we hebben nog wel wat anders te doen.

Mevrouw De Vrey.
Ja nou je kunt het als volgt formuleren, je kunt zeggen ik verzamel vast wat namen, dat noem je dan een concept daar kun je ook een concept-groslijst en een groslijst zelf is een officiële lijst met alfabetische volgorde. Dat is officiëler, maar je kan ook beginnen met al wat namen te verzamelen en het een soort concept noemen. Je kunt het ook een concept-lijst noemen ik kan mij voorstellen dat gros wat onduidelijk is.

Ja maar ik zou zo graag van u willen horen waarom het van wezenlijk belang is dat de afdeling die vergadering vaststelt kunt u dat aangeven.

Mevrouw De Vrey.
Meneer Prins mag ik u het woord geven. Welk artikel bedoelt u. artikel 3.

De heer Prins.
Wij hebben het nu over amendement 33 - we hebben het over het totaal - en dat gaat over artikel 4.1 als ik het goed heb en daarin wordt dus niet over een algemene ledenvergadering gesproken maar daar wordt over het bestuur gesproken. Het bestuur stelt die lijst vast, Amstelveen wil daar de tekst concept bij hebben, de vraag is of dat gelet op de discussie die we over de vorige amendementen hebben gehad nog wel zinvol is. Op het moment dat die tijd opgerekt wordt tot 15 september danwel 1 oktober zullen we dan denk ik toch nog wel even over moeten praten, is het denk ik op dat moment niet zo zinvol meer om, dan nog over een concept groslijst te gaan spreken. Ik weet niet of Amstelveen dat met mij eens is.

Ik kan het daar totaal niet mee eens zijn want het wordt helemaal niet opgerekt tot 1 oktober want het is al 1 oktober en wij willen alleen maar concept hebben per 1 oktober om daar later op terug te komen als je namelijk de kandidaatstellingsvergadering gaat convoceren. Als je op dat moment dus 14 dagen vantevoren de conceptlijst of drie weken van tevoren de conceptlijst gaat aanbieden dan wordt die pas definitief en om dat die hele procedure van de verkiezingsprogramma naar voren is geschoven hebben wij gedacht, het is goed om te weten bij de behandeling van het verkiezingsprogramma wat het bestuur in zijn hoofd heeft voor groslijst c.q. concept-kandidatenlijst om met dat in het hoofd het verkiezingsprogramma te gaan behandelen maar er zit zo verschrikkelijke lange tijd tussen die 1 oktober en noem het eind november wat het tot de mogelijkheden behoort. En daarom hebben wij gedacht begin eerst met een concept dan kun je daarna met een definitieve lijst komen die misschien hetzelfde is of die gemotiveerd van kan afwijken, dan kan je tenminste nog iets doen tussen 1 oktober en 29 november en als je in die tijd, er kan van alles en nog wat gebeuren er kunnen mensen afhaken in verband met het feit dat ze het niet eens zijn met het verkiezingsprogramma dat zijn allemaal aspecten die meewegen en dan moet je er wat soepeler mee zijn het beste, zou in mijn ogen zijn, maar dat heb ik niet als zodanig geamendeerd omdat ik de haalbaarheid zou betwijfelen dat je gewoon een definitieve groslijst een definitieve kandidatenlijst pas indient op het moment dat je de kandidaatstellingsvergadering convoceert en dat je dat dus loskoppelt van het verkiezingsprogramma. Maar dan gaat weer iedereen praten van ja het is wel handig om te weten wie je als kandidaten hebt en ja dan komt de behandeltijd van die kandidatenlijst die komt weer in de knel en vandaar alle amendementen over dit onderwerp.

Heer Prins.
Ja ik kan me die hele discussie voorstellen wanneer u het heeft over een concept-ontwerp kandidatenlijst of een ontwerp kandidatenlijst maar niet over een groslijst een groslijst is een verzameling van mensen die zich op de een of andere wijze zelf danwel door andere hebben laten kandideren voor een

bepaalde functie in een uitvoerend orgaan en niets meer dan dat en die lijst is dus ook verder niets heeft dus verder ook geen enkele officiële status de officiële status komt pas op het moment dat het bestuur met een concept-kandidatenlijst komt of een ontwerp-kandidatenlijst komt.

Als u in het reglement opneemt 1 oktober wordt de groslijst gepubliceerd en het is een definitieve groslijst dan blokkeert u het bestuur om tussen 1 oktober en de kandidaatstellingsvergadering denk even 29 november, iemand toe te voegen die goed zijn woord doet in de vergadering waarbij het over het verkiezingsprogramma gaat en die bij nader inzien nog op de groslijst zou willen die kunt u bij zijn lang zal ze leven niet meer toevoegen. Dat blokkeert u op deze manier.

Mevrouw De Vrey.
Wij hebben, kijk enerzijds, wat is de filosofie erachter, enerzijds moet je proberen last-minute-mensen in te brengen. Wij hebben allemaal ervaringen dat mensen op een gegeven ogenblik op het laatste moment om wat voor redenen dan ook en dat kunnen ook wel eens binnenkomen dat we zeggen jongens hoe gaat de politiek, die gaat erom als je gekozen bent dan is eigenlijk het volgende dag begin je al te kijken dat is heel theoretisch doe ik het over vier jaar ook weer goed. Dat is een stukje filosofie die hierin zit. Die heeft een grens want je moet toch maar in een afdeling kandidaten zien te krijgen he, dus daar moeten we toch scherp naar kijken, maar of je nou en zo ver zijn wij niet gegaan en dat doet u een beetje, tot de laatste dag de mogelijkheid moet hebben om kandidaten te stellen, daarvan zeggen we hier het is te ver. Wij hadden hier het 1 juli verhaal we hebben nu voor u opgepakt 1 oktober maar dan is het gewoon stop met nieuwe mensen noemen daar zit een grens en als wij in drie jaar plus hoeveel maanden heb ik dan, niet in staat zijn om die kandidaten te doen ik denk dat we dat wel zijn dan is dat ook maar een kwestie van denken van bestuur en fractie van jongens we moeten nieuwe kandidaten hebben een stukje opvoeding naar ons zelf toe. Je moet niet willen dat je tot de laatste dag voor een kandidaatstelling kandidaat want dan kunnen er ook wel eens verkeerde dingen, dat is dus de filosofie. Dus u krijgt nu binnen, zie het vorige wat we net hadden tot 1 oktober meer dan hier in staat pak het overzicht wat we hadden tot 1 juli dat doen we nou niet want dat heeft dus weer een stukje pragmatische om tot 1 oktober te nemen, nemen we van u over maar er zit een grens.
Dat is het verhaal (applaus).

Mevrouw de voorzitter, ik heb toch nog een kleine kanttekening ertegen. U stelt net dat het verhaal van 1 juli dat gaat vervallen van de algemene ledenvergadering die bij u moet komen voor een groslijst vast te stellen. U zegt nu dat u toe heeft gezegd dat dat verschuift naar 1 oktober,.

Mevrouw De Vrey.
Dat betekent dat er dus tot 1 oktober kandidaten vanuit een bestuur kunnen komen en die worden uiteindelijk vastgesteld in november.

Maar er komt dus geen algemene ledenvergadering op 1 oktober.
Nee. De volgende vraag daarop is u zegt tot op het laatste moment kunnen we geen, het verhaal van wat er net verteld was, kan er niemand afvallen we nemen aan van niet, maar je kunt natuurlijk altijd als de groslijst is vastgesteld op het laatste moment kunnen daar eventueel belangrijke mensen die daarop staan die zouden eventueel kunnen terugtreden dus dan zou je volgens uw verhaal geen enkele mogelijkheid meer hebben om nieuwe kandidaten daarvoor op te brengen. Die eventueel al als reserve waren aangemeld.

Mevrouw De Vrey.
Kijk we hebben dus een groslijst met een heleboel kandidaten als iemand overlijdt dan hebben we dat hiermede gehad, dat is natuurlijk zo, maar mensen die terugtreden, de meeste mensen proberen er alsnog op te komen, daar zit ook een grens en verder kun je nooit het hele leven 100% regelen, we hebben nu het gevoel dat het netjes in elkaar zit.

Mevrouw de voorzitter ik praat nu over als je nu een afdeling neemt van laat ik zeggen een gemiddelde afdeling van 35 leden is het al heel moeilijk om een aantal leden op die plaats te krijgen en laat staan ze hebben 6 leden op die lijst te krijgen en laat staan ze hebben 6 leden op die lijst gekregen waarvan één zegt ik wil erin en de andere vijf en er is een oud politicus en die staat niet op die lijst en die kan alsnog worden benaderd om er alsnog toch op te komen. Dus is er toch altijd een mogelijkheid om nog te komen en niet elke afdeling is zo groot als Leidschendam of Amsterdam dat zij 300 leden hebben.

Mevrouw De Vrey.
Nee dat weet ik maar wij hebben dus nu de mogelijkheid dat u tot 1 oktober die namen noemt er staat op die lijst dat het er 30 moeten zijn dat is een toevoegende lijst dat hoeft natuurlijk niet, ik bedoel er is een maximum je kan 25 die zit er nergens bepalend in dus u kunt ook met een lijst van 15 personen toe dat kan gewoon natuurlijk daar bent u vrij in alleen hoop ik dat onze partij zo groot wordt en zoveel belangstelling heeft als wij actief doen dat zij erop komen. Mag ik dit punt kortsluiten. Wij nemen mee het vorige punt dat wij proberen tot 1 oktober de ruimte te geven de kandidaten kunnen erop en in die ene maand niet want niet de last-minutes-boekingen wat dat betreft. Dus geen vliegen in een vliegtuig.
Dan hebben we 33 gehad en gaan we nu naar 34. Amstelveen die kan vervallen gezien 33. Dan doen wij nu 35 Hilversum. En die mevrouw is begonnen, gaat uw gang.

Ik denk dat u door uw antwoord dat u net hebt gegeven eigenlijk mijn vraagstelling al wat ondersteund. Wij hebben in Hilversum wat problemen met het feit dat de groslijst gelijktijdig gepubliceerd wordt met het ontwerp-kandidatenlijst. Een van de redenen is dat het ontwerp-kandidatenlijst te vroeg naar onze mening wordt gepubliceerd. Je zou zoiets niet kunnen vaststellen voordat het verkiezingsprogramma vastgesteld is want wij zijn van mening dat praten over mensen oordelen over mensen in principe nooit vooraf mag gaan aan besluitvorming van een programma er zal eerst duidelijkheid over een programma zijn voordat je met mensen eigenlijk kunt gaan zeggen wel of niet want ik denk dat de zorgvuldigheid die we daarmee moeten betrachten groter

moet zijn en dat het als zodanig verstandig is eerst een verkiezingsprogramma vast te stellen. Een tweede argument daarvoor want u zegt een ontwerp-kandidatenlijst is slechts een ontwerp-kandidatenlijst van een bestuur. Ik denk dat door de leden van de afdeling door de kandidaten een kandidatenlijst ontwerp-kandidatenlijst anders geïnterpreteerd wordt dan u hem op deze plek interpreteert en als zodanig mag nooit een ontwerp-kandidatenlijst ondergeschikt zijn aan een verkiezingsprogramma wat nog vastgesteld moet worden.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel, ik weet niet of er zo'n verschil van visie in zit hoor.

Ik wil het alleen krachtig ondersteunen ik denk dat dit helemaal past in het betoog dat ik hier net gehouden heb en als de groslijst op 1 oktober wordt gepubliceerd samen met het ontwerp verkiezingsprogramma dan denk ik dat het daar even bij zou kunnen blijven het zit ook helemaal in onze filosofie en ons amendement 36 zou kunnen vervallen ten gunste van 35 als het door de vergadering wordt overgenomen. Ik denk dat het heel veel lucht geeft als het op deze manier wordt opgelost.

Mevrouw De Vrey.
Oke zijn er nog andere reacties op.

De heer Prins.
De twee kunnen uit elkaar getrokken worden dus groslijst plus verkiezingsprogramma en daarna kandidatenlijst.

Dank u wel, dit stellen we zeer op prijs.

Mevrouw De Vrey.
Goed dan is hiermee 36 van Amstelveen ten faveure van 35 en dat is overgenomen. En dan is hierbij dus 36 vervallen omdat het door 35 is overgenomen.
37 kamercentrale Rotterdam daar is de strekking van overgenomen. Oh die heeft u al ingetrokken dat is waar. Zo is ook 38 ingetrokken want die hebben we ook overgenomen. 39 ook. 40 Amstelveen. Is dat nog wat Amstelveen. Wilt u daar nog wat mee doen.

Dat kan vervallen omdat u zelf geschoven bent naar 1 november.

Mevrouw De Vrey.
Oké met dank. 41 hebben we overgenomen. Dus dat kan ook.
42 zie 41 dat is hetzelfde. Dat is hetzelfde als 41 dus dat hebben we overgenomen.
43 is overgenomen. 44 dat is wel een principiële zaak. Ik geef het woord aan kamercentrale Leiden.

De heer Meulemans.
Meulemans kamercentrale Leiden. Voorzitter, het is behalve een principiële zaak is het toch vrij eenvoudig. Het is een positieve benadering van de zaak. En u gaat uit van een negatieve benadering. Wij zijn volwassen leden een

volwassen partij. Wij moeten over elkaar kunnen spreken en een vrije discussie moet mogelijk zijn bij in aanwezigheid van de kandidaten die daarbij tevens de gelegenheid hebben om te repliceren op de gemaakte opmerkingen.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel zijn er nog anderen die over 44 het voorstel van Leiden het woord willen voeren. Gaat uw gang Leidschendam.

Leidschendam steunt dit voorstel 44 en in ruil daarvoor trekt het 45 in.

Mevrouw De Vrey.
Nog anderen. Dan mag ik misschien vanuit het hoofdbestuur even zeggen waarom wij 44 ontraden. Het is zo dat bij het bestaande systeem wat wij nu hanteren wat nu in de statuten staat dat we dat hanteren namelijk dat in principe bij een kandidaatstellingsvergadering een kandidaat niet aanwezig is. Niet meedoet met de beraadslagingen en dus ook niet stemt. Dat is een uitgangspunt dat we doen omdat we willen dat er een vrije discussie is over personen om dat te waarborgen. Het is, en we hebben daar ook allemaal weer ervaringen mee, heel moeilijk men zegt ook vaak oneigenlijke dingen naar elkaar. Wij vinden dat dit als zodanig en dat is het voorstel wat wij dus eigenlijk vroeg hadden, we hebben er veel over gesproken. We hebben toch gedacht het is het meest heldere om de trits te houden aanwezig zijn, meedoen met beraadslagingen, stemmen. Nou het stemmen alweer zelf dat vinden wij ook niet wijs. Vandaar dat wij hebben gezegd laten we het zo doen. Mocht dat zit er dan toch wel in, mocht bij de toegang een afdelingsbestuur van te voren zeggen ik wil het wel dan kan je van te voren wel aangeven. Dus je hebt er wel een zekere vrijheid in dat zit erin. Dat is eigenlijk het systeem wat we hebben.
Ja mag ik kijken hoe dat valt.

Voorzitter dan gaat u er dus vanuit dat dat de uitzondering is.

Mevrouw De Vrey.
Dat wat de uitzondering is.

Dat dus de ledenvergadering besluit dat kandidaten wel aanwezig mogen zijn.

Mevrouw De Vrey.
Het normale is dat die dus niet aanwezig zijn.

En u beschouwt het dus als een uitzondering mocht terwijl ik de indruk heb maar die geldt dan alleen mijn afdeling maar waarschijnlijk toch een aantal dat daar in heel veel afdelingen hetzelfde probleem speelt en als je die beslissing nu neemt dat je dadelijk zit met een half lege of half volle zaal hoe je het wilt. Maar ik denk dat heel veel afdelingen nu iedere keer bij de voorjaarsvergadering bij de voorbereidingen van de voorjaarsvergadering er aan gedacht moet worden hè dat punt moeten we op de agenda zetten want anders komen we straks in de problemen. En wat dat betreft ondersteun ik het voorstel wat hier van de afdeling ligt.

Mevrouw De Vrey.
Dus u steunt ook dit voorstel. Maar het heeft ook met de filosofie te maken. Kijk je hebt de pragmatisme van ben ik aanwezig maar wij zeggen dus inderdaad als een hoofdpunt dat het in principe geen toegang is tenzij de ledenvergadering anders besluit. Ja dat ligt aan u.

De heer Bakker.
Voorzitter in feite stelt u toch hetzelfde voor als wat in de vorige regeling was want iedere afdeling kan gewoon zelf bepalen. En ja wij hebben wat ervaring mee dat de kandidaat wel aanwezig is want dan blijf je tenminste zakelijk en eerlijk en zit je niet met roddelverhalen in ieder geval te redeneren tegenover elkaar. Dat scheelt dat maakt de vergadering weer wat zuiverder. Maar het is in ieder geval een goede zaak dat het in feite een open kwestie is. En hoe je het nu benoemd de één noemt het een uitzondering ik noem het gewoon een open kwestie die je van te voren even met elkaar afspreekt. Dus we praten in feite over hetzelfde. Ik vind dit eigenlijk een discussie van niks.

De heer Mackay.
Daar heeft de heer Bakker gelijk in maar de kamercentrale Leiden laat zich leiden door de bestuurspartij in deze. We hebben kunnen vaststellen dat de meerderheid van de afdeling de regel toepast dat de kandidaten er gewoon bij zijn. Minder waar is overigens vanuit de afdeling dat het zeer louterend werkt. Dus ik ben wat dat betreft positief over de ervaring net als de heer Bakker. Dus laat ons nu in het beginsel leiden door de bestuurspraktijk. Als de meerderheid dat zo werkt dan lijkt het mij redelijk omdat als uitgangspunt te nemen.

Mevrouw De Vrey.
Ik heb dus geluid gehoord van Leiden en Leidschendam om het inderdaad om te draaien dan zoals het hier staat.

Ik ben er niet zo heel erg voor omdat iets iemand iets toestaan met daar goed over nadenken is iets anders dan iemand iets afnemen. En ik denk dat dat laatste veel moeilijker te realiseren is en bij het eerste geval en dat is het huidige reglement en de huidige strekking van de huidige reglementen het wordt toegestaan indien dat gewenst is. En dan kan je er op een hele andere manier over nadenken.
Afdeling Rotterdam is het om principiële redenen exact aansluitend bij de vorige spreker eens met het standpunt van het hoofdbestuur.

Mevrouw De Vrey.
Oke kan ik nog wat reacties horen. Gaat uw gang.

Afdeling Leiderdorp sluit zich aan bij het standpunt van de kamercentrale Leiden. Inderdaad vanuit het oogpunt van de bestuurlijke praktijk en je kan het ook omdraaien dat je zegt wij nemen het op ons om de kandidaten te beschermen want er wordt over personen gepraat. Laat dat dan een verantwoordelijkheid zijn van het afdelingsbestuur die denkt dat er in zijn gemeente misschien problemen komen als er over personen gepraat wordt.

Mevrouw De Vrey.
Als het de verantwoordelijkheid van een afdelingsbestuur is dan moet u dus voor het voorstel van het hoofdbestuur dus zijn.

Nee want die besluit dan kan het afdelingsbestuur van te voren besluiten dat de kandidaten niet aanwezig mogen zijn op de vergadering.

Mevrouw De Vrey.
Zullen we gaan stemmen maar want ik zie dat er verschil is. Je kan pragmatisch inzetten, je kan inzetten zoals we hebben gedaan. Zullen we dit gewoon maar stemmen. Ik vind dit een democratisch gebeuren ja.
Mag ik vragen of het stembureau wilt plaatsnemen. Wij hebben een stembureau. Dat is net ingesteld. Dat hebben wij. Drie personen dacht ik waar is het gebleven. Ja ik vind een stembureau hebben wel prettig moet ik eerlijk zeggen want zo gaat het goed en zo gaat het niet goed. Graag een stembureau. De voorzitter van het stembureau. Mag ik de voorzitter van het stembureau. Gaat uw gang u heeft er ervaring mee.
Goed ik vraag dus aan de zaal ik breng in stemming het voorstel 44 van de kamercentrale Leiden en de kamercentrale Leiden dat voorstel breng ik in stemming dat zegt dus ik wil dat iedereen toegang heeft. Dat is het voorstel dat ik in stemming breng en het hoofdbestuur ontraadt dat die heeft die andere opvatting. Wie steunt het voorstel van de kamercentrale Leiden. Dan vraag ik eerst blauw om te zeggen voor en dan blauw tegen. Dan ga ik oranje vragen voor en tegen. Dan vraag ik wit voor tegen. Dus ik breng in stemming..... Nee we weten precies het voorstel het is namelijk ja mits of nee tenzij en het heeft met pragmatisme of met ideologie te maken dus zo is dat. Nou het hoeft niet altijd tegenstrijdig te zijn maar nu geef ik het zo even aan.
Voorstel 44 het voorstel van Leiden breng ik in stemming die zegt wel toegang. Het hoofdbestuur ontraadt. Blauw is dat voor Leiden. Dit is dus gelijk toegang. Blauw tegen..... ik ga weer terug jongens even opnieuw. Mag ik blauw voor Leiden. Ja is dit genoteerd. Mag ik dan tegen blauw. Ja is het zo goed. Dan kom ik aan oranje. Oranje voor het voorstel van Leiden. Ja is het zo goed. Mag ik oranje tegen het voorstel van Leiden. Ja we gaan naar wit. Mag ik wit voor het voorstel van Leiden. Zo goed voorzitter. Mag ik wit tegen het voorstel van Leiden. Mag ik de voorzitter vragen hoe de stemming is uitgevallen.
415 stemmen zijn uitgebracht. 188 voor het amendement van Leiden. 227 tegen het amendement van Leiden. Het voorstel is verworpen.
Ik wilde met u overgaan. Ja u vroeg nog wat hè.

Bij de snelheid van behandelen heb ik ook omdat nummer 42 niet bovenaan de bladzijde maar helemaal onderaan de vorige bladzijde staat overgeslagen 42 en daar had ik een vraag over. U wijst af ons amendement om een toetsing per 1 juli te nemen van het aantal leden in plaats van 1 januari. En ik begrijp niet waarom want het heeft dan ook geen zin meer om leden te werven het eerste half jaar en ik zie er ook geen grondige reden voor om daar plotseling van af te wijken.

De heer Zwart.
De reden is geweest dat uit de diverse commentaren die aan ons zijn gericht is gebleken dat juist in de periode van verkiezingen nog net op 30 juni heel veel leden worden geworven die weliswaar dan kunnen meestemmen in de kandidaatstellingsvergadering maar vervolgens ook de dag daarna ons weer berichten dat het lidmaatschap wordt opgezegd.
En er is dus gezocht naar een langere periode van betrokkenheid bij die afdeling dus een langere periode van lidmaatschap en dat hebben wij gesteld op 1 januari.

Mevrouw De Vrey.
Ja dus daar zit een gedachte achter.

Mag ik daar nog een vraag over stellen.

Mevrouw De Vrey,
Gaat uw gang Leidschendam.

Ik meende net toen u dat heel snel behandelde begrepen te hebben dat u het mede zou betrekken in de heroverweging maar misschien heb ik dat verkeerd begrepen ik begrijp dus dat dat voorstel 42 nog altijd is afgewezen. Want ik had eigenlijk Amstelveen willen ondersteunen op dit punt.

Mevrouw De Vrey.
Oké maar ik weet niet of Amstelveen het blijft steunen of het misschien intrekt.
Niet te verstaan ergens achteruit de zaal.

Mevrouw De Vrey.
Leidschendam accoord dat Amstelveen dit intrekt. Oké samenwerking is dit.

Dan gaan we naar 45. Is ingetrokken ten gunste van 44.
Nummer 46 kamercentrale Leiden. Zittende leden. Wil Leiden dat toelichten. Ga uw gang.

De strekking van het voorstel is dat nieuwe leden de mogelijkheid hebben zich te presenteren aan de kandidaatstellingsvergadering. Want dat is op het ogenblik volgens het nieuwe reglement niet mogelijk. Het gaat, het valt niet om de gemeenteraad maar wel voor de Tweede Kamer, Provinciale Staten en het Europees Parlement.

Mevrouw De Vrey.
Wil iemand anders toelichten op het amendement van Leiden.

Rotterdam steunt het amendement.
Dus Leiden toch in de toekomst bij Rotterdam voegen.

Voorzitter.
Even ten aanzien van de kamercentrale Leiden wij dachten in het amendement te lezen dat het ook voor de gemeenteraad gold. Dan ondersteunen wij het

ruimhartig, maar omdat de heer Meulemans dat even terugnam.

Rijnwoude, steunt het amendement van Leiden. Ik denk dat de leden in de vergadering ook erg geïnteresseerd zijn in nieuwe kandidaten.

Het misverstand voorzitter ik trek het niet voor de gemeenteraad terug ik zeg het gaat vooral voor de Eerste Kamer, Tweede Kamer etc.

Amstelveen steunt dit amendement het staat ook in de huidige reglementen er wordt nooit gebruik van gemaakt maar het is toch elegant om de mensen in de gelegenheid te stellen om zich voor te stellen.

Mevrouw De Vrey.
Andere opmerkingen nog. Mag ik even zeggen wat de bedoeling is van het artikel om het in het reglement op te nemen. Hierin staat dat zittende leden die op een bepaalde manier niet op een lijst nog of er afgevallen zijn of heel laag dat die de mogelijkheid hebben en dat staat in het reglement om het woord te voeren. Dan is de vraag niet zittende leden, dus nieuwe leden die op een lijst komen die kun je natuurlijk altijd een toelichting laten geven, maar dat is niet de strekking van dit artikel. Dus het is natuurlijk mos of gewoonte bij een heleboel gemeente om iedereen zich te laten presenteren. Maar dat is geen zaak des reglements dit hadden wij opgenomen als filosofie van als iemand als zittende afvalt dan vinden wij het hoofdbestuur, dus wij partij als u het overneemt, dat u die moet laten kunnen re....hoe heet zo iets, zich moeten kunnen laten waarmaken. Dat u zegt verantwoorden. Dat u zegt als ik hier een lijst met mensen heb dan wil ik ze allemaal verhaal laten doen tot uw dienst dat kan maar het is niet de bedoeling van dit reglement. Dus dit heeft een andere strekking dan, mag iedereen een verhaal komen zeggen. Ja dat mag, alleen de vraag is is dit duidelijk, ik zie het aan de gezichten maar zo is het de bedoeling. Nee het is niet strijdig.

Voorzitter, kandidaten die op de lijst staan en niet in de vergadering mogen zijn vanwege deze bepaling die we net behandeld hebben die kan je dus niet in staat stellen het woord te laten voeren. Volgens deze bepaling.

Mevrouw De Vrey.
In dit geval en vooral kijk als je met een kamer heb je 150 laten we de Eerste Kamer nemen heb je 150 leden. Stel dat je een heleboel kandidaten hebt dan zou je als je dat verplicht voor iedereen opneemt, voor iedereen verplicht zijn want zie reglement dan moet je het dus ook uitvoeren dan moet je dus iedereen laten toelichten. Wij zeggen dit is bedoeld voor diegene die afgevallen zijn en die toch een toelichting willen geven voor de zittende dus of anderszins, als u zegt voordat ik mijn echte vergadering geef ik een moment van toelichting aan kandidaten want dat krijg je altijd dan kan dat altijd dus dat strijd niet met elkaar alleen het heeft een andere status.
Dit is de status van het reglement en u zit in uw gedachte met de gedachte van ik wil toch iedere kandidaat wel laten toelichten dat kun je niet doen.

Nou ik zit met de gedachte er staat iets in het reglement wat blijkens alles wat ik hier om mij heen hoor door een heleboel mensen als zodanig begrepen wordt en dan denk ik dat het reglement misschien iets aangescherpt moet worden dat heel duidelijk de mensen die niet gekandideerd maar wel zittend zijn bedoeld. Want dat zegt u, maar het staat er niet.

Mevrouw De Vrey.
Ja dus wij zijn het inhoudelijk eens maar je leest het er niet helemaal uit vanuit de praktijk. Zal ik dat doen zal ik dat meenemen. Ja oké.
Nummer 47 in strekking overnemen. Oke. Dan kom ik aan de Provinciale staten toe. 48 tot en met 52. U wilt.

Ik had belooft dat ik hier nog iets zou , nog op terug zou komen. Dat klopt op 47. Met 7.9 wordt ondervangen dat er te weinig kandidaten zijn en dat er geschoven moet worden. Dus u hebt wel opgevangen wat wij hier stellen alleen wij stellen iets meer. Namelijk dat je meer dan 30 kandidaten mag aanwijzen voor, dus ook een aantal reserve kandidaten hebt en dat zit in dit reglement niet. Dus als je exact 30 kandidaten hebt en er valt een kandidaat uit dan kunt u die plaats 29 of 28 of wat nooit opvullen volgens het reglement zoals je het nu hebt en dat suggereert u nu wel.

Meneer Prins.
Die bepaling kunt u in het technisch advies opnemen en u kunt dus ten allen tijde kandidaten invoegen uit de groslijst. En hopelijk is die groter dan die 15 - 20 of 30 kandidaten die u op de lijst hebt.

Ja maar dan moet u in uw reglement opnemen dat de vergadering het bestuur mag machtigen of mensen uit de groslijst op te nemen en die bepaling staat er nu ook niet meer in. Die stond er vroeger wel in. Je moet een heleboel dingen meegeven want anders doet zo'n bestuur niks wij zaten met dit geval de laatste keer en wij hadden 30 mensen en er viel er één uit maar we hadden aan de ledenvergadering geen machtiging gevraagd en verkregen om iemand naar eigen goeddunken in te voegen. En als je dat niet vaststelt dan gebeurt het niet.

Heer Prins.
Nee maar dan is het de vraag of dat dus in het regelement opgenomen moet worden danwel dat je daar dus in de aandachtsvelden in de toelichting die het hoofdbestuur elke keer bij verkiezingen naar de afdelingen stelt opneemt als een mogelijkheid voor de afdelingsvergadering. Dan mag je verwachten dat het bestuur zo alert is dat ze aan de ledenvergadering die machtiging vraagt.

Mevrouw De Vrey.
Ja dus in die zin is het toch totaal niet alleen de strekking maar ook in intentie overgenomen. Dan kom ik aan de Provinciale Staten 48 tot en met 52.
48 is overgenomen, dat hebben we net gehad.
49 dat is in feite zeggen wij overbodig dat is een woordenspel. 50 afdeling Ede is daar een toelichting op gewenst, nee dat is dus ontraden door het hoofdbestuur, ja u wilt toelichten. 50 toelichten, ga uw gang.

Nee ik wil toch eigenlijk iets algemeens zeggen over deze. In feite de Gemeenteraad dat zijn er 600 provinciecentrales zijn er maar 12 dus er zijn maar 12 secretarissen die met 8000 mensen ongeveer zijn kamercentrale halen of provinciecentrale Noord-Holland te maken heeft. Dit reglement zoals dat nu samengesteld is heeft ons de vorige keer, dus de afgelopen verkiezingen voor enorme moeilijkheden gesteld omdat het zo verrekte vaag is wat er nu eigenlijk bedoeld wordt. En dat was toch eigenlijk mijn mening geweest om van begin af aan te stellen dat hebben we toen ook bij het hoofdbestuur bij ons bezoek was hebben we dit al gesteld van dat er toch eigenlijk een van onze leden in deze commissie had moeten zitten die werkelijk daadwerkelijk met deze zaak heeft te maken gehad. Bijvoorbeeld het samenstellen van de commissie, laten we stellen dat is de laatste verkiezingsprogramma wat er gekomen is of er bij gekomen maar daarvoor werd absoluut bepaald hoe een provinciecentrale in elkaar moest zitten. Een x aantal percentage leden bepaalde het aantal bestuursleden in die provinciecentrale dat is verlaten nu wordt er gezegd 1 per kamercentrale en de rest moet dus aangevuld worden. Dan krijgt men de commissie die moet uit de leden van de VVD bepaald worden. Ik heb er 8000 wie komt daarvoor in aanmerking. Toen eenmaal die commissies samengesteld was is het reglement zo vaag dat men dus ook eiste dat die commissie deelnam tot aan de laatste dag van deze kandidaat samenstelling en dat was fout.

Mevrouw De Vrey.
Oke wij hebben uw stuk ontvangen en wij hebben allemaal deze procedures doorleefd en meegedaan en weten dat er een aantal gevoelens bij zijn, maar het voorstel 50 als we dat bij de kop pakken dan heeft juist het bestuur van de provinciecentrale nu juist een hele belangrijke rol en niet de kamercentrale.

Iemand vanuit de zaal.....dus dat hebben wij nog eens onderschreven naar u toe. Hoe belangrijk het is dat het bestuur van de provinciecentrale het werk daarvoor doet.
Iemand vanuit de zaal.....maar op zich hoever je kunt gaan, kijk als je als provinciecentrale de provinciale statenverkiezingen mee runt, als je de afdeling meerunt dan heb je de tien artikelen. Mocht u zeggen van ik wil toch nog meer richtlijnen hebben, dat kan natuurlijk altijd, kijk teveel vastleggen is niet goed, maar als u het te weinig vindt dan denk ik dan moeten wij op dat moment maar in ons gevoelen is het nu zoals het voor provincie, kamer en afdeling is opgezet, want er zit een parallel in, is het goed. Mocht u concreet zeggen ik had er wat meer begeleiding willen hebben, dan zijn wij daarvoor, dan moet u bij ons komen. Daar houdt u ons aan ja. Oké.
Mag ik begrijpen met deze toelichting dat u het amendement ook intrekt artikel nummer 50, nee gaat uw gang. Het wordt dus door het hoofdbestuur nog ontraden. Ga uw gang.

einde band.....
.....we hebben het willekeur genoemd in de werkwijze van zo'n provinciale commissie. Daar moet een zekere eenheid in zijn en daar moet ook controle op zijn en dat is de reden waarom wij hier pleiten om een dergelijke commissie om die te binden aan richtlijnen van het hoofdbestuur een daarmee zou het primaat van de afdeling meer gestalte mee kunnen krijgen.
Mevrouw De Vrey.

Wil iemand anders hier nog op toelichten op 50 behalve de afdeling Ede. Nee wil de heer Prins nog antwoorden.

De heer Prins
Ja ik denk dat de vorige spreker precies heeft aangegeven waar het nu eigenlijk omgaat. Want hij zegt in zijn laatste zin terecht overigens we leggen het primaat bij de afdeling. En het is dus de verantwoordelijkheid denk ik want is de consequentie van het primaat hebben het verantwoordelijk zijn en de verantwoordelijkheid dragen voor die procedure en het zijn de gezamenlijke afdelingen binnen zo'n provinciecentrale die dus dan met elkaar bepalen hoe die procedure gaat en aan de ene kant willen we proberen en dat hebben we ook geprobeerd om zoveel mogelijk richtlijnen eruit te gooien om zoveel mogelijk tot vereenvoudiging van reglementen te komen en dan zouden we aan deze kant zouden we dus weer allerlei extra voorschriften moeten gaan inbouwen van de kant van het hoofdbestuur, wat eigenlijk dus een taak is van de verzamelde afdelingen binnen zo'n provinciecentrale. Danwel kamercentrale dat het zelfde kan zijn.

Mevrouw De Vrey.
Ja nog eenmaal Ede hierop een antwoord.Ga uw gang.

Voorzitter daar kunnen we het natuurlijk mee eens zijn maar dat zijn nu juist de richtlijnen waar wij om vragen dat het hoofdbestuur dat die uniform door het hele land voor een gelijkvormig procedure dat die op die manier dus de afdelingen inschakelt als een soort van aanwijzing een soort algemene richtlijn waaraan dus een dergelijke commissie voorwaarden, voorwaarden waaraan een dergelijke commissie moet voldoen.
Dus ik denk dat hier eigenlijk niet zo'n tegenstelling zit maar dat op deze manier toch een zekere controle en ook het niet voorbij lopen van de afdelingen waaruit natuurlijk dit voorstel is voortgekomen dat dat achter dit voorstel van de afdeling Ede zit.

Mevrouw De Vrey.
Oké, ik kijk of dit meer ondersteund wordt, ik kijk, ik heb het gevoel van niet want u moet ervan overtuigd zijn dat afdelingen ook natuurlijk kijken als er eens provinciale staten verkiezingen zijn. Dat is heel duidelijk, maar je kunt een provinciale staten provinciecentrale, die moet je wel in lijnen zien en we hebben 10 artikelen die overal het zelfde zijn in alle provinciecentrales staan die artikelen. Maar je kan er niet omheen dat een zekere verantwoordelijkheid aan die provinciecentrale is en mochten er echt gekke dingen gebeuren dan zijn we er allemaal bij natuurlijk. Maar op zich zit er een lijn die uniform is bij alle provinciecentrales.
Gaat uw gang.

Voorzitter, hebt u wel eens van een provinciecentrale gehoord wiens enige taakstelling is de kandidaatstelling voor de provinciale staten.

Mevrouw De Vrey.
Je hebt twee soorten provinciecentrales....

Dat komt ook voor in de provincie Noord-Holland en daar sluit dit hele reglement niet bij aan. Het is toch de pasquelle om eerst een provinciecentrale bestuur te benoemen die vervolgens een commissie moet gaan benoemen die de taak moet overnemen van de provinciecentrale. Dan kunnen ze zich zelf misschien benoemen.....

De heer Prins.
Het provinciecentralebestuur is verantwoordelijk voor de hele kandidaatstellingsprocedure rondom de Provinciale Staten-verkiezingen en kan zich daar en laat zich daar dan adviseren niet zoals we dat dus voor de Tweede Kamer hebben met een commissie voorheen Van Aardenne, voor de Eerste Kamer Veder Smit etc. etc. Zo laat dat provinciale bestuur zich dus adviseren door een commissie over de kandidaten die op de kandidatenlijst zouden moeten komen.

Ja voor een provincie waar de kamercentrale en de provinciecentrale gelijk zijn hebt u volledig gelijk, daar kan je zoiets doen want dan worden de bordjes verhangen dan wordt de kamercentrale gewoon provinciecentrale en dan is er niets aan de hand en dan kan u de procedure met de commissie best voeren maar in de provincie Noord-Holland hebben wij drie kamercentrales en die vormen eens in de vier jaar een provinciecentrale louter en alleen om de kandidaatstellingsprocedure te doen. De leden van dat bestuur van die provinciecentrale zijn op dat moment die commissie die u voor ogen hebt en die doen de kandidaatstelling en daarna dan gaan ze weer terug naar hun kamercentrale en die provinciecentrale is dan vervolgens slapend. Tot de volgende verkiezingen.

De heer Prins.
Nee hoor in onze ogen is dat provinciecentrale bestuur niet die commissie, dat zijn echt twee verschillende elementen en ook in die samengestelde provinciecentrale, u hebt dan Noord-Holland met drie kamercentrales ik heb Zuid-Holland met vier kamercentrales waarin ik de eer en het genoegen heb gehad om voorzitter van het provinciecentrale bestuur te mogen zijn geweest, inmiddels ook weer in ruste, en daarin hebben wij ons wel degelijk laten adviseren door een commissie voor de samenstelling van de lijst dus het is exact hetzelfde als wanneer een enkelvoudige provinciecentrale .....

maar ik vraag mij gewoon in gemoede af is het nou nuttig om een provinciecentrale een commissie te laten benoemen die het werk gaat doen waar die provinciecentrale voor is.

iemand uit de zaal.....

De heer Prins.
Dan praten we dus, u zegt dan vind ik een commissie zinloos. Ik denk dat als je een provinciecentrale bestuur vaststelt en dat staat ook in de reglementen tenminste 1 lid van elke kamercentrale. Wij hebben inderdaad in Zuid-Holland vier leden gehad uit elke kamercentrale 1, en als we die ook nog eens een keer alle 100 en zoveel kandidaten hadden moeten laten screenen en als we die ook nog een keer hadden moeten belasten met het schrijven van het concept-

verkiezingsprogramma dan had ik hier dus niet gezeten vanmiddag.

Wij zitten nog in levende lijve ik begrijp, we kijken dan naar de afdeling Ede, die gesteund wordt door de afdeling Amstelveen dat u zich toch in dit voorstel kunt vinden of wilt u het in stemming hebben. Ik denk het niet. Dank voor de discussie dan gaan we nu naar, dit voorstel is ontraden.

Voorstel 51 afdeling Ede, dat is eigenlijk dezelfde problematiek die zat hier dus aan vast die is hierbij dan ook ontraden. Voorstel 52. Kamercentrale Limburg, die is volgens mij overbodig. Wil Limburg dit nog toelichten. Nee dan wordt dit ook ontraden.
Voorstel 53 ik kom nu toe aan de Eerste Kamer, Tweede Kamer het Europees Parlement. Afdeling Ede voorstel 53 is daar een toelichting gewenst. Nee dan is het voorstel om het te ontraden omdat het hoofdbestuur het gewoon, iedereen kan het bekijken op dat moment en dat sluiten we niet uit.
Voorstel 54 en 55 zijn overgenomen met dank.
Voorstel 56 is overgenomen.
Voorstel 57 is een voorstel van de afdeling Ede om een andere formulering te kiezen. Wil Ede dit toelichten. Nee geen behoefte meer aan, dan heeft het voorstel, ontraden, ik begrijp dat dat accoord is van de vergadering.
Voorstel 58 dat is nog een principieel stuk. Kamercentrale Leiden voorstel betreffende overdracht van stemmen. Woord aan kamercentrale Leiden.

Kamercentrale Leiden.
U ging er al bij voorbaat van uit dat wij iets wilde zeggen maar dat is terecht denk ik. Ik ken mijn pappenheimers denk ik. Nou u behoort ook tot de kamercentrale dus. Mevrouw de voorzitter dames en heren we kunnen denk ik gevoeglijk stellen dat het vaststellen van de kandidatenlijsten toch tot de belangrijkste besluiten van een politieke partij behoort. In principe zullen we, stellen we een keer per vier jaar een kandidatenlijst samen voor de Tweede Kamer en Eerste Kamer en voor het Europese Parlement doen we dat één keer per vijf jaar. Gelet op het belang van die zaak vinden wij dat leden of afdelingen daarvoor alle verantwoordelijkheid dragen en ook die verantwoordelijkheid moeten nemen en dat is eigenlijk de achtergrond van onze twee amendementen. De praktijk wijst uit dat vaak amendementen worden ingediend door afdelingen en als het dan tot beraadslaging of stemming overkomt dat zij dan zelf niet aanwezig zijn op de kandidaatstellingsvergadering en dan ja dat voorkomt allerlei, dat veroorzaakt allerlei gedoe want dan is de afdeling niet aanwezig dan ga je dan hoef je er eigenlijk niet over te praten en dan moet er toch gestemd worden en wij vinden gewoon dat ze dan toch aanwezig moeten zijn en zo niet dan ja dan moet het maar niet meer aan de orde zijn.
Het tweede amendement vinden wij eigenlijk nog veel belangrijker. Dat de afdeling zelf aanwezig is als zij de stemmen uitbrengen. Dus dat de afgevaardigde zelf aanwezig zijn om de stemming uit te brengen en dat sluit nu op die verantwoordelijkheid aan. Die ik zo even al noemde. En er is ook een extra punt dat dat dan ook beter is dat ze als afdelingsleden zelf komen dat ze dan ook beter verantwoording achteraf kunnen afleggen. Nou is het inderdaad wel een argument dat een kleine afdeling soms moeite hebben, althans dat is het argument van het hoofdbestuur, om een lange reisafstand af

te leggen om een kandidaatstellingsvergadering voor de Tweede Kamer bij te wonen. Ik heb, ik ben biet zo gevoelig voor dit argument. Ik vind als je gevraagd wordt om één keer per vier jaar een vergadering bij te wonen, het is een belangrijke vergadering dan mag je toch ook vragen of kleinere afdelingen zich daar laten vertegenwoordigen. En voorzover het al een argument is die reisafstand dan kun je voor die vergadering besluiten om het in het centrum van het land te doen. Om daarmee dat argument zal ik maar zeggen in te perken. Dus nogmaals graag aandacht voor deze twee amendementen.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel, het hoofdbestuur ontrade dus met argumenten. Misschien zijn er nog andere die het willen toelichten op de kamercentrale Leiden.

Van der Maarel, kamercentrale Dordrecht.
Ook hebben wij ons over het voorstel van Leiden gebogen, echter bij ons kon het niet op steun rekenen. Wij voelen buitengewoon veel voor de argumenten van het hoofdbestuur zeker daar waar het in geografisch grote gebieden gaat en niet alle afdelingen in de mogelijkheid zijn om zelf afgevaardigden te sturen en het is toch buitengewoon prettig dat deze afdelingen hun stemmen niet verloren hoeven te laten gaan daar wij binnen onze reglementen de mogelijkheid hebben tot stemmen overdracht en we weten allen dat daar beperkingen aan zijn. Iedereen mag niet meer dan een bepaald aantal stemmen uitbrengen dan die afdeling die zijn stemmen wenst over te dragen houdt daar terdege rekening mee. Ik heb dat meerdere malen in de vergadering gezien dat gaat perfect.

Mevrouw De Vrey.
Dank U wel Dordrecht. Het woord is aan Den Haag.

De heer Van den Bogaert.
Burgers van den Bogaert Den Haag. Mevrouw de voorzitter in de afdeling Den Haag en in de centrale Den Haag is dit onderwerp ook uitdrukkelijk en ik mag wel zeggen zeer uitvoerig aan de orde geweest en een en ander heeft ertoe geleid dat wij onze nadrukkelijke steun betuigen aan datgene wat is ingediend door de kamercentrale Leiden. Het kernthema in het hele verhaal is natuurlijk toch de discussie rond van leden naar deelnemers. En in onze opinie is het zo dat de participatie in allerlei besluitvormingsprocessen alleen maar gediend wordt met een strakke regie. En een strakke regie brengt ook mee dat er een verplichting is om op deze manier te opereren. Steun dus voor Leiden.

De heer Van Sluis.
Voorzitter, Van Sluis Rotterdam. Wij steunen de argumentatie van Leiden en Den Haag volledig.

Ja voorzitter de afdeling Ede trekt voorstel 59 terug ten gunste van voorstel 58 wat thans aan de orde is en dat steunen wij.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel. Nog anderen.

De heer Bouwman.
Voorzitter de naam is Bouwman afdeling Delft. Geluisterd hebbende naar de verschillende betogen die het voorstel zoals het er nu ligt ondersteunen ontgaat mij een beetje de logica. Gewezen wordt op het verschijnsel van leden naar deelnemers. Beleidsinzet die het hoofdbestuur heeft gekozen. Van harte ondersteund, maar juist waar het gaat om de logica en de toepassing van het beleidsinzet van leden naar deelnemers zou ik mij kunnen voorstellen dat dat argument alleen zijn opgang doet daar waar alle leden van een afdeling tot afgevaardigden zijn benoemd. En dat is doorgaans niet het geval. Dus dat argument lijkt mij niet valide in de argumentatie die is gebruikt door de verschillende ondersteuners van dit voorstel. Dus ik mocht het mogelijk zijn zou ik graag willen dat dit nog eens door de verschillende sprekers wordt toegelicht want de argumentatie de logica ontgaat mij ten gehele.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel. Nog anderen.

Mevrouw de voorzitter in de kamercentrale Haarlem heb ik diverse Provinciale Staten-kandidaatstellingen meegemaakt en daar was het heel erg nuttig dat er wel overdracht van stemmen plaatsvond omdat heel veel discussie in ondercentrales gebeurde. En dan zijn vooral bij kleine afdelingen die het afgevaardigdeschap aan zeer weinig mensen kunnen meegeven wel eens gebaat bij het kunnen overdragen van de stemmen. En dat gebeurt gewoon en dat gebeurt gewoon goed. En daar is een behoorlijke controle op en dat is een uitstekende manier van doen. En bewaar me dat we overgaan van leden naar deelnemers want dan denk ik dat we gelijk beter kunnen fuseren met D66.

De heer Bakker.
Ja voorzitter ik kom zelf ook uit het Westen. Maar ik heb het gevoel dat het Westen hier wat wil opleggen aan de andere regio's waarvan we nu eenmaal weten dat die afdelingen over het algemeen wat kleiner zijn. Ik gun ze graag wat anders. En vaak is het nu eenmaal zo dat de locaties die we uitzoeken meestal voor Noord, Oost, Midden en Zuid toch altijd nog een behoorlijke afstand is die een duidelijke belemmering is. Als zij nu iets gezamenlijk coördineren en afspraken maken wie zijn wij dan in het Westen die meestal altijd behoorlijk centraal zitten omdat te moeten gaan zitten inperken. We kennen de voorzieningen sinds jaar en dag. Er is nooit een probleem over geweest. Hooguit dat er misschien geronseld is maar daar is aardig een inperking op gegeven. Moet u dit dan nog verder inperken. Laten we dat in godsnaam toch niet doen.

Ja mevrouw de voorzitter ik kom van verre. En ik wilde eigenlijk nu zeggen ja ik hou mijn mond want Bakker zei precies wat ik wilde zeggen. Ik vind wat kamercentrale Leiden nu probeert ons op te leggen absoluut niet van de orde van de dag. Ik vind wanneer een kamercentralebestuur en Eric moet dat als geen ander weten wanneer je dat in goed overleg met je afdelingen dus doet en op een gegeven moment de vrijheid dus meekrijgt om met een aantal afgevaardigde uit een bepaalde provincie die inderdaad soms twee dagen onderweg zijn, je kan zeggen de tijd van de postkoets en de trekschuit is voorbij, maar wij hebben toch minstens 2½ uur nodig om op de bestemming te

komen en ik vind dat je dat in een kleine kamercentrale zoals Zeeland is absoluut van de afdelingen niet van alle 22 bij ons zijn er nu ondertussen een paar verdwenen in het kader van de herindelingen maar nog van 13/14 afdelingen mag verwachten dat al die mensen op een zaterdag het land intrekken waar ze het volste vertrouwen geven aan een afgevaardigde van een kamercentrale derhalve steun ik het voorstel van het hoofdbestuur.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel. Zijn er nog anderen.

De heer Poppens.
Ja ik wilde het volgende ervan zeggen. Hier sprak net een vertegenwoordiger, Poppens kamercentrale Flevoland. U sprak net een collega van mij van een kleinere kamercentrale. Ik spreek dan namens de allerkleinste kamercentrale. Ik heb met belangstelling geluisterd naar het betoog van collega Eric Mackay. Het was een rationeel verhaal waar zo op het eerste gezicht veel inzit maar ik vind dat met deze zaak ook nu de psychologische aspecten moeten vergeten. Het is namelijk zo kleine afdelingen, hebben anderen ook al gezegd, daarvoor is het vaak moeilijk om afgevaardigden te krijgen naar de landelijke vergadering. Dat is een feit. Daar verander je ook weinig aan. En die afdeling daar zal onvrede ontstaan als met hun stem of hun mogelijke stem geen rekening wordt gehouden. Dank u.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel. Misschien mag ik vanuit het hoofdbestuur nog even toelichten hoe het in elkaar zit dat wij kamercentrale Leiden niet steunen. Dat komt er inderdaad op neer zoals in het begin van de vergadering is geweest dat het in onze ogen onevenredige nadeel voor kleine gemeente zal zijn.
Als je de gedachte zou steunen afdeling niet aanwezig, amendement verworpen dan kom je toch in onze ogen tot een minder democratische partij dan je zou willen zijn. Want we hebben toch met vrijwilligers te maken.
Anderzijds want waarop is die gedachte van Leiden, die ik ook begrijp, opgekomen. Hebben wij geprobeerd beperkingen op te leggen aan het doen van overdracht. Dat zijn er drie.
1. De stemoverdracht alleen aan een afdeling binnen de kamercentrale. Dus niet het hele land door. Afdeling binnen de kamercentrale dat is een andere afdeling. En niet aan de kamercentrale niet aan het kamercentralebestuur een andere afdeling dus.
2. Maximaal 15 stemmen.
3. Niet tijdens de kandidaatstellingsvergadering.
Want die beelden hebben we dan want daar komt het amendement op voor dat dat tijdens iedereen loopt te rommelen op een gegeven moment zitten we met zoveel papieren achter de hand dat kan niet. Dan is de vraag hoe controleert u dat dan. Ook dat hebben we doorgedacht.
1. Begin u komt binnen daar zit iemand en u krijgt zoveel stemmen.
2. Omdat we nu met elkaar iets besluiten weten we van elkaar zullen we de sociale controle toepassen. En dat hadden we niet want dat mocht allemaal zogenaamd.
Dus vandaar het voorstel van het hoofdbestuur om het niet te doen de gedachtengang van afdeling niet aanwezig amendement verworpen maar om

het te houden zoals het nu is. Met de beperkingen artikel 7 lid 1, artikel 7 lid 2.
Wilt u het handhaven vanuit Leiden meneer Mackay.

De heer Mackay.
Nou ik constateer toch in ieder geval dat er principieel grote overeenstemming is dat eigenlijk iedereen vindt dat het een goede zaak zou zijn dat de afdeling zelf zoveel mogelijk aanwezig zou zijn bij de vergadering waar we praten over de kandidaatstelling voor Tweede Kamer en dergelijke. Dus dat uitgangspunt is een belangrijke. Dus dat iedereen daar door de eigen leden van de afdeling is vertegenwoordigd. Want ik hoor nu praktische bezwaren tegen mijn betoog maar geen principieel bezwaar. Dus ik stel vast dat dat en ik wil daarop ook reageren naar Delft toe die het beleid van het hoofdbestuur wel erg letterlijk interpreteert. Het gaat er inderdaad om dat leden van afdelingen zoveel mogelijk worden betrokken bij de landelijke vergadering en dergelijke en we hebben daar ook in een ander gremia over gesproken. Dus dat is punt 1.
Nu de praktijk. Ook de kamercentrale Leiden heeft veel kleine afdelingen daar hebben wij ook zeer veel zorgen over maar ook daar kunnen wij dat nu eens overdragen en dat is onze stelling en die werd toch algemeen door de centrale vergadering onderschreven in de kamercentrale Leiden. Dat je toch 1x per 4 jaar ook van een kleine afdeling mag verwachten dat zij aanwezig zijn bij een kandidaatstellingsvergadering. En als dan nog een argument van de afstand een bezwaar is dan zeggen wij dan kan je afspreken om in het centrum van het land te gaan zitten vergaderen om die reisafstand dat bezwaar te mitigeren. Wij handhaven het amendement.

Mevrouw De Vrey.
Oké dan breng ik het zo in stemming. Ik wilde even één ding zeggen het is niet 1x per 4 jaar maar 5x per 4 jaar. We hebben 5 stemmingen per 4 jaar dat is 1.
2. Het is een principiële zaak want van lid naar deelnemer, volgend jaar zitten we in Venlo in Limburg want we willen spreiden. Dat betekent dat als ik in Groningen woon in bijvoorbeeld over Oude-Pekela als ik dan toevallig één lid ziek ben dan ben ik het hele zaakje kwijt.

De heer Mackay.
Ja en dat is juist mijn punt nu dat je voor kandidaatstellingsvergadering kan vragen om juist die vergadering niet in de Noordelijke-, Oostelijke- of Zuidelijke regio's te houden maar in het centrum van het land.

Mevrouw de voorzitter u had toegezegd een aantal jaren geleden, althans de vorige voorzitter, had toegezegd dat we centraal in het land zouden vergaderen en nu zitten we hier in een uithoek hier aan de kust en vorige keer toen we vergaderden noemde mevrouw Buzeman als ik het goed zeg de grafkelder van Venlo en daar gaan we nu naar terug en dat ligt ook in een uithoek. We hebben nog in Groningen gezeten tussendoor. Dus we zouden centraal en nu lijkt mij Utrecht is vrij centraal Ede trouwens ook. Maar het was wel een afspraak die we gemaakt hebben in de vergadering en u zegt nu dingen die niet goed zijn.

Mevrouw De Vrey.
Op de plaatsen van de vergadering kom ik graag nog eens terug maar dat Utrecht het centrum is, waar ik geboren ben, ben ik het mee eens.
Mag ik in stemming brengen en ik ga met een aantal kleuren werken. Wat brengen we is stemming, we brengen in stemming het amendement van Leiden om als een afdeling niet aanwezig is om dan het amendement geacht te zijn te laten verworpen. Dat breng ik in stemming. En ik vraag eerst aan de kleur wit, is de commissie aanwezig, ja nou ik begin met blauw eigenlijk dat deed ik net ook. Blauw voor dit amendement van Leiden? Is het zo goed commissie.

De heer Hoedemakers.
Mag ik misschien een procedurele opmerking maken. Hoedemakers Rotterdam. U zei zojuist dat het aantal stemmen per persoon maximaal 15 kan bedragen. Ik zie mensen in de zaal zitten met 20 stemmen.

Mevrouw De Vrey.
Nee het gaat over vertegenwoordigende per persoon. Wacht even A ik heb nu een nieuw voorstel ja als we dit ..... dan gaan we dit in de toekomst toch doen.

De heer Hoedemakers.
.....
.....

Mevrouw De Vrey.
Dit is allen voor kandidaatstellingsreglementen. Ja heel goed hoor let maar op. Wij hebben de cijfers. 467 uitgebracht, 145 voor het amendement en 322 tegen het amendement is verworpen.
Voorstel 59 is idem voorstel 58 hebben we hierbij dus verworpen.
Voorstel 60 is ingetrokken.
Voorstel 61 daarvan vraag ik u om het is een logisch verhaal bij 61 kamercentrale Rotterdam. Mag ik het meenemen met de huishoudelijk reglement statuten waar we volgend jaar meekomen.

Mevrouw de voorzitter ik heb heel veel begrip voor het standpunt dat u inneemt op dit punt. Ik heb echter mijn twijfels over de wijze waarop u de statuten huishoudelijk reglement deze zaken gaat formuleren en ik vraag u ernstig af of u in de huishoudelijk reglementen expliciet gaat opnemen de verwijzing naar deze kandidaatstellingsreglementen. Als u dat niet doet dan bent u genoodzaakt in de kandidaatstellingsreglementen deze verwijzing op te nemen. Als u zegt dat u in de huishoudelijke reglementen het genoemde artikel opneemt dan trek ik mijn amendement in ten gunste van dat verhaal.

Mevrouw De Vrey.
Het antwoord is ja.
Dan dank ik de vergadering voor deze discussie en u zult van ons ontvangen een bijgestelde schema naar aanleiding van de twee punten die we in het begin van de vergadering tegen elkaar gezegd hebben en ik dank de commissie voor de bijdrage en ik geef het woord graag aan de voorzitter over.

De heer Hoekzema.
Ja dames en heren dan komen we nu toe aan de rondvraag. Ik vraag u is er nog iemand onder u die een korte vraag wil stellen.

Ja ik vind uw achterkant vind ik schitterend VV en dan houdt het op. Het is beroerd dat de Democratie dus plat op de grond is gelegd en straks betreden wordt door de hoogste autoriteiten van de VVD. Hoe zit dat.

Mevrouw De Vrey.
Daar heeft u gelijk in een witte D erbij.

De democratie is dus onzichtbaar geworden en wordt straks met de voeten betreden door de hoogste autoriteiten van de VVD.

Voorzitter.
We zullen dat bekijken. Ik zal mijn voeten vegen dat beloof ik.

Oké tweede vraag er is een soort ..... opgetreden bij de VVD. De kamercentrale Haarlem had toen destijds bij de uitnodiging van Bolkestein door de heer Bakker voorgesteld een soort boerenkoolavond te houden voor 12,50. Inmiddels is deze uitgegroeid door een ziekte waarbij sommige afdelingen al 45 gulden en 55 gulden vragen. Bovendien themavoorstellen van het hoofdbestuur vragen ook 55 gulden. Hoe zit dat met de kleine afdelingen die praktisch over geen geld beschikken en toch zouden willen deelnemen aan de thema-avonden of dagen.

Voorzitter.
Nou vindt u goed dat we dat eens even bekijken. Hoe we met name met de kleine en arme afdelingen op dit punt omgaan daar kan ik nu niet direct antwoord op geven. Dus dat zullen we kijken, ja?
Nog meer vragen. Geen vragen.
Wel dames en heren wij hebben de nieuwe voorzitter van de JOVD in ons midden en zij heet Ciska Scheidel. Ze zit daar en ze is gekozen en benoemd afgelopen maart en wij stellen haar graag in de gelegenheid om hier haar rede te houden. Van harte welkom en ik geef u graag het woord. (applaus)

REDEVOERING VOORZITTER VAN DE JOVD: CISKA SCHEIDEL.

Dames en heren het eerste kwartaal van 1996 heeft vele nieuwe beslissingen met zich meegebracht die het paarse kabinet verder vorm hebben gegeven. Steeds duidelijker komt vast te staan waar het kabinet heen wil en waar de paarse politieke partijen voor staan.
Ook de Eerste Kamerfracties blijken bij principiële onderwerpen een duidelijke stempel te willen zetten op de uitkomst van de debatten.
Voor de JOVD maar ook voor de paarse kabinetten werden in het eerste kwartaal belangrijke discussiepunten behandeld zoals het drugsbeleid en het homohuwelijk.
Het zal u niet ontgaan zijn dat het Nederlandse volk grote interesse toonde in de notities van minister Sorgdrager en Borst en in de notitie van staatssecretaris Schmitz. Verschillende lijnen zijn in deze debatten waar te

nemen.
Allereerst het dualisme zoals ook de VVD-fractie in de Tweede Kamer dit voorstaat is duidelijk te herkennen. Vooral bij het homohuwelijk is evident geworden dat de Tweede Kamer zich niet laat overrulen door het kabinet.
De Kamer heeft tot grote tevredenheid van de JOVD ingezien dat hier voor haar een belangrijke taak weggelegd was om de wetgeving in overeenstemming te brengen met het maatschappelijke realiteit. Ook het besluit van de VVD-fractie om tegen de Haagse traditie in niet als fractie maar als individuele volksvertegenwoordigers te stemmen is kenmerkend voor de houding van de Tweede Kamerleden.
De tweede lijn in de debatten is het gegeven dat politici zich bewust zijn van hetgeen zich afspeelt in de samenleving. Op dit punt gaat de kloof tussen burgers en politici dus niet op. Kamerleden wisten tijdens het drugsdebat aan te geven dat de problemen bij de overlast en de criminaliteit liggen.
Ook het gegeven dat vele Nederlanders softdrugs gebruiken werd niet genegeerd. Het is echter jammer dat de discussie rondom het drugsbeleid voornamelijk is blijven steken met het aanhalen van praktische argumenten. Deze zijn van groot belang voor het draaiend houden van de samenleving. Maar als politieke partij heeft men ook een argigatie functie te vervullen.
In tegenstelling tot maatschappelijke organisaties zoals Greenpeace, Natuurmonumenten en Amnesty International worden politieke partijen geacht een maatschappelijke visie niet alleen op basis van deelbelangen te vormen maar ook op basis van een weloverwogen afweging op grond van ideologie en levensbeschouwing. Discussie op basis van beginselen is echter in de hitte van het debat minder tot uiting gekomen.
Met de hete adem van de Franse President Chirac in hun nek richten de politici zich meer op de praktische voordelen van ons drugsbeleid dan dat zij de principiële argumenten zoals het zelfbeschikkingsrecht benadrukte.
Ook de media heeft hier een grote rol in gespeeld door zich voornamelijk te richten op de uitlatingen van de Franse President Chirac.
De JOVD betreurt het dat het principiële debat hiermee aan het oog lijkt te zijn onttrokken. Wij menen dat de discussie over immateriële zaken gevoed moeten worden door liberale beginselen. De JOVD benut haar positie als politieke jongerenorganisatie dan ook zo goed mogelijk om discussie op basis van die principiële argumenten te voeren.
Ook wij worden echter in de hitte van het debat door de media benaderd om ons te laten verleiden tot hele andere zaken. De kwestie rond de opgeheven afdeling het Gooi ligt niet alleen de JOVD maar waarschijnlijk ook u nog vers in het geheugen.
Niet alleen de JOVD werd door de negatieve publiciteit schade berokkend ook de VVD heeft hieronder te lijden gehad. Hetgeen ons zeer betreurt. Na ruim 45 jaar mag het duidelijk zijn dat de JOVD een politieke jongerenorganisatie is die jongeren wil begeleiden in het vormen van hun politieke mening waarbij het liberalisme inderdaad als leidraad geldt. Dan moet men echter op de rem staan wanneer personen bij deze vorming denken dat de vrijheid onbegrensd is. Verantwoordelijkheid en gelijkwaardigheid zullen als beginselen in een liberale organisatie bijgebracht moeten worden. Na telken malen zonder resultaat getracht te hebben deze verantwoordelijkheid bij te brengen heeft de JOVD helaas moeten besluiten de afdeling het Gooi op te heffen.
Dames en heren principiële discussies is dus hetgeen wat de JOVD voorstaat.

In afgelopen maanden hebben we verscheidene malen met mensen binnen de JOVD gediscussieerd. Zowel op nationaal als lokaal niveau hebben wij steeds mensen aangetroffen die open staan voor een liberale discussie. Deze gedachtenwisselingen zijn onderdeel van de unieke samenwerking die de VVD en de JOVD met elkaar hebben. Deze samenwerking komt onder andere naar voren tijdens de succesvolle politieke cafés die de VVD en de JOVD-afdelingen samen organiseren.
Kort geleden hebben de VVD en de JOVD in het kader van de samenwerking besloten ook op nationaal niveau concrete projecten te organiseren. Hiervan plukken beide organisaties de vruchten. Hoewel de krantеberichten soms anders doen vermoeden is deze samenwerking de bindende factor tussen de VVD en de JOVD.
Juist door de onafhankelijkheid van beide organisaties worden de goede kenmerken van de JOVD en de VVD in deze projecten samengebracht. De JOVD stelt het dan ook zeer op prijs om in deze samenwerking vanuit de onafhankelijkheid van beide organisaties verder vorm te geven. Liberalisme staat immers centraal in de samenleving. U merkt dat zelf al door de gunstige verkiezingsresultaten. De zorg is om dit succes om te zetten in wapenfeiten. Met het paarse regeerakkoord alleen zijn we er helaas nog niet. Nog te veel wetgeving is gebaseerd op het kostwinnersprincipe. Het individu moet ook nu nog vaak het onderspit delven. Aan deze individuen moeten kaders geboden worden die er in staat stellen om zelf de keuzes te maken. In plaats van overgedetailleerde wetgeving dient er vaart te worden gemaakt met deregulering.
Als liberale organisaties moeten wij hierin een initiërende rol vervullen waarbij de discussie over de kerntaken van de overheid niet uit de weg kan worden gegaan.
Deze discussie omvat niet alleen de sociale zekerheid maar ook zeker vraagstukken met betrekking tot de mobiliteit, het mediabeleid en Europa.
De JOVD heeft evenals de VVD de afgelopen tijd gericht op de problematiek met betrekking tot de mobiliteit. Hierbij is niet alleen het nationaal beleid van groot belang maar tevens de discussie op het lokale niveau. Opstoppingen vinden immers ook voor de deur plaats. En wij moeten daar onze ogen niet voor sluiten. Het spanningsveld tussen enerzijds leefbaarheid en aan de andere kant bereikbaarheid vraagt om een liberaal antwoord. Dat wij, en daarmee bedoel ik ook u, een goede bereikbaarheid belangrijk vinden om de economie te stimuleren mag een ieder bekend zijn. Door bereikbaarheid kan de leefbaarheid vergroot worden. Het is echter ook zo dat de bereikbaarheid de leefbaarheid aan kan tasten. Hoe kunnen wij daar nu als liberalen antwoord op geven. Minister Jorritsma zal waarschijnlijk hiermee in de komende tijd druk mee bezig zijn want de problemen zijn helaas nog niet opgelost met een Betuwelijn, een Hoge Snelheidslijn en een vijfde baan bij Schiphol. Het leefbaarheidsvraagstuk reikt veel verder. Het richt zich immers ook op de volkshuisvesting en het Grote stedenbeleid zoals die geïnitieerd is door het paarse kabinet. In de nabije toekomst moeten wij een oplossing bieden voor de verminderde leefbaarheid van onze naaste omgeving. Hierbij zijn de vergroting van de veiligheid van de burgers en de reconstructie van de verzorgingsstaat van essentieel belang.
Complexe samenleving waarin wij leven vraagt om echter nog veel meer. Vrijheid en verantwoordelijkheid zijn hierbij de sleutelwoorden. Een

samenleving die rekening houdt met individuen dient daar dus op gebaseerd te zijn.
Als VVD bent u in staat om deze vraagstukken van een oplossing te voorzien. De JOVD wil middels een inhoudelijke discussie hier graag een bijdrage aan leveren. Dank u wel. (applaus)

Voorzitter.
Ciska dank je wel voor je uitstekende toespraak. Het was een toespraak en dat voor een eerste keer voor een grote zaal als deze. Ik ben er van overtuigd dat de eerste kennismaking die we hebben gemaakt zal leiden tot een goede samenwerking tussen onze partij en de JOVD. Hartelijk dank voor je toespraak. (applaus).
Dan dames en heren hebben we de middagzitting besloten en ik verzoek u uiterlijk 19.25 uur weer in de zaal aanwezig te zijn. We zullen stipt om half 8 beginnen met het herdenken van een aantal prominente leden die het afgelopen jaar overleden zijn en ik wil u er tevens aan herinneren aan het inleveren van schriftelijke vragen ten behoeve van het beleid van de fracties morgen. En voor meer informatie verwijs ik u naar de ontvangstbalie. Ik schors de vergadering tot vanavond 19.25 uur.

JAARLIJKSE ALGEMENE VERGADERING VRIJDAGAVOND 19 APRIL TE NOORDWIJKERHOUT

Voorzitter.
Welkom bij onze 34ste jaarlijkse algemene ledenvergadering. De 49ste jaarlijkse algemene vergadering. Hoe had ik het ook kunnen zeggen want in 1998 bestaan we immers 50 jaar. Hartelijk welkom dus. En in het bijzonder wil ik welkom heten de volgende personen. De heer en mevrouw Jacobsen algemeen directeur van VNO/NCW hartelijk welkom zeer op prijs gesteld dat u hier bent. En mevrouw Marijke van Aardenne. Zeer op prijs gesteld dat je hier bent Marijke. (applaus)
Dan als ik en ik zal deze keer goed kijken want ik wordt niet verblind door lichten en ik zie voor mij zitten de ministers Van Aartsen, Voorhoeve, Jorritsma en Dijkstal. En ik zie ook voor mij zitten staatssecretaris Terpstra van harte welkom hier zeer gewaardeerd dat u hier bent.
Vervolgens en dat doet mij zeer deugt zie ik hier mevrouw Peper-Kroes en ik zie hier de burgemeester van Rotterdam. Van harte welkom dat wij elkaar hier mogen begroeten burgemeester dat doet mij zeer veel plezier. Ik zie ook de president van de algemene Rekenkamer de heer Koning van harte welkom. En ik zie een hoogleraar in ons gezelschap professor Vonhoff, commissaris van de Koningin. Ik zie daar onze fractievoorzitter in de Eerste Kamer Frits Korthals Altes stralen en ik zie hier ook de fractievoorzitter in de Tweede Kamer Frits Bolkestein van harte welkom.
Maar goed dat al die mensen hier zijn want morgen moeten ze ook al hier werken.
Hartelijk Welkom. Dames en heren ik stel u vervolgens voor een telegram te sturen aan Hare Majesteit de Koningin met de volgende tekst: Aan Hare Majesteit de Koningin, Paleis Huis ten Bosch Den Haag. De Volkspartij voor Vrijheid en Democratie op vrijdag 19 en zaterdag 20 april 1996 te

Noordwijkerhout in jaarlijkse algemene vergadering bijeen betuigt trouw en aanhankelijkheid aan uwe Majesteit en haar huis. (applaus) Dank u wel. Dan gaan we nu over naar het herdenken van een aantal prominente leden die het afgelopen jaar zijn overleden.
Wij herdenken vanavond het overlijden van onze oud-vice-premier drs Gijsbert Michiel Vredenrijk van Aardenne. Ondanks zijn slopende ziekte kwam zijn dood op 10 augustus vorig jaar toch nog onverwacht. Gijs van Aardenne werd slechts 65 jaar. Hij stierf kort een paar maanden na zijn benoeming tot VVD-kamerlid van de Eerste Kamer der Staten Generaal. Vele jaren is Gijs van Aardenne actief geweest in de landspolitiek. Als VVD Tweede Kamerlid, als Minister van Economische Zaken, als vice-premier en op het laatst in de Eerste Kamer der Staten Generaal.
Gijs van Aardenne was een groot man binnen de VVD. Hij was een bindende kracht binnen en buiten onze partij. Hij was een man met een geweldige kennis van zaken, een man met een scherp verstand die moeilijke politieke situaties rustig en helder kon analyseren. Maar hij was bovenal een loyaal en aardig mens een rechtschapen mens. Loyaal aan zijn plicht, trouw aan zijn partij. Ook toen de politiek hem ten tijde van het RSV drama niet altijd even correct en rechtvaardig heeft behandeld. Hij werd niet verbitterd maar hij bleef zijn talenten van hoofd en hart beschikbaar stellen voor de VVD. Zo was hij in 1991 lid van de commissie hoofdlijnen de commissie Nord die het rapport ongebroken lijnen heeft geschreven. In 1994 was hij lid van de commissie verkiezingsprogramma. Hij was ook voorzitter van de kandidaatstellingcommissie van de Tweede Kamerverkiezingen van 1994 en lid van de partijcommissie financieel/economische zaken. En hij was mede-informateur van het huidige kabinet. Hij had zijn ervaringen al opgedaan tijdens de formaties van de kabinetten Van Agt/Wiegel in 1977 en Lubbers/Van Aardenne in 1982. Bij beiden heeft hij duidelijk zijn stempel op het financieel/economisch saneringsbeleid gezet. Hij was Grootofficier in de orde van Oranje-Nassau en Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. Gijs van Aardenne ging strijdend onder ondanks zijn ongeneeslijke ziekte stelde hij zich twee jaar geleden toch beschikbaar voor de Eerste Kamer. Op dat moment toonde hij zijn levenshouding. "Ik ga het gevecht aan door zo gewoon mogelijk te doen" zei hij in een interview in december 1994. Wij zullen Gijsbert Michiel Vredenrijk van Aardenne blijven missen. Ons medeleven gaat uit naar zijn vrouw Marijke, en vanavond is zij in ons midden, en natuurlijk aan de kinderen en kleinkinderen.

Op 24 december 1995 is in haar woonplaats Bilthoven de VVD oud-minister drs J.F. Schouwenaar-Franssen overleden. Zij werd 86 jaar. Jo Schouwenaar-Franssen behoorde tot de VVD-leden van het eerste uur. Na haar studie klassieke talen in Leiden gaf zij les aan het Gymnasium Haganum en aan het Rotterdams gymnasium Erasmiale. In Rotterdam leerde latere partijcorrifeëen Gijs van Aardenne en Henk Heijne Makreel van haar de klassieken. Na de oorlog werd zij lid van de Rotterdamse gemeenteraad. Mevrouw Schouwenaar-Franssen was vele jaren lid van de VVD-fractie in de Eerste Kamer. Zij combineerde de senaat in de jaren vijftig met de opvoeding van haar drie kinderen. Haar man was toen Tweede Kamerlid van de PvdA. Zij werd de eerste vrouwelijke VVD-minister. Toen zij in 1963 minister Trompé opvolgde op het ministerie van maatschappelijk werk in het kabinet Marijnen wat in

1965, we weten het allemaal nog, over de omroepwet viel. Daarna keerde zij tot 1971 terug in de Eerste Kamerfractie. Daar had zij de portefeuilles onderwijs, maatschappelijk werk en culturele zaken (media). Voor haar ministerschap was zij ook drie jaar lid van het Europees Parlement. Een functie die in die jaren nog werd gecombineerd met het Eerste en Tweede Kamerlidmaatschap. Jo Schouwenaar-Franssen maakte van 1965 tot en met 1971 deel uit van het VVD-hoofdbestuur. Zij was Lauriata in de Etruskologie van de Universiteit van Peruzia. En Groot-Officier in de Orde van Oranje-Nassau. Onze deelneming gaat uit naar haar kinderen, familie en vriendenkring.

Op 14 februari 1996 overleed in Haren Jenny Toxopeus Pott. Zij stierf op 89-jarige leeftijd. Juffrouw Toxopeus Pott zoals zij genoemd wenste te worden. Was feministe avant la lettre. Deze Leidse juriste heeft na het overnemen van het boerenfamiliebedrijf in Delfzijl het liberalisme uitgedragen. Zij was ondermeer hoofdbestuurslid van de VVD en gemeenteraadslid in Delfzijl. Zij versloeg haar politieke tegenstanders door stijl, eruditie, relativiteit en haar humor. Ondanks het feit dat zij tientallen jaren heeft gekampt met een slecht gezichtsvermogen bleef zij de VVD kritisch volgen en droeg zij de liberale standpunten nog met verve uit. Zij was een plecht anker waar iedereen terecht kon. Met stijl en allure in haar goede tijd, later praktisch blind, maar met een glasheldere geest stond zij voor haar VVD. Het VVD-hoofdbestuur had haar dan ook onderscheiden met de Thorbeckepenning. Velen in de VVD zullen haar missen.
Dames en heren ik vraag u hierbij om een korte moment van stilte in acht te nemen in hun nagedachtenis.

---------- 1 MINUUT STILTE ----------

Dank u wel.
Dames en heren voordat ik mijn toespraak begin wil ik met veel genoegen met het volgende beginnen. Het is mij een waar genoegen u te kunnen meedelen dat op voorstel van het hoofdbestuur de algemene vergadering hedenmiddag heeft besloten om de ons helaas ontvallen Gijs van Aardenne postuum te benoemen tot ere-lid van de VVD. (applaus)

TOESPRAAK DOOR PARTIJVOORZITTER DRS W.K. HOEKZEMA.

Dames en heren toen ik een jaar geleden het woord tot u richtte tijdens de jaarlijkse algemene vergadering en dat moet dan de 48ste zijn geweest heb ik met u geconstateerd dat het met de VVD goed gaat. Een sterke en succesvolle vertegenwoordiging in het paarse kabinet. Een voortreffelijk resultaat bij de Provinciale Statenverkiezingen. En de start van een interne campagne om met de leden te gaan discussiëren over inhoudelijke en politiek/filosofische standpunten.
Welnu een jaar naar dato kunnen wij terugkijken op een geslaagde periode. Zowel op politiekinhoudelijk als op organisatorisch gebied. Meer dan ooit wordt er gezamenlijk gewerkt aan het instandhouden en het verbreden van onze partij.

Alhoewel de verkiezingsoverwinning bij de Provinciale Staten al onze verwachtingen te boven ging en het een historische gebeurtenis is voor onze partij hebben wij als VVD ons daarmee niet het zand in de ogen laten strooien. Gesteund door een aanhoudende positieve ontwikkelingen van de VVD-aanhang in de opiniepeilingen geven onze bewindslieden op hun eigen enthousiasme en doortastende wijze aan dit kabinet mede een liberale kleur. Na een voortvarende start ruim anderhalf jaar geleden is de gedrevenheid bij onze bewindslieden nog altijd volop aanwezig. En mogen wij ons verheugen om het feit dat er meer dan ooit sprake is van een liberaal beleid.
Mede dankzij de fractievoorzitter in de Tweede Kamer Frits Bolkestein is de rol van de VVD als regeringspartij duidelijk aantoonbaar. Onze Tweede Kamerfractie neemt dikwijls het voortouw in de politieke discussie. Met genoegen constateer ik dat onze fractie het kabinetsbeleid krachtig steunt overeenkomstig het regeeraccoord.
Met durf en inhoudelijke bewoordingen weet onze politieke leider datgene dat onder de mensen leeft te vertalen in politieke strategie. Anders gezegd hij weet moeilijke en gevoelige vraagstukken bespreekbaar te maken. Dat is wat de mensen in ons land willen. Niet het politiek toedekken van problemen. Geen gekronkel en om de zaak heendraaien. Geen rookgordijnen maar heldere tot hun wezen teruggebrachte standpunten. Kortom zeggen waar het op staat.
Maar waakzaamheid dames en heren blijft geboden. Er komen in de tweede helft van de kabinetsperiode nog duidelijk moeilijke agendapunten aan bod. Waarover de regeringspartijen het op dit moment nog altijd niet over eens zijn. Maar we hebben er alle vertrouwen in dat onze bewindslieden en onze fracties in goede samenwerking met de andere regeringspartijen er in slagen om ook in de resterende regeringsperiode constructieve en pragmatische oplossingen te vinden waarin de liberale kleur te herkennen blijft.
Op partijorganisatorisch vlak mogen we eveneens spreken van een goed jaar. We kunnen constateren dat de inhoudelijke discussie is uitgegroeid tot een speerpunt van het partijbeleid waaraan het politiek en bestuurlijk kader evenals de leden in het land ieder op zijn eigen wijze een bijdrage leveren. Getuige ook het programma op deze vrijdagavond van het jaarcongres waarop discussie het belangrijkste punt op de agenda vormt. Eerder vandaag is er uitgebreid gesproken over de procedure die gevolgd zal worden bij het organiseren van de inhoudelijke discussie binnen de partij. Deze zal op verschillende manieren vorm worden gegeven. En de partijraad nieuwe stijl daarin hun toestemming voor gekregen hebben officieel ook nu van de jaarlijkse algemene vergadering zal dus nu starten en zal dan 22 juni met een belangrijk fundamenteel inhoudelijk punt starten als hoe wij liberalen met de normen en waarden omgaan en op welke wijze wij toch een samenhang in een liberaal geïnspireerde maatschappij weten te handhaven.
Door gedurende het hele jaar landelijke thema- en informatiebijeenkomsten te organiseren waarbij telkens één onderwerp nauwkeurig wordt bestudeerd komt een schat aan kennis, ervaring en betrokkenheid naar boven uit de partij. Zo werden ondermeer de onderwerpen energie, defensie, mobiliteit en landbouw onder de loep genomen. Over enkele weken op zaterdag 11 mei wordt een begin gemaakt met één van de meest essentiële discussies namelijk, ik heb het al gezegd, die over normen en waarden in het liberalisme. De recente publikatie van de Teldersstichting "Tussen paternalisme en individualisme" oftewel bespiegelingen over communitarisme, liberalisme en individualisering

zal hierbij als uitgangspunt dienen. De uitkomst van deze themadag wordt voorgelegd aan de partijraad en kan zodoende worden meegenomen in de besprekingen van de eerder deze week door het hoofdbestuur benoemde commissie liberalisme 21ste eeuw onder voorzitterschap van mr U.W. Opstelten oud-ondervoorzitter van de VVD.
Deze commissie gaat zich het komend jaar buigen over de toekomst van het liberalisme op lange termijn. Het is een zware delegatie die bestaat uit wetenschappers, bestuurders, politici en oud-politici die zich ten doel stelt om de woorden te brengen welke maatschappelijke rol het liberalisme kan en zal spelen in het begin van de 21ste eeuw. Naar aanleiding van hun rapportage wordt bezien in hoeverre het gewenst is om in het voorjaar van 1997 de beginselverklaring van onze partij te herzien.
Kortom dames en heren de inhoudelijke discussie wordt verdiept en verbreed. De VVD is een partij waarin niet langer wordt gediscussieerd over personen maar over standpunten. Met het scheppen van een visie voor de lange termijn leggen wij de fundamenten voor een langdurige belangstelling voor onze politieke stroming. Het is de bedoeling dat in de gehele partij ook in de afdelingen deze fundamentele discussie zal plaatsvinden. Of het nu bijvoorbeeld de toekomst van Europa betreft of de mate waarin voorkeur wordt gegeven aan de werking van de markt boven die van de overheid. Het zijn discussies die wij open met elkaar gaan voeren.
Het feit dat wij ons als partij kwetsbaar opstellen geeft aan hoezeer er op dit moment sprake is van een gezond klimaat. Natuurlijk zijn er krachten die met ons succes nog niet zo goed raad weten en zoeken naar wegen om twijfel te zaaien. Dat leidt ondermeer tot een enkel bericht in de media dat ook in de VVD ruzie zou zijn. U en ik weten dat dit geenszins het geval is. Van dergelijke aantijgingen zijn wij dan ook niet onder de indruk.
De partij kent zijn kracht maar dient er voor te waken om verblind door het ogenschijnlijke succes weg te zakken in het moeras van zelfgenoegzaamheid. We moeten op ieder moment en bij iedere gelegenheid de hoogst mogelijke eisen blijven stellen aan ons eigen functioneren. Zowel in politieke als het organisatorische apparaat.
Wij hoeven geen supporters die alleen maar juichen omdat de partij wint. We hebben behoeft aan actieve en kritische leden die de VVD scherp houden. Daarom is open en bewust discussiëren met elkaar noodzakelijk om in de toekomst kracht en eenheid als politieke organisatie uit te stralen.
De inhoudelijke discussie in de VVD is geen elitaire die zich beperkt tot Den Haag. Door alle leden in het land aan te moedigen om aan deze discussies deel te nemen mogen we gerust zeggen dat de afstand tussen de politici en de mensen die zij vertegenwoordigen hierdoor wordt verkleind. Hiertoe zijn wij begonnen te experimenteren met zogenaamde ledenpanels. Een aantal kamerleden heeft willekeurig een selectie van leden uit het land uitgenodigd om deel te nemen aan een discussiepanel dat zijn eigen onderwerpen vaststelt. Regelmatig komen nu het jongerenpanel en de regiopanels van Amsterdam, Rotterdam en Overijssel bij elkaar. Een vast Kamerlid fungeert hierbij als voorzitter, contactpersoon en spreekbuis naar de Haagse politiek. Later dit jaar worden het ouderenpanel en het ondernemerspanel opgericht.
Het mag duidelijk zijn dames en heren dat het hoofdbestuur zijn uiterste best doet om invulling te geven aan één van zijn meest vooraanstaande thema's te weten van leden naar deelnemers.

De mensen die onze partij steunen reiken wij steeds vaker en nadrukkelijker een hand toe om deel te nemen aan de politiek. Die deelname is een absolute voorwaarde voor het instandhouden van een gezonde en actieve partij met invloed in het land. Door landelijke en regionale politiek op een aantrekkelijke en soms speelse wijze naar de mensen toe te brengen wordt lid zijn van een partij echt interessant gemaakt. Politiek bedrijven kan een even zinvolle als onderhoudende tijdsbesteding zijn.
Voor het verhogen en handhaven van de kwaliteit en het realiseren van ons streven om van leden deelnemers te maken is het ook van buitengewoon belang om vorming- en scholingsmogelijkheden aan te bieden. Het systematisch scholen en selecteren van ons kader past minder in een liberale traditie. De VVD en haar liberale voorlopers zijn van oudsher meer een kiesvereniging dan een kaderpartij geweest. Dat leverde in het verleden weinig problemen op, mede omdat de omvang van de VVD zich beperkte tot ongeveer éénvijfde van het electoraat. De laatste jaren is dat duidelijk anders gesteld. Het is daarom nu de hoogste tijd dat wij ons afvragen of de traditionele opvatting over het partijwezen in dit tijdperk nog te verdedigen is. Kan de VVD zich nog permitteren om zich niet structureel bezig te houden met de ontwikkeling en de continuïteit van een goed kader, in kwalitatief en in kwantitatief opzicht.
Het antwoord op deze vraag is uiteraard nee.
We kunnen er niet langer vanuit gaan dat de juiste personen vanzelf boven komen drijven. Op die manier verliest de VVD de slag om de kiezer. Adequate en vooral permanente scholing is een vereiste. Belangrijke aanzetten hiertoe zijn reeds gegeven.
Het huidige, actieve en geïntegreerde beleid van werving, selectie, vorming, scholing, plaatsing en nazorg van het politieke en bestuurlijke kader van onze partij, is onmisbaar en dient waar mogelijk verder te worden ontwikkeld.
De VVD mag gelukkig rekenen op een hechte en goed gestructureerde organisatie in het land. Talloze vrijwilligers stellen het hoofdbestuur in staat om het vorig jaar goedgekeurde beleidsplan tot uitvoering te brengen. De inspanning die nodig is om succes te behouden is minimaal zo groot als de inspanning die nodig is om succes te verkrijgen. Wij mogen daarbij niet verslappen. Daartoe dienen we niet alleen onze leden tot deelnemers te maken maar moeten we vooral steeds heel goed naar de mensen in het land blijven luisteren.
Het streven naar een vergroting van ons ledenpotentieel dient onverminderd door te gaan. In het vorige najaar hebben wij een voor onze partij unieke ledenwerfcampagne gevoerd. Meer dan één miljoen promotiekranten werden met behulp van enthousiaste vrijwilligers in het gehele land verspreid. Mede dankzij deze actie heeft de partij veel nieuwe jongere leden mogen verwelkomen. Het ledenbestand van de VVD laat thans een aanzienlijke groei zien in de leeftijdscategorie tot 30 jaar. Dat is een bemoedigende tendens. Het enthousiasme van deze jongeren, die veelal in de partij een actieve rol willen spelen, moet door de partij in al zijn geledingen krachtig worden gestimuleerd.
Maar het blijft een moeizame tijd voor politieke partijen in Nederland. De VVD bezint zich op de veranderende maatschappelijke rol van politieke partijen. Met een beperkte leden-aanwas en de groeiende populariteit van de zogenaamde "one-issue" organisaties als Wereld Natuurfonds, Natuurmonumenten, Greenpeace en Amnesty International is het noodzakelijk

dat de partij zich nadrukkelijker profileert als een vereniging die mensen in staat stelt, letterlijk en figuurlijk, hun stem te laten horen. Niet slechts ten aanzien van één onderwerp, maar telkens de onderwerpen in hun maatschappelijke verband beschouwend. Het zijn juist de politieke partijen, die rekening houdend met het algemeen belang, die samenhang vorm moet geven. De VVD is uiterst bezorgd over het feit dat door de verminderde belangstelling voor politieke partijen het draagvlak van onze democratie ernstig versmald wordt. Liberalen zijn van nature geen mensen met grote zendingsdrang. Toch zijn wij van mening dat wij de samenleving moeten wijzen op de gevaren van te kleine maatschappelijke steun voor ons democratisch bestel. In overleg met andere politieke partijen dienen wij hierop te reageren. Ik zal dan ook contact opnemen met de collega's van de andere partijen.
Dames en heren, u heeft begrepen dat het goed gaat met het liberalisme en dat het goed gaat met de VVD. We zullen in alle geledingen van onze partij er alles aan doen dit zo te houden. Er zijn vele initiatieven die er toe bijdragen dat de positieve ontwikkelingen kunnen worden voortgezet en uitgebouwd. We hebben elkaar daarbij hard nodig. Ik heb gezegd. (applaus).

Voorzitter.
Dames en heren het doet mij genoegen de heer Harrewijn voorzitter van Groen Links te kunnen begroeten. Het doet mij zeer veel plezier. Hartelijk welkom meneer Harrewijn.
Dames en heren als wij de agenda langs lopen dan zien wij dat nu onze vice-minister-president en Minister van Binnenlandse Zaken de heer H.F. Dijkstal maar we kennen hem beter als Hans Dijkstal hier aanwezig is en ik nodig hem uit een kort woordje tot ons te richten.

REDEVOERING DOOR DE HEER DIJKSTAL.[2]

Volgens mij heeft Frits Bolkestein toen hij de eerste keer voor zo'n ding stond had hij een glas en dat wilde hij toen hier neerzetten en toen bleek er geen plankje te zijn, herinner je dat nog. Dames en heren het is voor mij de eerste keer dat ik in mijn nog niet zo lang verkregen hoedanigheid de ledenvergadering van de VVD mag toespreken dus u begrijpt dat ik zeer gespannen ben. Temeer daar ik vind dat mij toch enige terughoudendheid past omdat ik hier toch vooral sta als lid van een kabinet waarin ook twee andere partijen vertegenwoordigd zijn. En wij worden verondersteld en dat doen wij met overtuiging samen met de collega's de belangen van alle Nederlanders te dienen. Dus in dat opzicht bent u ja gewoon een deel van de Nederlandse bevolking. En dat klinkt niet erg respectvol maar dat moet ik zo tot u zeggen. Niettemin is het wel heel plezierig dat ik in deze kring zo mag oefenen moet ik eerlijk zeggen.
U herinnert zich misschien dat toen het kabinet aantrad dat onmiddellijk door elke journalist de vraag werd gesteld is dit niet een bijzonder kabinet. En paars is bijzonder en wat is dan dat bijzondere. En ik herinner mij dat de minister-president, dat Frits Bolkestein, dat anderen, dat ik ook zelf voortdurend heb

---

2 De heer H.F. Dijkstal is Minister van Binnenlandse Zaken en vice-premier.

uitgelegd dat daar geen sprake van is dat dit een doodgewoon kabinet is. Ik moet vandaag zeggen dat dat onjuist is. Dit is in velerlij opzichten een bijzonder kabinet.
In de eerste plaats, even de spanning opvoeren maar hij ebt gelijk weer weg, omdat als je erover nadenkt en je al die kabinetten van na de oorlog of vanaf de jaren zeventig de revue laat passeren was toch elk van die kabinetten was toch op zijn minst eigenaardig of eigenaardig of bijzonder of hoe je het ook wilt formuleren. Dus waarom zou dit kabinet opeensk een doodgewoon kabinet zijn. Dus dat is al de eerste reden dat wij bijzonder zijn.
In de tweede plaats en dat is al wat serieuzer. Dit is sinds 82 een kabinet dat op de coalitie van drie partijen steunt. En dat werkt weer complicerend. Misschien nog niet eens aan de kant van het kabinet maar in de Tweede Kamer werkt dat al wat complicerender. Zeker als je weet dat daar 13 fracties zijn en als je weet hoe moeilijk voorspelbaar op sommige momenten de meerderheden in die Tweede Kamer liggen. Dus in dat opzicht is het echt wel bijzonder.
En natuurlijk is het bijzonder omdat het CDA voor het eerst in de geschiedenis van Nederland niet aan deelneemt.
Wat mij betreft, maar dat is meer persoonlijk, is het ook bijzonder vanwege de personele samenstelling. Annemarie zit hier, Joris, Jozias, Erica. We hadden vandaag vanaf vanmorgen 9 uur kabinetsberaad. U moet het maar van ons aannemen als we daar zitten te vergaderen en soms over echt hartstikke moeilijke problemen dan is dat toch een hele plezierige manier waarop geprobeerd wordt met elkaar daar uit te komen. Dus ik vind het in ieder geval persoonlijk om die reden een bijzonder kabinet.
Ja dan kom je natuurlijk in meer de sfeer van de ideologie want daar ging het geloof ik eigenlijk in augustus om. Zijn we ideologisch zo bijzonder en dan bedoelde men waarschijnlijk hoe dachten wij over de euthanasie en over de kerken en over het gezin en al die onderwerpen die dan schijnbaar zo met het CDA te maken hebben. Nou wat dat betreft zijn wij ook inderdaad absoluut niet bijzonder. Ik geloof dat wij op dezelfde manier op vele van die onderwerpen verder borduren op dat hetgeen dat voorgangers voor ons hebben gedaan. Dus ook in ideologische zin is het niet zo bijzonder.
Nee het is misschien wel bijzonder, en dat hoop ik althans dat zijn wij van plan, op de beleidsinhoudelijke kant want daar gaat het uiteindelijk om. En ik zou graag van de gelegenheid gebruik willen maken om vanavond daar toch even een soort tussenbalans van op te willen maken. Ik moet mij helaas concentreren op een paar hoofdpunten. Ik zal dat graag doen waarbij de basis van mijn opmerkingen natuurlijk ligt in het regeeraccoord. Plus hetgeen wat we daar bovenop, ook aangespoord door Frits Bolkestein, nog verder aan werk moeten verrichten. Plus datgene wat je misschien zou kunnen noemen het gewoon ordentelijk besturen van het land. En dat bij elkaar opgeteld zou eigenlijk in 1998 dan moet het een resultaat opleveren waarvan we kunnen zeggen we hebben gedaan wat we beloofd hebben en we hebben zelfs nog wat meer gedaan. En we hopen dat u kiezers het goedvinden.
En daar gaat het toch om in verkiezingen. Het beleid wat je hebt gevoerd moet je verantwoording over afleggen en afhankelijk daarvan zal de kiezer zeggen ik geef je weer mijn vertrouwen of niet. En komt dat vertrouwen dan weer ja dan is er wellicht enige aanleiding dat beleid voort te zetten.
De punten waar ik het even kort met u over zou willen praten zijn er eigenlijk vier. Ik zou iets willen zeggen over de werkgelegenheid. Ik zou iets willen

zeggen over wat ik nu maar even heel kort formuleer als de dreigende sociale uitsluiting met name in de grote steden. Iets over de sanering van de overheidsfinanciën en tenslotte iets over wat misschien dan wel een beetje paars is als ik het zo mag zeggen iets meer helderheid in wie is er nu verantwoordelijk, waarvoor, en iets meer duidelijkheid derhalve.
Nou eerst iets over het werk. Ik kan daar betrekkelijk kort in zijn. In het regeeraccoord stond dat we in de periode 350.000 banen erbij zouden moeten krijgen. En op grond van de laatste cijfers die we ook vandaag in het kabinet hebben besproken ziet het er naar uit dat we dat in 1997 reeds halen. Wat betekent dat op dat punt van de werkgelegenheid in kwantitatieve zin. Zeer goed op spoor zijn. Ik ben daar zeer blij om want u weet het was werk, werk en nog eens werk en dat was niet voor niets dat het zo centraal in het regeeraccoord stond. Wel dient daarbij bedacht te worden dat de werkeloosheid het meest hardnekkig is aan de onderkant. En dat het daarom zo is dat het kabinet van Melkert-banen tot aan fiscale maatregelen geprobeerd heeft aan de onderkant mensen weer aan het werk te krijgen. We zijn er overigens nog lang niet want als ik alleen maar nadenk over het vraagstuk van de flexibilisering van de arbeidsmarkt valt er op dat terrein nog een heleboel te doen. Ook onderwerpen laten we daarin eerlijk zijn waarin de PvdA en de VVD het niet altijd met elkaar eens zijn.
De sociale uitsluiting heeft wat mij betreft meerdere componenten. Het eerste component is het component van de werkeloosheid want die slaat met name terug bij die sociaal zwakkere groepen en die vinden we dan vaak weer samengebald in de wijken in de grote steden. Voor een belangrijk deel ook weer parallel lopend met het allochtonenvraagstuk. Dat is een punt dat ik ook om die reden vind dat de VVD en daar ben ik ook trots op dat Frits indertijd het ook zo in het regeeraccoord meegetekend heeft waarvan ik vind dat de VVD daar inderdaad een zwaar punt van moet maken. Omdat onze samenleving die 15 miljoen mensen die zo op elkaar leven kan zich niet permitteren als een te grote groep alleen nog maar als perspectief heeft nooit meer werken, verpauperde steden, misschien ook criminaliteit en alles wat daarmee annex is. Daar gaat het toch uiteindelijk om bij dat punt.
En in die grote stedenproblematiek speelt inderdaad ik zei het al zo net die criminaliteitsproblemen met name en dat is de reden, ik kan daar nu verder niet op uitwijden, maar dat is de reden wat mevrouw Sorgdrager en ik ja in het kabinet de wens op tafel hebben gelegd om daar toch wat meer te intensiveren.
De overheidsfinanciën dat is een ander verhaal. Een zeer ingewikkeld en belangrijk verhaal. Afspraken daarover gemaakt in het regeeraccoord waren gelukkig zeer helder. Zo helder dat gelijk met de start van het nieuwe kabinet we nieuwe spelregels met elkaar konden afspreken waar iedereen ook enthousiast zijn handtekening onder gezet heeft. En die spelregel luidde dat we één keer in het jaar en dat is toevallig deze maand de kaders vaststellen voor de begroting 97 voor zover het de uitgaven betreft. En dat we van de zomer nog kijken naar de lasten en het tekort en niet zoals daarvoor nog gewoon was 6 of 7 keer per jaar een rondje doen over de financiën en de problemen en de ombuigingen. Ik kan u verzekeren dat dat het besturen totaal lamslaat als je dat soort dingen niet meer doet. Maar dat betekent natuurlijk wel dat als je dan die kaderbrief behandeld zoals wij dat nu doen dat het echt even gaat over belangrijke vraagstukken en het niet eenvoudig is om daar uit te komen. U kent allemaal collega Gerrit Zalm een zeer goedlachse man maar wees op uw

hoede. Hoe harder hij lacht hoe meer u moet inleveren. En het lijkt een beetje op naar die dokter gaan en dat is ook zo'n aardige man die lacht ook zo en uiteindelijk komt hij tot de conclusie dat er een been af moet en een stuk van je arm en dan sta je buiten en dan vind jij het nog leuk ook. En dat is een beetje hoe Zalm nu met die kaderbrief met ons omgaat. Ik denk overigens dat we er wel uit zullen komen ondanks het feit en dan kom ik toch op een paar serieuze punten rond die kaderbrief dat er een paar zeer grote problemen zijn. Dat betreft in de eerste plaats de wens om volgend jaar als Nederland aan de EMU criteria te voldoen. Dat is echt van groot belang.
In de tweede plaats omdat we volgend jaar te maken hebben met een nogal lastige problematiek rond de premies van de sociale verzekeringen.
Maar in de derde plaats dat de heer Zalm ons nu een kaderbrief moet neerleggen die gebaseerd is op bepaalde prognoses ten aanzien van de economische groei waarvan we zeer onzeker zijn over de vraag of die prognoses zullen standhouden in de komende maanden al. Kijkt u alleen maar naar ontwikkelingen in Duitsland. En dat maakt het natuurlijk niet eenvoudig om daar weloverwogen in te ramen als ik het zo mag zeggen.
De Minister van Financiën legt ons een zeer behoudende kaderbrief voor en ja ik mag zeggen ik kijk even naar de collega's, ik mag zeggen dat dat toch in het hele kabinet wordt onderschreven dat dat verstandig is op dit moment die behoudende koers te varen.
Over de EMU gesproken er zijn toch... het is een woord dat voor veel mensen in de samenleving niet zo veel zegt. Een soort magische formule waar dat precies allemaal over gaat hoe moet je dat als burger nu allemaal weten. Ik zou toch met grote nadruk hier toch ook nog willen zeggen hoe verschrikkelijk belangrijk die EMU is. En eigenlijk om drie redenen.
De eerste is meer een algemene politieke reden. Nederland is altijd een voorstander geweest van die Europese samenwerking. Het zou heel slecht zijn als nou net Nederland met die enthousiasme voor die Europese gedachte daar niet aan mee zou kunnen doen.
De tweede reden is dat Nederland in zijn sterke banden die het heeft met Duitsland als het gaat om economie het heel slecht zou zijn als Duitsland er wel aan zou kunnen meedoen en Nederland niet.
Maar de belangrijkste reden is natuurlijk niet dat we in Europa mee kunnen doen maar het is natuurlijk ook de zelfstandige betekenis die een laag tekort en een lage schuldquota en al dat soort dingen voor onze eigen samenleving. Je zou kunnen zeggen dat de EMU in het Europees verband een nuttige functie vervult, het vervult het zeer zeker ook in ons nationale verband. Er staat dus veel op het spel om te proberen die EMU criteria te halen.
Ik ben daar overigens optimistisch over want als je kijkt in de afgelopen 5 jaar begint eigenlijk in het laatste twee jaar van het vorige kabinet en overlopend in dit kabinet via het regeeraccoord hoe wij ook op Europees niveau gescoord hebben dan is dat beslist niet slecht. Een verklaring van de economische groei doet Nederland het beter dan het gemiddelde van de Unielanden. Op het terrein van het tekort doen we het beter en op het terrein van het creëren van werkgelegenheid doen we het beter.
Dus dat geeft de burger moed. Zij het dat de burger terecht van ons dan verwacht is dat we streng in de leer blijven en ik verzeker u dat wij van plan zijn dat te gaan doen.
Dan nog iets over dat punt van die verantwoordelijkheden. Natuurlijk is het

van groot belang dat in het regeeraccoord en het beleid dat je voert je allerlei concrete vraagstukken waar je voor staat goed weet op te lossen. Maar het is denk ik van nog groter belang is dat je in bepaalde maatschappelijke systemen die je hebt waarvan je vindt dat de systematiek niet goed werkt is dat je probeert tot verandering in het systeem te komen. En dat heeft vaak te maken met verantwoordelijksgebeden bijvoorbeeld tussen de burger en het collectief. En ik zelf denk dat het meest belangrijke in het regeeraccoord is de systeemwijzigingen die zijn afgesproken. Die zeer moeilijk waren om af te spreken. Ik denk hier met name aan het volksgezondheidsdossier en ik denk met name aan de sociale zekerheid en de W.A.O. Ik heb echt heel veel bewondering gehad niet alleen voor Frits Bolkestein maar ook voor Hans van Mierlo en Wim Kok dat ze op die onderwerpen tot bepaalde afspraken in het regeeraccoord zijn gekomen. Maar afspraken op papier in het regeeraccoord en dat vertaald in uiteindelijk aanvaard beleid in het parlement dat kan soms een hele lange weg zijn. We zijn zo op het terrein van de volksgezondheid een lange weg te gaan als het gaat om het invoeren van een eigen bijdrage met alles wat daarmee annex is. We zijn op het terrein van de sociale zekerheid, WW, ziektewet en nu de WAO ook een lange weg gegaan. Ik kan u meedelen dat vandaag het kabinet eruit gekomen is ten aanzien van de WAO definitief standpunt heeft kunnen bepalen. Dat standpunt zal vandaag of anders maandag in de vorm van een brief naar de Tweede Kamer gaan. Gevolgd door het wetsvoorstel. En het is niet mijn gewoonte om nou door eigen collega's in het zonnetje te zetten maar in dit geval mag ik best collega Robin Linschoten noemen want het was een gigantische klus en die heeft hij toch uiteindelijk voor elkaar weten te krijgen. (applaus).
Die systeemwijzigingen hebben dus te maken met veranderingen in verantwoordelijkheden, bevoegdheden, competenties. We proberen dat ook in de overheid zelf te doen. Ik denk hier aan de zelfstandige bestuursorganen en meer helderheid over ministeriële verantwoordelijkheid. Ik zie hier terecht de heer Koning naar mij kijken want de Rekenkamer wijst daar ook zo vaak op. Dat zijn echt belangrijke onderwerpen. Is dat ook de overheid zelf helder is ook ten opzichte van het maatschappelijk middenveld bijvoorbeeld. Wie doet wat, wie is waarvoor verantwoordelijk, wie heeft welke bevoegdheid. En in dat kader zou ik toch nog eens een wens willen uitspreken over een zaak waarover ik mij vandaag toch over opgewonden heb.
Ik heb u net gemeld dat wij waarschijnlijk over het meest politieke en dus het meest moeilijke onderdeel van het regeeraccoord de volksgezondheid en het invoeren van een eigen bijdrage daarin een accoord hadden in het kabinet en daarover hebben we een standpunt naar de Kamer toegestuurd. Over dat accoord is zeer uitvoerig contact geweest met de zorgverzekeraars in Nederland. Dat moest ook omdat het kabinet pas tot die beslissing kon komen als alles ten aanzien van die zorgverzekeraars goed was afgesproken. Wie schetst mijn verbazing dat wij vandaag kennis nemen van een brief van de zorgverzekeraars ook direct in afschrift gestuurd aan de Tweede Kamer waarin een aantal opmerkingen voorkomen die eigenlijk zeggen ja we hebben die afspraak wel gemaakt maar eigenlijk zien we het niet zitten. Op dit onderdeel vinden we dat u dat en dat anders moet doen en op dat onderdeel vinden wij dat u dat moet doen. Nou ik heb er al twijfels over of dat in een echte behoorlijke verantwoordelijkheidsdeling tussen de politiek en het klimaat van de politiek en de zorgverzekeraars thuis hoort. Het wordt wat mij betreft nog

een slagje ingewikkelder als dan de brief ondertekend is door iemand die gelijkertijd lid is van de Eerste Kamer. En dat vind ik niet juist en ik zeg dat omdat dit politiek gesproken van groot belang is gezien het grote belang van het onderwerp zelf. En dat heeft natuurlijk ook iets te maken met verantwoordelijkheidsverdeling.
Dames en heren ik zou nog een paar kleine opmerkingen tot slot willen maken. Wie de kranten zo af en toe openslaat komt heel vaak het woord tweedeling tegen. Het is de tweedeling in de samenleving. Nu is dat begonnen bij Den Uyl en dat zou dan toen gaan om de tweedeling van arm en rijk. Dat was de voorspelling die indertijd toen was gedaan die gelukkig nooit gerealiseerd is geworden. Maar je hoort hem vaak in termen van links en rechts. Alsof dat zo duidelijk is. Of in termen van progressief en conservatief, alsof dat zo duidelijk is. Ik geloof niet zo erg in dat soort zwart/wit situaties. Met name als het gaat om de discussie meer markt of meer overheid. Het gaat niet meer om de vraag of taart de markt is of de overheid. Het gaat zo vaak om de minvormen. Of die niet in bepaalde systemen, neem de sociale zekerheid, meer elementen in zou moeten brengen, die je marktelementen zou kunnen noemen, en andersom.....

..... EINDE BAND .....

VERVOLG TOESPRAAK H.F. DIJKSTAL

Ik vind het zinvoller om met elkaar per taak per beleidsterrein na te gaan hoe gaan we die verantwoordelijkheden verdelen, hoe gaan we die elementen van meer markt of meer overheid nu concreet invullen. En zo moet het natuurlijk ook omdat de samenleving zo langzamerhand veel te gecompliceerd geworden is omdat in zo'n zwart/wit stramien onder te brengen.
Voorzitter ik wilde zo langzamerhand afsluiten en ik wilde dat doen ja eigenlijk een beetje aansluitend op woorden die u gebruikt heeft want u zei in uw aanleiding daarnet dat u zo blij was over het liberale beleid van dit kabinet. Ik geloof dat ook de heer Bolkestein dat in het verleden ook wel eens zo gezegd heeft.
Nu heeft van de week de heer Wallage van de PvdA redelijk goed getimed ook naar dit congres toe verklaard dat hij zo blij was over het hoge sociale democratische gehalte van het kabinetsbeleid. U begrijpt dat dat voor ons leden van het kabinet een moment van grote verwarring is want hoe moeten wij dat nu verstaan. Nou denk ik dat het zo is dat als Frits Bolkestein of de heer Hoekzema zegt het kabinet heeft veel liberaal beleid dat dat een beetje synoniem is voor wat we dan te goed vinden. Ik mag dan toch wel aannemen dat liberaal beleid synoniem is dan wat liberalen goedvinden. Dan is er geen reden aan te nemen dat als sociaal-democraten het sociaal-democratisch vinden en voor hun dat ook synoniem aan goed is ja dat er dan eens even gepaste trots bij het kabinet mag zijn dat toch van twee kanten.....
Dames en heren ik wilde afsluiten met eigenlijk u te bedanken. U weet allemaal, sommigen we kennen elkaar al wat langer dat geldt ook voor een aantal bewindslieden Joris, Erica, Annemarie, Jozias. We kennen elkaar al zo lang. En ja wij zijn op een gegeven moment tot dit hoge ambt geroepen maar u moet zich realiseren dat wij daar ook allemaal niet zo echt voor gestudeerd hadden. We deden dat ook even voor de eerste keer
nietwaar. En dan ben je toch uiteindelijk, niet in politieke zin maar gewoon in de intermenselijke verhoudingen zoals dat zo mooi heet ben je toch een beetje afhankelijk van het nest waar je vandaan komt.
Ik wil namens hen en namens mijzelf u hartelijk danken voor de steun die wij zo vaak van u mochten ervaren. Ga zo door. Dank u wel. (applaus).

Voorzitter.
Ja meneer de minister als het inderdaad zo is dat dit een kabinet is die toch vele kleuren uitstraalt dan is het toch een bijzonder kabinet en dat is het.
Dames en heren er zijn nog twee kleine puntjes die wij nog even moeten behandelen. Maar wij hebben het lichte vermoeden dat dat buitengewoon snel afgehandeld kan worden. En het gaat er namelijk om dat er schriftelijke vragen zijn ingediend. Dat is gebeurd. Wij moeten in feite nog komen op de verkiezing van vijf leden van het hoofdbestuur. En dan gaat het om de ondervoorzitter de heer Rolf Haafkens. Het gaat om de algemeen secretaris de heer ir A.J. Korff. En penningmeester de heer jonkheer R.G.P. Sandberg tot Essenburg. Secretaris voor de organisatie de heer mr drs J.C. van Baalen en de secretaris van de organisatie de heer drs M. Rutte.
Er zijn geen medekandidaten noemen we dat tegenwoordig gesteld. En ik kan dan ook de heren van harte gelukwensen met hun benoeming. En met deze benoeming heeft u ook al het vorige agendapunt geapplaudisseerd want het

moest namelijk zo zijn dat ik ook nog zou moeten afspreken met u dat het hoofdbestuur niet uit meer dan 11 leden mag bestaan. Nou dat heeft u bij deze ook gedaan.
Van harte dank en dat is dus bij deze ook besloten.
Vervolgens hebben we nog iets nieuws. Een partij moet steeds iets nieuws bedenken en met name kijken we ook wel eens naar de marktsector meneer de minister en dat is het volgende.
In het najaar van vorig jaar heeft de VVD zoals u weet een ledenwerfactie gehouden en met resultaat. In de actieperiode werden ongeveer 4000 mensen van de VVD lid. Mede daardoor kon de VVD haar ledenaantal dat door vergrijzing afkalft in 1995 op peil houden. En werd het bestand bovendien aanzienlijk verjongd. Onderdeel van de actie vormde een wedstrijd voor de afdelingen. En de afdelingen en onderafdelingen werden daartoe ingedeeld in drie categorieën naar aantallen leden per 30 september 1995. De afdeling die in de actieperiode in zijn categorie de meeste ledenwinst realiseerde kon rekenen op een bijdrage van het hoofdbestuur en dat is al zo arm. Deze prijs bestaat uit een ledenwerftrofee. Een bedrag van 500 gulden om de verkiezingskas te spekken en een dag Den Haag voor de leden van de winnende afdeling.
Het doet mij natuurlijk als voorzitter veel plezier om deze prijzen te mogen uitreiken. Maar niet natuurlijk nadat ik alle andere afdelingen heb bedankt voor hun grote inzet tijdens deze wervingsperiode. Maar er kunnen maar drie winnaars in deze situatie zijn.
In de categorie afdelingen tot 50 leden is de prijs gewonnen door de afdeling Mierlo. 15 Leden winst. (applaus)
In de categorie 50 tot 100 leden werd de prijs gewonnen door de afdeling Wijchen met maar liefst 27 leden winst. (applaus)
En dan vervolgens nog in de categorie 100 leden en meer werd de prijs gewonnen door de afdeling Amsterdam-Zuid. Met in dit tijdsgewricht het respectabele aantal van 31 leden.
Allen van harte gefeliciteerd en u krijgt met name de geldprijs op uw giro.

---------- PRIJSUITREIKING ----------

En dan vervolgens dames en heren ik had het al gezegd dat we toch ook nog een wat onderhoudend element tegenwoordig bij onze bijeenkomsten zijn. Ik vraag kort uw aandacht voor de voorzitter van de kamercentrale Leiden de heer Erik Mackay die één kort intermezzo bij u zal introduceren.

De heer Mackay.
Meneer de voorzitter, dames en heren, wij vergaderen thans in Noordwijkerhout. En Noordwijkerhout behoort tot het gebied van de kamercentrale Leiden maar dat was u ongetwijfeld niet ontgaan. En ik moet ook zeggen dat ondanks de enorme afstand die u heeft afgelegd dat u toch hier in grote getale aanwezig bent en dat doet mij deugd.
Maar dat feit dat u hier vergadert in onze kamercentrale willen wij niet onopgemerkt voorbij laten gaan. U gaat straks serieus praten over de drugs maar ik denk dat het toch eerst aardig is om wat luchtigjes het thema magie en politiek aan de orde te stellen.
Hoe kan de magie helpen om de problemen in de politiek op te lossen. Één en ander zal vanavond duidelijk gemaakt worden door ons oud-bestuurslid Brecht

de Vries die van zijn aanvankelijke hobby zijn professie heeft gemaakt. Brecht de Vries dames en heren. (applaus)

De heer de Vries.
Zo goedenavond dames en heren. Het verband tussen goochelen en politiek dat is heel grappig want net kwam de heer Dijkstal naar mij toe in de wandelgangen en die zei goochelen kan iedereen dat eigenlijk leren. Nou ik zal u erop antwoorden meneer Dijkstal, ja. En ik begrijp best de achtergrond van uw vraag want als u 6000 politieagenten te voorschijn moet goochelen dan kunt u best wat trucs gebruiken. Ik kom daar straks op terug en dan ga ik u een spoedcursus goochelen geven. Afgesproken oké.
Dan zal ik u nu iets laten zien waarvan ik zeker weet dat u daar de ballen van zult snappen. Het is echt een spectaculaire truc. Met name het begin van deze truc is buitengewoon spectaculair Daar snapt u als VVD-er de ballen van. Want als ik aan de gele bal trek gaat hij heel langzaam omhoog en dan komt de zwarte bal die komt dan omhoog. Is dat leuk. Maar het wordt nog veel leuker want als ik die gele bal weer heel langzaam laat zakken dan ziet u dat die zwarte bal weer omlaag komt. Ja dat is leuk maar het wordt nog veel leuker want kijk als ik aan die groene bal trekt komt die zwarte omhoog en dat is gek dames en heren want die groene bal zit namelijk vast aan die rode bal en dat kan weer niet want die rode bal zit natuurlijk vast aan die gele bal. En dat is gek want ik heb u verteld dat die gele bal vastzit aan die zwarte bal. Maar ook die zwarte bal dames en heren die zit weer vast aan die rode bal. Al die ballen zitten aan elkaar vast. En nu het wonder. Het wonder dames en heren is het zijn gewoon twee losse stokjes.

..... BAND WORDT ONDERBROKEN, **NU VOLGT EEN DISCUSSIE OVER HET DRUGSBELEID ONDER LEIDING VAN WILLEM BEMBOOM** .....
De heer Bemboom.
Ik leg even mijn handmicrofoon neer. Ik wil u graag een eerste vraag stellen. Meneer Korthals hoe groot is het drugsprobleem in Nederland. Hoeveel mensen maken er wel eens gebruik van drugs. Hard en soft.

De heer Korthals.
Ja daar moet dus een onderscheid in maken. Volgens de officiële getallen is harddrugs ongeveer 25.000 en softdrugs ja mijn schatting is ongeveer 750.000 maar het hangt een beetje van hoe je het gebruik definieert.

De heer Bemboom.
Ja softdrugs 750.000. Meneer Walburg op welk getal komt u uit.

De heer Walburg.
Die 25.000 mensen die verslaafd zijn aan harddrugs dat klopt wel. Dat is een langzaam maar zeker afnemend aantal mensen. Als het gaat om softdrugs is het misschien beter om het uit te drukken in termen van hoeveelheid mensen die dagelijks gebruiken versus het aantal mensen wat wel eens experimenteert. Als je kijkt naar het aantal mensen wat wel eens experimenteert met softdrugs dan kom je op behoorlijk hoge percentages uit dat is ongeveer 50% van de

jongeren. We meten dat jaarlijks in Amsterdam en omgeving en uit de recente enquêtes blijkt dat ongeveer 40 a 42% wel eens .... heeft gebruikt maar dat het aantal mensen dat regelmatig gebruikt eigenlijk heel klein is. Dat is maar 2 à 3% van het totaal van de jeugd.

De heer Bemboom.
Conclusie er wordt veel geëxperimenteerd.

De heer Walburg.
Ja dat kunnen we zo zeggen.

De heer Bemboom.
Heeft u nog cijfermateriaal meneer Van Dijk waarvan u zegt dat hebben we nog niet eerder gehoord.

De heer van Dijk.
Ik denk dat je volgens de huidige definities van wat een drug is ook volgens de officiële Amerikaanse definitie nicotineverslaafden onder zou moeten rekenen dan hebben we het over een nog grotere groep in Nederland.

De heer Bemboom.
Ja dan kunnen we er nog wel een paar miljoen bijdoen vanzelfsprekend.
Meneer Korthals heeft u wel eens een joint gerookt.

De heer Korthals.
Volgens de definitie van de heer Van Dijk dus wel maar in de oude definitie niet.

De heer Bemboom.
Nooit de behoefte gehad.

De heer Korthals.
Nee nooit de behoefte gehad. Ik ben niet wat dat betreft zo experimenteel. Ik ben matig saai mens.

De heer Bemboom.
Dus is dezelfde vraag voor de heer Walburg, bent u ook zo matig en saai.

De heer Walburg.
Nou God ik ben wel matig maar ik heb wel eens een joint gerookt ja.

De heer Bemboom.
Ja maar dat is ook in dat experimenteel verhaal blijven hangen. Heeft u ook geïnhaleerd.

De heer Walburg.
Ja ik heb ook geïnhaleerd.

Bemboom.
Oh dus u wijkt af van de Amerikaanse president in dat geval.

Walburg.
In dat opzicht wel ja.

Bemboom.
Ja ja want dat moet je toch niet geloven als iemand dat zegt.
Meneer van Dijk dezelfde vraag voor u.

Van Dijk.
Geen nicotine, nooit.

Bemboom.
En anderszins wel eens. Minder schadelijk en vond u dat prettig was dat een ervaring waarvan u zei nou jongens dat is toch een hele belevenis.

Van Dijk.
Ik ben geen dagelijkse gebruiker geworden.

Bemboom.
Nee dat klopt. Ja overal waar je komt en waar je gaat vooral op schoolpleinen etc. Het zit hem vooral in die jeugd hè. Nou we hebben dus nu gezien in dat debat het is net in de zaalvraag al kort aan de orde geweest dat hele verhaal van die normen van die 30 naar die 5 gram in die verkoop.
Hoe kijkt u daaraan meneer Walburg vindt u dat een verstandige maatregel omdat nu eens te limiteren om een goed punt te maken tegenover het buitenland.

Walburg.
Ach we moeten maar eens kijken hoe het uitpakt. Het zou in de grensstreek positief kunnen uitpakken in de zin van dat mensen met minder softdrugs de grens overgaan. Het kan net zo goed negatief uitpakken in de zin dat mensen dus verplicht zijn om als hun voorraadje toch mee willen nemen dan langs 5 of 6 coffeeshops te gaan en dan wordt het verdomd lastig.

Bemboom.
Ja meneer Van Dijk denkt u daar ook zo over.

Van Dijk.
Als het bij een papieren geste blijft dan vrees ik dat we vreselijk door de mand vallen. Dat zullen de buitenlandse journalisten onmiddellijk observeren. Dus dan hadden we er beter niet aan kunnen beginnen. Maar als we het echt gaan handhaven dan denk ik dat het een voor de hand liggende correctie is op een uit de hand gelopen vorm van gedogen.

Bemboom.
Meneer Korthals een voor de hand liggende correctie zegt meneer Van Dijk maar we weten nu al van korpsbeheerders en korpschefs niet te handhaven. We hebben wel wat anders te doen.

Korthals.
Nou dat is één korpsbeheerder die zich in deze bewoording heeft uitgelaten. Dat heeft hij overigens later enigszins teruggetrokken. Als we normen stellen in Nederland dan is het de bedoeling dat die ook worden gehandhaafd. En wij hebben overigens internationaal de verplichting om de schadelijke gevolgen van ons Nederlands drugsbeleid niet te exporteren naar het buitenland. Dus op zich zelf is het niet gek dat wij wat dat betreft ook aanpassingen doen aan wat in het buitenland gaande is. En die normen zullen dan ook gehandhaafd moeten worden.

Bemboom.
Maar we hebben het en dat ging ook tijdens het debat, en dat hebben we ook allemaal gezien en gehoord, veel over het coffeeshopprobleem. Over harddrugs komen we straks nog even verder te spreken. Voordeurproblematiek ja want daar wordt getolereerd en gedoogd in het land. Aan de achterdeur ja dat mag officieel eigenlijk niet maar dat gebeurd vanzelfsprekend ook. Dan hebben we het over coffeeshops het heden het huidige. Meneer Walburg u heeft vanochtend boodschappen gedaan in Amsterdam. Kunt u eens uitleggen waar u geweest bent en wat u gekocht heeft.

Walburg.
Ja ik ben vanmiddag bij de conscience dreams geweest een winkel in Amsterdam waar er meerdere van zijn. En ik heb het speciaal gedaan omdat dat eigenlijk de trend van de toekomst is en ik denk dat het belangrijk is om zeker voor een politieke partij om te beseffen dat dat de toekomstige proporties van het drugsprobleem is. De proporties van het drugsprobleem in de toekomst heeft niet zoveel meer te maken met heroïne want dat is niet zo populair meer. Het aantal jongere mensen dat heroïne gebruikt is vrij beperkt dus het is een kwestie hoe je dat maatschappelijk zo netjes mogelijk opruimt anders dan dat het nog een grotere maatschappelijke bedreiging lijkt te vormen.

Bemboom.
Dus het zit hem vooral in die softsfeer om het zo maar te noemen. Dus dit is die conscience dreamshow.

Walburg.
Nou ik heb eerst dus een kwartiertje gekeken naar het soort mensen wat daar rondloopt en ik kon eigenlijk het soort mensen niet onderscheiden van wat ik over het algemeen bij Albert Heijn aantref.

Bemboom.
Dus als mensen hier in de zaal onder anderen.

Walburg.
Ik heb 5 pagina's vol produkten met geestesbeïnvloedende en verruimende produkten en om een beetje een indruk te geven.

Bemboom.
Kunt u eens een paar dingen eruit pikken.

Walburg.
Ik heb hier paddestoelen die een behoorlijke kick geven die vergelijkbaar is met LSD. Ik heb XTC, een kruidenachtige een ecosoort-XTC die ook een behoorlijke impact heeft. Ik heb pillen waarvan de leverancier mij zei als je daar er twee van neemt dan gaat u knap stuiteren.

Bemboom.
U heeft het niet gedaan mag ik hopen. Laten we een rustige avond houden ja.

Walburg.
Ik heb en dat ga ik wel doen een lovebomb. U kunt zich ongeveer voorstellen wat dat .....

Bemboom.
Ja.., nee geen idee legt u dat eens uit.

Walburg.
Marihuana, geactiveerd. Dus u ziet eigenlijk dat voor alle harddrugs er langzaam maar zeker een equivalent is gekomen in de vorm van softdrugs. Dus als je geactiveerd wil worden dan neem je tegenwoordig geen amfetaminen meer of cocaïne nog wel een beetje maar je neemt guarane of een ander drug. Als je je geest wilt beïnvloeden als je een andere werkelijkheid wilt zien dan neem je geen XTC dat kan ook maar je kunt het ook wat veiliger nemen door dit soort die trouwens het zijn ook nog ecodrugs ze zijn door een speciale stam uit Zuid-Amerika zijn ze op biologische dynamische manier gekweekt.

Bemboom.
Ja ja het is de Max Havelaar van de drugs. Oh dat is interessant.

Walburg.
Het belangwekkende vond ik het was er hartstikke druk. Ik heb er een kwartier gestaan het was stampend vol. Er liep een redelijke doorsnee van de Nederlandse bevolking liep daar binnen. En dat kleine beetje wat ik u laat zien heeft mij wel 153 gulden, ik zal dat straks nog even verrekenen met de penningmeester, dit kan een historisch congres worden door dan verder hiervan gebruik te maken.

Bemboom.
Maar is het verslavend is het gevaarlijk want dit is dus de nieuwe ontwikkeling.

Walburg.
Nou dat is nu dus het probleem. Het dient zich erg onschadelijk aan maar we weten er eigenlijk heel weinig van. En dat is ook het probleem met XTC als je kijkt naar de pure XTC dan lijkt dat betrekkelijk onschuldig maar we weten eigenlijk over het algemeen en dat is dan het negatieve aspect van ons beleid om dit soort drugs te verbieden. Het leidt er dus toe dat mensen gaan knoeien. Dat mensen proberen financieel voordeel te halen door geen XTC te verkopen maar heel iets anders.

Bemboom.
En dat valt toch onder de opiumwet neem ik aan.

Walburg
Dit is niet bij te houden voor justitie. Als je 5 pagina's over 25 items dan heb je zo'n 150 produkten heb je nou dat is voor geen laboratorium bij te houden.

Bemboom.
Maar nu luistert u naar het drugsdebat, u leest de drugsnota wat denkt u dan met deze kennis.

Walburg.
Nee dan besef ik dat de werkelijke problemen niet met zo'n drugsnota worden aangepakt. En het is goed dat het heroïneprobleem in zijn overlastvorm en in zijn sneue vorm voor die resterende 20.000 verslaafden een beetje worden opgelost via justitiemaatregelen en via de verstrekking van heroïne aan een kleine groep. Maar het probleem zoals het zich in de toekomst aandient is daarmee niet opgelost en u moet zich beseffen dat de helft van uw kinderen wel dus eens experimenteert met cannabis. En daar ik bedoel daar moet je dus eigenlijk beleid op voeren dat is de maatschappelijke vraag. We gaan dus ik heb bijvoorbeeld ook en dat verrast mij om te vinden drugs gevonden die dan de katers en de negatieve gevolgen van het gebruik van coke tegengaan. Dus je ziet al dat die groep zich zelf begint te herstellen en te genezen en je komt aardig in de buurt van een soort chemische regulatie van gedrag dat is een beetje zwaar aangezet. En wat ze doen is natuurlijk weinig anders als wat volwassenen doen met hun anti-depressiva, Prozac en meer middelen. Men ziet dat natuurlijk. Het staat er dus niet los van. Het is een maatschappelijk verschijnsel.

Bemboom.
Dit verontrust u.

Walburg.
Het verontrust mij niet echt omdat het er op lijkt dat mensen er op een verantwoorde manier mee omgaan. Maar het verontrust mij wel dat wij dat denken op te lossen door het te verbieden en dan maar hopen dat dat op lange termijn tot het beste effect leidt. En daar heb ik mijn twijfels bij.

Bemboom.
Dat begrijp ik. Meneer Van Dijk u doet aan beleidsplanning op justitie. Ik zie hier 5 pagina's met het meest prachtige exotische namen maar daar zit dus meer achter. Dat houdt u met uw planning met uw afdeling natuurlijk ook nooit van uw leven bij.

Van Dijk.
U weet dat de lijsten die onder de opiumwet vallen wel voortdurend aangepast worden er zit veel beweging in.

Bemboom.
Maar wat vindt u van dit.

Van Dijk.
Ik denk dat het feit dat er nu kritische consumenten ontstaan dat is zelf een goede ontwikkeling dat het voor de overheid dan ook verder een gebied is waar ook niet geïntimideerd hoeft te worden maar ik ben het niet eens met de stelling dat er eigenlijk niet zo'n groot drugsprobleem is omdat maar een kleine groep zielige gevallen.....

Walburg.
Nee dat zeg ik niet....

Van Dijk.
Ik denk namelijk dat het maatschappelijke probleem niet zo zeer alleen maar de medische situatie van de betrokkenen maar de overlast ten gevolge van die harde kernen van harddrugsverslaafden die heroïne gebruiken maar ook in grote mate cocaïne dat dat een levensgroot probleem is vooral in de grote steden in het westen van het land maar ook wel in de grensgebieden waar er dus ook harddrugsgebruikers uit andere Europese landen komen. En dat dat een probleem is waar de overheid niet voor opzij kan gaan. Dus ik vind dit eigenlijk een probleem in de marge. Dat is ook niet het onderwerp van de drugsnota en ook niet van het drugsdebat wat op dit ogenblik in Den Haag gevoerd wordt.

Bemboom.
Maar zeggen we dan toch te gelijkertijd niet met u meneer Walburg dat je continue achter de feite aanholt. Wij hebben het nu over 5 gram hasj bij voor- en achterdeur. Terwijl dit dan de toekomst schijnt te zijn waar het gemiddelde Nederlandse publiek al op afkomt.

Walburg.
Als die spullen inderdaad niet bijzonder schadelijk zijn dan...

Bemboom.
Dat is nog maar de vraag begrijp ik.

Walburg.
Er komen ook voortdurend ander boterhambeleg komt er in de handel daar houdt de overheid zich ook niet mee bezig.

Bemboom.
Goed maar dit zijn echt geen cholesterolverlagende yoghurts ik bedoel het zijn echt iets heel anders. Het is maar de vraag natuurlijk of het verslavend is ja of nee het is niet onderzocht.
Meneer Korthals vindt u niet dat u eigenlijk als Kamerlid volstrekt achter de feiten aanholt in een enorm tempo.

Korthals.
Wat de heer van Dijk zegt we hebben met problemen over heroïne en cocaïne te maken die overal criminaliteit veroorzaken en we krijgen er nieuwe problemen bij. Dat is op zich zelf waar. En een van de uitgangspunten in het beleid is altijd een scheiding te maken tussen softdrugs en harddrugs en als je

dit soort zaken ziet dan is het zo langzamerhand volstrekt onduidelijk of die scheiding nog wel gerechtvaardigd is.

Bemboom.
Maar nu heel concreet wat vindt u nu van hoe het ook heten mag zo'n dreamshop in Amsterdam die van alles en nog wat verkoopt dat er nu weer net tussendoor fietst. Wat vindt u daarvan.

Korthals.
Ja dat is dus een hele ernstige ontwikkeling dat iedereen weer probeert iets nieuws te vinden en dat we voortdurend moeten definiëren waar het nu onder gaat vallen en vandaar dat ik er ook een groot voorstander van ben voor het gehele beleid wat in de afgelopen 25 jaar gevoerd hebben is grondig te evalueren. Merkwaardig is dat dat eigenlijk wetenschappelijk nog niet zo geweldig gedaan is.

Bemboom.
Maar we hebben toch net een drugsdebat gehad er is toch een nota geschreven. Ik dacht dat we nu toch even de zaken op een rij hadden en wisten wat we gaan doen.

Korthals.
Dat wil zeggen dat we nu een beleid hebben geformuleerd wat praktisch uitvoerbaar is voor de komende jaren en er is in ieder geval door de VVD bijgezegd dat wij noodzakelijk vinden om voortdurend de ontwikkeling te evalueren en wetenschappelijk te onderzoeken op basis waarvan we nieuw beleid kunnen formuleren want ik ben er van overtuigd dat het einde nog niet in zicht is.

Bemboom.
Maar dat lijkt mij een typisch politiek verhaal want als ik als Nederlands burger om mij heen kijk dan hoor ik deze volzinnen aan en zie tegelijkertijd dat er allerlei regels en wetten worden uitgevaardigd met de volgende dag gedoogbeleid en tolerantie. Dat kan ik dus aan een Amerikaan, als ik daar ben, volstrekt niet uitleggen.

Korthals.
Nee ik ook niet vandaar dat de VVD ervoor gekozen heeft om in ieder geval het gedoogbeleid wat er tot dus ver is gevoerd in ieder geval in te perken en niet verder te verbreden waar ook nog voorstanders voor waren in de Tweede Kamer ik noem maar PvdA en D66. En dat hebben we dus beperkt gehouden en met als uitgangspunt te kiezen voor een gezamenlijke Europese samenwerking op het gebied van de bestrijding van de drugs.

Bemboom.
Nu heel concreet bezitsnorm, nu 30 gram we hebben het nog steeds over softdrugs dames en heren dat zou dan wat lager moeten zijn want 30 gram in een zak daar moet op zijn minst toch iemand zijn die in de handel wil. Waar moet u dan naar toe.

Korthals.
Bij het debat heeft de VVD gevraagd of de regering wil nagaan of er een nieuwe bezitsnorm moet komen die in overeenstemming is met datgene wat in de ons omringende landen geldt bijvoorbeeld in Duitsland heb je geloof ik variërend tussen de 6 en 10 gram. En daar zal dus een norm uit moeten komen. En waarom willen we dat omdat de verkoopnorm in coffeeshops nu is teruggebracht van 30 gram naar 5 gram. Maar wil je de mensen werkelijk kunnen pakken dan is het natuurlijk nog makkelijker als je ook een lagere bezitsnorm hebt.

Bemboom.
Zou dat werken in de Europese praktijk verwacht u meneer Van Dijk.

Van Dijk.
Het is heel goed denkbaar dat de ontwikkelingen in Duitsland inderdaad doorzetten en dat men daar langzaam maar zeker een soort Nederlands beleid gaan voeren...

Bemboom.
Maar gaan we dat in Griekenland en Frankrijk ook merken dan.

Van Dijk.
Ik denk dat Denemarken in feite ook al onze kant op gaat. Ik heb net begrepen dat ook in Oost-Europa bepaalde landen een duidelijk verschil gaan maken tussen softdrugs en harddrugs. In Engeland bestaat de facto in de grote steden ook al zo'n soort beleid. Dus we staan wat dat betreft niet zo geïsoleerd als in Zuid-Europa wel eens wordt beweerd.

Bemboom.
Alle problemen, ik stap even van de softdrugs af, is ja dat zijn de ernstig verslaafden de probleemgevallen. De discussie is actueel. Verstrek heroïne onder toezicht aan die gevallen. Over hoeveel mensen hebben we het dan meneer Walburg.

Walburg.
Als je kijkt naar de totale groep mensen die in problemen zijn geraakt of die verslaafd zijn aan heroïne heb je het over zo'n 25.000 in Nederland. Als het gaat om de groep aan wie heroïne zou kunnen verstrekken dat is moeilijk te zeggen ik denk dat we die groep experimenterend moeten vaststellen in zijn omvang. Dus ik denk dat het heel goed is, je jekt je over een groep mensen die 15, 20, 25 jaar lang verslaafd zijn aan heroïne.

Bemboom.
Mensen van 40 misschien wel bijna 50 jaar oud.

Walburg.
De gemiddelde leeftijd is 36 en 2 jaar geleden was die gemiddelde leeftijd 34 dus je ziet inderdaad dat er heel weinig nieuwe aanwas bij is. Het aantal jonge mensen jonger dan 22 is marginaal is 1 of 2% per jaar. Dus het gaat om een langzaam maar zeker ouder wordende groep die steeds meer in de problemen

is psychiatrisch, lichamelijk, allerlei infectiestoornissen. En het is goed om vandaar uit die groep een kleine groep af te bakenen...

Bemboom.
Wat is klein noem eens een getal.

Walburg.
Nou om te beginnen in termen van het overheidsbeleid vind ik het helemaal niet zo gek om te beginnen met een paar honderd mensen.

Bemboom.
Een paar honderd mensen. Zijn dat ook mensen waar de maatschappij last van heeft. Er zitten hier burgemeesters in de zaal die kijken naar openbare orde en veiligheid.

Walburg.
Nou dat zijn de mensen die het soort last veroorzaken wat je onappetijtelijk zou kunnen noemen. Ze hangen rond. Ze zien er niet uit. Ze stelen een klein beetje. Ze worden iedere keer weer gepakt want het zijn natuurlijk geen mensen die in een conditie zijn om nu een stevige roof te zetten. Het is dat type overlast en ik denk dat deze mensen als patiënt moeten worden beschouwd. Ik denk dat deze mensen een chronisch verslavingsprobleem hebben. Ik denk dat het onzin is om nog te verwachten dat je vanuit deze groep belangrijke groepen wat je ook doet zou kunnen genezen in zin van abstenentie. Dus ik denk dat je je moet neerleggen bij het feit dat helaas tragisch genoeg ongeveer 20.000 mensen verloren zijn gegaan. Nou misschien is het aantal mensen wat feitelijk verloren is kleiner maar laten we zeggen de helft. En dat je daar heroïne aan verstrekt in de hoop dat ze daarmee nog een leven kunnen leiden wat nog een beetje kwaliteit heeft.

Bemboom.
En dat zou dan gebeuren in een ziekenhuisachtige omgeving.

Walburg.
Een medische verstrekking als behandelingsvorm. Zoals je ook aan diabetes suiker verstrekt.

Bemboom.
Ik zie meneer Korthals nee schudden.

Korthals.
Ja daar zitten heel wat problemen aan vast. In de eerste plaats herinner ik eraan dat er een groep Kamerleden is geweest met Zürich en Liverpool en ze waren nog niet terug in Nederland om te vertellen hoe goed het allemaal liep en toen werd het in Liverpool bijvoorbeeld gestopt omdat het niet zo succesvol was. We hebben gezien dat we een periode hebben gehad dat er methadonverstrekking is gekomen. Dat is nooit wetenschappelijk helemaal bekeken welke effecten dat heeft gehad. En de vraag is natuurlijk als je aan heroïne verstrekking begint of je dan niet de volgende vraag is cocaïneverstrekking of misschien andere vormen van harddrugs.

Bemboom.
Samengevat een slecht idee.

Korthals.
Nou er zijn veel twijfels bij mogelijk. En vandaar dat wij gezegd hebben als VVD-fractie we willen nu precies weten hoe je de groep gaat bepalen. Hoe lang het gaat duren. Wat er gebeurd als het experiment niet goed loopt alvorens wij überhaupt vinden dat wij eraan moeten beginnen. En de reden daarvoor is dat wij wel vinden dat heroïneverstrekking in individuele gevallen zou moeten plaatsvinden maar wat er nu in feite plaats gaat vinden is dat er systematisch aan een groep wordt verstrekt en daar zijn we bepaald minder voor geporteerd maar het denken houdt bij de VVD niet op zodat we het niet helemaal hebben afgehandeld.

Bemboom.
Wat vindt meneer Van Dijk van die bezwaren.

Van Dijk.
Wat op het ogenblik het risico is in Nederland is dat het verstrekken door sommige mensen gepropageerd wordt als het wondermiddel tegen die verslavingsproblematiek en dan zou het dus een alternatief worden voor de dwang- en drangachtige benadering die we op de willende verslaafden willen richten. En dat zou ik een hele slechte ontwikkeling vinden. Maar ga je dus eigenlijk zeggen dat je het hele probleem gaat oplossen door ook jonge mensen die verslaafd raken het onmiddellijk gratis aan te bieden via het medische circuit omdat dan de samenleving het minste last van ze heeft. Ik denk dat dat een te gemakkelijke weg is dat je dan je verantwoordelijkheid niet neemt jegens de jongere verslaafden die je er wel degelijk van af probeert te helpen. Die dreigt omdat je ziet dat in Zwitserland wat in veel opzichten een land is waar we best van willen aannemen dat die weldegelijk verstrekken om het een beetje bot te zeggen omdat de bankiers in Zürich nette straten willen en niet primair op medische grondslag. Daar is het wel degelijk een oplossing voor de openbare ordeproblemen in de grote steden van het nette Zwitserland. Dat vind ik dus de verkeerde grondslag voor het verstrekkingsbeleid en daar moeten we in Nederland dus wel duidelijke keuzes in maken dat we dat niet willen.

Bemboom.
Dat gevaar loop je in Nederland dan toch ook meneer Walburg dat mensen die verantwoordelijk zijn voor openbare orde, veiligheid, de aanblik van ...., toch ook dat als reden zullen aangrijpen om te zeggen jazeker doe maar.

Walburg.
Ach de motieven interesseren mij dan niet zo erg als het maar betekent dat een groep die langzaam maar zeker in een forse nood is geraakt als die maar gewoon via een medisch model op verantwoorde zorgvuldig geselecteerd te beginnen in kleine groepjes zorgvuldig te evalueren precies zoals het overheidsbeleid op dit moment voorgesteld wordt om op zo'n manier heroïne te verstrekken.

Bemboom.
Maar denkt u niet dat een ernstig verslaafde met allerlei problemen van dien die bijvoorbeeld in Antwerpen of Parijs woont als de bliksem maakt dat hij naar Nederland komt omdat hij net in die categorie valt en dus van zijn problemen af is. Zijn probleem is dat spul te krijgen.

Walburg.
Die krijgt het niet.

Korthals.
Dat hangt van de manier van verstrekking af. Als je het intramuraal doet heb je beter toezicht maar ... in die kliniek maar dat is de bedoeling helemaal niet. Er is nog een probleem namelijk het ethische probleem. Als je op een gegeven moment zegt het is zo uitzichtloos nu gaan we het verstrekken dan geef je ze in feite op en je moet nu eenmaal als samenleving je de vraag stellen of je daar naar toe wilt. Ik heb voldoende gehoord maar ongetwijfeld zal de heer Walburg dat nu tegenspreken dat er in feite voor iedereen nog een zekere mate van hoop is.

Bemboom.
Dus mensen niet afschrijven zegt u als VVD.

Korthals.
Maar dat is mijn benadering.

Bemboom.
Ja dat snap ik maar daar heeft u bezwaar tegen.

Walburg.
Nou ik heb bezwaar tegen de beredenering. Als of je de mensen zou opgeven. Ik denk dat als je mensen opgeeft als je ze maar blijft verbieden om en als je beseft dat ze chronisch verslaafd zijn. En als je ze blijft dwingen om in het illegale circuit hun heroïne te halen. Dan geef je de mensen meer op. Als je ze reguleert met heroïne en probeert ze via dagbestedingsactiviteiten misschien zelfs werk op normale manier te laten wonen dan denk ik dat je mensen minder opgeeft dan dat je zegt principieel is het onjuist en dit kan niet.

Bemboom.
Meneer Van Dijk nog aanvullend.

Van Dijk.
Nou ik ben vorige maand op bezoek geweest bij het Leger des Heils in Amsterdam dat een geweldige reputatie heeft voor het opvangen van de echt allertreurigste gevallen. Die hebben daar een zonnetje nu in de binnenstad waar ze mensen opvangen die aan het einde van hun leven zijn die aan aids leiden. De meisjes die daar ook zitten gaan toch af en toe naar buiten om geld te verdienen als prostituée en komen daar dan weer terug. Dat zijn nauwelijks meer levende wezens. Ook mensen van het Leger des Heils die ik daar sprak, ik weet niet of dat hun officiële standpunt is, maar de mensen die daar werkten zeiden wij zouden aan deze groep dolgraag heroïne verstrekken zodat ze niet

meer de straat op hoeven. En ik denk dat iedereen die daar een bezoek brengt zal vinden die dat daar ziet dat dat inderdaad om humanitaire redenen een absolute must is omdat te doen.

Korthals.
Nou dat is dan ook de reden als je inderdaad tot een beperkte groep zou kunnen komen dat wij het niet geheel hebben afgewezen maar ik wil er wel even op wijzen richting iedereen die denkt dat dit zal gaan gelden voor overlastbestrijding dat dit soort voorbeelden juist niet bijdragen aan overlast bestrijding omdat die mensen waar we het dan over hebben volstrekt niets met overlast te maken hebben.

Bemboom.
Ja volstrekt duidelijk. Zijn er vragen over de thema's die we tot nu toe besproken hebben in de zaal. Er staan verschillende zaalmicrofoons maakt u daar rustig gebruik van. Mevrouw helemaal achterin u bent de eerste.

Mevrouw Hoogendoorn.
Ja Yvonne Hoogendoorn. Ik heb een aantal jaren geleden in Elsevier gelezen waarin een groot artikel stond met allemaal reacties van mensen die gevraagd waren heeft u vroeger in de jaren 60 softdrugs gebruikt en hoe is dat verder met u afgelopen. Nou er kwamen een heleboel boze mensen die brieven schreven wij hebben softdrugs gebruikt we dachten dat het onschuldig was maar kijk wij zijn verslaafd geraakt. Ik zou toch eens willen weten in hoeverre er nu onderzoeken er naar gedaan zijn naar het gevolg van softdrugs gebruik vooral omdat 50% van de jongeren op scholen dan maar zo makkelijk aan softdrugs kan komen.

Bemboom.
Goed zorg voor verslaving in relatie tot softdrugs, Meneer Walburg.

Walburg.
Er is inderdaad te weinig onderzoek gedaan naar de lange termijn gevolgen van het gebruik van softdrugs. Het laat zich aanzien dat als het gaat om marihuana als je de stand van de wetenschap op dit moment overziet dat maar heel weinig mensen daarmee in de problemen komen. Je hebt het dan over 3 à 4% van de mensen die gaan gebruiken gebruikt dagelijks en ondervindt een aantal negatieve gevolgen. Dus er zijn negatieve consequenties aan verbonden maar het is behoorlijk beperkt.

Mevrouw Hoogendoorn.
Maar zou dat dan niet eens een reden zijn om daar dan naar toe te werken vooral als u zegt bij de jeugd moet je gaan beginnen met tegenmaatregelen omdat bijvoorbeeld gewoon absoluut alle gebruiker van drugs op school te verbieden ook het roken verbieden want buiten school kunnen ouders er misschien nog op letten. Maar op school heb je er helemaal geen kijk op. Ik heb in Wassenaar een buurmeisje gehad die ligt elke dag te hoesten in haar bed omdat er op school maar gerookt wordt op allerlei manieren en niet alleen maar sigaretten. En je hebt daar als moeder geen kijk op wat er op school allemaal gebeurd.

Walburg.
Ik ken dorpen waar het nog veel erger is mevrouw.

Mevrouw Hoogendoorn.
Ja maar daarom zou er aan gedacht moeten worden om gewoon een absoluut verbod voor roken en drugs op scholen in te stellen. Vroeger op school mocht ik ook niet roken.

Bemboom.
Dat is duidelijk. Dank u wel. Strak aanpakken geen gezeur. Gewoon verbieden sigaretten dan is de rest ook verboden.
Meneer Walburg werkt dat.

Walburg.
Het probleem van het gebruik van dit soort middelen in jeugdsubculturen is dat die subculturen zich onafhankelijk van beleid gedragen. Dus onafhankelijk van de maatregelen die je treft gebruiken ze toch. Als je kijkt naar Duitsland dat heeft een heel ander beleid ten aanzien van cannabis ten aanzien van Nederland. En toch zie je daar precies dezelfde aantallen jongeren cannabis gebruiken. Het is veel meer een onderdeel van de subcultuur dan wat ze zich aantrekken van officiële verboden of een officieel beleid. Dus het is heel lastig om met verboden dit te beïnvloeden.

Bemboom.
Meneer Van Dijk aanvullend.

Van Dijk.
Ik heb het in het begin al aangegeven er zijn delen in Noord-Amerika waar men op het ogenblik sigaretten als drugs behandeld en dus ook de verkoop daarvan sterk tegengaan op scholen wordt er überhaupt niet meer gerookt in grote delen van het land. En het leidt er inderdaad toe dat Amerikaanse jongeren minder vaak nicotineverslaafd raken dan Europese jongeren. Wij zijn daar nog veel te gemakkelijk mee en dat heeft verschrikkelijke ernstige consequenties voor de volksgezondheid. Dat wordt enorm onderschat en daar zijn we nou veel te laksistisch om het woord van Chirac te gebruiken ten aanzien van sigaretten zijn de Fransen, de Engelsen en de Nederlanders veel te slap vergeleken bij de Verenigde Staten.

Mevrouw Hoogendoorn.
Dat wilde ik graag van u horen dank u.

Bemboom.
Dank u wel voor uw vraag. Volgende vraag a.u.b.

De heer Staal.
Ja goedendag mijn naam is Jan Staal uit 's-Gravenzande. Ik heb een vraag. Er wordt toegestaan 5 gram per persoon in de verkoop dat men mee mag nemen naar buiten of mag oproken. Voor mijzelf ik zou het vrijlaten de hoeveelheid. Het is ieders eigen verantwoordelijkheid hoeveel hij of zij verbruikt. Maar mijn ergste punt is het telen van hennep is verboden. Dus u brengt het in het

criminele circuit door hennep...

Bemboom.
En uw vraag is dus..

Staal.
Waarom wel 5 gram toestaan om te verkopen maar waarom mag dat niet geteeld worden. Eventueel gereguleerd dat de overheid weet hoeveel er geteeld wordt door de branche.

Bemboom.
Nou dat is een bekende vraag denk ik. Meneer Van Dijk eerst.

Van Dijk.
Wij zijn er in Nederland toe overgegaan om de verkoop binnen zekere grenzen toe te laten omdat we niet willen wanneer jonge mensen gaan experimenteren met cannabis dat ze dan aangewezen zijn op verkopers op dealers die tegelijkertijd ook een heel pakket andere drugs verkopen en dus zoals op de campings gebeurd elders in Europa. Degene die aan studenten cannabis verkopen, verkopen ook cocaïne, verkopen ook LSD. Dat hebben wij in Nederland voorkomen door het systeem van de coffeeshops en dat is gelukt. En dat is denk ik een van de sterke punten van het Nederlandse drugsbeleid. Dat moeten we dus ook vasthouden. Dat betekent niet dat we dan geen andere problemen hebben. We hebben inderdaad de teelt, de produktie van de drugs die gedogen we niet. Laat staan dat we die gaan legaliseren. En dat is ook gezien internationale verplichtingen. En dat zijn niet eens verdragen die we kunnen opzeggen maar dat is inmiddels een onderdeel van het recht van de Europese Unie via het Schengenverdrag hebben wij ons gewoon vastgelegd op het strafbaar houden van de produktie en de teelt ook van nederwiet. Daar zitten wij gewoon wat dat betreft aan vast.

Bemboom.
Maar dat is toch hetzelfde als ik mag geen fietsen stelen maar ik mag wel gestolen fietsen ergens stallen.

Van Dijk.
Nou dat mag ja. Ik zou het niet weten.

Bemboom.
We zijn inderdaad heel erg tolerant geweest. Maar ik begrijp uw vraag want ik zit daar ook mee. Ik kan dat niet uitleggen aan een buitenlander. Het ene mag niet en het ander wordt gedoogd.

Van Dijk.
Nee nee het eerste deel van mijn verhaal is denk ik heel helder en dat werkt ook goed voor ons. Dat is één van de redenen dat wij minder harddrugsverslaafden hebben dan andere landen. En dat is natuurlijk onze grote troefkaart. Wij lezen in het buitenland bevelen wij ook alle ambassadeurs aan laat maar gewoon de tabel zien van het aantal harddrugsverslaafden per 100.000 en dan zijn de vragen zijn dan verder aan de zaal.

Bemboom.
En het sterftecijfer van harddrugsverslaafden ligt in Nederland ook lager.

Van Dijk.
Aanzienlijk lager dan waar ook in de Westerse wereld.

Bemboom.
Maar dat is die Fransen al door meneer Wijnands en wie dan ook al honderden keren verteld in vloeiend Frans maar ze willen het toch niet snappen.

Van Dijk.
Ja dat heeft ondermeer te maken met dat zij niet die Anglo-Saksische en meer Nederlandse traditie hebben ook meer de Europese traditie om sociale problemen in cijfers uit te drukken. Zij willen daar liever filosofieën over horen. En het is ons nog niet gelukt om ons verhaal zo te presenteren dat het ook voor Frankovrome gehore aanvaardbaar is, overtuigend is.

Bemboom.
U gaat binnenkort weer naar Parijs om weer een beetje filosofie te debatteren.

Van Dijk.
Nou voor Parijs moeten wij het meer hebben dan een overheidssheet met statistieken dat is waar.

Staal.
Ik wilde eigenlijk uw verhaal afsluiten. U vindt dus teelt mag dus niet, eventueel gereguleerd door de overheid, dus een x-aantal hectare mag dus niet van u. Maar u staat wel toe dat er import is van het spul Nederland in. Dat is toch raar wij zijn een exportland. Wij zijn toch een zelfverzorger. En buiten dat wij kunnen ook zorgen, de staat kan de prijs van de cannabis zelf reguleren.

Bemboom.
Dat is in feite dezelfde vraag maar dan op macroniveau. Maar importeren mag toch niet meneer Van Dijk of meneer Korthals.

Korthals.
Nee importeren mag ook niet maar we hebben bij de commissie Van Traa gezien dat er toch wel op enige wijze ook met medeweten en onder toezicht van de Nederlandse politie wel geïmporteerd is. Maar daar wordt dus een nieuw beleid ontwikkeld dat dat echt niet meer mag. Dat wat de overheid strafbaar stelt mag ze natuurlijk zelf in het beginsel ook niet doen. En alles wat hier in Nederland geïmporteerd is, is dus illegaal. En om te zeggen dat dat zou mogen is dus niet juist.

Bemboom.
Ja wij zijn de Gateway to Europe. U wilt nog één keer reageren ja.

Staal.
Dus die 5 gram die men koopt is illegaal.

Bemboom.
Dat is duidelijk. Volgens de letter van de wet.
Ja u heeft een vraag hier voor in de zaal en dan bent u aan de beurt.

Ja ik wilde een wat relativerende opmerking maken. Ik ben een krappe week terug van 10 dagen Frankrijk teruggekomen. Dus wat ik iedere dag in Frankrijk doe heb ik keurig netjes mijn krantje gekocht. En natuurlijk die krant van voor- tot achterpagina zorgvuldig doorgespit op het drugsbeleid en al die afschuwelijke Franse reacties op het Nederlandse drugsbeleid. Nou u kunt zich voorstellen wat ik gevonden heb, niets absoluut niets. Ik heb verder in mijn contacten met de Franse bevolking heb ik mij zo nu en dan met een grap, ik probeer dat zo nu en dan, mij voorgesteld als een taxicommand Hollandais. Dan kijken ze je niet begrijpend aan en zeggen ze van ja jullie hebben tulpen en bloemen hè. Er is in Frankrijk voor het Nederlandse drugsbeleid in mijn 10-daagse steekproef absoluut geen enkele belangstelling. Alles wat ik in de Franse kranten gevonden heb in die 10 dagen dat was dat Ajax had verloren van Panatinaikos. Nou dat is dan afgelopen week rechtgezet .....

..... EINDE BAND .....

De collega's in het Europees Parlement die denken daar weer anders over.

Bemboom.
Maar dat zijn politici, maar de man en de vrouw, l'homme et la femme dans la rue à Strasbourg.

Die hebben mij daar nog nooit op aangesproken. Nooit. Terwijl je toch veel in hotels en restaurants komt en ze weten dat je Nederlander bent. Daar zijn ze nooit over begonnen. Maar de collega's die hebben het altijd maar over die vuilnisbak he. Nederland de vuilnisbak van Europa, dat wel.

Bemboom.
La poupbelle de l'Europe. Zoiets? Want dat narco dat slaat meer op de narcissen hier in de omgeving waarschijnlijk, maar mijn Frans is ik weet niet wat narcis is in het Frans.

Narcisse.

Bemboom.
Klinkt als een drug trouwens ook. We hebben een vraag in het midden. Gaat uw gang.

Meneer Van Dijk u verteld dat in Nederland hebben we het verdrag getekend. Het verdrag "Schengen" dat vind ik op zichzelf erg betreurenswaardig, want de geschiedenis van de mens hebt toch eigenlijk wel bewezen dat de mens altijd graag dingen doet die hem niet toegestaan zijn. Dat was vroeger al met het roken van gewoon tabak, met het gebruik van drank, we maakten ons eigen daar gigantisch veel zorgen over. Nu hebben we daar het probleem drugs. Nou hoeveel geld is er niet voor nodig voor de drugverslaafden om die rommel te kunnen kopen. Hoe vaak worden er niet oude mensen bestolen van hun geld, want zij werken niet zelf voor hun centen. Nee, zij bestelen mensen. Nu zit ik voor het feit wij willen aan de ene kant de schuldige mens sparen, maar de andere kant de onschuldige mens die er eigenlijk niets te maken mee wil hebben die wordt beroofd. En ik heb altijd nog zo de indruk als wij met de drug precies eender aan de gang gingen als met de tabak en de drank, zo vrij te koop in de winkel, dan ben ik er ook van overtuigd dat we een aantal jaren tegemoet gaan dat we dingen langs de straat zien waar we akelig van worden, maar ik ben ook van mening dat onze jongelui op de snelste manier weten hoe het leven niet in elkaar moet zitten. Ik dank u.

Bemboom.
Met andere woorden.

Graag uw antwoord.

Bemboom.
Ja, nou dat is in feite u komt met uw onrechtvaardigheidsgevoel en gaat daarna de hele andere kant op. Gooi maar vrij dan die handel hè. Om dat dan maar eens te laten zien dan.

Van Dijk.
Een paar opmerkingen:
- In de eerste plaats is 10 tot 20% van denk ik van de Nederlandse criminaliteit moet direct worden toegeschreven aan criminaliteit ten gevolge van drugs, dus drugshandel of mensen die het moeten verwerven. Over het algemeen zitten er meer mensen in de gevangenis, maar dat komt omdat die harddrugsverslaafden nogal makkelijk te pakken zijn.
- Ik heb in de tweede plaats wel de indruk dat op het moment als je bijvoorbeeld softdrugs zou gaan liberaliseren, want daar hebben we het dan in eerste instantie over, je een verschuiving krijgt van softdrugs richting harddrugs.
- De derde opmerking die ik wil maken en dat moet men zich goed realiseren. Als je zoiets doet dan kan dat niet anders dan dat dat in internationaal verband gebeurd. En vandaar dat dat ook het uitgangspunt is van het beleid van de VVD-fractie. Als je dat alleen in Nederland - ik stel nu alleen maar in de als vorm - Als je dat in Nederland alleen zou doen dan zou je een geweldige aanzuigende werking krijgen en laten we redelijk zijn. Door de lage kwaliteit of door hoge kwaliteit en de lage prijzen van zowel softdrugs als harddrugs is zijn er al een heleboel mensen richting Nederland gekomen, met daaraan gekoppeld ook de georganiseerde criminaliteit met alle nadelige gevolgen vandien.
Dus als je al zo'n discussie aan wil gaan en die zou je dan op termijn aan moeten gaan. Dan moet je dat in internationaal verband doen. En dat is ook het uitgangspunt geweest voor het beleid van de VVD-fractie.

Bemboom.
Internationaal verhaal, maar meneer Walburg het eerste deel van de vraag van de laatste vragensteller is.
Heel veel aandacht voor mensen die inderdaad die problemen hebben. Weinig aandacht voor hen die daar totaal onschuldig het slachtoffer van kunnen zijn. Van allerlei misschien wel roof- en steelgedrag en noem maar op. Een onrechtvaardigheidsgevoel werd daar heel duidelijk neer gezet.

Walburg.
Nou het is natuurlijk wel terecht om te kijken naar andere consequenties van het druggebruik, dan de individuele consequenties. En als het gaat om die kwestie van legalisering, je kunt er niet aan beginnen want we zijn inderdaad een land in een Europese context en dat bied ons weinig speelruimte. We hebben in Nederland een soort sociaal experiment met cannabis, dat is min of

Van Dijk.
Nou dat zou al een uitstekende start zijn ja wat dat betreft ben ik natuurlijk weinig hoopvol gestemd.

Bemboom.
Nee, Dat dacht ik al.

Van Dijk.
Het zou wel eens moeten komen van of de captains of industry die zeggen; de politiek heeft te lang gewacht we gaan eens de koppen bij elkaar steken en kijken of we zo'n scenario-studie kunnen maken. Nou dat lijkt mij eigenlijk om te beginnen al een goede start.

Bemboom.
Meneer Korthals uw reactie?

Korthals.
Nou het is op zich zelf volstrekt waar dat het internationaal moet worden aangepakt er was geen platform. Ik denk dat wat dat betreft Nederland toch echt nog wel meer initiatieven zou kunnen ontplooien in Europa. Maar dan is het ook nodig dat het beleid al een beetje op dezelfde golflengte zit. Als dat te veel verschilt is er een geweldig onderling wantrouwen. Dus wat dat betreft zijn die ontwikkelingen die je bijvoorbeeld in Duitsland ziet, maar ook in Frankrijk, want daar heb je ook een rapport van de staatscommissie ik dacht onder leiding van Han Rion wat al heel ver gaat en ook een beetje het Nederlandse beleid ondersteunt zijn hoopvol. En dan heb je dus meer mogelijkheden om tot een gezamenlijk beleid te komen, krijg je vertrouwen in elkaar en dan kun je het ook gemeenschappelijk aanpakken.

Bemboom.
Conclusie meneer Van Dijk, met elkaar zoals wij hier zitten en zaten en doen onderschatten we het probleem op een gigantische manier in feite, want als ik de cijfers van meneer Walburg hoor dan is dat dus echt enorm.

Van Dijk.
Ja de cijfers zijn wel algemeen bekend. Het probleem is dat wij kunnen wel graag die discussie internationaal aankaarten, maar beginnen al altijd vanachter het hokje in de beklaagdenbank.

Bemboom.
Ja dat is lastig.

Van Dijk.
Iedereen die in de Europese politiek zit weet dat als je als Nederlander echt niet een grote mond gaan geven over het drugsbeleid je kan beter als je geschoren wordt stilzitten. Als wij gidsland willen zijn dan zullen wij op zijn minst moeten zorgen dat wij ons eigen wat afwijkende beleid buitengewoon goed op orde hebben. En zolang iedereen die Amsterdam bezoekt dat doen natuurlijk veel Europeanen wel is kan zien dat wij die zaken daar in de binnenstad helemaal niet op orde hebben hebben wij ook niet zoveel recht van spreken. We hebben denk ik wel gelijk, maar wij hebben op het ogenblik nog niet een positie dat we dat ook gaan krijgen. Laten vooral ook andere landen bijvoorbeeld dan nu de Zwitsers in UN-verband die op het ogenblik is de kar trekken en dan geven wij wel wat rugdekking.

Walburg.
Dat is een hopeloze weg, want geen enkel land heeft een drugprobleem op orde.
In Spanje is cannabis praktisch legaal, in Italië is het praktisch legaal. In Denemarken kan je in Kopenhagen in bepaalde wijken net zo makkelijk cannabis kopen als in Nederland alleen die landen zitten nu toevallig niet in de situatie dat ze aangeklaagd worden. Maar het heeft geen zin om naar het buitenland te zeggen tjonge jonge wij hebben ons beleid is veel effectiever dan jullie beleid, want ons beleid is een beetje een rommeltje -pappen en nathouden- en het beleid is overal internationaal een beetje een rommeltje en pappen en nathouden. Dus je moet via een andere weg en ik weet ik heb de waarheid niet in pacht ik weet niet precies hoe maar je moet via een andere weg dan de huidige discussie deze situatie tot een doorbraak zien te brengen.

Bemboom.
Ja, dat is duidelijk een vraag.

Voorzitter is er een verband tussen de criminaliteit als gevolg van drugs en de leeftijd van de mensen die daar mee beginnen.
Zijn dat hoofdzakelijk 60-plussers of scholieren of studenten of kinderen. Wie zijn dat wie beginnen daarmee.

Bemboom.
Nou meneer Van Dijk dat weet u uit onderzoek denk ik. Hoe ligt die leeftijdsopbouw?

Van Dijk.
Nou de gemiddelde inbreker in Nederland is een tiener. Veel mensen denken dat dat mensen zijn van middelbare leeftijd, maar dat is een vak wat je al heel snel kan uitoefenen. Dat zijn dus hele jongen, dat zijn adolescenten, dat zijn tieners. En dan zijn er ook nog wel wat mensen die als twintiger actief zijn,

maar er zijn al niet zo heel veel dertigers 's nachts actief op pad.

Als gevolg van drugsgebruik.

Van Dijk.
Nee, een heel groot deel van die harde kern van die mensen die vermogenscriminaliteit pleegt in Nederland is op een gegeven moment ook hard-drugs verslaafd. Dat kan zijn dat is zelfs in het merendeel van het geval zo dat ze al beginnen met criminaliteit en daarna drugs gaan gebruiken als onderdeel van een afwijkende levensstijl. Of het is zo dat ze al eerst drugs gebruikten en daarna crimineel werden en dan kan je nog niet zeggen dat het een het ander heeft veroorzaakt. Dat zijn mensen die kiezen voor een levensstijl die sterk afwijkt. En daar past criminaliteit bij daar past ook druggebruik in. Je kan ook niet zeggen dat het een het ander veroorzaakt, maar dat begint al heel jong.

Zit daar dan niet een aanwijzing in?
Dat wij op de eerste plaats de taak hebben om meer te voorkomen om meer zorg te hebben dat die jongeren een leefbaarheid mogelijkheid krijgen. Zodat het druggebruik veel minder noodzakelijk is dat ze daar minder behoefte aan krijgen. En dat telt van de jongere scholieren tot en met de studenten. En ook degene die in de leeftijdsgroep van 20 tot 40 niet in het arbeidsproces kunnen worden opgenomen.

Bemboom.
Heeft u zelf een voorstel hoe dat zou moeten met die jongeren dan?

Ja in ieder geval de over- en onderbelasting wegnemen zowel in het onderwijs als in de arbeidsmarkt.

Bemboom.
Richt de aandacht heren op de jeugd. Dat is de oproep.

Van Dijk.
Ja, dat is op zichzelf natuurlijk waar en dat gebeurt ook op verschillende manieren. Men probeert ook op scholen les verzuim en dergelijke tegen te gaan, want vaak zat in die coffeeshops in de buurt van scholen. Het is ook zo dat gemeentebesturen de mogelijkheid krijgen om te zorgen dat die bestem-mingsplannen in ieder geval zo is dat er niet tegenover scholen coffeeshops komen. Het is bovendien zo dat er ongelofelijk veel geld en ontwikkelingen gestopt worden in de preventie, preventiebeleid. Op zichzelf gebeurt daar veel aan, maar daar ligt natuurlijk ook een taak voor ouders en de hele naaste omgeving van iedereen.

Nee, dat is afschuiven op ouders die ook machteloos zijn daar gaat het nu ook in deze vergadering niet over. Het gaat veel meer wat wij vanuit het bestuur van de landen kunnen doen voor die groepen mensen en dan wordt wel heel makkelijk gezegd. Daar gebeurt al een heleboel in de scholen enzovoort, maar de grote problematiek van de minimalisering en de vernietiging van de inspanning die jongeren en onderwijsmensen leveren die is nog altijd niet opgelost.

Van Dijk.
Maar meneer de meest effectieve voorlichting die werkelijk verandert vindt plaats in het gezin. Dus als u vraagt, als u dat een afschuiven vind dan zou u ook kunnen zeggen. Dat de overheid een aantal dingen zou kunnen doen om ouders te ondersteunen als het gaat om het voorlichten en bespreken van drugproblematiek in het gezin, want daar hoort het natuurlijk thuis. Zoals je thuis over sexualiteit praat zo behoor je ook te praten over alcoholgebruik en over roken en over cannabis. Zo is dat nu eenmaal.

Bemboom.
Goed. Uw punt is verder duidelijk maar....

Nee het is een grote vergissing.

Van Dijk.
De overheid kan dit niet voorkomen.

Het gezin kan niet voorkomen hoe de bepalingen zijn bij slagen en zakken bij eindexamens en minimumloon dat is echt een overheidstaak.

Bemboom.
Goed, we kunnen daar nog heel lang over door blijven praten. Uw stelling is zeer duidelijk geworden. We hebben de reactie van het panel gehoord. Zijn er nog andere vragen in de zaal op drugs in zijn algemeenheid? Ik kijk in het rond en constateer dat die er op dit ogenblik nog een. Ja.

Ik wil nog even iets toevoegen. Ik denk dat onze eigen politieke mensen in de Tweede Kamer nog eens even goed over na moeten denken hoe hun de drugsproblematiek willen oplossen en hoe hun dat zien. Ik denk dat ze toch ook moeten kijken niet alleen naar hun eigen leefomstandigheden en hun leefvorm, maar meer ook naar wat eigenlijk landelijk en in steden gebeurd. Wat die meneer ook heeft gezegd ik ben even zijn naam kwijt, maar

Bemboom.
Meneer Walburg rechts ja.

Ja die hebben duidelijk stelling genomen voor zijn standpunten en ik sluit mij volledig uh gedeeltelijk, volledig niet maar gedeeltelijk bij hem aan zodat ik vrijer ben dat had ik al gezegd. Maar ik denk dat onze eigen politieke mensen in de Tweede Kamer best wel eens duidelijker en ook wat voorzichtiger moeten zijn met uitspraken onder andere over Suriname, over Bouterse, als je het zelf nog niet kan oplossen kan je ook zulke mensen niet aanpakken. En dat is

Bemboom.
Maar U zegt in feite kijk ook in de wijken

Je moet eerst je eigen zaakjes en daarna pas zoals wij alle nederlanders doen naar het buitenland kijken.

Bemboom.
Goed, eerst de kwesties in Nederland oplossen daarna het buitenland. Goed hebben we dat deel besproken. De laatste vraag komt van de achterste microfoon.

Dat is niet zozeer een vraag als wel een opmerking. Reagerend op de vorige spreker. Ik vind dat in zeker opzicht onze politici niet behoedzamer moeten zijn, voorzichtiger met uitspraken, maar juist is wat minder voorzichtig met uitspraken zouden moeten zijn. We hebben geconstateerd ook weer vanavond dat het al schaadt om criminaliteit en drugs, dat het niet zozeer is de schade die de maatschappij krijgt door de drugs, maar door de verwerving van drugs. Daarnet heeft een van de sprekers gevraagd: Wat is nou eigenlijk de schade die ontstaat. Daar heb ik een antwoord op en dat heeft het kamerlid ook dat is dat het ons jaarlijks 2 miljard kost om de druggerelateerde criminaliteit te bestrijden. En desondanks wordt er nog voor ongeveer het dubbele bedrag ongeveer 4 miljard schade toegebracht aan de maatschappij. Met ander woorden The War on Drugs kost ons jaarlijks 6 miljard. En dat komt niet zozeer omdat de drugs niet alleen omdat er drugs zou zijn, maar omdat er een drugverbod is. Mijn oproep aan de politici en met name van de liberale partij is dat zij meer het voortouw nemen om te zeggen om in de strijd om het drugverbod juist weg te krijgen en als dan wordt geroepen ja dat kan alleen in internationaal verband dan is dat volslagen juist, maar ik vind dat wij daar best nog wat meer onze nek kunnen uitsteken. De uitspraak als je geschoren wordt moet je stilzitten is altijd van toepassing, maar soms moet je ook eens behoorlijk bewegen. Ook als je geschoren wordt.

Bemboom.
Meneer Korthals kan ik u dat ene preparaat aanbieden waar je echt van gaat bewegen dan.

Korthals.
Ik heb liever die andere dan. Op zichzelf is de oproep, opmerking volledig terecht. Een van de stellingen die ik ook altijd naar voren heb gebracht is ook dat wij voortdurend in beweging moeten zijn om over dit vraagstuk na te denken. En dat gebeurt in onze partij ook. In werkgroepen, in commissies en dergelijke en dat moeten we blijven doen. Om een nieuw beleid te ontwikkelen. Waar het ons wel om gaat is natuurlijk dat als wij in Nederland een beleid voorstaan als politici dan moeten we er ook voor zorgen dat dat beleid uitvoerbaar is. En dan hebben we met allerlei zaken te maken. De internationale context, het maatschappelijk draagvlak etc. en daarmee moet je dan tot een standpunt komen waarmee je dan een beleid voor de nabije toekomst formuleert en ik heb er ook altijd bij gezegd we zullen zodanig door moeten gaan dat we misschien over 3, 4, 5 jaar een ander beleid kunnen gaan formuleren. Wat dat betreft moet het denken niet stilstaan.

Bemboom.
Met als toverwoord vanavond tijdens deze discussie kijk heel goed wat de effecten kunnen of zullen zijn in het buitenland, want we kunnen het niet allemaal op eigen houtje doen ondanks de voorstellen en ideeën die ook hier uit de zaal komen. Kijk heel goed naar de internationale aspecten. Het is al moeilijk genoeg om landen als Frankrijk te overtuigen. Daar hebben we het over gehad. Dames en heren een blik op de klok leert dat we nu gaan afsluiten, want het eigenlijk nog wel tijd om een drankje te nemen al of niet verslavend. Wilt u nog even iets zeggen meneer de voorzitter. Ter af U krijgt deze van mij jazeker.

Voorzitter.
Dames en heren we sluiten dus vanavond af en ik heb nog twee opmerkingen. In de eerste plaats wil ik graag dat wij de Kappeyne van de Coppellostichting steunen en dat doen wij doordat Frits Bolkestein zijn nieuwe boek straks na afloop van deze avond in de hal gaat signeren. We weten dat hij het toneelstuk "Floris de Vijfde" heeft geschreven. Eerst in het Engels nu in het Nederlands en dat is dus uitgekomen en hij wil dat graag dus signeren en de opbrengst daarvan gaat naar de Kappeyne van de Coppellostichting. Morgen om 10.30 uur zie ik u weer en dan beginnen we met de voorzitter van de liberalen in het Europees Parlement.

Bemboom.
Juist mag ik nog even de leden van het panel hartelijk bedanken. Meneer Van Dijk, meneer Korthals en meneer Walburg voor hun bijdrage en voor de aanschaffen die u heeft gedaan.
Dank u zeer voor uw zeer deskundige toelichting. Ik wens meneer Walburg vooral een buitengewoon plezierige avond en nacht, want dat zal wel voor elkaar komen heb ik zo het vermoeden. Het wordt al verdeeld onder de leden.

Dit is ook uw beloning heren zo hadden we dat afgesproken. U krijgt geen bloemen en ook geen wijn. Hier moet u het mee doen. U kunt een drankje gaan drinken al of niet verslavend van aard in de foyer of in de bar beneden daar kan ook worden geflipperd en dat is wel verslavend. Graag tot de volgende keer en veel plezier vanavond nog en morgen. (applaus)

JAARLIJKSE ALGEMENE VERGADERING DAG 2: ZATERDAG 20 APRIL 1996

Voorzitter.
...Aan de orde kwam gisteren politie op het platteland.
Deze zaken zullen dus in de cluster binnenlandse zaken aan de orde komen en ongetwijfeld zijn er nog vele andere zaken. Daarnaast zal het zeer kort aan een plenaire behandeling aan de orde komen. En dan zal vervolgens de dag afgesloten worden met de redevoering van ons politieke leider Frits Korthals Altes, maar wij pardon Frits Bolkestein. Ik moet niet te veel naar het papiertje kijken want dan kijk ik verkeerd. Maar ik zal het nog eens heel nadrukkelijk zeggen, maar het is eigenlijk niet nodig. Wij verheugen ons op de redevoering van Frits Bolkestein. Vervolgens geef ik nu graag het woord aan de heer Frits Korthals Altes en dat klopt wel.

Korthals Altes.
Dank u wel meneer de voorzitter.
Dames en heren. Sedert de Eerste Kamer door de grondwet verandering van 1983 altijd in haar geheel wordt gekozen. Direct nadat nieuwe Provinciale Staten zijn gekozen wordt wel gezegd dat de politieke legitimatie van de Eerste Kamer is toegenomen. Haar samenstelling berust dan wel op een indirecte verkiezing, maar de kiescolleges zijn recenter gekozen dan de Tweede Kamer.
Een tweede stelling die men hoort is dat vooral tijdens de vorige kabinetsperiode en het optreden van wijlen de heer Kaland als voorzitter van de CDA-fractie de politieke betekenis van de Eerste Kamer zou zijn toegenomen.
Op beide stellingen valt wel wat af te dingen. En ik wil dus niet beweren meneer de voorzitter dat ik het als bewijs van deze stellingen zie dat ik als voorzitter van de Eerste Kamerfractie het woord van u kreeg, voordat Tweede Kamerfractie aan het woord komt. Laat staan dat ik het als bewijs van die stelling zie dat u mij reeds tot politiek leider had uitgeroepen. Wat de verkiezing van de Eerste Kamer in haar geheel betreft in plaats van om de 3 jaar voor de helft die verandering is om te beginnen minder spectaculair dan het lijkt. De kamer werd in de praktijk toch al om de 4 jaar geheel herkozen in verband met kamerontbinding wegens grondwet verandering. Die steevast samenviel met de periodieke verkiezing van de Tweede Kamer. Wel van invloed is het feit dat de Eerste Kamer wordt gekozen direct nadat provinciale staten zijn gekozen en dat dus de Eerste Kamer een recentere afspiegeling vormt van de kiezers wil dan de Tweede Kamer. In die recentere afspiegeling is de VVD-fractie vorig jaar de grootste geworden. Dat de VVD-fractie in de Eerste Kamer voor het eerst in de geschiedenis van de VVD de grootste fractie is hebben wij te danken aan het succes van de VVD in het kabinet en in de Tweede Kamer en aan de grote inspanning van provinciale staten en het actieve partijkader.

Onze fractie wordt op een afstand van 4 zetels gevolgd door het CDA en met 23 zetels is onze fractie groter dan de Partij van de Arbeid en D66 samen.
De tweede stelling die ik zou willen nuanceren is die van de toegenomen politieke invloed en de gespannen voet waarmee die toeneming zou staan op het politieke klimaat van de Tweede Kamer. Het is een onjuist beeld dat tijdens het laatste kabinet Lubbers de politieke invloed van vooral de CDA-fractie in de Eerste Kamer zou zijn toegenomen. Het moge zo zijn dat die fractie door dat kabinet en vooral door de minister-president werd gevoeld als een luis in zijn pels, maar alle wetsvoorstellen die het kabinet van belang achtte bereikten toch ongeschonden het staatsblad.
Kortom er klonk in die tijd wel veel oppositioneel gedruis, maar het effect was eigenlijk niet meer dan blijvende irritatie. Irritatie bij het kabinet vanwege het gevoel te weinig loyaliteit te hebben ontmoet. En irritatie bij de CDA-fractie omdat ze uiteindelijk bakzeil moesten halen. De VVD-fractie heeft toen zij de grootste regeringsfractie werd geprobeerd daaruit lessen te trekken. Ook wij staan niet bij elk kabinetsvoorstel te juichen het regeeraccoord is nu eenmaal het resultaat van geven en nemen. Er lagen bovendien ook nog voorstellen van het oude kabinet waar de VVD in de Tweede Kamer als oppositie tegen had gestemd, maar die het nieuwe kabinet had overgenomen en waarbij de steun van onze fractie onmisbaar was. Onze opstelling is er toen een geweest, waarbij het uitgangspunt juist wel was dat van loyaliteit sommige voorstellen ontmoeten wel onze kritiek, maar het kabinet en het kabinetsbeleid als geheel hebben onze steun. En met deze benadering bleek het mogelijk de steun van andere fracties was daarbij vaak van belang, als nog toezeggingen van de regering te verkrijgen die aan onze wensen tegemoet kwamen. Men moet het niet zien als een verkapt amendement of een inbreuk op het politieke klimaat van de Tweede Kamer de voorzitter van die kamer Deetman laat zich overigens wel in die zin uit, maar men moet het zien als het resultaat van gemeen overleg tussen regering en Staten-Generaal. Het voeren van het overleg is onze grondwettelijke taak. En het is aan de leden van de Eerste Kamer zelf om te bepalen hoe ze dat het meest effectief doen. Als ik nu terug kijk op de eerste 9 maanden van het functioneren van de VVD-fractie in de Eerste Kamer dan kom ik tot de slotsom dat wij als grootste regeringsfractie door deze opstelling in 9 maanden meer hebben bereikt dan de grootste regeringsfractie tijdens het kabinet Lubbers in 4,5 jaar. Er is geen sprake van enige irritatie aan welke zijde ook. Er is in onze fractie geen druk nodig geweest door al dan niet binnenskamers met een kabinetskwestie te dreigen en bij de Eco-tax en de algemene nabestaanden wet zijn binnen het kader van het mogelijke toezeggingen verkregen, die de inspanningen die mijn fractiegenoten zich bij die behandeling van die wetsvoorstellen hebben getroost ten volle recht-vaardigde. In diezelfde 9 maanden is onze fractie gegroeid tot een eenheid. De leden weten inmiddels wat zij aan elkaar hebben en er bestaat waardering voor elkaars standpunten ook al zijn die uiteraard niet altijd precies gelijk. Onze fractie is een mix van mensen met een carrière in de landspolitiek, zoals oud

Tweede Kamerleden en gewezen bewindslieden, mensen met een bestuurlijke achtergrond in gemeente, provincie of rijk en mensen uit bedrijfsleven, agrarisch bedrijfsleven en industrie. Kortom zoals het in de Eerste Kamer behoort een brede afspiegeling van mensen die hun sporen in de samenleving met zeer verschillende activiteiten hebben verdiend, heterogeen wat maatschappelijke achtergronden betreft, homogeen in hun liberale opvattingen. En daar komt bij dat die leden van de Eerste Kamer vaak ook nog midden in de samenleving staan, daar verantwoordelijkheden hebben die zij moeten kunnen uitoefenen, maar dat staat los van wat zij in de Eerste Kamer zelf als politiek standpunt innemen, dat bepalen wij gezamenlijk in de fractie. En die ruimte moet er zolang wij een Eerste Kamer hebben voor de mensen ook zijn om hun maatschappelijke functie te vervullen op de wijze die hun goeddunkt. Ik zei over de samenstelling van de fractie het nodige; diep betreuren wij het dat onze vriend Gijs van Aardenne met zijn brede ervaring, maar zo kort deel heeft mogen uitmaken van onze fractie, waarvan hij een sieraad was. Ik zei dames en heren dat wij ons loyaal tegen over de regering en het beleid opstelden. Wij zijn formeel niet aan het regeeraccoord gebonden, maar zijn ons ervan bewust gekozen te zijn met de wetenschap dat het regeeraccoord mede door de liberale Tweede Kamerfractie was gesloten en door onze partij was aanvaard. En dat het kabinet op de steun van onze partij mocht rekenen. Wij hadden ook de wetenschap dat de statenverkiezingen weerspiegelden dat de kiezers de koers die de VVD voer in sterke mate steunden. Wel zullen we steeds kritisch volgen of wij in het beleid voldoende terugvinden van wat wij redelijkerwijs mogen eisen. Daarbij zullen wij zoals dat van de Eerste Kamer mag worden verwacht de ons voorgelegde wetsvoorstellen toetsen aan eisen van grondwettigheid en rechtsgehalte, doelmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Ook bij de kritiek zal vaak onze politieke opvatting de doorslag geven. Dat doet aan het politieke klimaat van de Tweede Kamer niets tekort, wanneer de Eerste Kamer zich bewust als politiek college opstelt en zich bij haar eindoordeel niet uitsluitend door overwegingen van rechtsgehalte en kwaliteit, maar mede door de politieke implicaties van haar eindoordeel laat leiden. Wie zich daarvan te weinig bewust is, wordt uiteindelijk toch door het machtswoord van het kabinet tot de orde geroepen. Onze politieke opstelling tegenover het kabinet wordt bepaald door de mate waarin wij liberale elementen in het beleid terugvinden. En ik noem dan enige ijkpunten.

- Terugdringing van de staatsschuld, wij rekenen op minister Zalm en hij kan dan op onze steun rekenen.
- Investeringen in infrastructuur, door nadere beslissingen over de A73, de Betuwelijn en Schiphol. Nu ook over de hoge snelheidslijn te beslissen. Mijn fractie maakt zich ongerust over het feit dat na goed doordachte voorbereidingen de beslissing uitblijft ten gevolge van weer nieuwe tracés en geldverslindende kunstwerken. De vraag of dat de randstad wel of niet gebonden gaat worden met een stationnetje bij Voorburg. Naar ons oordeel moet tegelijkertijd een beslissing worden genomen over het behoud van in Holland nog

aanwezige natuurgebieden, zoals bijvoorbeeld de Nieuwekoopse plassen. Wat nodig is, is dat de werkelijke natuurgebieden worden beschermd. Het is gevaarlijk als het gehele midden van Zuid-Holland over een kam wordt geschoren, lang niet alle delen van wat met het Groene Hart wordt aangeduid hebben dezelfde landschappelijke waarde. Er kan beter nu een keuze worden gemaakt tussen wat onaangetast moet blijven en wat nodig zou blijken voor de economische ontwikkeling en de huisvesting. Wij zijn van de noodzaak van een snelle railverbinding, die in Frankrijk en in Spanje al het publiek hebben verovert overtuigd. Ook als het langs de rand van het Groene Hart gaat rijden. Dan kan minister Jorritsma op ons rekenen.
- Minister van Aartsen heeft de steun van onze fractie moeten veroveren. Hij heeft dat op overtuigende wijze gedaan. Het was verfrissend voor het eerst een liberaal geluid op LNV te horen. Moeilijkheden zijn hem niet bespaard, maar hij is ze beslist te lijf gegaan. De beeldspraak die mij voor ogen staat van de koe bij de horens zal ik nu maar niet gebruiken, dat wordt misschien als onkies ervaren.
- Het derde ijkpunt is meneer de voorzitter de criminaliteitsbestrijding. De Tweede Kamer is nog volop bezig met de beraadslaging over het rapport van de parlementaire enquêtecommissie inzake opsporing. Ik zal daarover niet teveel zeggen. Zoals het wetboek van strafvordering van oudsher normering heeft bevat van dwangmiddelen bij de opsporing van strafbare feiten zo zal het ook normering moeten bevatten van nieuwe opsporingsmethoden die in de laatste jaren zijn ontwikkeld. Wel dring ik er op aan daarbij niet te zeer in details te treden, het vooral te zoeken in toestemmingsprocedures en rechtelijk toezicht, zoals die ook nu bestaan bij huisdoorzoeking en afluistering van telefoongesprekken. Wordt in details getreden dan wordt het wetboek een keurslijf voor de politie en justitie, terwijl zij misdadigers moeten bestrijden die aan geen enkele regel of gebod zijn gebonden. Het wetboek moet daarentegen gecontroleerde armslag geven en ruimte laten voor toepassing van nieuwe technische mogelijkheden. De situatie dat de telefoon van 1971 af mocht worden afgeluisterd, maar de wet tot 1994 toe geen ruimte bood voor het aftappen van faxberichten mag zich niet herhalen. Het vertrouwen in justitie en politie moet worden hersteld. De Minister van Justitie zal ik willen aanbevelen alle aandacht te geven aan een zodanige herstructurering op het openbaar ministerie dat het zijn zeer diverse taken aankan. Specialisatie, waarbij een bepaald onderdeel zich blijvend bezighoudt met de georganiseerde handel in verdovende middelen en een ander onderdeel met milieucriminaliteit en weer een ander onderwerp met fraude lijkt mij onvermijdelijk. Net als ziekte is criminaliteit een verzamelbegrip. Van betrekkelijk onschuldige overtredingen bijvoorbeeld op verkeersgebied of van verordeningen vergelijkbaar met lichte kou tot internationale georganiseerde zware misdaad. Vergelijkbaar met een dodelijke ziekte. Laat de minister zich op die herstructurering richten en andere reorganisaties laten rusten of tot een minimum beperken. Op het departement zal enige reorganisatie nodig zijn, maar de derde

trance van de reorganisatie van de rechtelijke macht bijvoorbeeld kan best nog wel even wachten. Ook al ben ik er zelf mee begonnen.
Er zijn nog twee minister nou bij de criminaliteit betrokken.
Joris Voorhoeve als verantwoordelijk minister voor de koninklijke Marechaussee en wat in dit verband dus belangrijker is de Nederlandse Antillen en Aruba. Hans Dijkstal voor de politie ik hoop dat de eerste Joris Voorhoeve kans ziet samen met de regering het ter plaatse het rechtstaltelijk gehalte in de Caribische koninkrijksdelen te vergroten. De gebieden liggen zeer geëxponeerd en verdienen daarom ondersteuning in de strijd tegen de internationale criminaliteit. Het is te betreuren dat het regeeraccoord ten gevolge van de zo geheten doorloopproblematiek, nog niet ingevulde onbehaging uit het verleden, geen ruimte bood voor de zo dringend gewenste uitbreiding van de politie. Minister Dijkstal heeft zich inmiddels doen kennen als een bekwaam bestuurder en ik wens hem toe dat hij erin slaagt toch middelen en mensen vrij te maken voor meer politie op straat en naar ik zojuist begreep op het platteland. Dat is het beste middel om het helaas door diverse onderzoeken beschadigde beeld van de politie en daarmee het vertrouwen te herstellen. Meneer de voorzitter ik noemde hierbij enige ijkpunten als die ijkpunten in de komende jaren dat het kabinet zit tot het einde van de rit, als die bevredigend blijven, dan is de Eerste Kamer voor het kabinet een betrouwbaar steunpunt. Dank u zeer. (applaus)

Voorzitter.
Dan geef ik nu graag het woord aan Gijs de Vries, fractieleider van de liberalen in het Europees Parlement.

Gijs de Vries.
Werk, werk, werk. Daar was en daar is het de VVD om te doen, in Den Haag en in Brussel.
Ruim achttien miljoen werklozen in de landen van de Europese Unie. Dat zijn er evenveel als er inwoners zijn van Denemarken, Finland en Oostenrijk samen.
De hoge werkloosheid vreet aan het sociaal fundament van onze landen. Gebrek aan werk leidt tot gebrek aan hoop, en tot gebrek aan vertrouwen - in zichzelf, in anderen, en in de overheid. De samenleving verzuurt. Dat voelen politici bij verkiezingen en referenda: lokaal, landelijk, maar ook Europees. Als de economische situatie niet verbetert, schaadt dit de kans op goedkeuring via referenda van het volgend jaar te sluiten Verdrag van Amsterdam.
Werk is, direct of indirect, het werkterrein van alle zes VVD-leden van het Europees Parlement. Van Jessica Larive als lid van de economische commissie, van Elly Plooij als lid van de commissie energie en technologie, van Florus Wijsenbeek als transport- en Jan Mulder als landbouwwoordvoerder, van Jan Kees Wiebenga waar het de groeiende vervlechting van criminele en bonafide economische activiteiten betreft, en van mijzelf als fractievoorzitter.

Hoe kan de Europese Unie bijdragen aan het scheppen van meer Werk? Die vraag leidt in toenemende mate tot scherpe tegenstellingen binnen het Europees Parlement, met name tussen de socialistische fractie en de liberale. Als onze eisen over een Europees werkgelegenheidsbeleid niet worden ingewilligd, stemmen wij socialisten niet in met het Verdrag van Amsterdam, dreigt de vooraanstaande Franse ex-minister Elisabeth Guigou. Als liberale fractie hebben wij onzerzijds geweigerd in te stemmen met de EP-voorstellen voor de Intergouvernementele Conferentie, juist omdat daarin teveel kreupele linkse stokpaarden waren opgenomen.
Waar gaat het conflict om?
In de eerste plaats om de herziening van het Verdrag.
De socialistische fractie heeft voorgesteld werkgelegenheids-voorschriften op te nemen in het EU-verdrag, en dan wel door her EMU-hoofdstuk open te breken. Dit is onverantwoordelijk, en voor mijn fractie dus onaanvaardbaar. Morrelen aan de criteria van de ene munt is morrelen aan de geloofwaardigheid van die munt.
Wij zien evenmin veel in nieuwe teksten over werk elders in het Verdrag. Geen regering is bereid, de Unie vergaande juridische of budgettaire bevoegdheden te geven op werkgelegenheidsgebied. Men moet de Unie geen taken geven zonder de bijbehorende bevoegdheden. Taken zonder bevoegdheden blijven woorden zonder daden. Zulke woorden scheppen geen banen, zij scheppen illusies. Ik heb geen enkele behoefte aan een dergelijke dode mus in geschenkverpakking.
Een tweede krachtlijn in de strategie van de Europese Socialisten is hun streven, een aantal overheidsmonopolies van internationale concurrentie af te schermen. Post, telecommunicatiediensten, spoorwegen, elektriciteit, gas en water (zogenaamde openbare diensten) zouden niet mogen worden blootgesteld aan de Europese mededingingsregels op de zelfs maar de regels van de interne markt. En dat ondanks het feit dat landen als Engeland, Nederland, Frankrijk en zelfs Spanje een aantal van deze diensten al lang hebben geliberaliseerd. In Zweden is de post geliberaliseerd tot ieders tevredenheid, inclusief bewoners van perifere gebieden.
Het uitsluiten van deze diensten is een archaïsche wens - een overwinning van ideologie op het gezond verstand. Vreemd genoeg hebben de PvdA-leden van het Europees Parlement deze lijn gesteund. Kan Rick van der Ploeg misschien eens met ze bellen?
Dan kan hij meteen eens vragen wat zijn partijgenoten bezielde toen zij afgelopen donderdag stemden voor twee amendementen van de Groenen en de communisten. Daarin wordt de Europese Commissie opgedragen te werken aan een minimumbelasting op internationale "speculatieve" kapitaaltransacties, inclusief de handel in financiële derivaten. Een gedachte die, hoewel zeker fantasievol, getuigt van een buitenaards werkelijkheidsbesef. De betrokken resolutie kreeg overigens de steun van zowel de socialistische als de Christen-Democratische fracties. Alleen de liberale fractie stemde tegen.

Er is een derde punt voorzitter waarop wij van mening verschillen: de rol van de overheidsfinanciën. De Europese Commissie, gesteund door de socialisten, wil de komende jaren geld uittrekken voor werkloosheidsbestrijding. Per jaar zo'n 600 miljoen ECU, of minder dan 1% van de EU-begroting. Omdat die begroting in totaal maar 1,24% beslaat van het BNP in de Unie, praten wij dus over een macro-economische impuls van een honderdste procent van het BNP. De dode mus slaat opnieuw toe.
Ook het opendraaien van de geldkraan van de nationale overheden zal de werkloosheid niet verminderen. De werkloosheid in Europa is niet conjunctureel, zij is structureel. Onze overheden missen bovendien het geld voor een anticyclisch beleid. Wie de lasten niet wil verhogen maar toch de overheidsbestedingen opvoert, vergroot het financieringstekort en dus de staatsschuld. De afbetaling wordt dan afgewenteld op de komende generatie. Dat is niet alleen immoreel, het is ook onverstandig. De Europese bevolking vergrijst immers in hoog tempo, en dat kost geld. Over dertig jaar zal de Europese Unie naar schatting 113,5 miljoen inwoners tellen die ouder zijn dan zestig. Van alle EU-landen is Nederland koploper. In 2035 zal ons land vier miljoen mensen tellen die ouder zijn dan 65 - bijna een op elke vier inwoners. Hoe meer Europeanen op de pensioengerechtigde leeftijd die nu een uitkering ontvangen, de komende jaren dus worden opgenomen in het arbeidsproces, hoe beter. Daarom moet in ons land en de omringende landen de staatsschuld omlaag. Een lagere schuld leidt tot lagere rentelasten, en schept zo ruimte voor lastenverlichting.
De sleutel tot meer werk, meneer de voorzitter, dames en heren, ligt in hervorming van de overheidsfinanciën en de sociale zekerheid.
Het Europees sociaal model is te duur, en te star. Het stimuleert niet meer tot werken. Pas als het weer wel tot werken aanzet zal de werkloosheid dalen. Dat vergt moedige maatregelen, zoals privatisering van delen van de sociale zekerheid, variabele werktijden en CAO's, afbouw van vervroegde pensionering, vermindering van de kosten van laaggeschoolde arbeid, en loonstijgingen die niet, zoals in Duitsland, ver uitgaan boven de stijging van de arbeidsproduktiviteit.

Een fatsoenlijk niveau van sociale zekerheid is een kwestie van rechtvaardigheid, dus van beschaving. Maar een systeem dat bedrijven ontmoedigt meer mensen in dienst te nemen, en dat werklozen een uitkering laat verkiezen boven een baan, zo'n systeem is ontaard. Zo'n stelsel moet worden hervormd, in het belang van de werkgelegenheid. Voor ons, liberalen, betekent een Europees werkgelegenheidsbeleid dus verlagen van de arbeidskosten, verhogen van de arbeidsmarktflexibiliteit, en kappen in de regelbrei van overheidsvoorschriften waarin ondernemersinitiatief zo dikwijls smoort. Minder kosten, minder regels.
Dat is natuurlijk primair een taak van nationale overheden. Heeft Europa dan geen taak? Ja zeker wel ook de Europese Unie moet helpen zorgen voor lagere

kosten en minder regels. Hoe? In eerste plaats door te kappen in de staatssteun. De overheidssteun in de lidstaten vertegenwoordigt een kleine 2% van het BNP van de Unie en dat is meer dan de lidstaten bijdragen aan de Europese begroting. Dit soort concurrentievervalsende subsidies moet door de commissie veel harder worden aangepakt.
Hoe nog meer?
Door werkelijk een vrije markt tot stand te brengen. Neem het vliegverkeer. Op maar 7% van de internationale vliegverbindingen in Europa is concurrentie van meer dan twee vliegtuigmaatschappijen. Geen wonder dat vliegtickets in Europa twee keer zo duur zijn als in de Verenigde Staten.
- Door het gebrek aan concurrentie in de telecommunicatiesectoren worden onze bedrijven onnodig op kosten gejaagd. Als Fiat niet in Europa maar in Amerika zou zijn gevestigd, zo heeft het bedrijf berekend, zou het per jaar maar de helft aan telefoonkosten kwijt zijn.
- En ook voor energie betalen Europese bedrijven teveel, 30 à 70% meer dan in Amerika. Dat schaadt de concurrentiepositie van bijvoorbeeld Nederlandse bedrijven als Akzo Nobel en KNP BT, die tot de grootste energie-intensieve ondernemingen in Europa behoren.
Als er een impuls aan de Europese economie zou zijn, waar ik met kracht voor zou willen pleiten boven als het andere dan zou dat zijn de invoering van een Europees vennootschapsstatuut. Want volgens het Europees bedrijfsleven zou dat per jaar een kostenbesparing van zo'n 30 miljard ECU opleveren. Maar deze besparing dames en heren kan niet worden geboekt, omdat het verdrag op dit punt unanimiteit voorschrijft, en de lidstaten het al jaren niet eens worden.
Zoals deze voorbeelden laten zien is de interne markt nog niet voltooid. Nieuwe liberaliseringsmaatregelen zijn dringend nodig. Ik roep het kabinet dan ook op, zulke maatregelen tot prioriteit te maken van het Nederlands Raadsvoorzitterschap in de eerste helft van volgend jaar.
Intussen moet de bestaande wetgeving dan wel goed worden uitgevoerd. Zonder dat er allerlei overbodige nationale regels aan wordt toegevoegd. Engeland bijvoorbeeld past de Europese arbeidsomstandighedenrichtlijnen toe op zelfstandigen waarop de Europese richtlijnen zelf helemaal niet van toepassing zijn.
- Binnen de EU is Nederland de enige lidstaat waar sinds 1 januari zwaardere eisen worden gesteld bij de afgifte van een kentekenbewijs voor in het buitenland gekochte auto's. Omdat de kosten van de keuring duizenden guldens kunnen belopen, zal het financieel voordeel van het importeren van een auto veelal volledig wegvallen. Voor motorfietsen geldt trouwens hetzelfde. Elly Plooij heeft deze met de interne marktregels strijdige voorschriften voorgelegd aan de Europese Commissie.
- In de Tweede Kamer trekt Jan Hendrik Klein Molekamp ten strijde tegen de Nederlandse uitvoeringsregels over verpakkingen die het bedrijfsleven een paar honderd miljoen gulden te veel dreigen te gaan kosten.
Deze paar voorbeelden laten zien, dat het dikwijls niet de Europese Unie is die

de markt overspoelt met dure en klemmende regels, maar de nationale overheden.
Per jaar nemen de lidstaten evenveel wetgevende maatregelen die de interne markt raken, als de Europese Gemeenschap sinds haar oprichting. Volgens een onderzoek van de Europese Commissie heeft de EG sinds haar bestaan in totaal 415 richtlijnen en verordeningen uitgevaardigd. In 35 jaar. De lidstaten van de Unie waren alleen al tussen 1992 en 1994 verantwoordelijk voor 1136 maatregelen. In maar 3 jaar. Engeland dat zo vaak met de beschuldigende vinger naar Brussel wijst, was met Duitsland koploper. Ook Nederland behoort tot de meest regeldriftige lidstaten. Wie de Eurobureaucratie wil terugdringen, beginne dus in de eigen hoofdstad.
Europa is de kurk waar de Nederlandse economie op drijft. De helft van ons nationaal inkomen komt uit de export; van die export gaat 80% naar ander Europese landen.
Protectionisme is als onkruid. Wie het niet regelmatig wiedt ziet al snel zijn tuin verstikken.
Een goed functionerende Europese Unie is voor Nederland dus van levensbelang. Zonder een gezaghebbenden EU vallen de lidstaten al snel terug in oude gewoonten.
Maar de Unie kan alleen effectief optreden tegen nationale regelzucht en marktbescherming, als haar instellingen goed functioneren. Een politiek zwakke Europese Unie is ook economisch zwak. Daarom is de komende intergouvernementele Conferentie van belang. Op de IGC moet de Unie in staat worden gesteld te doen wat in Maastricht is afgesproken: een effectief politie- en justitiebeleid voeren, en een effectiever buitenlands beleid.
Verdragsherziening is geen panacee. Meerderheidsbesluiten in de Raad van Ministers zijn geen wonderolie. Effectieve besluitvormingsprocedures zijn geen voldoende voorwaarde voor een geloofwaardig beleid. Maar noodzakelijke voorwaarde zijn zij wel (uitzonderingen als het defensiebeleid en het strafrecht daargelaten).
De unanimiteitsregel ligt als een molensteen om de nek van de EU. Waar hij geldt, komt de Unie in de regel tot niets. Een kind kan zien dat de situatie alleen maar moeilijker wordt naarmate meer landen tot de Unie toetreden. Die toetreding -mits verstandig vormgegeven - is essentieel voor het behoud van de politieke stabiliteit op ons continent. Daarom moet de unanimiteitsregel worden ingeperkt. Niet geschrapt, ingeperkt.
De VVD is daarvan voorstander. Het visum- en asielbeleid, bestrijding van de handel in drugs, en het grensoverschrijdend verkeer van personen moeten worden gecommunautariseerd, dat wil zeggen vormgegeven op voorstel van - mede - de Europese Commissie, bij meerderheidsbesluit in de Raad, onder controle van het Europees parlement en het Europees Hof van Justitie. In het buitenlands beleid moeten de mogelijkheden een besluit te blokkeren, worden verkleind.
Zo staat het in de congresuitspraak van het ELDR-congres van vorig jaar. Een

congres dat, zo stelt het jaarverslag van het hoofdbestuur over 1995, "het hoogtepunt" was van de Europese VVD-activiteiten in dat jaar; een uitspraak die, zo schrijft het hoofdbestuur, "voor de VVD als partij aanvaardbaar" is. Een visie die in hoofdlijnen ook te vinden is in de kabinetsnota van 9 februari over de IGC.
Wij zijn een partij met oog voor het landsbelang. Het belang van Nederland vereist een politiek sterk Europa.
De VVD is een partij die discussie niet schuwt. De VVD is ook een partij die hecht aan politieke duidelijkheid. In de VVD moet ruimte zijn voor accentverschillen, ook over Europa. Maar in de VVD is geen ruimte voor goedkoop Eurocynisme.
Voor deze partij, dames en heren, met deze heldere pro-Europese koers zijn mijn collega's en ik trots politieke verantwoordelijkheid te dragen. (applaus)

Voorzitter.
Dank je wel Gijs voor deze boeiende rede.
Dames en heren, we gaan nu spreken over het beleid van de fracties in de Staten Generaal en de VVD-leden in het Europees Parlement. En dit gebeurt in vier deelsessies, waarbij de VVD-leden van de Staten Generaal en het Europees Parlement naar onderwerp een cluster bijwonen. Welke clusters hebben we.

Cluster 1: In zaal 6 - binnenlandse zaken, politie en justitie, verkeer en waterstaat, VROM en de voorzitter is drs E. Haaksman.

Cluster 2: In zaal B37 - Buitenlandse zaken, ontwikkelingssamenwerking, Europa. En de voorzitter is mr drs J.C. van Baalen.

Cluster 3: In de Rotonde - Sociaal economische financiële sector, Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. En de voorzitter is mevrouw mr W.M.C. de Vrey.

Cluster 4: In B2-B4. - Onderwijs en Cultuur en Wetenschappen, Volksgezondheid, Welzijn en Sport. En de voorzitter is drs A. van Voskuilen.

Bij die discussies in die deelsessies worden ook betrokken de voorstellen van afdelingen en centrales die zijn doorgeschoven naar dit agendapunt. Ik heb er al een paar genoemd. En ook het wijzigingsvoorstel 62 van de afdeling Hilversum. Uiterlijk 12.15 uur begint de plenaire bespreking. De vergadering is geschorst.

HERNIEUWD BEGIN VAN DE PLENAIRE VERGADERING

Voorzitter.
Wilt u zo snel mogelijk plaatsnemen.
Dames en heren als wij met zovele zijn en we hebben elkaar ook zoveel te vertellen dan wil het wel een beetje uitlopen. Maar we zijn goed en interessant met elkaar bezig dus ik heb het er graag voor over om wat dit betreft de zaterdag in Noordwijkerhout een klein beetje uit te stellen en straks weer naar Den Helder te gaan.
Dames en heren ik wil toch nog graag speciaal welkom heten staatssecretaris Robin Linschoten. Hij zat zojuist heel bescheiden, hij is heel bescheiden, achter in de zaal maar ik heb hem kunnen overhalen om hier op de eerste rij te gaan zitten en wij verwelkomen hem zeer speciaal. (applaus)
Dames en heren we gaan snel verder. We gaan kort nog plenair vergaderen over datgene wat uit de clusters naar voren gekomen is. Ik hoop dat de rapporteurs met korte standpunten komen. We hebben ze daar speciaal voor geselecteerd en dat zal dan ook dan gebeuren. En daarna zullen we de toespraak horen van onze politiek leider Frits Bolkestein.
Ik geef eerst het woord aan Henri Meijdam cluster 1. binnenlandse zaken enz.

De heer Meijdam.
Dank u wel. Dames en heren in cluster 1. binnenlandse zaken en justitie zijn een viertal onderwerpen de revue gepasseerd.
Allereerst hebben wij gesproken over het homohuwelijk. Over mobiliteit, ruimtelijke ordening en files. We hebben het gehad over gemeentelijke herindeling en over de politie. Het leukste komt het laatst.
Dames en heren het homohuwelijk daar is de fractie tegen zo hebben ze ons meegedeeld. De fractie is voor het inventariseren van de voor- en nadelen van het openstellen van het gewoon burgerlijk huwelijk voor homoseksuelen en lesbiennes. En het kabinet heeft dit standpunt gisteren overgenomen. Toen werd er nog een verzoek gedaan uit de zaal om dat voor te leggen aan de Liberale Internationale. Nou die bereid bestond bij de Kamerfractie maar uiteraard wel met inachtname van eigen verantwoordelijkheden en zonder dat we daarmee de indruk zouden willen vestigen dat de Liberale Internationale een onderafdeling genaamd VVD kent.
Dames en heren het tweede onderwerp de mobiliteit. Er werd geschetst door de afdeling Nootdorp meen ik dat er in de sector rond Den Haag 40.000 woningen bij worden geplaatst en dat langzamerhand ons land aardig aan het dichtslibben is met verkeer en wat de alternatieven daar voor waren.
Nou ik moet u zeggen we hebben goede zaken gehoord. Niet veel nieuwe zaken want met elkaar weten we wel wat die alternatieven zijn. Er bestaat niet één panacee voor het dichtslibben van onze wegen. We zullen een meer-sporen-beleid moeten voeren om het probleem beheersbaar te houden. Het intensiever gebruiken van de infrastructuur. Kijken of de daluren door het

bedrijfsverkeer kunnen worden benut in de nacht en avond.
Knelpunten in de infrastructuur zullen krachtig ter hand worden genomen maar zo werd er op gewezen er blijft bij verkeer en waterstaat jaarlijks een forse pot geld over. Er was zelfs een gemeentebestuurder, u mag zich niet verbazen dat ik daar even op terugkom, die zei als ze daar nu 600 miljoen overhouden misschien kunnen ze dan in het gemeentefonds een beetje erbij doen dan komt de herverdeling iets minder, nee ik heb het niet zelf gezegd, maar de eerlijkheid gebied om te zeggen dat mevrouw Verbrucht heeft gezegd daarvan kan natuurlijk geen sprake zijn want wij nemen op dit moment de nodige maatregelen om te zorgen dat die 600 miljoen wel wordt opgemaakt en daarmee is dat probleem gepasseerd.
Dames en heren gemeentelijke herindeling. De lijn van de fractie is in de cluster ondersteund. Dat wil zeggen gemeentelijke herindeling moet vanaf onderen plaatsvinden zonder blauwdrukken in de samenleving neer te leggen maar wordt door de fractie ook niet per definitie afgewezen daar waar schaalvergroting een bijdrage kan leveren aan het doelmatig en efficiënt besturen. Wel werd het probleem geschetst als je nu tussentijdse verkiezingen krijgt dan krijg je natuurlijk een raad die 5½ jaar of 1½ jaar en dan weer 4 jaar zit. En wat zijn de voor- en nadelen van dat model. Nou daar wordt over nagedacht. Als je eerst anderhalf jaar zit dan heb je natuurlijk het voordeel dat ten opzichte van plaatselijke partijen de pijn van het herindelen wat is weggenomen. Daar staat tegenover dat het zeer de vraag is dat kleine gemeenten vanuit Zeeland kwam dat argument naar voren mensen bereid kunnen vinden om voor anderhalf jaar wethouder te worden. Nou die afweging moet nog gemaakt worden in ieder geval zal men trachten datgene te doen om plaatselijke groeperingen zoveel mogelijk wind uit de zeilen te nemen omdat wij denken dat dat slecht voor inwoners van gemeentes is.
Ja en dan de politie op straat. Daar hebben we lang over gesproken met elkaar en ik kan u meedelen dat de cluster eigenlijk tot de conclusie kwam dat wij daar het publicitaire voortouw zouden moeten houden respectievelijk hernemen want de VVD heeft zich in de afgelopen jaren altijd een krachtig pleitbezorger betoond van een goed georganiseerd openbare orde systeem. Op dit moment zien we het regeeraccoord 3.000 à 4.000 politieagenten extra. Uiteraard is zo'n regeeraccoord een compromis dat kan niet anders. Maar er wordt wel een hartgrondig verzoek gedaan om ons hard te maken voor 10.000 agenten. Het voortouw te blijven nemen in de publicitaire discussie en wij hoopten eigenlijk dat u in deze vergadering door middel van een applaus zou ondersteunen. (applaus).
Dames en heren ik had 3 minuten ik ben er 4½ bezig, ik ga gauw weg om plaats te maken voor iemand anders. (applaus).

Voorzitter.
Henri, ik ben je dankbaar dat het korte overleg wat we met elkaar hebben gehad deze vergadering op dit punt bekort heeft want hier zijn dus duidelijke

besluiten genomen.
Dan gaan we naar cluster 2. Mark Kombrink.

De heer Kombrink.
Dank u wel voorzitter, ik zal het kort houden. In ons cluster is aan de orde gekomen defensiematerieelvraagstukken, de verhuizing van de Marine Electronisch en Optisch Bedrijf van Oegstgeest naar Den Helder en Europese integratie en IGC.
Met betrekking tot het eerste onderwerp kan worden opgemerkt dat er om een aanvullend onderzoek gevraagd is inzake het MEOB. Daarnaast zal op het gebied van het defensiematerieel-vraagstukken zal er verder bilateraal overleg plaatsvinden tussen de Kamerleden en de betreffende persoon.
Als derde is aan de orde gekomen Europese integratie en IGC. En daarbij is geconcludeerd dat na overleg tussen fractie en hoofdbestuur er één Europa-politieke-lijn is geformuleerd waarbij de VVD de verdere integratie steunt. Wel zijn er vanuit de verschillende verantwoordelijkheden nuanceverschillen mogelijk. Bijvoorbeeld op het gebied van besluitvormingsprocedures echter niet over de inhoud van het beleid. Cruciaal is de bevordering van de stabiliteit in Europa door:
1. de integratie met de buren in Midden- en Oost-Europa.
2. de werking van de vrije markt en het tot stand komen van de ene munt. Dat is zeg maar de eerste pijler.
3. de grensoverschrijdende problemen in toenemende mate aanpakken via een geharmoniseerd beleid.
De VVD is een pro-Europese discussiepartij en blijft de Europese integratie inhoudelijk op de agenda houden. Dank u wel.

Voorzitter.
Prima Mark. Cluster 3. Hans van den Broek.

De heer Van den Broek.
Dames en heren er zijn 4 onderwerpen aan de orde geweest in dit cluster. De herverdeling hoe kan het anders herverdeling gemeentefonds, consequenties invoering ECU, flexibilisering arbeidsmarkt en het laatste punt het vierde punt herstructurering tuinbouw.
Met het eerste te beginnen herverdeling gemeentefonds toch de noodkreet van een aantal gemeentes uit de zaal wordt niet goed en zuinig financieel beleid hard gestraft. En de tweede opmerking in dat kader de zorg voor een lastenverhoging die gemeentes die gekort worden zullen op een of andere manier toch door moeten belasten. Degene die geld bijkrijgen zullen die het terugstorten. Dat zit er niet altijd in. Nadrukkelijk vanuit de Tweede Kamerfractie begrip voor de problematiek. Er wordt aan alle kanten aan gewerkt om de gemeentes meer tijd te gunnen om de klap te verwerken. Langzamer af te bouwen zodat er ruimte is om de burgers er op voor te

bereiden en een nieuw beleid te ontwikkelen. En nadrukkelijk aandacht zorg om die gemeentes die inderdaad meer gelden krijgen om die erop aan te spreken die liberale fractie in die gemeente dat gelden ook worden teruggesluisd naar de burger. Driemaandelijkse rapportage werd al aangegeven in de Tweede Kamer om te kijken hoe het zich ontwikkelt in de praktijk. Dat is het eerste onderwerp.
2. is inderdaad de Emu de Euro. De zorg vanuit de zaal zal het niet leiden tot een toenemende werkeloosheid in een aantal sectoren als voorbeeld werd het bankbedrijf genoemd die nu toch goed verdienen aan een aantal transacties, wissel en gaat dat op deze manier niet verloren. Het vrolijk optimisme vanuit zowel Europees Parlement als Tweede Kamer van op korte termijn zal het wat fricties geven maar het zal voor het Nederlandse bedrijfsleven uitsluitend op lange termijn voordelen opleveren. Er gaat een markt open. Je kan concurrerend werken en de bedrijfstakken zijn er voor klaar.
Tweede punt daar ook nog even kort aan de orde geweest de zorg voor de landen die niet meegaan in de nieuwe muntsystematiek kunnen die niet oneigenlijk gaan concurreren door de munten wat te laten zweven op andere wijze, de andere landen wat voor de voeten lopen. Ook daar de constatering dat er tal van middelen zijn om die landen inderdaad erbij te trekken. Er worden nu forse sommen geld met allerlei sociale fondsen naar die landen gesluisd. Men moet zich aan de spelregels houden en er zit een natuurlijke neiging in en druk om zich te voegen aan te sluiten bij de andere landen.
Derde punt flexibilisering. De zorg dat bij de nieuwe arbeidscontracten die sociale zekerheid op een aantal zaken wegvallen en wat kan daaraan gebeuren. Nadrukkelijk geconstateerd ook weer vanuit de Tweede Kamerfractie dat die trend van flexibilisering niet tegen te houden is dat we die juist wenselijk achten. Wat wel moet gebeuren is dat de regelgeving in die zin aangepast moet worden. Meer rechten voor deeltijders en er werd nadrukkelijk verwezen naar het accoord in de stichting van arbeid waar ook zaken als opleiding maar ook pensioenrechten geregeld worden of zijn voor dit soort groepen.
Nadrukkelijk de nadruk om die zaken goed te regelen. Die discussie kwam ook nog even naar voren de aloude problematiek van seizoenarbeid wat kunnen wij daar aandoen waarom lukt het niet om Nederlandse arbeidskrachten asperges en bollen uit de grond te krijgen. De verzekering ook weer vanuit de Tweede Kamerfractie dat daar hard aan gewerkt wordt en dat daar op korte termijn iets staat te gebeuren dat daar wetgeving komt om dit euvel te verhelpen. We kijken met spanning uit.
Tot slot laatste punt, punt 4. Herstructurering glastuinbouw. Hoe kijkt de Tweede Kamer daar tegenaan, wat kan er gebeuren. Nadrukkelijk door de heer Blauw vastgesteld het betreft hier een overheidstaak. Het is een landelijk probleem. Er moeten gelden en middelen beschikbaar komen niet alleen van het departement van landbouw maar juist ook van VROM want de tuinbouw maakt plaats geeft ruimte voor woningbouw, industrie, natuur en de middelen die daarvoor worden vrijgemaakt, de middelen die daarvoor worden aangewend

zou je moeten gebruiken om te investeren in die vernieuwing van die tuinbouw dat één van onze belangrijkste exportprodukten is. Dit kort samengevat zaken uit onze cluster.

Voorzitter.
Kunt u dit ondersteunen. (applaus).
Dank u zeer en dank je wel Hans van den Broek.
Laatste cluster, cluster 4 Frank van Dalen.

De heer Van Dalen.
Dames en heren we hebben gesproken over twee onderwerpen onderwijs en volksgezondheid.
Aan de eerste is uitgebreid stilgestaan bij de basisvorming waarbij geconstateerd wordt dat de differentiatie op scholen nog veel te groot is waardoor de betere leerlingen het gevaar lopen ondergesneeuwd te raken.
Terecht werd uit de fractie aangegeven dat basisvorming een gegeven feit is daar zullen we mee moeten werken. Wat we wel kunnen doen is daar waar knelpunten bestaan die knelpunten op die plek proberen op te lossen.
We hebben stilgestaan bij het speciaal onderwijs waarbij geconcludeerd werd dat speciaal onderwijs niet stigmatiserend mag werken. Wat we op dit moment zien is nog steeds een toename van het aantal kinderen dat naar speciaal onderwijs gaat en als ze er eenmaal zitten komen ze er niet vanaf.
Één van de conclusies die werd getrokken is dat clustervorming van scholen en die cluster verantwoordelijk maken voor de opvang van de leerlingen dat probleem zouden moeten kunnen ondervangen.
Als we kijken naar pakketkeuze dan zien we dat er teveel tussenuren zouden kunnen ontstaan. Dat heeft dan te maken met de schoolorganisatie. Als we kijken naar partnerwerk van docenten en dergelijke en dat op kleine scholen niet teveel vakken aangeboden zouden moeten worden.
Over wachtgeldregelingen is heel duidelijk en helder geconcludeerd dat daar onacceptabel veel geld naar toe gaat en op dit moment is er kamerbreed overleg met de minister om te kijken hoe dat probleem kan worden aangepakt, hoe dat zich gaat uitkristalliseren is nog niet duidelijk.
Jessica heeft een aantal zaken gezegd over Europa. Heel duidelijk is onderwijsbeleid een nationaal beleid maar Europa kan op een aantal plekken een toegevoegde waarde hebben. We denken dan aan de erkenning van diploma's en aan uitwisselingsprojecten. Er werd een heel duidelijk gevaar aangegeven namelijk het talenonderwijs in Nederland en het gebrek aan wiskundige opleiding als het gaat om pakketkeuze.
Dan is er nog erg goed nieuws uit de Kamerfractie te melden dat de VVD op dit moment van mening is dat bij een volgend regeeraccoord niet een deel van het onderwijsbeleid buiten de bezuiniging moet worden gehouden maar dat het geldt voor het hele onderwijs en ik denk dat dat goed nieuws is voor onderwijs in Nederland.

Tot slot is er nog wat gezegd over de volksgezondheid. Waar er nadrukkelijk werd geconcludeerd dat de bekostigingssystematiek en de kosten op dit moment volstrekt ondoorzichtig zijn. Er is voorgesteld om onderzoek te laten doen waar gaan de kosten heen en waar worden ze ook uit betaald. Vanuit de fractie is aangegeven dat er op dit moment er bezuinigd moet blijven worden op dat deelterrein. Waarbij private bekostiging door middel van particuliere verzekeringen een weg zou kunnen zijn.
Een suggestie om wat meer te gaan doen aan preventie dat mensen zichzelf verantwoordelijk voelen voor hun eigen gezondheid en daarmee dus ook minder kosten veroorzaken op het gebied van gezondheidszorg. Werd wel als een goede suggestie aanvaard echter een suggestie die pas op langere termijn zijn effect zal sorteren. Dus ik ben bang dat we daar nog een aantal stevige noten over te kraken hebben in onze partij. Ik dank u. (applaus)

Voorzitter.
Dames en heren ik constateer uit uw reactie dat de verschillende punten die besproken zijn in de clusters en waar dus min of meer conclusies aan verbonden zijn hiervoor gelegd zijn door u overgenomen zijn. Mag ik dat met uw komst constateren en mag ik constateren dat er geen of een heel enkele prangende vraag meer is. Zijn er geen vragen dan sluit ik dit gedeelte af en geef ik graag het woord aan Frits Bolkestein.

TOESPRAAK DOOR FRITS BOLKESTEIN:

Meneer de voorzitter, beste vrienden. Ongeveer een maand geleden vroeg de minister-president zich in een televisie-
programma af: "Waar staat de heer Bolkestein nu eigenlijk voor"? Welnu voor hen die dat nog steeds niet weten, is hier mijn antwoord.
In de eerste plaats staat de VVD voor de eigen verantwoordelijkheid van de individuele mens. Dit betekent dat wij pleiten voor een kleinere rol van de overheid en voor modernisering van de sociale zekerheid. Wij moeten de burger de verantwoordelijkheid geven die hij dragen kan.
Ten tweede staat de VVD sanering van de overheidsfinanciën voor. Al vijftien jaar wordt hieraan gewerkt maar nog steeds is er geen orde op zaken gesteld. En dat moet in deze kabinetsperiode eindelijk gebeuren. Elk gezin betaalt gemiddeld 500 gulden per maand aan de rentelasten op de staatsschuld. Wij kunnen die last op de volgende generaties blijven afwentelen maar mogen wij dan verwachten dat zij onze AOW zullen betalen?
Ten derde staat de VVD voor werk, werk en nog eens werk. Dit kabinet heeft het motto van het VVD-verkiezingsprogramma overgenomen. En dat is terecht want werk is de beste vorm van sociale zekerheid. Beter de warmte van een baan dan de kilte van een uitkering.
En ten vierde staan wij een krachtige overheid voor die zich concentreert op haar kerntaken. En ik wil hier vooral de bestrijding van de misdaad noemen.

Dus geen minimale overheid, zoals de minister-president ten onrechte beweerde, maar één die zich beperkt tot wat noodzakelijk is maar dat noodzakelijke dan ook kordaat aanpakt. Een goedfunctionerende markteconomie vergt een krachtige overheid.
Het kabinet Kok-Dijkstal-Van Mierlo is nu bijna halverwege de rit. Wat is er van de door mij genoemde doelstellingen terecht gekomen?
In vergelijking met de ons omringende landen ontwikkelt de Nederlandse economie zich redelijk goed. Toch komt de gemiddelde groei in de periode 1995-1997 nauwelijks uit boven het behoedzame scenario van het Centraal Plan Bureau. Wij puffen vooruit terwijl in Azië de trein voortdendert.
Als de VVD zich tijdens de kabinetsformatie niet sterk had gemaakt voor ombuigingen ter grootte van 18 miljard gulden en als de VVD toen niet had gekozen voor dat behoedzame scenario dat uitging van een bescheiden economische groei, dan zou het kabinet talloze bezuinigingsrondes hebben moeten houden. Nu zijn de begrotingsproblemen te overzien. Zelden heeft een Minister van Financiën zo stevig op de schatkist gezeten als onze Gerrit Zalm. (applaus)
Dames en heren deelname aan de Europese Muntunie wordt een van de belangrijkste beslissingen van dit kabinet. Op dit vlak mogen geen risico's genomen worden. In tegenstelling tot PvdA-fractievoorzitter Jacques Wallage, heeft de minister-president zich uitgesproken tegen een soepele interpretatie van de EMU-criteria. Wij steunen hem op dit punt. Een harde Euro vergt harde afspraken. De staatsschuldquote en het schatkist-tekort moeten op overtuigende wijze dalen.
Mijn fractie vindt dat het kabinet de dreigende stijging van de lastendruk moet proberen te voorkomen. De Nederlandse belastingbetaler betaalt al meer dan genoeg. Maar in het licht van de nakende toetreding tot de Europese Muntunie mag dat niet ten koste van het schatkist-tekort gaan. Dus wie in 1997 de koopkracht wil handhaven, moet vasthouden aan een ijzeren begrotingsdiscipline.
De werkgelegenheid groeit sneller dan nu was voorzien. Met een groei van 100.000 banen per jaar loopt Nederland in Europa voorop. Voor het eerst sinds 1970 daalt het aantal mensen die van een uitkering afhankelijk zijn. Dat is buitengewoon bemoedigend. Maar we mogen echter daarbij niet uit het oog verliezen dat de langdurige werkloosheid een groot probleem blijft. Zo lang dit sociale kwaad niet is uitgeroeid, mag geen enkel kabinet het gevoel van urgentie verliezen dat is vereist. Dus ook deze paarse ploeg niet.
Voorzitter dit kabinet heeft nog twee jaar te gaan. Tot nu toe hebben de ministers nog geen enkele keer ruzie gemaakt. Sinds de tijd van de heer Willem Drees is dat niet meer vertoond. De VVD wenst het kabinet in de resterende periode evenveel daadkracht toe als het tot nu toe heeft laten zien. (applaus)
Waar het gaat om de modernisering van het sociale stelsel heeft staatssecretaris Linschoten al veel bereikt. Zelden heeft een staatssecretaris in zo korte tijd

zoveel hervormingen door het parlement geloodst. (applaus)
Maar de modernisering is nog lang niet voltooid. In verband met de privatisering van de ziektewet wil ik u een citaat voorleggen van de oude heer Karl Marx. Marx vroeg zich af wat er zou gebeuren als een samenleving het stadium van het communisme had bereikt. Dan sterft de staat af was zijn antwoord. En wat zien wij nu? De samenleving kan sommige voorzieningen zoals de ziektewet zelf regelen. Voor ondernemers die zich willen verzekeren zijn er veel mogelijkheden. Dus behoeft de overheid dat niet meer te doen. De overheid sterft in dat aspect dus af. Precies zoals Karl Marx had voorspeld. Voor deze keer kunnen wij zijn visie prijzen.
Wij moeten op die weg verder gaan. De VVD is voorstander van het cappuccino-model, dat door de vakvereniging is gepopulariseerd. De koffie is de waarborg die door de overheid wordt geleverd. Daarbovenop komt dan de room. Daarvoor kunnen de sociale partners zorgen. Maar wie dan ook nog chocoladepoeder wil hebben, moet naar de particuliere verzekeraar gaan. Natuurlijk kan er worden getwist over de verhoudingen maar niet over de ingrediënten. Wie zich tegen deze ontwikkeling keert staat met zijn rug naar de samenleving. De VVD staat met haar gezicht naar de toekomst. Wij zijn klaar voor de hervormingen die passen bij de tijdgeest.
De overheid moet niet groter worden en logger maar kleiner en krachtiger. Ik zou in dat verband op twee onderwerpen nader willen ingaan. In de eerste plaats op de misdaadbestrijding.
De uitoefening van gezag is in Nederland aan erosie onderhevig. Dat is onder andere te wijten aan het ontbreken van een duidelijke gezagsstructuur. Die conclusie werd deze week onderstreept bij het debat over het rapport van de commissie Van Traa.
De commissie stelde vast dat het in veel gevallen niet duidelijk was, wie moest worden geïnformeerd en wie verantwoordelijk was. Door het ontbreken van een duidelijk gezagsstructuur wordt de schuld van de crisis vrijwel bij alles en iedereen neergelegd. En het gevaar dreigt dan dat niemand daarvoor verantwoordelijk wordt gesteld.
Er is de laatste weken veel gesproken over consequenties in de personele sfeer. De VVD doet daar op dit ogenblik niet aan mee. Tijdens de gedachtenwisseling met het kabinet die in mei zal plaatshebben zal de fractie haar standpunt bepalen. Maar het moge duidelijk zijn wat ons betreft dat op voorhand niet mag worden uitgesloten dat wanneer er ernstige fouten zijn gemaakt dat gevolgen dient te hebben.
Op basis van het in de afgelopen week gevoerde debat trekt de VVD-fractie de volgende conclusies.
Ten eerste moeten opsporingsmethodes op de wet zijn gebaseerd. De structuur van de voorgestelde wetgeving is op zich zelf goed maar kan eenvoudiger worden opgezet.
In de tweede plaats moeten er enkele nieuwe wettelijk
geregelde methodes komen ter zaken van inkijkoperaties,

bepaalde nieuwe vormen van observatie, het gebruik van informanten en infiltranten en gecontroleerde aflevering.
Ten derde moeten afspraken met criminelen ook een wettelijke basis krijgen. En die afspraken moeten slecht in het uiterste geval worden toegepast bij zaken van georganiseerde criminaliteit en leven en dood. Bovendien moeten zij tot toetsbare getuigenverklaringen van die crimineel leiden.
In de vierde plaats is onze fractie van mening dat de positie van de korpsbeheerder bij de inzet van opsporingsmethodes nog onduidelijk is. Het gezag over het opsporen van strafbare feiten moet in ieder geval bij de officier van justitie berusten.
Ten vijfde levert het rapport het overtuigende bewijs dat de politie en justitie aan middelen en mankracht ontbreekt en daarom wil het kabinet middelen vrijmaken om de crisis in de opsporing te lijf te gaan. De extra agenten van minister Hans Dijkstal moeten er dus komen. (applaus)
En dan zou ik iets willen zeggen over de Nederlandse Antillen en Aruba. De financiële toestand in die delen van het Koninkrijk is zorgelijk. De commissie Van Lennep die zich met de schuldenproblematiek van de eilanden heeft beziggehouden heeft daarom de noodklok geluid. Het water staat de Antillianen in financieel opzicht tot aan de lippen. En daardoor kunnen primaire overheidstaken op de eilanden niet meer goed worden uitgeoefend. Ik noem de misdaadbestrijding, goed onderwijs en de jeugdhulpverlening. Daarnaast is het van groot belang dat de Antillen op fiscaal gebied, nationaal en internationaal, orde op zaken stellen.
Indien de Antillianen niet willen instemmen met maatregelen die met behulp van het IMF worden voorbereid dan mag dit kabinet met een Algemene Maatregel van Rijksbestuur in te grijpen.
Een dergelijke maatregel, waarin is voorzien in het statuut voor het Koninkrijk, kan het gezag herstellen. Want dat het aan uitoefening van gezag op de Antillen ontbreekt, staat buiten kijf.
Dames en heren ik kom nog even terug op het televisie interview van de minister-president. In dat vraaggesprek leek de heer Kok te twijfelen aan de steun van onze partij aan het kabinet. Voor die twijfel is geen enkele grond. Wanneer ik denk aan de parlementaire behandeling van de privatisering van de ziektewet, van de voorgestelde bijdrage in de gezondheidszorg, van de behandeling van de drugsnota, de uitbreiding van Schiphol, de stadsprovincie Rotterdam en de individuele huursubsidie, dan is het de PvdA die problemen maakt, dan is het de VVD die het kabinetsbeleid steunt. De beste vriend van dit kabinet is onze partij. (applaus)
Dames en heren onze collega Pieter Hofstra is afgetreden als voorzitter van de parlementaire onderzoekscommissie WBL. Hij heeft een fout gemaakt dat is in de politiek niet zo moeilijk. Wat wel moeilijk is, is zo'n fout ronduit erkennen. Pieter Hofstra heeft dat gedaan en heeft geheel uit vrije wil de consequenties daaruit getrokken. Hij kan dus weer met een schone lei aan het werk. Ik ga er van uit dat hij dat met zijn gebruikelijke rondborstige humor ook zal doen.

(applaus)
Dames en heren in de komende anderhalf jaar wordt over de toekomst van de instellingen van de Europese Unie onderhandeld. De Beneluxregeringen hebben voor de onderhandelingen een plan ingediend. Daarin worden verwachtingen gewekt over de rol van Europa voor het werkgelegenheids-, het justitiële en het buitenlandse beleid. De VVD-fractie heeft dat Beneluxplan op een aantal punten bekritiseerd en wel om de volgende redenen.
Hoe hoger de verwachtingen die worden gewekt des te groter de teleurstelling straks. Europa heeft veel banen in ons land geschapen want vrije markten scheppen veel werk. Maar aan Europese banenplannen hebben wij geen enkele behoefte. Daarover heeft de minister-president het volgende gezegd: "Het mag niet ten koste gaan van het geld, niet ten koste van het EMU-criteria en er mogen ook geen nieuwe bevoegdheden naar Europa gaan". Met die voorwaarden zijn wij het van ganser harte eens maar wat blijft er dan nog over. Waar loze verdragtekens worden gezaaid, zal euroscepsis worden geoogst.
Europese samenwerking op het gebied van justitie en politie is een belangrijke zaak en wordt door de VVD van harte ondersteund. Maar ook hier moeten de verwachtingen niet te hoog worden opgeschroefd.
Wie de commissie Van Traa heeft gevolgd weet hoe moeilijk de bestrijding van misdaad in eigen land is. En daarbij gaat het vooral om een betere organisatie en meer middelen. Als het nu zo moeilijk is Utrecht en Amsterdam te laten samenwerken moeten wij van de Europese Unie niet verwachten dat zij onze problemen voor ons kan oplossen. De Unie kan een nuttige aanvullende rol vervullen, dat vinden wij allemaal vooral op het gebied van migratie en internationale misdaad. Maar voor extra blauw op straat moeten wij zelf zorgen. En minister Hans Dijkstal heeft daarvoor onze steun.
Dames en heren de VVD wordt soms verweten eurosceptisch te zijn maar op het gebied van drugs zijn geen partijen zo oneuropees als PvdA en D66. Waar heel Europa vindt dat ons drugsbeleid te toegefelijk is zien PvdA en D66 geen bezwaar in nederwiet. Op elk balkon een gazon. Wij vinden net als onze coalitiepartners dat Nederland recht heeft op een eigen drugsbeleid. Maar pretendeer dan niet dat Europese samenwerking op dit terrein je hoogste ideaal is. Terwijl minister Hans van Mierlo justitiële bevoegdheden naar Europa probeert op te tillen roept de D66-fractie baas in eigen koffieshop. Wie is er hier toch zo verdeeld vraag ik de democraten.
Veel mensen zeggen dat het Europese buitenlandse beleid slagvaardiger moet worden en ook wij vinden dat. Maar wij zijn tevens van mening dat Nederland de baas over eigen buitenlands beleid moet blijven. Het is immers ondenkbaar dat de grote landen hun recht van veto zullen opgeven. In de praktijk zullen Duitsland, Engeland en Frankrijk zich nooit laten overstemmen. We zien nu weer dat Frankrijk bezig is met een solo actie in Libanon. De enige landen die wel overstemt zullen worden zijn de kleinere landen en dat is niet in ons belang. Het is natuurlijk uitstekend als de grote Europese landen hun handen

ineen slaan om de vrede in dit werelddeel te bevorderen. En als het om een goede zaak gaat zoals het voormalige Joegoslavië zal Nederland graag meedoen met steun van de VVD. Maar wij moeten oppassen dat de Europese Unie niet het verlengstuk van de buitenlandse politiek van de grote landen wordt. Frankrijk wil de Europese Unie gebruiken als een multiplier voor hun eigen ambities. En ik ben er voorshands niet van overtuigd dat dit in ons belang is.
De VVD is altijd aan de Europese eenwording gehecht en zal dat zo blijven. Ik wil daar geen enkel misverstand over laten bestaan. Maar juist daarom willen wij de Europese Unie
beschermen tegen overspannen ambities. Over tien jaar zal de Unie bestaan uit 20 tot 25 lidstaten.
En de Unie zal zich dan uitstrekken van Kreta tot Lapland, en van Polen tot Ierland. Het wordt dan een Unie van de verscheidenheid. Zo'n Unie zal dan alleen over een klein takenpakket kunnen beslissen. Wie werkelijk iets om Europa geeft, zoals wij dat doen, moet de Europese Unie ook tegen zich zelf weten te beschermen. Het betere is vijand van het goede. Hoe meer bevoegdheden wij nu aan de Unie geven, hoe groter het risico dat de Unie straks vastloopt.
Dames en heren over de internationale inzet van de VVD mag geen misverstand bestaan. In de eerste plaats is de VVD voor de uitbreiding van de Europese Unie met landen in Oost-Europa om een historisch onrecht te herstellen en om de stabiliteit in dat gebied te vergroten.
Ten tweede is de VVD voor vrijhandel en dus voor een Europese Unie die openstaat voor de concurrentie uit de vier windstreken.
Ten derde zijn wij voor internationale afspraken die over ontwikkelingshulp zijn gemaakt. En dat houdt in dat wij willen dat twee keer het gemiddelde van de Europese Unie aan ontwikkelingshulp wordt gegeven.
En in de vierde plaats is de VVD voor internationaal afgesproken humanitaire operaties, maar dan liefst niet zonder inspraak als onze militairen hun gevaarlijke werk moeten doen. Dames en heren het is niet voor niets dat de Liberale Internationale zijn jaarlijkse Algemene Vergadering niet ver van hier in Noordwijk begin juli zal houden. En tijdens dat congres zal aan Martin Lee, die in Hong Kong op dappere wijze oppositie voert maar die door Peking totaal wordt genegeerd, tijdens het congres zal aan Martin Lee de Freedom Prize worden uitgereikt. (applaus)
Dames en heren een woord tot slot bij dit alles, bij ons politieke werk, werk van ons allen moeten wij de uitgangspunten goed in het oog houden. Welnu, liberalen geloven in de creativiteit en de ondernemingszin van de individuele mens. Zoals de grote econoom Friedrich von Hayek het heeft uitgedrukt: de enige progressieve politiek is een politiek die zich baseert op de vrijheid van de mens. Met deze uitgangspunten bereid de VVD zich voor op de eenentwintigste eeuw.
U bent met velen naar de Jaarlijkse Algemene Vergadering gekomen. Ik wil u

daarvoor hartelijk danken en ik wil u
sterkte toewensen bij het vele werk dat u in allerlei gremia, voor onze partij doet. Want door uw inzet gaat het goed met de VVD. Ik dank u voor uw aandacht. (applaus)

Voorzitter.
Wel dames en heren wij hebben afgesproken dat er nog een enkele vraag indien u dat echt op uw tong en lippen al heeft gesteld kan worden aan Frits Bolkestein. Wie heeft naar aanleiding ook van zijn toespraak nog een vraag of een opmerking. Geen vragen dan wil ik, het was heel duidelijk zegt Bibi, zeker dat was het ook. Ik wil toch nog even en ik ben ook blij dat we hier samen achter de tafel zitten wil ik mij speciaal richten tot de meisjes en jongens van het Thorbecke huis aan de Koninginnegracht onder leiding van onze nieuwe directeur waren ze hier allemaal aanwezig, enthousiast hebben alles wat we op dit moment ook als Gracht te tonen hebben, hebben dat gedaan en hebben ervoor gezorgd dat we dacht ik een geslaagd congres met elkaar hebben gehad. Ik wil ze daar zeer bijzonder voor bedanken. (applaus)
De vergadering is gesloten.

De uitgesproken teksten van cluster 3 staan op de begeleidende band bij deze uitwerking na de rede van de heer G.M. de Vries (pagina 133).

BIJLAGE BIJ HET VERSLAG VAN DE 49E JAARLIJKSE ALGEMENE VERGADERING TE NOORDWIJKERHOUT OP 19 EN 20 APRIL 1996

VERSLAG VAN DEELSESSIE 3 IN DE GROTE ZAAL MAAKT GEEN INTEGRAAL ONDERDEEL UIT VAN DE VERGADERING

Mevrouw De Vrey.
Kom hierbij als je wilt.
Hartelijk welkom het is de bedoeling dat wij twee stukken, onderdeel van de politieke problematiek bij de kop pakken.
1. Sociaal economische financiële sector.
1. Landbouw natuurbeheer en visserij.
En wij prijzen ons gelukkig dat wij een aantal kamerleden van Eerste en Tweede Kamer en Europese Parlement tot onze beschikking hebben. Concreet wat Tweede Kamer betreft de heren Johan Remkes, de heer Van Hoof, de heer Piet Blauw en de heer Willem Keur (van Landbouw), Bibi de Vries, de heer Jos van Rey, Hans Hoogervorst, Hella Voûte (die is denk ik koffie drinken), mevrouw Essers. Eerste Kamerleden; de heren Hilarides, Ketting, Varekamp, Van Heukelum en Rensema en het Europees Parlement: Elly Plooy en de heer Mulder.

Allereerst wil ik u voorstellen aan Hans van den Broek, die straks zal rapporteren. Hij is lid van de stuurgroep vorming en scholing, daar loopt hij al jaren mee en hij zal dus met ons proberen om een aantal conclusies te formuleren op het gebied van sociaal economie en op het gebied van landbouw, zodat wij dat aan onze partij kunnen presenteren. Normaal staat in dat boek een aantal opmerkingen vanuit afdelingen waar men het over wil hebben. Dat is op ons gebied niet gebeurd. Dat is op het gebied van politie gebeurd, op het gebied van herindeling, op het gebied van homo, maar niet op het gebied van ons. Dus wij kunnen al met de tweede stap beginnen en dat is als wij het even in twee mootjes hakken. We hebben ongeveer een uur. Als we beginnen met het onderdeel sociaal economische financiële sector, dan zou ik de belangstellende willen vragen om punten die volgens hun in gemeenten, provincie of gewoon in de maatschappij leven, om die ter sprake te brengen. Dan kan ik de kamerleden vragen daarop te reageren, zodat wij daar een twee- drietal essentiële punten van overhouden. En hetzelfde kunnen we doen op het gebied van Landbouw natuurbeheer en visserij. Goed ik wou dus het woord geven aan mevrouw, gaat uw gang.
Kunt u even uw naam noemen.

Mevrouw Kolthof uit Castricum.
Ik heb gisteren een vraag ingediend over het huurbeleid. Moet ik dan hier zijn?

Mevrouw De Vrey.
Nee, dan zit u in de andere cluster. Ik heb gelezen dat die in cluster 1 zit. Dan moet u naar Volkshuisvesting. Ja de logica is niet helemaal, maar zo is die gekozen dus daar houden wij ons maar aan. Ja, dus die is daar ondergebracht dat is een schriftelijke vraag geweest.
Wie van u mag ik vanuit de zaal het woord geven om een vraag te stellen over de cluster sociaal-economische financiële sector. Gaat uw gang.
Mag ik ook uw naam.
Kom anders maar hiervoor, misschien vindt je het erg om hiervoor te komen want we hebben natuurlijk een hele zaal, maar we zitten eigenlijk 'en petit comité', maar enigszins.

De heer Pruis.
Mijn naam is Pruis. Ik ben wethouder in een eenvoudig bollendorp wat hier op een steenworp afstand ligt namelijk Wassenaar. En ik zou uw aandacht toch nog eens willen vragen voor de herverdeling van het gemeentefonds. Zoals u weet is daar buitengewoon veel onrust over in het land geweest. En ik zou uw aandacht met name ook willen vragen vanuit andere aspecten. De financiële modellen van Gerrit Zalm zullen best wel kloppen. Wij worden uiteindelijk afgerekend en zo voelen wij dat toch dat de norm voor OZB-belastingen in Nederland
f 9,- voor drie duizend waar de woning is, wij zitten daar met *f* 3,50 wat onder en Den Haag zit er met 17,50 wat boven. En in feite komt het verhaal er eenvoudig weg toch op neer, dat wij meer moeten betalen, omdat wij een laag tarief hebben. En ik wil uw aandacht vragen dat wij in Wassenaar vanaf 1982 onder goede liberale wethouders de financiën altijd op een behoorlijk peil hebben gehouden. Niet alleen in de uitgaven, maar ook in het beheer. En ik wil u erop wijzen dat wij in Wassenaar toch niet een gering liberaal bolwerk ons in de verkiezingen van 1982, 1986 electoraal hebben in stand weten te houden en zelfs in 1994 als dank denk ik voor met name dit goede beleid de grootst mogelijke meerderheid, 11 zetels, van de 21 hebben gehaald. En wij ervaren het als schrijnend en buitengewoon moeilijk om straks in 1998 aan onze kiezers uit te leggen dat wij als resultaat van dit zuinige beleid van dit nette beheer. We bespreken de gemeenterekeningen al jarenlang in de lopende begrotingsjaren. Ik denk dat dat uniek is. Dat wij straks naar de kiezers toe moeten om uit te leggen dat we voor dat beleid een verdubbeling van de belastingen en de tarieven in Wassenaar moeten hebben. En nou even nogmaals. De modellen zullen wel kloppen, maar ik vraag mij ook af. Hebben we gelijk? Ja, laten we dan ook de vraag stellen; krijgen we het ook? En dat gelijk krijg je later alleen bij je kiezers. En wij denken dat we het in Wassenaar na al het goede werk echt niet meer uit kunnen leggen.

Mevrouw De Vrey.
Bedankt. Ik denk dat het goed is als ik een drietal vragen op sociaal

economisch gebied verzamel en dat wij ze dan kunnen bediscussiëren. Zijn er nog andere vragen op het gebied van sociaal economische financiële sector. Gaat uw gang.

Joop Bergschenbruggen.
Joop Bergschenbruggen uit de afdeling Woerden. Ik heb eigenlijk meer een vraag in de richting van de EMU dat begint zo langzamerhand echt een feit te worden. Ik vraag mij af, de politieke mensen hebben die zich inmiddels gerealiseerd hoeveel werklozen het straks op gaat leveren, dat wij een munt hebben? Het is namelijk zo dat als we gaan kijken naar de industriële sector waarin deals gedaan worden met het buitenland, daar zijn mensen actief met meerdere valuta's, geldhandel, banken, verzekeringsmaatschappijen en ga zo maar door. Ik denk dat wij op een gegeven ogenblik voor al die mensen een invulling moeten gaan geven in een andere sector. En ik vraag mij nog even af steeds in al die discussies rondom de EMU van waar straks die mensen blijven.

Mevrouw De Vrey.
Dank u en ik zag nog een mogelijkheid voor een vraag.
Mevrouw ja.

Mag ik straks ook nog even.

Mevrouw De Vrey.
Ja, dan hou ik er vier over. Mevrouw gaat uw gang.

Mevrouw D. van de Plas.
Ja, ik ben Dicky van der Plas uit Katwijk en ik heb een vraag over de werkgelegenheid. Net werd door Gijs de Vries ook al gezegd dat binnen de Europese gemeenschap er 14 miljoen werklozen zijn. Dat is een bron van zorg ook in Nederland is dat een bron van zorg. Het punt is dat werkloosheid zich voor een groot deel concentreert juist in de lagere beroeps-categorieën, dus de mensen met lagere opleidingen. Wij hebben daar geen werk voor. Produktiearbeid is in Nederland te duur geworden. Nu wordt gezegd dus de loonkosten met name in de lagere regionen moeten dus lager worden. Mijn vraag is kunnen wij concurreren met lage lonen landen waar een weekloon gelijk is aan een uurloon hier. Moeten we dat gaan proberen of moeten we juist in die lagere categorieën werk op een andere manier denken daar een invulling aan te geven. Dat is dus de eerste vraag.
En de tweede vraag is; de rechten van werknemers we willen dus naar een soepeler ontslagrecht. Als ik kijk naar met name de jonge mensen die als nieuweling op de arbeidsmarkt komen. Die beginnen allemaal met tijdelijke contracten. Staan van de ene op de andere dag weer op straat en voelen zich dus zo langzamerhand als een soort wegwerpmens. En ik heb dus ook in mijn

dichte omgeving mensen die van jaar op jaar tijdelijke contracten hebben en daardoor bijvoorbeeld onmogelijk een huis kunnen kopen. Ik denk dat wij ook als VVD daar toch iets aan zouden moeten doen. Dank u wel.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel. De laatste en dan gaan we beantwoorden.

De heer Weldman.
Mijn naam is Weldman van de afdeling Castricum. In onze afdeling hebben wij een paar keer wel nu mensen bij ons gehad die de angst hebben dat zij door administratieve maatregelen tot een hogere belastingdruk gedwongen worden. In het kort gezegd. Wanneer je dus zegt er zijn regels, strenge regels, waar de taxatie van de OZB aan moet voldoen. De waarde voor de OZB. Wanneer vervolgens geconstateerd wordt dat de getaxeerde waarde voor de OZB ook voor andere belastingheffingen gebruikt wordt. Wanneer men dan vervolgens constateert dat er een grotere kans is voor een aantal gemeenten, dat is daarstraks door een collega uit Wassenaar ook al gezegd, dat er uitkeringen van het gemeentefonds verlaagd zullen worden in een groot aantal van de Nederlandse gemeenten. Dat betekent dat uit dien hoofden er ook nog weer een tendens zal zijn naar hogere plaatselijke belastingdruk. Is het zo dat voor een groot aantal van onze kiezers er een kans bestaat wanneer je bij elkaar neemt de OZB, de inkomstenbelasting, door middel van het hogere huurwaardeforfait, vermogensbelasting en eventueel aangekoppelde lasten, zoals waterschapslasten die ook gekoppeld gaan worden of zijn aan de OZB-waarde. Dat door deze administratieve maatregelen een aanzienlijke belasting verhoging tot de mogelijkheden behoort. En de vraag namens mijn afdeling is dan ook. Wat kan de Tweede Kamerfractie van de VVD hier aan doen om dit te verhinderen.

..... EINDE BAND .....

Want we hebben uiteindelijk een Europese Unie om te bewerkstelligen dat in andere Europese landen, dat Nederlandse rechtspersonen, dan heb ik het over kleine besloten vennootschappen bijvoorbeeld, als die daar een transactie moeten uitvoeren dat daar niet een eindeloze reeks verdachtmakingen en twijfels aan de betrouwbaarheid en op een gegeven moment regelrecht de suggestie van louche zaken doen wordt gevoerd, maar dat normaal uittreksels uit de Kamer van Koophandel, dat normaal verklaringen van de Nederlandse notarisaktes, statuten opgemaakt dat die normaal daar als rechtsgeldig worden geaccepteerd. Ik spreek uit ervaring. Ervaring waarbij zes maanden lang een alledaagse transactie is getraineerd, omdat men op een gegeven moment zelfs een beëdigde vertaling van de Nederlandse statuten vroeg. En dit soort onzin, en dit soort eerder gezegd nachtmerrieachtige toestanden. Vraag voor de Europese Parlementariërs.

Mevrouw De Vrey.
Dank u wel. We gaan over tot beantwoording. De eerste vraag was terug de brengen tot de herverdeling gemeentefonds op besluit Zalm en de gemeenten die moeten proberen de hogere tarieven te verkopen, wat moeilijk is.
Wie van de kamerleden kan ik dit geven.
Johan Remkes ga je gang. Het is een beetje rommelig hè.
Ga gewoon maar daar staan. Oh ga je zitten. Veel te veel, zitten.

De heer Remkes.
Allereerst mevrouw de Voorzitter. Er zijn een paar kamerleden die zich bezighouden met het binnenlands bestuur er zijn een paar onderwerpen die kamerleden qua aandacht geweldig populair maken en dat zijn er twee. Dat is gemeentelijke herindeling en dat is de afgelopen paar jaar de herverdeling van het gemeentefonds. Ook de afdeling Wassenaar is bij de Tweede Kamerfractie al een paar keer op bezoek geweest om de zorgen over het voetlicht te brengen. Daar heeft de fractie ook een open oor voor, maar ik zeg er wel een ding bij. Dat het onderzoek van de Raad voor de gemeentefinanciën en dat was natuurlijk de afgelopen jaren ook bij kamerleden al het beeld. Dat het onderzoek onomstotelijk heeft uitgewezen. Dat de bestaande verdeling scheef is. Scheef is met name op het punt van de kostenstructuur en om die reden kan onze Tweede Kamerfractie op zichzelf het uitgangspunt dat er meer recht gedaan moet worden aan de sociale structuur van gemeenten en dat er meer recht gedaan moet worden aan de centrumpositie van gemeenten. Kan onze Tweede Kamerfractie die onderdelen van de herverdeling van het gemeentefonds ook accepteren. Veel kritischer en weer verslag van de fractie erop naleest zoals dat onlangs is uitgebracht. Die zal dat ook onderkennen. Veel kritischer hebben wij gereageerd en zijn wij nog steeds op het punt van de OZB verevening. En dat veroorzaakt een niet onaanzienlijk deel van de herverdeling die in totaal gaat om ongeveer ruim 600 miljoen. Ons streven bij de behandeling op 13 mei zal zijn om de mate waarin de OZB verevend wordt,

om dat terug te dringen. Dat was aanvankelijk 100%. De Staatssecretaris of het kabinet heeft al een stap gemaakt in de richting van onze fractie, want men heeft nu gekozen voor 90-80. En ons streven is omdat percentage nog verder te verlagen. Het effect daarvan zal zijn, dat je wat meer gedempte herverdeeleffecten zult krijgen. Dat is punt 1.
Punt 2. En zeker bij die gemeenten die er zoals de gemeenten Wassenaar er in zeer aanzienlijke mate op achteruit zullen gaan zal dat ook wat soelaas kunnen bieden. Dat is dat er een langere overgangsperiode wordt gekozen. Het kabinet kiest nu voor drie jaar met een maximum van 7,5% achteruitgang per jaar. De termijn waar ik aan zit te denken dat is minimaal 4 jaar met een overgangspercentage van 5% per jaar, dat bedrag dat er dan nog over blijft dat moet worden afgekocht in de richting van de gemeenten. Dat totale beeld, dat geeft in de richting van gemeenten van als Wassenaar en Castricum geen effect dat je miljoenen er minder op vooruitgaat, maar biedt wel binnen de marges die er zijn, biedt wel soelaas. En waarbij ik zeg wij zitten op dit ogenblik natuurlijk ook nog in overleg met onze coalitiepartners. Ja en de Partij van de Arbeid is toch wat bezig om de andere kant uit te trekken. Dus waar dat gevecht precies in eindigt. Dat zal op 13 mei moeten blijken. Qua procedure heeft de fractie de afgelopen anderhalf jaar veel steun ondervonden van een klankbordgroep, waar een aantal liberalen, wethouders en burgemeesters van zowel de voordeelgemeenten als de nadeelgemeenten zitten. En die lijn zoals ik die u net aangeef die is ook in die klankbordgroep
aan de orde geweest en is in feite in de klankbordgroep is die lijn ook onderschreven. Ik ken de cijfers van Wassenaar precies ze zijn mij de afgelopen maanden uitvoerig onder de aandacht gebracht. Wassenaar is een van de gemeenten die er het meest op achteruit gaat. Dat geldt overigens ook voor een gemeente als Haarlemmermeer, 40 miljoen de gevolgen zijn zeer ingrijpend. In redelijkheid moet je ook wel zeggen dat de belastingtarieven en de hele financiële situatie van zo'n gemeente ja die kan op zichzelf ook wel wat hebben, maar zo'n 40 miljoen is exorbitant veel als je dat moet verwerken in je beleid in een periode van 3 jaar. Dan de vraag van de afdeling Castricum. Want dat punt dat speelt hier natuurlijk ook een rol in. Ja laat ik daar een ding van zeggen. Op lokaal niveau en daar ligt die verantwoordelijkheid dan ook. Kun je stel dat er zodanige hertaxatie verschillen zijn in het kader van de wet Bosch, dat je aanzienlijk meeropbrengsten hebt. Dan kun je het besluit nemen en ik zou dat ook een heel wijs besluit vinden, dat het uitgangspunt van de hertaxatie op gemeentelijk niveau is budgettair-neutraal en dat betekent als de opbrengsten aanzienlijk stijgen dat je dan op lokaal niveau de tarieven kunt verlagen. Dat is punt 1.
Punt 2. En dat heeft de fractie ook nog een keer weer aangekaart in het verslag over de financiële verhoudingswet, maar collega Henk Kamp heeft daar bij de behandeling van de wet Wos ook een motie over ingediend dat voor onze fractie het uitgangspunt is, dat de meeropbrengsten in fiscale zin dat die meeropbrengsten naar de belastingbetaler moeten worden teruggesluisd. Dus

het uitgangspunt zoals ik dat net aangeef op lokaal niveau, dat is ook het uitgangspunt van de fractie op landelijk niveau.

Mevrouw De Vrey.
Oke, bedankt, misschien nog eventjes vragen de theorie, de reactie over het gemeente herverdelingsfonds. U geeft termijnverlenging aan. U geeft aan dat sommige misschien soms exorbitant hoog zijn, die groene hart waar je dus niet mag bouwen begrijp ik dat je ook kijkt of je in plaats van het restrictieve ook wat kan doen. Het gaat erom dat alles niet alleen naar grote gemeenten gaan omdat ze grote steden zijn, dat je die C20 verhalen hebt maar dat je ook andere verhalen hebt. En de vraag is of dat genoeg naar voren komt. Er is op zich een heel goed antwoord gegeven. Is er vanuit Wassenaar of vanuit Castricum nog een opmerking of vraag? Ja gaat uw gang.
Eerst even Wassenaar.

De heer Pruis.
Ik wil graag duidelijk maken dat ik het eens ben met wat Johan Remkes ook gezegd heeft en dat er een herverdeling noodzakelijk is en daar is bij ons in Wassenaar ook geen twijfel over Dat hebben wij denk ik ook al een keer gezegd. Maar de kernvraag die bij ons nog ligt. En met waardering voor de mogelijkheden die er genoemd zijn met 5% in vier jaar om het leed wat te verzachten. Ligt bij ons nog steeds de gerechtvaardigde vraag. Of het gewoon uit het oogpunt van behoorlijk bestuur netjes is om een gemeente, ook als het 4 jaar 5% is, voor 50% van zijn uitgaven te korten, gewoon en dan niet in rekenmodellen mensen, maar gewoon uit het oogpunt van behoorlijk bestuur. En ik zou dan ook graag zien en graag horen dat daar nog eens een keer goed nagedacht moet worden over de maximum. Ik wil. Wij werken vaak met statistieken dan gooi je kop en de staart die gooi je eraf. Over zoiets zou je nog eens goed moeten nadenken. Het kan gewoon niet dat zoiets plaatsvindt in een land met een behoorlijk bestuur.

Mevrouw De Vrey.
Dank je. De vraag is er, is dat ook nog voor Castricum?

De heer Weldman.
Heel in het kort even mevrouw de voorzitter. Dank voor het antwoord. Ik denk toch dat wanneer we praten over herverdeling gemeentefonds dat lijkt een neutrale term, maar dat is het natuurlijk niet. Die gemeenten die minder krijgen, die zullen naar mogelijkheden zoeken om meer te vangen bij hun burgers. Degene die meer krijgen zullen dat niet terug ploegen naar een verlaging van de OZB en dat betekent dus dat simpele woorden herindeling, herverdeling gemeentefonds tot een grotere in totaliteit gemeten druk op de Nederlandse burger zal leidden. Daarnaast heeft u geen antwoord gegeven op mijn vraag nl. het koppelingsmechanisme, wanneer eenmaal de OZB-taxatie

vastgesteld is werkt dat door naar een aantal andere belastingen die ook weer tot verhoging kunnen leiden. Dank u.

Mevrouw De Vrey.
Oke nog een keer de heer Remkes op deze punten.

De heer Remkes.
Ja op dat laatste heb ik natuurlijk wel antwoord gegeven. Namelijk in de zin dat lokaal kun je een bepaalde keuze maken en de landelijke effecten daarvan heb ik net een fractiestandpunt aangegeven, dat moet wat ons betreft ook teruggeploegd worden in de richting van de belastingbetaler. Maar het uitgangspunt van de wet WOS is geweest dat je een eenduidige taxatie en een eenduidige waardering krijgt. Dus is dat effect op zichzelf logisch en vervolgens gaat het om de vraag: hoe spring je daar in financieeltechnische zin mee om.

De heer Weldman.
Ik heb nog geen antwoord gekregen op mijn vraag.. ... dat het allemaal wel goed zal komen. (geen microfoon).

De heer Remkes.
Nee, u kunt aan de leden van de afdeling Castricum mededelen dat de fractie, via die motie er al het een en ander aan gedaan heeft. Maar dat wij in de toekomst ook op het standpunt zullen staan, dat de extra opbrengsten als gevolg van het mechanisme zoals u dat schetst, dat die extra opbrengsten naar het oordeel van de fractie teruggeploegd moeten worden naar de belastingbetaler.

De heer Remkes.
Dan nog even in de richting van de afdeling Wassenaar. Ik hoop dat ook u onderkend dat de herziening van het gemeentefonds in alle politieke partijen maar niet in de laatste plaats in de VVD een buitengewoon verdeeld onderdeel is. En als je met iemand een gemeenteraadslid of met een burger van de afdeling Den Haag praat of met Amsterdam dan hoor je precies het tegenovergestelde verhaal. Natuurlijk dan zit men geweldige pleidooien aan te voeren dat het allemaal zeer gerechtvaardigd is. Als je met een lid uit Bloemendaal, Wassenaar of Laren spreekt dan is men er hartstikke tegen. Het hangt er maar precies van af uit welke gemeenten mensen komen. En dat is ook precies de reden waarom de VVD hier toch een redelijk lastig onderwerp bij de kop heeft en het is ook precies de reden waarom wij de koers varen zoals ik die juist heb aangegeven. Is er een punt van behoorlijk bestuur. Nou in strikt formele zin niet. Het is wel een punt dat je in redelijkheid de vraag op tafel kan leggen of in die korte overgangsperiode die het kabinet noemt of gemeten op een fatsoenlijke wijze dat nieuwe beleid en die nieuwe verdeling

begrotingstechnisch kunnen verwerken. En dat is precies de reden waarom de fractie zegt van die overgangsperiode is te kort. Dat is punt 1.
Punt 2. Wat zijn de macro-effecten hiervan. Ik deel de zorg dat het macro wel eens kan stijgen tot een lastenstijging omdat ik ook niet verwacht dat alle gemeenten die erop vooruit gaan dat voor de volle 100% zullen vertalen in de richting van hoe burgers via tariefverlaging en ik verwacht wel dat een aantal gemeenten die er op achteruit gaan gedwongen zullen zijn om de lasten te verhogen. Nou en als je dat bij elkaar optelt en aftrekt dan betekent dat macrolastenstijging. Één nuancerende opmerking bijvoorbeeld Amsterdam en dat zal ook wel te maken hebben met de kleur van de wethouder van Financiën daar heeft aangekondigd dat een vrij aanzienlijk deel van de extra opbrengsten uit het gemeentefonds nu straks dat men een vrij aanzienlijk deel wil terugploegen in de vorm van lastendaling. Datzelfde heeft Rotterdam uitgesproken. Dus er zijn ook wel een paar gemeenten waarbij het soelaas bied voor de burger maar over de brede linie verwacht ik dat effect niet. En voor het overige ben ik natuurlijk de komende paar weken nog graag bereid om met de afdeling Blaricum en de afdeling Wassenaar door te praten om nog eens te kijken of we ook in die richting nog wat extra kunnen vind.....

Mevrouw De Vrey.
Oke dank u wel ik denk dat dit goed is om terug te koppelen dit onderwerp richting de plenaire vergadering. Dat we op zich proberen door langere overgangsperiode en deze zaak mogelijk hanteerbaar te maken voor gemeenten anderszins. Ook als er opbrengsten zijn om dan tevens de mogelijkheden te zien om de lokale belastingen naar beneden te doen.
Ik kom tot de vraag vanuit Europa, dat is het tweede onderwerp pakken we nu, dat is de vraag van de heer Breschenburg over de EMU en het aantal werklozen dat dat oplevert. En de tweede plaats was de vraag van Katwijk of de werkgelegenheid/ werkeloosheid of mevrouw Van der Plas uit Katwijk of de concurrentie met de andere landen nog wel aangegaan kan worden.
Wie vanuit Europa kan ik het woord geven de heer Mulder of mevrouw Van der Plooij.

De heer Mulder.
In ons land hoor je niet zo vaak dat de EMU tot hogere werkeloosheid zal leiden. Men hoort het wel veel in andere landen en dan worden er twee argumenten genoemd.
Het eerste argument is omdat je moet streven naar een lager tekort en lagere staatsschuld dat daardoor de overheidsuitgaven omlaag moeten en dat zou tot een hogere werkeloosheid leiden. Nou wij hebben als VVD getekend voor een regeeraccoord waarin een heel fors bezuinigingspakket zit van 18 miljard gulden in de heilige overtuiging dat het heel goed zal zijn ter bestrijding van die werkeloosheid. Waarom omdat we van die 18 miljard geven we ruwweg de helft terug aan burgers en bedrijven in vorm van lastenverlichting daardoor

kunnen de loonkosten omlaag en dat is natuurlijk goed voor de werkgelegenheid. En die andere helft die gaat naar het zwarte gat van het financieringstekort dus naar de staatsschuld. In de volle overtuiging dat die staatsschuld omlaag moet ook in het belang van die werkgelegenheid. Als je nu nagaat dat we op dit moment 30 miljard gulden per jaar af moeten dragen aan rentelasten op die staatsschuld dat is gewoon doodzonde van het geld dat moeten we in de toekomst moet dat minder.
Tweede argument dat je hoort waardoor het zou kunnen leiden tot hogere werkeloosheid is natuurlijk waar u op doelt dat inderdaad bijvoorbeeld in het bankwezen al die mensen die zich bezighouden met bijvoorbeeld wisseltransacties met valutatransacties dat een groot gedeelte van die mensen zonder werk zal komen te zitten. Je houdt alleen nog wisseltransacties met derde landen als de Verenigde Staten en Japan over. Het vreemde is dat juist die banken het meest enthousiast zijn over die EMU ondanks het feit dat ze toch een stevig stukje broodwinning zullen verliezen want daar gaat aardig wat geld in om. Zijn de banken heel erg enthousiast over de EMU. Zit daar een bankier voor mij en die knikt driftig ja. Waarom is dat omdat men toch het gevoel heeft dat men weliswaar wat werk verliest maar dat men in den brede in Europa een hoop werk te winnen heeft. Men kan dan bijvoorbeeld in Duitsland hypotheken gaan aanbieden of consumptief krediet. Het Nederlandse bankleven is ontzettend efficiënt vergeleken met de andere landen om ons heen en die heeft het gevoel als er geen wisselkoersverschillen zijn tussen de verschillende landen dat men een enorme marktverbreding kan krijgen en dat dat op den duur goed is voor de werkgelegenheid. En dat geldt eigenlijk voor het hele bedrijfsleven in den brede. Men verwacht toch dat als je niet meer die onzekerheid hebt van wisselkoersschommelingen dat dat toch makkelijker zal zijn te investeren in andere landen. Dat het voor buitenlandse bedrijven makkelijker zal zijn om in Nederland te investeren dat dat goed zal zijn voor de werkgelegenheid. We moeten natuurlijk wel oppassen dat we niet te hoge verwachtingen te creëren. Het is niet zo dat die EMU onze werkloosheidsproblemen zal oplossen. Dat is absoluut niet het geval want de oorzaak van die werkloosheidsproblemen die zitten niet in die wisselkoersschommelingen die zitten hem in de structuur van onze arbeidsmarkt maar het zal wel een stukje helpen.

De heer Leyten.
Leyten is de naam en lid van de partijcommissie landbouw maar wel sprekend op persoonlijke titel. Mevrouw de voorzitter de heer Hoogervorst gaf aan het eind van zijn reactie al aan niet te hoge verwachtingen van die EMU en daar komt zeker nog een punt bij wat ongetwijfeld de heer Hoogervorst kent we gaan maar starten over een paar jaar met een kleine groep landen. En we lopen natuurlijk gedurende een beperkt aantal jaren het risico dat landen die niet direct meedoen dat die hun concurrentiepositie trachten te verbeteren via inflatie, via devaluatie van hun munt, laten zweven van een munt ect.

Nou die frictiesituatie die een paar jaar duurt daar zullen we dan heen moeten maar die kan tijdelijk wel een hoop nare gevolgen hebben. En met name voor enkele bedrijfstakken hebben we duidelijke voorbeelden. We hebben het gebeuren gehad van ruim een jaar geleden het onderuit gaan van de Italiaanse lire en de Spaanse peseta. Er zijn allerlei voorzieningen getroffen denk maar aan Frankrijk omdat tijdelijk op te vangen.

Mevrouw De Vrey.
Ja dat wordt onderschreven?

De heer Remkes.
Nou heel kort. In ieder geval is het nu al zo dat we al 10 jaar lang samen met Duitsland de sterkste munt van Europa hebben en dat we daar niet zo erg onder geleden hebben. En voor zover we er onder geleden hebben wordt dat probleem in ieder geval toch kleiner omdat een groot aantal landen, in ieder geval een 5 tot 8 aantal landen zullen zich bij ons aansluiten, dus het probleem wordt kleiner.
Tweede is dat voor landen als Italië en Spanje die devaluaties zijn geen echte oplossingen want dat leidt onmiddellijk tot inflatie in die landen en dat concurrentievoordeel wat ze dan even hebben dat smelt zo weer weg. Dus ik voorzie geen grote problemen.

Mevrouw De Vrey.
Oké ik probeer zo tot het andere cluster te komen. Ik heb nu nog de vraag over ..... van de concurrentie met de lagere loonlanden. En ook de vraag heb ik nog liggen over de controles in Europees verband vanuit Ede die vraag. Mevrouw Plooij gaat uw gang.

Mevrouw Plooij.
Ik wilde nog even wat zeggen over die EMU en die werkeloosheid die daaruit zou kunnen volgen.
Het is natuurlijk zo dat bij alle maatregelen die de politiek neemt dat je altijd een korte termijn en een lange termijn effect hebt. En toen de grenzen opengingen in 1993 toen bleek dus ook dat er een heel aantal douanebeamtes overbodig waren
en die moesten er toen uit en dat gaf dus op korte termijn inderdaad een effect op onze samenleving.
Het is aan de andere kant zo dat het bedrijfsleven van die open grenzen van die interne markt enorm profiteert. Dat alleen al onze transportsector in 1993 900 miljoen gulden minder heeft uitgegeven aan administratieve lasten aan de grenzen. Dus ik bedoel het heeft meestal op korte termijn een negatief effect en daarna een positief effect en dat zal ook zo gaan met die EMU.
Als we kijken naar de verhouding in Europa dan denk ik dat het terugdringen van het financieringstekort heel duidelijk aangeeft dat wij in Nederland daar

heel goed mee bezig zijn dat dat Nederland een voordeel geeft ten aanzien van andere landen in Europa. Want in heel Europa stijgt de werkeloosheid nog maar in Nederland loopt die terug. En dat geeft dus aan dat wij in Nederland met dat terugdringen van dat financieringstekort juist op de goede weg zijn en dat is dus ook weer in aanloop naar die EMU toe.
En als we nu kijken naar het concurrentievermogen in Europa van het bedrijfsleven dan kan dat alleen maar baat hebben bij die EMU want wij moeten natuurlijk niet alleen concurreren binnen Europa maar onze Europese industrie moet concurreren met Japan en de Verenigde Staten. En in de Verenigde Staten hebben ze natuurlijk al jaren lang één munt en dat zouden wij dus ook moeten hebben. Dat wilde ik er nog even aan toevoegen.

Mevrouw De Vrey.
Bedankt ik denk ... u wilde daar nog even op reageren.

De heer Van der Slot.
Ja mijn naam is Van der Slot. Ik heb één ding nog niet gehoord in dat EMU-verhaal en dat is dat Zuidelijke landen waar vaak minder efficiënt gewerkt wordt dan hier in het Noorden dat die alleen maar kunnen concurreren of hun concurrentiepositie overeind te houden door regelmatig te devalueren. Doordat ze wat met die wisselkoers kunnen doen en dat is een bekend gegeven in de economische theorie dat is dat comperatieve voordeel verhaal. Daar vind ik weinig in terug.

Mevrouw Plooij.
Op zich is die vraag net al door de heer Hoogervorst
beantwoord. U moet zich realiseren dat als er straks een kopgroep in die EMU is die dus die EMU heeft gesloten dan zullen die andere landen binnen die Unie niets anders willen dan zo snel mogelijk ook aansluiten. Iedere keer dat ze dus zullen devalueren zal het gat tussen die kopgroep en die andere landen met name dus die Zuidelijke landen zoals Italië en Spanje groter worden. En ik kan mij niet voorstellen dat dat zal gebeuren.

De heer Van der Slot.
Ja maar dat is niet wat ik bedoel denk ik. Als je zeg maar in de huidige situatie kan een inefficiënte produktiewijze in het Zuiden in stand worden gehouden door een lagere wisselkoers. Op het moment dat ze net als de rest in een keer moeten
meedoen met de sterke valutalanden .....

Mevrouw De Vrey.
Zeg ik wilde niet teveel uitwerken. Ik moet ook nog die andere situatie. Dus u geeft nog één situatie en dan wilde ik naar het andere cluster overgaan want dit zijn zaken je komt hier natuurlijk in een uur niet uit.

Uw vraag is begrepen. Ik wilde nog even kort door de heer Mulder neerzet en daar een antwoord op graag.

De heer Mulder.
Een heel kort antwoord. We hebben in 1992 het verdrag van Maastricht gesloten dat is in alle landen van de Europese Unie geratificeerd door de parlementen. Er zijn twee landen die hebben een uitzondering gemaakt dat is Denemarken en dat is het Verenigd Koninkrijk. Alle andere landen daar heeft het de vorm van een wet. En volgens die wet zijn ze gebonden aan het feit dat ze hun financieringstekort moeten verminderen en dat ze hun schuldenlast moeten verminderen. Als ze dat dus niet doen dan hebben de andere landen het recht om strafmaatregelen te treffen en dat zullen ze ook waarschijnlijk doen. Dus die vrijheid om te devalueren die is al ingeperkt. Als ze het desondanks doen dan kunnen wij structuurfondsen
verminderen, we kunnen cohesiefondsen verminderen en wat voor soort dingen ook. Dus die vrijblijvendheid die is er in ieder geval uit.

Mevrouw De Vrey.
Oké blijf nog even zitten dan kunnen we dit afronden. Er was nog een vraag van Ede van was het zo dat als je transacties wilt doen in Europees verband dat je dan zoveel ingewikkelde zaken moet doen dat je de normale regelgeving van Nederland niet kan gebruiken dus Kamer van Koophandel en zo. Dat was die vraag van Ede.

De heer Mulder.
Ik ben niet de ultieme deskundige op dat gebied. Het hangt helemaal van het beleidsterrein af. Er zijn bepaalde beleidsterreinen die zijn zeer geïntegreerd landbouw. Ik denk dat dat al heel wat makkelijker is want daar heb je ook nog een heleboel regelgevingen op andere punten. Op verzekeringen en al dat soort dingen is het veel moeilijker.
Dus het hangt helemaal van het beleidsterrein af. Een en ander zou makkelijker worden als die EMU er is.

Mevrouw De Vrey.
Mocht u concretere vragen hebben dan kunt u beter eventjes naar een Europees Parlementslid gaan.
Ik heb nog een vraag liggen dat is die vraag van Katwijk nog. De rechten van de werknemers, het ontslagrecht. Hoe gaan we in de toekomst met de wegwerpmens om wat betreft de
rechtspositie.
Wie wil dat doen, Henk. Daar hebben we een specialist voor.. oh ja precies en dan sluiten we dit onderwerp af.

De vraag die daar aan vooraf ging voorzitter was de vraag of wij konden concurreren met lage loonlanden en of wij dat ook moesten proberen. Ik denk dat het antwoord is dat wij niet kunnen concurreren met lage loonlanden als het gaat om de lonen zoals die daar betaald worden. Maar wat we wel kunnen doen is zorgen dat we kunnen concurreren met Europa, Amerika en Japan. Om u een indruk te geven als het gaat om de weg het verschil tussen bruto en netto loon bij betaling dan betalen we in Nederland ruim 33% van ons brutoloon aan premie en belasting. En dat is op Denemarken na het hoogste in Europa en in de rest van de wereld bovendien ook. In Engeland en Italië is dat ongeveer 25%. In Amerika is het ± 18% en in Japan is het ongeveer 10%. Dat betekent dus dat er op dat stuk heel wat moet gebeuren en dat we die concurrentiepositie niet alleen naar die Aziatische tijgers zoals ze dan genoemd worden maar naar de rest van de wereld weldegelijk een aandachtspunt is. En daar hoort bij daar hoort bij dat je flexibel kan inspelen op datgene wat er in de markt gevraagd wordt. En nu kunnen we in die discussie tussen die flexibiliteit en zekerheid zo heet ook de nota van het kabinet op dit stuk waarbij je dus aan de ene kant meer flexibiliteit mogelijk zal moeten maken opdat ondernemers inderdaad kunnen inspelen op de vragen in de markt en de dips en de hoogtepunten daarin en tegelijkertijd zal je enige zekerheid moeten willen houden. Neemt niet weg dat die trend naar meer flexibiliteit er is en dat betekent niet dat je die trend moet willen tegenhouden maar dat je moet kijken waar elders in ons systeem rekeninggroei gehouden moet worden met die wijziging en dat betekent dat die bijvoorbeeld in een sociaal zekerheidsstelsel moet gaan kijken of dat voldoende adequaat aangepast is op de flexibilisering die we in de markt als het gaat om arbeid op dit moment willen en tot stand aan het brengen zijn. Nou dat zijn discussie punten die op tafel liggen. Dat zijn onderwerpen waar we naar kijken om op die manier dat evenwicht tussen flexibiliteit en zekerheid tot stand te brengen en overeind te houden.

Mevrouw De Vrey.
Dat lijkt mij op zich concreet genoeg. Kunt u nog een voorbeeld noemen. Ja, gaat uw gang.

De heer Dalp.
Dalp Leiden. Een kleine vraag ten aanzien hiervan voorzitter. Betekent dit ook voor de VVD-fractie, de Tweede Kamer, dat als zij praat over flexibilisering en zekerheid dat gelijk met het vergroten van de flexibiliteit in de arbeidsmarkt en
bijvoorbeeld het makkelijker ontslaan, het beëindigen van arbeidscontracten en dergelijke aan de andere kant zij ook geporteerd is voor het vergroten van de zekerheid voor mensen die nu in tijdelijke contracten zitten van flexwerkers. Het vergroten van toegang tot scholing en vorming en dergelijke om daardoor ook het enorme verschil wat er nu maatschappelijk bestaat tussen mensen met tijdelijke banen en de mensen met eigenlijk ongelimiteerde contracten te

verminderen waardoor juist die sociale gevolgen waar die dame over sprak worden verminderd.

Mevrouw De Vrey.
Ik denk dat u een stuk vertaling geeft aan de woorden van de heer Hoogervorst.

Ja kijk ik kan er heel kort in zijn. Er zijn elementen en onderdelen waar dat kleine beetje extra aan zekerheid aan opleiding tot stand moet komen in dat kader verwijs ik kortheidshalve voorzitter maar naar datgene wat er in de stichting van arbeid werkgevers/werknemers over tot stand gebracht hebben. Die hebben afspraken gemaakt over scholing, die hebben afspraken gemaakt over verlenging van contracten, die hebben afspraken gemaakt zelfs over pensioenvoorzieningen op een aantal terreinen als het gaat om flexibele arbeid en dan praten we inderdaad over nul-uur-contracten over min-max-contracten en dat soort vormen van flexibele arbeid. Wij zullen als VVD-fractie dat accoord in de stichting van arbeid heel goed tegen het licht in houden. We zullen het op waarde schatten. En daar die discussie voeren inderdaad vanuit het feit dat, en dan ben ik bij de vragenstelster, om het maar eens in vakbondsjargon te zeggen mensen geen baaltjes meel zijn.

Mevrouw De Vrey.
Goed zo jij weer terug naar je oude vak. We sluiten dit af. Drie zaken hebben we gehad. 1. Herverdeling gemeentefonds en de relatie. 2. Europa eventueel relatie werkeloosheid en 3. concurrentiepositie Nederland, lagere lonen, wegwerpcontracten en zekerheid.
Mag ik overgaan met u naar het tweede cluster Landbouw,
Natuurbeheer en Visserij en vraag ik aan de zaal of ze daar vragen over willen stellen aan de leden Kamerleden hier aanwezig.
Ja gaat uw gang.

De heer Ten Hage.
Dank u wel voorzitter mijn naam is Ten Hage ik kom uit Lisse. Er wordt gesproken over flexibilisering van de arbeidsmarkt. Nou daar mankeert het nodige aan. Het is één .....

Mevrouw De Vrey.
Maar we gaan nu naar Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.
De heer Ten Hage.
Jawel maar landbouw heeft te maken met arbeidsvoorziening en dat is een economische en bureaucratische rambam. Waarom mag een Nederlandse scholier wel druiven gaan plukken in Frankrijk zonder de hele bureaucratische rompslomp en waarom kan nu hier, onder andere in de Bollenstreek maar ook in Limburg, hier geen bollenpellers of losse arbeidskrachten krijgen terwijl er

duizenden ingeschreven staan als werkeloos. Er wordt geen eens door het arbeidsbureau in bemiddeld, het is niet interessant. Dat is eigenlijk de vraag.

Mevrouw De Vrey.
Ja, daar legt u een mooie relatie. Ik zie nog een vraag, gaat uw gang.

De heer Leyten.
Ja mijn naam is Leyten en ik ben lid van de commissie landbouw en ik ben reuze blij dat er nu ook eens vanuit de bollenstreek geklaagd wordt over de seizoenarbeid want hoeveel jaren meneer Van Rey spreken we al over de asperges. Zo lang je leeft. Dat is al erg lang. Mevrouw de voorzitter over dit onderwerp hebben we ook bij de totstandkoming van dit kabinet ook indringend met elkaar gesproken en toen zei iedereen het moet voor 1995 geregeld zijn. Inmiddels kwamen er weer allerlei hobbels op de weg omdat te doen en ik kan alleen maar constateren dat alle aanleiding is dat we dringend bepleiten dat er nu zo snel mogelijk een regeling komt plus daarbij de kantte-kening kunnen we de mensen niet in Nederland vinden dat we ze dan elders kunnen halen want het zou toch doodzonde zijn als de Duitsers, de Belgen voor hun asperges, bloembollen andere produkten wel een beroep kunnen doen op seizoenwerkers buiten hun land dat dat niet in Nederland kan. Echt wat dat betreft dienen we gelijke kansen te geven voor ons agrarisch bedrijfsleven.

Mevrouw De Vrey.
Bedankt dit was één onderdeel. Daar krijgen we straks antwoord op. Is er nog een ander onderdeel waar een vraag over is. Ja gaat uw gang mevrouw.

Mevrouw Triedel.
Ik ben Ingrid Triedel uit Ter Aar midden in het Groene Hart en in Ter Aar zijn wij nogal bezig met te kijken naar de mogelijkheden in de landbouw. En in dat kader ben ik heel benieuwd naar de mening van het Tweede Kamerfractie over het grote project wat de LTO aan het opzetten is en probeert gestalte te geven om het glastuinbouw en de tuinbouw een lang leven beschoren te laten zijn.

Mevrouw De Vrey.
Ja bedankt dat speelt inderdaad mee. Zullen we maar eens hiermee beginnen. Mag ik vragen wie van de Kamerleden over de bollenpellers flexibel wil praten.
Nee maar kijk eens even ik wist dat hij in de asperges zat maar dat u ook in de bollen zat.

Voorzitter daarnet zei een collega alle onderwerpen waar je niet populair mee wordt laten we vooraf doen. Nou dit is er zo een. Ik kan er het volgende op zeggen ook vanwege de tijd. Dat de VVD-fractie in de Tweede Kamer zowel

de leden die in de landbouwcommissie zitten als ook de leden die in de commissie sociale zaken zitten, want het heeft twee kanten zoals u weet, volledig doordrongen zijn van het belang van het probleem. En ook doordrongen zijn van het feit dat er snel een oplossing moet komen. Er liggen op dit moment drie varianten op tafel. Één variant van het kabinet waar de sector zelf althans voor één onderdeel niet helemaal gelukkig mee is. Het betekent dat de drie paarse coalitie partners met elkaar rond de tafel zitten uit mijn hoofd gezegd aanstaande dinsdagmiddag weer om te kijken of de sector op dat deel waar ze niet gelukkig zijn tegemoet kunnen komen. Daar zijn we al een heel eind maar zoals met alles in Nederland als het om regelgeving gaat en om regeling gaat moet je er ook voor zorgen dat het water niet naar het laagste putje loopt, mensen de mazen niet weten te ontdekken en we dus een zeer fraudegevoelige regeling aan het maken zijn. Daar hangt het nog op op dit moment. En de derde variant die daar ligt is van het CDA die een initiatiefwetsvoorstel hebben ingediend. Uit dit alles mag u afleiden dat er zeer hard gewerkt wordt aan een oplossing. Nog binnen enkele maanden om het zo maar te zeggen en de bedoeling is niet alleen binnen enkele maanden van de inhoud van de oplossing maar ook de behandeling daarvan want hij zal door de kamer moeten en dat vergt gewoon enige tijd.
Als het gaat om de asperges verwijs ik graag naar het rapport van de algemene rekenkamer waar als het gaat om de invulling van de problematiek zowel naar de regelgeving als naar de instanties die daarbij betrokken zijn maar ook naar de sector zelf ook wat kritische kanttekeningen gemaakt zijn.

Mevrouw De Vrey.
Bedankt ik denk dat het punt van flexibel werken kunnen
koppelen aan wat we net hadden dat het enerzijds de markt het vraagt en dat we dat ook kunnen aansluiten bij de lagere loonkosten ook.
Ter Aar mag ik die vraag oppakken over een vraag die van de landbouwspecialist inderdaad de heer Blauw het is een project dat we kassenbouw hebben hier nog. Dat die kassenbouw minder wordt dat er ook natuur is en dat we dus met een project in Ter Aar/Nieuwkoop bezig zijn ook in het kader van het natuurproject de Venen toch een positie aan de tuinbouw.

Dat is een lokale situatie die moeten wij uiteraard plaatsen in een nationale positie en vormt daar dan een onderdeel van Nederland tuinbouwland. Nederland tuinbouwland waarmee de glastuinbouw al een aantal jaren onder druk staat voortvloeiend onder andere uit buitenlandse concurrentie, Nederlandse kostprijsstijgingen. Het Nederland tuinbouwland hebben we in het LTO-project dus opgesplitst in een 15-tal gebiedsdelen waarvan uw gebied er dus één is. Daarvan wordt in de Kamer het volgende gezegd: A. gelet op de totale problematiek glastuinbouw, continuïteit, werkgelegenheid en dat soort facetten meer dat was een paradepaardje van de Nederlandse agrarische sector blijft er een overheidstaak weggelegd.

Gisteren nog in het kabinet is door de Minister van Landbouw daar het nodige over in gebracht en de Minister van Financiën is nu aan het denken en daar zal een produkt uitkomen waarvan ik redelijk, redelijk, waarvan ik hoop dat het goedkomt, met enig vertrouwen tegemoet zie.
Een ander punt is wat hebben wij daar nog meer van gezegd. Wij vinden dat het hele tuinbouw probleem niet zo sectorgebiedsdeel kan bekijken. Onze inbreng is geweest het volgende laten we nu naar een systematiek komen waarbij de plussen en de minnen per gebied uitwisselbaar zijn en laten we vaststellen naast het feit dat hier sprake is van een stuk overheidsverantwoordelijkheid gelet op de componenten die ik net noemde. Dat de output die voort kan vloeien uit een herstructurering van de glasbouw dusdanig is dat het boven de verantwoordelijkheid van landbouw uitstijgt en dat het ook breed gedragen moet worden en dat met name de departementen economische zaken, VROM, sociale zaken wellicht maar zeker die eerste twee daar een wezenlijke rol in dienen te vervullen. Het aantrekkelijke van het tuinbouwplan is toch immers onder andere dat de tuinbouw tot voor kort het absoluut onbespreekbaar vond dat zij ruimte moesten maken voor de uitbreiding van de stedelijke agglomeraties Den Haag en Rotterdam en dat ze nu gezegd hebben kijk als dat dan toch moet dan willen wij ruimte maken en de meerwaarde van die ruimte agrarische grond insteken ten gunste van woningbouw industrie enz. De meerwaarde van die ruimte of een deel van die meerwaarde moet geherinvesteerd worden in de vernieuwing van onze sector. En dat is uitermate positief. Dan moeten we eigenlijk ook vanuit de Kamer en de VVD-fractie doet dat zeker dat moeten we koesteren mede ook omdat het zo breed gedragen wordt in de samenleving. We hebben een hoorzitting daarover gehad tot en met VNO en natuur en milieu ondersteunen wij dit initiatief. Het heeft onze volle aandacht.
Dan nog één opmerking ter aanvulling van wat collega van Hoof heeft gezegd dat is misschien wel de dooddoener van de dag. Ik heb een keer een spreekbeurt gehad in het bollengebied-zuid daar heb ik een boekje meegekregen bloembollenpelsters gevraagd. En in dat boekje staat een afschrift van een brief uit 1938 waarbij de Overheid aan de heren bloembollentelers verzocht om langdurig werkzoekende in dienst te nemen zeker bij de piekoogst en dan kon de overheid overwegen om een deel van de uitkering intact te laten zijn. Het is een oud probleem het hardste hout groeit het langzaamst maar het komt boven de grond.

Mevrouw De Vrey.
Ik denk dat we dat project dus wat Ter Aar betreft wat tuinbouw betreft kunnen samenvatten dat het inderdaad een landelijke situatie is voor de tuinbouw en dat we de plussen en de minnen op een rij aan het zetten zijn en dat we dus proberen de output dus het financiële wat van de tuinbouw komt omdat eventueel ook als meerwaarde ook aan de tuinbouw te geven als het verplaatst moet worden.

Bedankt. Zijn er nog andere vragen. Gaat uw gang. Ja ik zag u toch, niet. Bedankt dan hebben wij dus 4 punten die wij zullen inbrengen. Het laatste was de tuinbouw. Met dank voor uw discussie en we hopen elkaar zo meteen plenair weer te treffen. Hartelijk dank.

EINDE DISCUSSIE CLUSTER 3